

HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

Nr. 12

IUNIE 2024

SmartLab

Accreditare Erasmus+

cultural - educaționale

REPERE

CULTURAL – EDUCAȚIONALE

REVISTĂ BIANUALĂ

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia-Mihaela Neculăeș

Traduceri
prof. Monica Tudorache

Corecturi
prof. Silvia Mîrț

Coperta și desktop publishing
prof. Neculai Juncă

Editura PIM
Iași - 2024

Erasmus+

Colectivul de redacție

- Prof. Neculai Juncă
- Prof. Monica Tudorache
- Prof. Mîrț Silvia
- Prof. Neculăeș Aissa
- Prof. Cășuneanu Alina
- Prof. Paiu Ana Maria

HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

cultural -
educăionale

editura pim
Iași, 2024

ISSN: 2668 – 1196

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia–Mihaela Neculăeș

Colectivul de redacție

- prof. Neculai Juncă
- prof. Monica Tudorache
- prof. Silvia Mîrț
- prof. Alina Cășuneanu
- prof. Aissa Neculăeș
- prof. Ana Maria Paiu

Copertă și desktop publishing: Neculai Juncă

Traduceri: Monica Tudorache

Corector: Silvia Mîrț

Disclaimer

Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorilor, care își asumă responsabilitatea corectitudinii și a originalității materialelor publicate. Instituția noastră nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Nr. 12 • Anul VI • Iunie 2024

SUMAR

Cuvânt înainte
pag. 7 - 8

- Prof. Neculai Juncă, membru al Colectivului de redacție

EDITORIAL
pag. 9 - 13

- *Efectele României Educate la un an de la promulgare* (prof. Lidia Neculăeș - pag. 9)

PROIECTE,
EXPERIENȚE,
VALORI ȘI
PRINCIPII
EUROPENE
pag. 14 - 74

- **Proiectul de Acreditare Erasmus+ . Anul II**
- **Mobilitatea Lisabona**
- *Proiectul de mobilitate Erasmus+ “Schimbările climatice și obiectivele de dezvoltare durabilă. Acțiunile mici au un impact uriaș. Luați măsuri: Deveniți ecologici!”* (prof. înv. preșcolar Andrieș Oana Maria - pag.14)
- *Lisabona, experiența culturală* (prof. Mîrț Silvia - pag. 23)
- *Un drum către Lisabona* (prof. Călin Luminița - pag. 35)
- **Mobilitatea Oslo**
- *Despre sistemul educațional din Norvegia* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 39)
- *Stop Cyberbullying* (prof. Moglan Dumitru Dorin - pag. 43)
- *Oslo - întâlnire culturală* (prof. Olaru Ionuț - pag. 48)
- *Proiectul „Un laborator inteligent pentru Liceul Hălăuțești - un pas spre „egalitate de șanse” pentru elevii noștri” – Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăuțești* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 54)
- *Goosechase pas cu pas. Tutorial pentru activitățile outdoor* (prof. Neculai Juncă - pag. 58)

**DIN VIAȚA ȘI
ACTIVITATEA
ȘCOLII**
pag. 75 - 114

Activitate didactică și educativă

- *Rezultele obținute de către elevii liceului nostru la diferite concursuri și olimpiade școlare* (prof. Monica Tudorache, prof. Neculai Juncă - pag. 75)
- *Școala Altfel - 18-22 decembrie 2023* (prof. Camelia Axinte - pag. 86)
- *O altfel de săptămână de școală* (prof. Alina Cășuneanu - pag. 92)
- *Săptămâna Verde – Educația ecologică în școală* (prof. Neculai Juncă - pag. 96)
- *Activități sportive și premii obținute de școala noastră* (prof. Ciprian Neculăeș, prof. Gherasim Ștefan - Bogdan - pag. 101)

Proiecte și parteneriate

- *J.A.R - Junior Achievement România* (prof. Mihaela Juncă - pag. 103)
- *Școala din viitor la Hălăucești* (prof. Neculai Juncă - pag. 106)
- *Melange 2023 - Festival Cultural Interșcolar* (prof. Monica Tudorache - pag. 109)

Cu elevii, pentru elevi și despre elevi

- *Nunta* (Mihalachi Marcu – Nikolas, clasa a II-a - pag. 112)
- *Obicei* (Giurgică Silvia-Maria, clasa a II-a - pag. 113)
- *Nuntă în Moldova* (Neculăeș Giulia - Antonia clasa a IV-a A - pag. 114)
- *Zilele Campusului Tudor Vladimirescu - 23 mai 2024* (Năsui Maria Alexia clasa a X-a A - pag. 115)
- *Excursie la Cazanele Dunării* (Mihălcuț Mario, clasa a XI-a B - pag. 116)

**ACTIVITATEA
ȘTIINȚIFICĂ
pag. 115 - 169**

- *Uniunea Sovietică și a doua criză iraniană. 1951-1953 (II)* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 117)
- *Europa și „ideea europeană” înainte de începutul Uniunii Europene (II)* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 122)
- *Prezentare de carte - Memoriile unui pașoptist – model. Amintiri politice si diplomatice (1848-1903) Ion Bălăceanu* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 132)
- *Marginalii la romanul lui Barbusse, Focul* (prof. Andreea Costin - pag. 136)
- *Eugen Ionescu - un diarist credibil? Prezența dezacordurilor în paginile jurnalelor intime* (prof. Andreea Costin - pag. 141)
- *Hermeneutică literară. Comprehensiune și interpretare* (prof. Mihaela Juncă - pag. 145)
- *Istorie regăsită - România pe Frontul de Est (IX): Mărturii din Infernul de la Cotul Donului* (prof. Neculai Juncă - pag. 150)

**CALEIDOSCOP
pag. 172 - 204**

- *Cronică de film. Adela, regia Mircea Veroiu* (prof. Andreea Costin - pag. 172)
- *Poluarea - un factor nedorit* (prof. Lenuța Enoiu - pag. 179)
- *Pedagogia lui Isus (VII) - Clasificarea parabolilor după Ioachim Ieremias* (prof. Lidia Petrescu - pag. 151)
- *Petrolul românesc - „axa” geostrategică a relațiilor româno-germane - 1940-1944 (II)* (prof. dr. Lucian Spiridon - pag. 187)

Cuvânt înainte...

Ajunsă la cel de-al doisprezecelea număr, în al șaselea an de apariție, revista Liceului Teoretic Bogdan-Vodă Hălăucești, „Repere cultural – educaționale“ își continuă efortul de promovare a culturii și a educației la nivelul unității școlare și al comunității locale.

Concepută pe structura deja consacrată, revista reprezintă o oglindă fidelă a activităților desfășurate în școala noastră, a preocupărilor academice ale „învățăcelilor” și ale profesorilor, a proiectelor și parteneriatelor încheiate cu diverse organizații, a colaborării dintre instituție și autoritatea locală, a atitudinii comunității față de educație.

Editorialul acestui număr este semnat de prof. Lidia-Mihaela Neculăeș, directorul Liceului Teoretic Bogdan-Vodă Hălăucești și ne propune spre analiză o radiografie a Proiectului România Educată la un an de la promulgarea sa.

Primul capitol oferă cititorului o incursiune în conținutul activităților din cadrul mobilităților Proiectului de Acordare Erasmus+, expresie a eforturilor echipei manageriale de aliniere a școlii la standardele europene și de creștere a gradului de internaționalizare a instituției noastre, dar și ca răspuns la provocările actuale privind formarea unei conduite care să asigure un comportament conștient de protejare și de conservare a mediului înconjurător pentru o dezvoltare sustenabilă sau cele reprezentate de prevenire și combatere a cyberbullying-ului și impresiile privind sistemul educațional din Norvegia. Experiențele culturale unice îl vor purta pe cititor la Lisabona, orașul culorilor, cu arome de fado, vin și soare, și la Oslo, orașul Premiului Nobel pentru Pace.

Pe aceeași linie de modernizare a actului didactic se înscrie și dotarea școlii noastre cu un SmartLab, proiect prezentat în articolul „Un laborator inteligent pentru Liceul Hălăucești - un pas spre egalitate de șanse pentru elevii noștri”.

În numărul curent al revistei mai putem descoperi un tutorial de utilizare a platformei Goosechase în organizarea activităților outdoor, informații despre programele „Școala altfel” și „Săptămâna Verde”, despre rezultate obținute de elevii noștri în cadrul concursurilor școlare, despre implementarea la clasă a programului internațional Junior Achievement, precum și pagina dedicată creațiilor elevilor.

Capitolul dedicat activității științifice cuprinde ample studii ale unor evenimente care au marcat istoria națională și internațională, studii privind

hermeneutica literară și creația lui Eugen Ionescu, precum și două prezentări de carte semnate de prof. dr. Julian Ghercă și prof. Andreea Costin.

Caleidoscopul ne propune spre lectură o cronică a filmului Adela (1985) în regia lui Mircea Veroiu, o serie de considerații despre protejarea mediului și despre poluare, precum și informații inedite privind petrolul românesc în rolul de „axă” geostrategică a relațiilor româno-germane.

Merită, desigur, menționată strădania conducerii revistei de a mobiliza resurse și energii pentru a da sens și consistență fiecărui număr al revistei, pentru asigurare a apariției și sustenabilității „Reperelor”, precum și contribuția colectivului de redacție. În spatele fiecărui titlu, al fiecărui articol, se află nu doar strădania autorului în căutarea clipei de inspirație care să permită identificarea cuvântului „ce exprimă adevărul”, ci și efortul echipei de redacție, colaborarea continuă dintre membrii acesteia pentru îndeplinirea sarcinilor, pentru informarea permanentă cu privire la eventuale probleme observate.

Fiecare număr al revistei ascunde în paginile sale zeci și zeci de ore petrecute în fața monitorului: de către Corector – în lupta sa cu normele ortografice, ortoepeice și de punctuație, cu forma corectă a cuvintelor ce se amestecă dureros pe pagină, de către Traducător – în strădania de a asigura traducerea corectă a mesajului fiecărui articol și de respectare a normelor academice, de către Tehnoredactor – muncind la corectitudinea și formatarea corectă a textelor și titlurilor acestora, la selectarea corespunzătoare a fonturilor, a dimensiunii acestora, la spațierea între rânduri și cuvinte, la inserarea tabelelor, imaginilor, traducerilor sau a altor elemente grafice în locul potrivit, la dimensiunea potrivită și cu denumirea/descrierea potrivită, la centrarea corectă, la așezarea textului în pagină cu marginile potrivite și spațierea potrivită, la eliminarea greșelilor grafice, la numerotarea paginilor, la asamblarea capitolelor și articolelor conform cuprinsului... Urmează apoi proiectarea și realizarea unei coperte sugestive, obținerea primului „binder”, corectura finală pentru momentul printării...

Mulțumim echipei în întregul său, dar și fiecărui membru în parte, pentru dăruire și implicare, iar ție, cititorule, îți dorim lectură plăcută!

*Prof. Neculai Juncă
Membru în Colectivul de redacție
al revistei „Repere cultural – educaționale”*

Efectele *României Educate* la un an de la promulgare

Director, prof. Neculăeș Lidia Mihaela
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăușești

La un an de la promulgarea Proiectului *România Educată* din învățământ, ne întrebăm care este stadiul de implementare a programului de reformă a sistemului de învățământ, „*România Educată*”.

În această perioadă, s-a aflat în atenția publică un discurs controversat al unei absolvente de liceu și tot în aceste zile sunt lansate spre consultare publică două proiecte importante pentru sistemul de învățământ preuniversitar: „Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar” (ROFUIP) și „Statutul elevului”.

În legătură cu discursul menționat, este sistemul educațional bun sau el trebuie să fie mereu blamat?

Reușește proiectul „*România Educată*” să facă pași importanți pentru însănătoșirea sistemului? Pentru moment, se pare că nu se întrevăd schimbări benefice la adresa actului educațional.

Pentru a putea crește calitatea la nivel de sistem, de infrastructură, de resursă umană, ar trebui să avem de a face cu investiții masive în învățământ, ceea ce nu se întâmplă, lucru dovedit de bugetul alocat educației în anul bugetar 2024 și anume 3,3% din PIB, departe de alocarea promisă de 15% din bugetul consolidat.

Răspunde sistemul de învățământ nevoilor tinerilor? La nivel individual ar trebui să se realizeze o creștere graduală a autonomiei a elevilor pentru a putea ajuta să se maturizeze și să participe la deciziile și alegerile, care îi vizează. Sunt disciplinele și conținuturile de interes pentru elevii de astăzi? Mai răspund ele nevoilor reale ale tinerei generații? Majoritatea timpului petrecut la școală, elevii învață la materiile clasice, dar ei își doresc ca dincolo de informațiile seci, pe care trebuie să le memoreze, să fie învățați cum să se adapteze noilor provocări ale vieții, iar profesorii să vină în întâmpinarea nevoilor lor, să se implice în dezvoltarea și educarea copiilor, dincolo de informațiile seci pe care le livrează.

De altfel, se constată o lipsă de încredere a tinerilor în ei înșiși, care nu le permite să se dezvolte și să se autodepășească. Ei trebuie ajutați să învețe să gândească liber, critic și fără nicio constrângere.

Cerințele sistemului sunt reliefate și în rezultatele obținute la PISA – 2023, care ne situează pe penultimul loc din Uniunea Europeană. Este straniu că România participă la această evaluare, dar elevii noștri nu sunt nici pregătiți și nici evaluați după tiparul acestora.

O problemă care mi-a atras atenția se referă la situația elevilor proveniți din familii cu venituri mici. Aceștia, deși beneficiază de numeroase tipuri de ajutoare sociale, sunt totuși victimele sistemului social românesc.

Afirm cu tărie că modalitatea aleasă nu este eficientă pentru că un procent important din sumele de bani atribuite acestor familii sunt destinate creșterii consumului de alcool.

De aceste ajutoare, nu beneficiază copiii, ei trăind în continuare într-un mediu promiscuu, în una-două camere cu toți membrii familiei, fiind martorii sau victimele violenței verbale, fizice sau sexuale. Nici banii din alocații sau burse nu sunt folosiți pentru educația copiilor.

Pe timpul pandemiei, am pus la dispoziția unui număr mare de copii proveniți din familii dezavantajate dispozitive și internet mobil, dar familiile lor nu le permiteau să intre la ore motivând că îi deranjează sau altora le era imposibil să participe pentru că erau 3 – 4 în aceeași cameră, din clase diferite.

În multe situații, singura soluție pe termen scurt, ar fi ca acești copii să fie scoși din mediul lor familial, lucru care se întâmplă în mai multe țări europene.

Pe termen lung, ar trebui ca școlile să fie organizate sub forma unor campusuri unde ar trebui să li se ofere tuturor elevilor cel puțin o masă caldă pe zi și unde ar trebui să se organizeze diferite tipuri de activități, extrașcolare și remediale pentru toți beneficiarii.

Cu ocazia participării la mobilitățile din Suedia, Finlanda și Estonia, am cerut formatorilor să ne ofere soluții pentru a ușura colaborarea cu acest tip de familie, care nu se implică în educația copiilor și inițial nici nu au înțeles la ce ne referim. Le era peste putință să înțeleagă că familia nu se implică în viața școlii, pentru că în țările lor de origine, dacă se întâmplă acest lucru, sistemul social intervine în interesul copiilor.

Recent, am descoperit că există o „Strategie națională pentru susținerea părinților”, elaborată de Ministerul Educației, împreună cu Ministerul Sănătății, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, strategie care își propune, „să întărim demnitatea fiecărui părinte, să recunoaștem și să valorizăm aportul său unic în viața copilului și în comunitate, consolidând rolul părinților, respectând cu empatie nevoile și experiențele individuale, într-un cadru care să stimuleze creșterea armonioasă a copiilor”.

Strategia conține o viziune, o misiune, obiective și rezultate așteptate la finele anului 2030. Sperăm să nu reprezinte o formă fără fond și să devină aplicabilă pentru că se impune ca legătura dintre familie și școală să fie restabilită pentru că se observă o ruptură dintre cei doi factori importanți în educația tinerei generații. Școala și familia par să facă parte din două tabere aflate în conflict, deși ar trebui să fie de aceeași parte a baricadei pentru binele copiilor.

Pentru ca lucrurile să intre pe un făgaș corect este necesar ca să se restabilească statutul profesiei didactice, rolul acesteia în societatea românească și societatea civilă să fie de partea școlii pentru că acum toți, se pricep la educație și toți amplifică părțile negative ale sistemului.

În acest context, cele două legi puse în dezbateră publică, ar putea aduce schimbările atât de necesare. Dar oare vor reuși?

La o primă citire a „Statutului elevilor” se observă o încercare de responsabilizare a elevilor și a familiilor acestora și oferă cadrelor didactice câteva pârghii necesare în activitatea didactică.

În noul statut, sancțiunile prevăzute sunt: observația individuală, muștrarea scrisă, retragerea temporară sau pe durată întregului an școlar a burselor de care beneficiază elevul, mutarea disciplinară la o clasă paralelă din aceeași unitate de învățământ, suspendarea elevului pe o durată limitată de timp, preavizul de exmatriculare, exmatricularea cu drept de reînscrisere în anul școlar următor în altă unitate de învățământ, exmatricularea fără drept de reînscrisere pentru elevii din învățământul liceal.

Reintroducerea exmatriculărilor este benefică pentru că, din păcate, există în fiecare școală unul – doi elevi, care nu se pot adapta indiferent de câte măsuri de intervenție ai aplica.

Același statut prevede în art.14, alinatul 2 că elevii care deranjează orele să fie duși în altă sală de clasă, unde vor desfășura diverse activități, fiind informat în scris părintele sau reprezentantul legal al elevului. Măsura își poate dovedi eficiența, dar vor fi probleme în ceea ce privește identificarea unor spații disponibile și a persoanelor care vor asigura supravegherea acestor elevi.

Totodată, pentru a fi eficientă ar trebui să fie însoțită și de alte măsuri coercitive sau pecuniare, mai ales dacă acest comportament se va repeta.

Se menține interdicția folosirii, de către elevi, a telefoanelor mobile și a altor echipamente de comunicații electronice, în timpul orelor de curs, cu excepția utilizării acestora în scop educativ, cu acordul cadrului didactic.

Astfel, potrivit art.15 „nerespectarea acestor prevederi poate duce la preluarea echipamentelor de către personalul unității de învățământ în vederea

restituirii lui la finalizarea orelor de curs din ziua respectivă, în mod obligatoriu, către părinți (...) sau către elevii majori (...)”.

Pe fondul creșterii dependenței de internet, e necesar ca măcar pe timpul programului școlar să existe această interdicție pentru a contracara efectele negative ale acestei dependențe: memoria mai slabă, capacitate de concentrare proastă, controlul emoțional deficitar, gândirea critică (procesarea informației) insuficientă etc.

Deși internetul facilitează multitasking-ul, pentru că este foarte ușor să operezi cu ferestre multiple, acest fapt pare să afecteze învățarea pentru că informația este stocată în acea zonă a creierului responsabilă cu abilitățile și procedurile și nu în zona ideilor și a faptelor. Ruperea constantă a atenției în mai multe ferestre o face pe aceasta mult mai greu de menținut. Dependența de internet pentru informare și în scop recreativ s-a demonstrat că duce la stabilirea unor căi neuronale similare dependenței de droguri. Creierul se concentrează mai mult pe informația de suprafață lucru care stimulează negativ creativitatea, inventivitatea sau gândirea critică. Mentea are tendința de a se concentra pe nou mai degrabă decât pe important.

Sunt prevăzute și noutăți referitoare la stabilirea mediei anuale la purtare. Aceasta va fi scăzută cu câte un punct la fiecare 40 de absențe nemotivate pe an școlar din totalul orelor de studiu sau la 20% absențe nejustificate din numărul de ore pe an școlar la o disciplină de studiu, pentru toți elevii de gimnaziu și liceu.

Totodată, conform ROFUIP – 2024, elevii vor avea câte o notă la purtare în fiecare modul. Pot fi motivate 40 de absențe pe an școlar, fără a depăși 20% din numărul orelor alocate unei discipline, la cererea scrisă a părinților adresată învățătorului sau dirigintilor, avizată în prealabil de motivare de către directorul unității de învățământ.

Consider că este benefic ca elevii să primească o notă la purtare pentru fiecare modul, dar numărul de 40 de absențe nemotivate necesar scăderii unui punct la purtare, este prea mare și va stimula absenteismul.

Sperăm ca noile planuri cadru să răspundă nevoilor și așteptărilor elevilor, ca disciplinele opționale să fie cele dorite de aceștia, că se vor regândi conținuturile multor discipline de învățământ și că prevederile noilor legi, în forma lor finală, vor duce spre normalizarea actului didactic.

The Effects of România Educată One Year after its Enactment

This article presents some issues affecting the education system and the main changes made in the new Pupil Statute.

We hope that the new framework plans will meet the needs and expectations of the pupils, that the optional school subjects will be those desired by the pupils, that the content of many school subjects will be rethought and that the provisions of the new laws, in their final form, will lead to the normalisation of the educational act.

**PROIECTE, EXPERIENȚE, VALORI ȘI
PRINCIPII EUROPENE**

**Proiectul de mobilitate Erasmus+
“Schimbările climatice și obiectivele de dezvoltare durabilă.
Acțiunile mici au un impact uriaș. Luați măsuri: Deveniți
ecologici!”**

Prof. înv. preșcolar Andrieș Oana Maria
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Prima mobilitate din acest al doilea an al acreditării Erasmus+ 2021-2027 s-a desfășurat în Lisabona, în perioada 6 -12 aprilie 2024 și a avut ca temă “Climate change and sustainable development goals: Small acts create huge impact – Take Action: Go Green!”, proiect de mobilitate cu numărul 2021-1-RO01-K120-SCH-000044014.

La activitățile de perfecționare organizate de Motivated Learning for Everyone a participat o echipă formată din cinci profesori de la Liceul Teoretic “Bogdan-Vodă” Hălăucești, care s-au pregătit alături de alți profesori din Croația, Germania și Cipru pentru a răspunde nevoii de a acorda o atenție sporită formării culturii ecologice în școală și de a organiza activități de impact pentru protejarea mediului, dar și pentru a putea să atingem obiectivul propus în cadrul Acreditării Erasmus și anume acela de a forma o conduită, care să asigure un comportament conștient de protejare și de conservare a mediului înconjurător pentru o dezvoltare sustenabilă.

Cursul a adus în atenția noastră informații valoroase privind problemele legate de schimbările climatice și obiectivele de dezvoltare durabilă și cum pot fi acestea integrate în curriculum astfel încât să ne asigurăm că elevii sunt expuși la aceste subiecte esențiale și că învață să le aplice în contextul lor cotidian. În cadrul cursului ne-au fost oferite instrumente și resurse necesare pentru a implementa proiecte și activități practice pentru protecția mediului înconjurător.

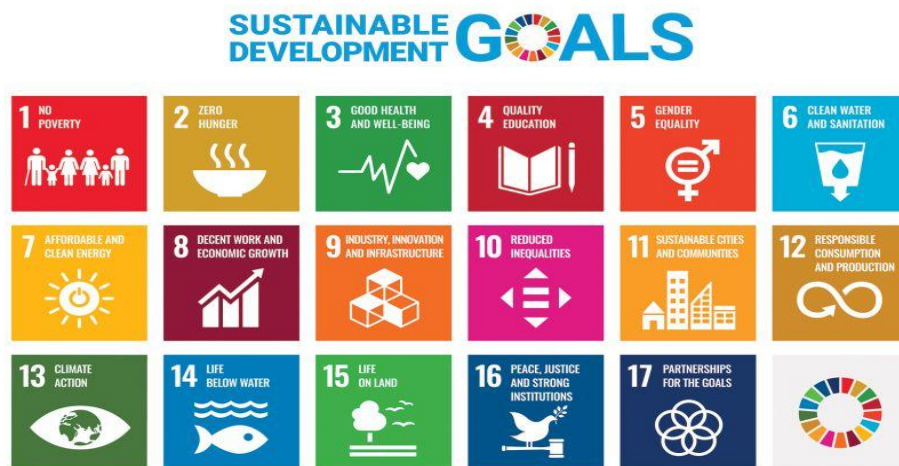
Modulele din curs au cuprins subiecte de învățare variate printre care: sistemul de învățământ portughez și politicile GCDE (Globally Competent and Development Education- Educație pentru dezvoltare globală și competențe globale); cultura școlară a durabilității și obiectivele de dezvoltare durabilă; educația privind schimbările climatice în școli; predarea dezvoltării durabile și

schimbărilor climatice; dimensiuni conceptuale cheie ale educației pentru dezvoltare durabilă; planul de acțiune pentru climă al școlii; dezvoltare și schimbări climatice în toate disciplinele; proiectele mici pot avea impacturi mari; abordări ale întregii școli referitoare la acțiunile climatice (“Toată lumea contează, toată lumea acționează!”); principii Eco pentru o Școală Verde; creativitatea profesorilor și elevilor pentru combaterea schimbărilor climatice; zilele globale de acțiune și cum să ne influențăm bunăstarea noastră și a Pământului.

În ziua a treia a cursului, activitățile s-au desfășurat la muzeul de artă Calouste Gulbenkian unde am lucrat pe echipe în identificarea unor acțiuni legate de schimbările climatice pe care le-am putea întreprinde împreună cu elevii. Am transformat această vizită într-o activitate despre acțiunea climatică și am sugerat activități menite să dezvolte elevilor competențe cognitive, socio-emoționale sau comportamentele legate de acțiunea climatică.

Educația despre dezvoltare sustenabilă este esențială pentru înțelegerea problemelor legate de mediu, economie și societate, și pentru promovarea acțiunilor responsabile și durabile pentru a proteja planeta și a asigura bunăstarea generațiilor viitoare. Obiectivele educației despre dezvoltare sustenabilă include conștientizarea problemelor globale, înțelegerea interconexiunilor dintre aspectele sociale, economice și de mediu, promovarea gândirii critice și a soluțiilor inovatoare, dezvoltarea competențelor necesare pentru a acționa în mod responsabil și a contribui la construirea unui viitor durabil, și mobilizarea comunităților și a societății în ansamblu pentru a lua măsuri concrete în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare sustenabilă stabilite de Națiunile Unite. Termenul stabilit de Națiunile Unite pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Sustenabilă este până în anul 2030. Acesta este cunoscut sub numele de Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă sunt:

1. Sfârșitul sărăciei
2. Zero foame
3. Sănătate și bunăstare
4. Educație de calitate
5. Egalitate de gen
6. Apă curată și igienă
7. Energie curată și accesibilă
8. Muncă decentă și creștere economică

9. Industrie, inovație și infrastructură
10. Reducerea inegalităților
11. Orașe și comunități durabile
12. Consum și producție responsabile
13. Acțiune climatică
14. Viață sub apă
15. Viață pe uscat
16. Pace, justiție și instituții solide
17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Jocul „GO GOLURI” disponibil gratuit pe site-ul <https://go-goals.org/ro/descarca-pagina/> are scopul să învețe copiii din întreaga lume despre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă într-un mod simplu și prietenos.

Predarea dezvoltării durabile și a schimbării climatice în școli este esențială pentru pregătirea generațiilor viitoare în fața provocărilor globale. Aceasta implică integrarea acestor teme în curriculumul școlar, utilizarea metodelor interactive și a resurselor relevante pentru a încuraja gândirea critică și acțiunea responsabilă, formarea cadrelor didactice pentru a livra conținutul în mod eficient și adaptat la diferite niveluri de înțelegere și implicarea elevilor în proiecte și activități practice care să îi facă să înțeleagă și să aplice conceptele în viața lor de zi cu zi.

Dimensiunile conceptuale cheie sunt:

- **abilități cognitive** (cunoaștere, înțelegere și gândire critică despre problemele globale și interconectivitatea/interdependența dintre țări și diferite populații);
- **abilități socio-emoționale** (sentimente de apartenență la comunitate prin împărtășirea valorilor și responsabilităților; empatie, solidaritate și respect pentru diferențe și diversitate);
- **abilități comportamentale** (acțiuni eficiente și responsabile în context locale, naționale și globale pentru o lume mai pașnică și mai durabilă).

Educația în schimbări climatice este necesară chiar din preșcolaritate. Atât în grădiniță cât și în școală metoda cea mai eficientă de învățare este jocul în toate formele lui. Jocurile pentru educația în schimbările climatice sunt o modalitate eficientă pentru a educa și mobiliza elevii în lupta împotriva schimbărilor climatice și pentru a promova o cultură a sustenabilității. Gamificarea este o metodologie interactivă care împrumută mecanisme, dinamice și elemente utilizate în mod frecvent în jocuri, ea oferă elevilor și profesorilor un mod nou și inovator de a facilita învățarea întrucât are

capacitatea de a transforma ora de curs în sarcini cu elemente de joc, dezvoltând la elevi abilități practice, încurajează colaborarea și creativitatea, precum și motivația să-și îmbunătățească propria învățare prin instruire auto-ghidată. Atunci când este aplicată în educația în schimbările climatice, gamificarea poate transforma procesul de învățare într-o experiență captivantă și interactivă. Cu siguranță, resursele și jocurile descoperite în cadrul cursului de perfecționare ne vor fi instrumente extrem de eficiente care vor încuraja participarea activă a elevilor și vor spori interesul și angajamentul lor față de subiect.

În cadrul celui de-al patrulea modul s-a pus accent pe colaborarea dintre toți membrii comunității și am primit sugestii despre cum fiecare dintre membri (cadre didactice, elevi, părinți și reprezentanți ai comunității, personal administrativ și de conducere) poate lua măsuri pentru un viitor sustenabil, protejând mediul înconjurător. Întreaga comunitate școlară prin implementarea acestor măsuri poate deveni un agent activ în combaterea schimbărilor climatice și în promovarea unui viitor mai durabil, care să asigure prosperitatea și bunăstarea atât a generațiilor actuale, cât și a celor viitoare.

Integrarea schimbărilor climatice în curriculumul școlar este crucială pentru a ne asigura că elevii sunt expuși la cunoștințe și înțelegere adecvată a acestui fenomen global și a implicațiilor sale. În școală, ar putea fi util să se dezvolte programe curriculare care să abordeze schimbările climatice în mod comprehensiv, inclusiv cauzele, efectele și soluțiile posibile. Modalități în care schimbările climatice pot fi integrate în curriculum:

1. **Interdisciplinaritate:** schimbările climatice pot fi abordate în cadrul mai multor discipline, inclusiv matematică, științe, geografie, biologie, fizică, chimie, economie, studii sociale și chiar literatură sau artă. Această abordare interdisciplinară permite o înțelegere mai amplă și mai completă a fenomenului.
2. **Abordare contextuală:** predarea schimbărilor climatice ar trebui să fie ancorată în contextul local și global.
3. **Gândire critică și soluții inovatoare:** elevii ar trebui să fie încurajați să abordeze schimbările climatice dintr-o perspectivă critică și să exploreze soluții inovatoare și sustenabile pentru a le gestiona și a le reduce impactul.
4. **Experiențe practice:** experiențele practice, cum ar fi experimentele științifice, excursiile în teren, proiectele de cercetare și activitățile practice, pot consolida învățarea și înțelegerea schimbărilor climatice într-un mod tangibil și captivant.

5. **Educație pentru acțiune:** elevii ar trebui să fie încurajați să acționeze în ceea ce privește schimbările climatice, prin implicare în proiecte și inițiative comunitare, participare la campanii de sensibilizare și susținere sau dezvoltarea de soluții locale pentru probleme legate de mediu.
6. **Evaluare și feedback:** integrarea schimbărilor climatice în curriculum ar trebui să fie susținută de evaluări și feedback adecvate, care să evalueze în mod corect înțelegerea elevilor și să îi încurajeze să gândească critic și să acționeze în mod responsabil.

Prin integrarea schimbărilor climatice în curriculumul școlar în mod corespunzător, elevii pot dezvolta competențe și cunoștințe esențiale pentru a înțelege, gestiona și contribui la soluționarea unei dintre cele mai urgente probleme ale lumii contemporane.

Proiectele mici pot avea un impact semnificativ în combaterea schimbărilor climatice și promovarea durabilității. Unele dintre proiectele mici deja se aplică cu succes în școala noastră, iar o parte din proiectele sugerate la curs vom încerca să le implementăm în viitor. Exemple de proiecte mici:

1. **Program de reciclare** - inițierea unui program de reciclare în școală sau în comunitate poate reduce cantitatea de deșeuri trimise la depozitare și poate conserva resursele naturale;
2. **Grădini școlare și comunitare** - crearea de grădini școlare sau comunitare pentru cultivarea de legume și fructe organice poate promova alimentația sănătoasă, reduce amprenta de carbon a alimentelor și sporește conștientizarea asupra procesului de producție alimentară;
3. **Instalarea de panouri solare** - instalarea de panouri solare pe clădirile școlare sau în comunitate poate reduce dependența de sursele de energie fosilă și poate contribui la reducerea emisiilor de carbon;
4. **Campanii de conștientizare** - organizarea de campanii de conștientizare și educație în școală sau în comunitate despre schimbările climatice, reciclare, economisirea energiei și alte practici durabile poate crește angajamentul și implicarea în acțiuni climatice;
5. **Reducerea consumului de apă** - implementarea unor măsuri simple pentru reducerea consumului de apă, cum ar fi instalarea de robinete cu debit redus sau colectarea apei de ploaie pentru irigare, poate contribui la conservarea resurselor de apă;

6. **Promovarea transportului eco-friendly** - organizarea de evenimente precum Ziua Bicicletei sau Împărțirea Mașinii pentru a reduce emisiile de carbon asociate transportului individual;
7. **Proiecte de împădurire** - organizarea de proiecte de împădurire sau plantare de arbori în școală sau în comunitate poate contribui la reducerea emisiilor de carbon prin absorbția de CO₂ și poate spori biodiversitatea locală.

Aceste proiecte mici pot avea un impact semnificativ în reducerea amprenteii de carbon și în promovarea unui stil de viață mai sustenabil atât la nivel individual, cât și comunitar.

Schimbările climatice vor continua să aibă impacturi semnificative în viitor, inclusiv creșterea temperaturilor globale, fenomene meteorologice extreme mai frecvente și creșterea nivelului mării și oceanelor. Aceste efecte pot avea consecințe asupra mediului, economiei și sănătății umane, necesitând eforturi globale pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptare la noile condiții climatice.

Consecințele schimbărilor climatice pot include:

- dezastru naturale mai frecvente și mai intense, cum ar fi: furtuni, inundații și incendii de vegetație;
- scăderea resurselor de apă dulce, afectând disponibilitatea pentru consum uman și agricultură;
- pierderea biodiversității și a habitatelor naturale, conducând la extincția speciilor și modificări ale ecosistemelor;
- impacturi asupra sănătății umane, prin creșterea temperaturilor, răspândirea bolilor tropicale și poluarea aerului;
- perturbări economice, inclusiv pierderi în agricultură, pescuit și turism, precum și creșterea costurilor de reconstrucție după dezastru natural;
- migrația forțată a populațiilor din zone afectate de schimbările climatice, ducând la tensiuni sociale și politice.

Aceste consecințe necesită eforturi concertate la nivel global pentru a limita schimbările climatice și pentru a gestiona efectele acestora.

Schimbările climatice sunt cu siguranță o problemă urgentă cu consecințe grave asupra mediului și a societății, iar educația este cheia pentru a crește conștientizarea și pentru a promova acțiunea. Un motto potrivit pentru a reflecta angajamentul nostru față de mediul înconjurător este: "Fii schimbarea pe care

vrei să o vezi în lume și în mediul înconjurător. Acționează: mici acțiuni, mare impact. Devino ecologic!”

Parcursul acestui curs de perfecționare a fost o experiență foarte valoroasă și bogată, ne-a oferit oportunități unice de învățare, dezvoltare și interacțiune interculturală și ne-a ajutat să fim mai bine pregătiți să îi învățăm pe elevi despre importanța și complexitatea schimbărilor climatice și să îi inspirăm să devină cetățeni implicați și responsabili în protejarea mediului înconjurător.

Prin participarea la această mobilitate ne-am dezvoltat abilitățile de comunicare și de socializare, ne-am îmbunătățit competențele lingvistice, ne-am dezvoltat capacitatea de gestionare a unor situații inedite, ne-am dezvoltat competențele culturale, am stabilit legături cu ceilalți participanți și cu formatorii, contribuind la creșterea gradului de internaționalizare a instituției noastre.

La finalul programului de formare, am fost evaluate de către formatoarele portugheze prin intermediul chestionarelor teoretice și a probelor practice, care au avut ca scop observarea nivelului de dobândire a cunoștințelor, de formare a abilităților și competențelor vizate în proiect, apoi am obținut un certificat european de participare la curs, care a fost acordat în cadru festiv.

Erasmus+ Mobility Project
“Climate Change and Sustainable Development Goals.
Small Actions Have a Huge Impact. Take Action: Go Green!”

The first mobility of the second year of the Erasmus+ 2021-2027 accreditation took place in Lisbon from 6th to 12th April 2024. Five teachers from our school participated in this mobility, whose theme was “Climate change and sustainable development goals: Small acts create huge impact – Take Action: Go Green!”

The course brought to our attention valuable information on the issues of climate change and sustainable development goals and how these can be integrated into the curriculum so that we can ensure that students are exposed to these essential topics and learn to apply them in their everyday context. During the course we were given the tools and resources to implement practical environmental projects and activities. By integrating climate change into the school curriculum appropriately, students can develop essential skills and knowledge to understand, manage and contribute to solving one of the most urgent problems of the contemporary world.

Teaching sustainable development and climate change in schools is the key to preparing future generations for global challenges. This involves using interactive methods and relevant resources to encourage critical thinking and responsible action, training teachers to deliver content effectively and adapted to different levels of understanding, and engaging students in practical projects and activities that make them understand and apply the concepts in their daily lives.

Climate change is certainly an urgent issue with serious consequences for the environment and society, and education is the key to raising awareness and promoting action.

This course was an opportunity to enrich our academic and professional experience, giving us valuable skills and perspectives, but also contributed to our personal and intercultural development.

Lisabona, experiența culturală

Prof. Silvia Mîrț

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăuțești, Iași

Bem vindo a Lisboa! Bine ați venit în Lisabona!

Am avut parte de o experiență uimitoare. Nu mă așteptam să găsesc un oraș atât de cosmopolit, curat, cu o istorie fascinantă, cu o arhitectură diversă și străzi de poveste. În Lisabona, înveți să fii relaxat, căci așa sunt și oamenii din jurul tău. Vei fi surprins de gustul celebrelor prăjituri tradiționale: pasteis de nata. Iar limba portugheză e melodioasă, caldă și îți dă un sentiment familiar, are, parcă, ceva cunoscut, pare de acasă.

Lisabona, așa cum am simțit-o, înseamnă culori, arome, fado, vin și soare. Are un farmec unic. Și nu e atât de departe de România. Sunt 4 ore de zbor. În plus, nu-ți trebuie mai mult de trei, patru zile să o descoperi.

Unul dintre cele mai vechi orașe din lume, locuit încă din perioada neolitică, Lisabona este așezată fix pe malul Atlanticului, acolo unde fluviul Tejo (Tajo/ Tagus) se întâlnește cu oceanul. Zona metropolitană are o populație de aproape 3 milioane de locuitori.

CARTIERUL ALFAMA este străbătut de celebrele tramvaie Remodelado, din anii '30, care urcă pe coline, până în centrul orașului. Sunt încă în uz, pentru că un alt mijloc de transport nu ar avea loc pe străduțele înguste. La fiecare curbă mai strânsă, ai senzația că te vei lovi de clădiri.

CARTIERUL BELEM era în secolul al XV-lea portul principal de unde marii exploratori ai Portugaliei plecau să descopere noi rute maritime spre India, Brazilia și Africa. Astăzi, Belemul este cartierul aerisit și plin de verdeață al orașului, unde turiștii vin să vadă emblemele istorice ale urbei: Mănăstirea Jeronimos și Turnul din Belem.

MĂNĂSTIREA JERONIMOS impresionează prin arhitectura manuelină extravagantă și este cel mai mare locaș de cult al Portugaliei, construit la porunca regelui Manuel I, din averea strânsă din comerțul cu mirodenii aduse din colonii. În Mănăstirea Jeronimos, aproape de malul apei, exploratorul Vasco da Gama și-a petrecut ultima noapte, înainte de a pleca în expediție în India și tot aici este înmormântat.

TURNUL BELEM este locul de unde a plecat exploratorul Vasco da Gama spre India în 1497. Turnul Belem, inclus în patrimoniul UNESCO, este simbolul marilor descoperiri geografice din anii 1500. A fost ridicat ca un zid de apărare pentru portul portughez.

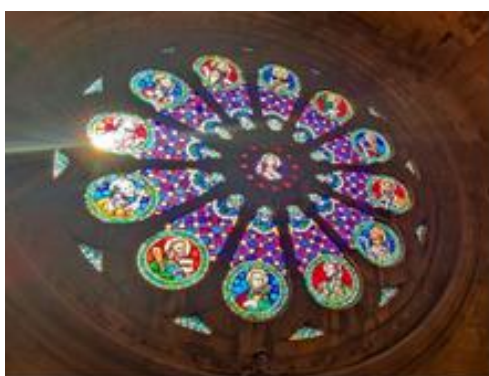
MUZEUL DESCOPERIRILOR este un monument atipic, în forma de vas și a fost ridicat în 1960, pentru a comemora 500 de ani de la moartea prințului geograf Henric Navigatorul.

CARTIERUL BAIXA este prima zonă a Lisabonei construită după planuri riguroase de urbanism, în urma marelui cutremur din 1755, care a distrus mare parte din oraș. Străzile largi te poartă spre piețele importante ale orașului. Cea mai cunoscută și mai căutată de turiștii este *Praça do Comércio*, una dintre cele mai spectaculoase din lume, iar *Arcul de Rua Augusta*, o poartă grandioasă, marchează intrarea/ieșirea din această loc. Piața este imaginea-simbol a Lisabonei și duce spre un platou imens, aproape de malul râului Tejo. Aici, au fost asasinați regele Carlos I și fiul său, iar Portugalia din monarhie a ajuns republică.

CATEDRALA LISABONA, oficial numită *Santa Maria Maior de Lisboa* (Catedrala Patriarhală *Sfânta Maria Major*), este cel mai vechi locaș de cult din Lisabona. Având în vedere vechimea sa și multiplele lucrări de restaurare executate în timp, în prezent clădirea este o expresie compozită a mai multor stiluri arhitecturale: romanic, gotic, baroc și neoclasic, combinate într-o structură robustă aureolată de o atotcuprinzătoare alură medievală. Fațada edificiului, care aduce cu o fortăreață, este unul dintre elementele originale ale bisericii, datând de la jumătatea secolului al XII-lea și începutul secolului al XIII-lea, când construcția a fost ctitorită de primul rege al Portugaliei, Afonso Henriques, pe situl unei foste moschee. De la inaugurare până în prezent, catedrala a fost sediul episcopiei orașului Lisabona, primul episcop fiind Gilbert de Hastings, un cruciat englez.

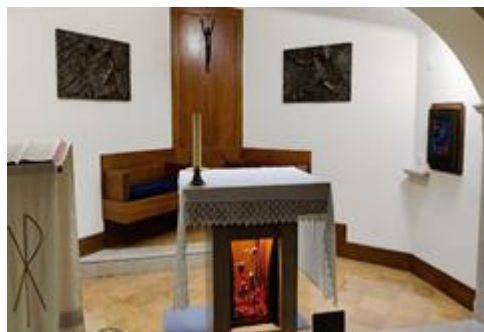

PODUL VASCO DA GAMA este un pod suspendat construit între 1995 și 1998, care traversează fluviul Tejo în apropierea Lisabonei, în Portugalia. Era, la deschidere, cel mai lung pod din Europa- astăzi este al doilea- cu o lungime totală de 17 200 de metri și o înălțime de 155 de metri în punctul cel mai înalt.

Podul traversează estuarul fluviului, legând orașele Sacavém și Montijo. A fost numit în cinstea exploratorului Vasco da Gama. A fost proiectat să reziste unui cutremur de 4,5 ori mai puternic decât cel care a lovit Lisabona în 1755 (estimat la 8,7 pe scara Richter). Poate rezista unei viteze a vântului de 250 km/h.

STATUIA LUI CRISTOS REGE (*Monumento Cristo Rei*) - piatra de temelie a fost pusă în anul 1949, iar în 1959, monumentul asemănător celui brazilian din Rio a fost inaugurat oficial. Se pare că preoții Portugaliei au făcut un jurământ să ridice aceasta statuie a lui Cristos, dacă țara lor nu va fi atrasă în cel de-al Doilea Război Mondial. Statuia are un lift instalat în soclu pentru a urca turiștii pe o platformă la picioarele statuii lui Isus, unde se află și o capelă, și de unde se pot bucura de o priveliște deosebită a Lisabonei.

MUZEUL CALOUSTE GULBEKIAN este un muzeu de artă din cartierul Avenidas Novas, din Lisabona. Exponatele muzeului constau din colecția unui miliardar armean pe nume Calouste Gulbenkian, care s-a

îmbogățit din afacerile cu petrol. Cuprinde aproape 6000 de exponate, de la statui mesopotamiene până la tablouri ale impresioniștilor francezi. Grădina muzeului este o “pată verde” în mijlocul metropolei portugheze.

ACVARIUL din Lisabona, cunoscut și sub numele de "Oceanario" este situat în Parque das Nações, fost spațiu expozițional pentru Expo '98. A fost inaugurat în 1998 și este unul dintre cele mai mari acvarii de interior din Europa. Aproximativ 1 milion de turiști îl vizitează în fiecare an.

Ajuns în Portugalia, nu poți rata alte locuri fascinante ale acestei țări.

FATIMA este un oraș [portughez](#) aflat la 130 km de Lisabona, faimos pentru viziunile religioase, aparițiile Sfintei Fecioare Maria, la 13 mai [1917](#). Cei trei copii care se aflau cu oile la păscut în apropiere, ar fi observat lângă un măslein o lumină puternică, iar în mijlocul ei conturul unei femei ("Doamna din Lumină"). Sanctuarul din Fátima, *Bazilica Doamnei Noastre a Rozariului*, atrage oameni din toate colțurile lumii.

CABO DA ROCA și **BOCA DO INFERNO** sunt două puncte turistice foarte interesante, situate la doar 40 de km de [Lisabona](#). În timp ce *Boca do Inferno* este locul în care oceanul se întâlnește cu țărmul stâncos, oferind un spectacol natural cum rar poți să vezi, o prăpastie situată pe stâncile de pe litoral, aproape de orașul portughez Cascais, în districtul Lisabona. Apa de mare are acces la fundul adânc al prăpastiei și lovește cu putere pereții stâncoși, făcându-l o atracție turistică populară. *Cabo da Roca* este primul punct pe care oceanul Atlantic îl atinge la întâlnirea cu continentul european. *Cabo da Roca* este cel mai vestic punct al bătrânului continent și nu doar atât, ci și o culme spectaculoasă de unde poți să admiri lungul țărm stâncos portughez.

Să nu uităm nici deliciale acestor locuri!

Mintea și inima mea sunt încă în acele locuri. Senzația de siguranță, ordinea și preocuparea pentru a păstra moștenirea înaintașilor se împletesc la tot pasul cu interesul pentru turiști. Capitala, Portugaliei a ieșit pe primul loc, în anii trecuți, la capitolul cel mai bun oraș pentru city break, la premiile World Travel Awards, un fel de Oscaruri în turism, realizat de Lonely Planet, și este în topul celor mai frumoase orașe ale lumii.

Dacă nu ai văzut încă Lisabona, merită să o pui pe lista viitoarelor tale călătorii!

Lisbon, Cultural Experience

To a tourist, Lisbon has proven to be a cosmopolitan, clean city with a fascinating history, diverse architecture, fairy tale streets and relaxed people around you. You will be surprised by the Alfama district – still traversed by the famous Remodelado trams from the 1930s; the Belem district – with the *Jeronimos Monastery*, the *Belem Tower*, the *Museum of Discoveries*, and in the 15th century, the place was the main port from where Portugal's great explorers set off to discover the world; The Baixa district – the first area of Lisbon to be built according to rigorous urban planning, following the great earthquake of 1755, with the *Praça do Comércio* and the *Rua Augusta Arch*, a grandiose gate marking the entrance/exit from this place.

Other sights that make you think of this metropolis are the *Cathedral of Santa Maria Maior de Lisboa*, the oldest place of worship in Lisbon, dating from the mid-12th century; the *Vasco da Gama Bridge* is a suspension bridge, today the second longest in Europe; the *Statue of Christ the King* - a monument similar to the Brazilian one; *Calouste Gulbekian Museum* – an art museum with almost 6000 exhibits, and the museum's garden is a “green spot” in the middle of Lisbon; the *Aquarium*, also known as the “Oceanario” – one of the largest indoor aquariums in Europe, which almost 1 million tourists visit every year.

While you are in Portugal, it is also worth the effort to visit Fatima, the town 130 km from Lisbon, famous for its religious visions through the apparitions of the Virgin Mary on 13 May 1917; other very interesting sights, just 40 km from Lisbon, are *Boca do Inferno* – where the ocean meets the rocky coastline, offering an exceptional natural spectacle – and *Cabo da Roca* – the westernmost point of the old continent.

The culinary delights complement the extraordinary impression that Lisbon and the other Portuguese locations leave on the tourist's soul.

If you have not seen Lisbon yet, it is worth putting it on your next travel bucket list!

Un drum către Lisabona

Prof. Călin Luminița

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăuțești, Iași

Lisabona, o destinație la capătul lumii cunoscute. Am aterizat undeva relativ departe, la 3800 km de meleagurile mioritice, într-o seară târzie de aprilie, după patru ore de zbor.

Noaptea, la ieșirea din aeroport, lume multă, pestriță și agitație. Răcoarea era pătrunzătoare și îmi intensifica emoțiile care făceau că inima să bata într-un ritm alert.

Grupul Erasmus, compus din șase doamne de nădejde, se deplasa împreună cu mulțimea de oameni spre ieșirea aglomerată. După câteva minute de prospecție am fost îndrumate să luăm un taxi care să ne ducă la casa noastră pentru următoarea săptămână, Hotelul Easy.

Priveam din mașină orașul, care la miez de noapte se arata neașteptat de liniștit. Străzi înguste și întortocheate, statui și case în stil mediteranean, terase la care doar câțiva oameni întârziați și obosiți schimbau păreri și impresii la un pahar de bere.

Iată hotelul! O clădire îngustă și înaltă, luminată în culori stridente. Am ajuns! După mai bine de 13 ore de la plecarea noastră, tot ce ne doream era să ne întindem și odihnim oasele frânte. Grație domnișoarei de la recepție, dorința ni s-a îndeplinit repede. Într-o engleză bună, după părerea mea de necunoscător, ne-a arătat camerele și ne-a explicat ce trebuie să facem. Mai pe scurt, *Good night!*

Sâmbătă, 6 aprilie. Prima zi în Lisabona, sau cum ar zice portughezii: Lisboa. Confrom proiectului *Climate Chnage*, am primita sarcina și oportunitatea de a vizita câteva obiective cheie din Lisabona.

Prima oprire a fost Ocenariul, un loc minunat în care poți întâlni o varietate impresionantă de faună și flora prezenta în Oceanul Atlantic. Sute de specii de pești, moluște, corali, iar mai presus de toate, rechini. Și dacă tot am fost la ocenariu, am înțeles câtă grijă au portughezii față de fauna și flora oceanică. Ni s-a explicat faptul că în cadrul acestei instituții se organizează și se desfășoară proiecte și campanii de promovare a grijii față de viețuitoarele mărilor, activități educative în care sunt antrenați elevi și studenți și proiecte de cercetare care au la baza respectul față de mare și ocean.

M-a frapat un lucru care la prima vedere ar putea trece drept banal, faptul că se promovează înlocuirea obiectelor din materiale plastice cu cele care sunt confecționate din materiale biodegradabile, totul pentru a limita poluarea mediului marin.

Am pornit pe jos către cea de-a doua destinație, Podul Vasco Da Gama, celebru pentru lungimea lui impresionantă, de peste 17 km, acesta fiind cel mai lung pod suspendat din Europa.

Și dacă tot eram aproape, ar fi fost păcat să nu trecem și pe la statuia Cristo Rei, din cartierul Almada, ridicată după modelul statuii lui Hristos din Rio de Janeiro. La picioarele acestei statui îți dai seama cât ești de neînsemnat în comparație cu divinitatea.

După ce am coborât dealul pe vârful căruia se afla amplasat impresionantul monument, ne-am întâlnit cu doi români care ne-au îndrumat să mergem să cinăm în restaurantul unui alt conațional, stabilit în Lisabona de peste douăzeci de ani.

Ziua a doua, duminică, 7 aprilie. Ziua Domnului. Ce putea fi mai frumos decât o plimbare până la Fatima. Un loc în care se unesc în rugăciune zeci de mii de creștini. Acest punct de pelerinaj este locul în care Fecioara Maria le-a apărut în cale unor copii păstori, Lucia, Francisco și Jacinta, în anul 1917. Aici, lumea catolică, și nu numai, înalță rugăciuni, iar miracolele se văd cu ochiul liber. Pășind în acest spațiu sacru, mi-am simțit inima săltând de bucurie și speranță. Și pentru ca senzația să fie și mai autentică, deasupra tuturor a ieșit soarele din nori, care pulsa în culorile curcubeului.

Da! Fatima este un loc sfânt, dacă ești deschis să îi percepi această sfințenie. Văzând mulțimea spunând într-un glas rugăciuni, mi-am zis că, încă mai exista credință într-o lume a exceselor și a ignoranței.

Luni, 8 aprilie, a treia zi. Cursul începea la ora 9, timp de cafea și de mic dejun, cu o prăjitură tradițională, pasteis de nata, un fel de foietaj cu cremă de ou asemănătoare unei budinci. Deși era gustoasă, după părerea colegelor mele, aspectul era unul obișnuit. Deplasarea până la sala de curs a fost una anevoioasă, deoarece trotuarele lisaboneze sunt făcute din piatra alba, lucioasă, așa că, adio, pantofi cu toc! Mersul meu greoi ținea tot grupul în pas domol... iar gândul meu se împletea cu remarci răutăcioase rostite îndesat printre dinți, spre disperarea prietenei mele, care îmi tot repeta să mă uit pe unde calc.

Am ajuns! Câteva ore de conversație în limba engleză mi-au dat cumplite dureri de cap, însă cele două formatoare, ne-au prezentat câteva informații despre felul în care este implementat în sistemul de învățământ portughez conceptul de ecologie. Și aici am înțeles că portughezii au un mare respect pentru mediu și caută mereu soluții optime, pentru a fi cât mai prietenoși cu el.

Unele școli au spații verzi în care îi învață pe elevi cum să cultive plante organice, cum să folosească produsele obținute în alimentație, chiar în cantinele școlare și cum să extindă aceste proiecte la nivel social.

Marți, 9 aprilie. Interesantă a fost și ziua aceasta când împreună cu ceilalți colegi din Cipru, Grecia și Germania, am învățat câteva jocuri prin care să îi motivăm pe elevii noștri cum să aplice noi metode de protejare a naturii și a mediului înconjurător.

La sfârșitul zilei am primit câteva recomandări pentru a vizita mai multe obiective importante, precum Mănăstirea Jeronimos, unde se află mormântul eroului național Vasco da Gama, Muzeul Descoperirilor, un monument atipic în formă de vas, care comemorează moartea prințului geograf Henric Navigatorul sau funicularul Santa Justa, care te urcă la 45 m înălțime de unde vezi o parte a orașului.

Miercuri, 10 aprilie. Ne-am întâlnit din nou într-o altă sesiune în cadrul cărei am participat la un exercițiu de identificare a unor obiecte înăuntrul și înafară clădirii în care ne aflam. Faptul că ne cunoșteam mai bine a contribuit la formarea unor echipe omogene, iar competiția a fost interesantă și relaxantă. Un joc pentru copiii de 8-10 ani, numit Go Goals, ne-a unit în căutarea unor repere în găsirea unor soluții pentru aplicarea unor principii ecologice folosind simboluri precum “consum redus de energie”, “consum redus de apă”, “deplasarea cu mijloace de transport nepoluante”, “precum și reciclarea unor materiale plastice”. Acest joc a trezit în fiecare de noi dorința de a avea un mediu și mai curat.

Joi, 11 Aprilie. O zi memorabilă. După o vizită destul de lungă la Muzeul Calouste Gulbenkian, unde am avut ca scop să observăm elementele din natură transpuse în obiecte de artă din întreaga lume, am plecat să ne întâlnim cu Oceanul Atlantic la Cabo da Roca...

Stânci și valuri! O apă zbuciumată, de un turcoaz intens. M-am simțit copleșită și mică în acest loc măreț. Acolo, la cel mai vestic punct al Europei, mi-am pus o dorință pe care am scris-o cu piatra pe o stâncă. Se spune că dorințele scrise altfel se împlinesc... Spectaculos a fost și cartierul Alfama, unde răsunau acordurile muzicii fado, iar celebrul tramvai arhaic 28, trecea arhiplin cu turiști gălăgioși. Și, Doamne, câte s-ar putea spune câte s-ar mai putea spune despre aceasta experiență!...

Vineri, 12 Aprilie. Ultima zi a fost rezervată pentru ultima întâlnire, în care să ne luăm rămas bun și să ne bucurăm împreună de experiența acumulată. Cel mai plăcut lucru a fost că reveneam acasă după o săptămână petrecută la “capătul lumii”.

Deși Portugalia este o țară frumoasă, cu un nivel de trai acceptabil, tot mai bine este acasă.

Bun rămas, Lisabona!

Adeus Lisboa!

A Road to Lisbon

Lisbon is a destination at the end of the known world. We landed somewhere relatively far away, 3,800km from our lands, on a late April evening after a four-hour flight.

At night, as we left the airport, there was big, motley, bustling crowd. The chill was piercing and intensified my emotions which made my heart pound. The Erasmus group, composed of six reliable ladies, was moving along with the crowds of people towards the crowded exit.

The last day, Friday, 12th April, was reserved for the last meeting to say goodbye and enjoy the gained experience together. The most pleasant thing was that we were returning home after a week spent at the “end of the world”.

Although Portugal is a beautiful country with an acceptable standard of living, it is still better at home.

Farewell, Lisbon!

Adeus Lisboa!

Despre sistemul educațional din Norvegia

Director adj., prof. dr. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic Bogdan Vodă, Hălăucești

În perioada 12-18 mai 2024, a avut loc în Oslo, Norvegia, a doua mobilitate din cadrul Erasmus+, anul doi de acreditare în domeniul educației școlare pentru Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești. Mobilitatea a avut drept titlu „Stop Cyberbullying” și a urmărit îndeplinirea obiectivului nr. 3 și anume Prevenirea și combaterea efectelor negative ale fenomenului "bullying", ce este menit să rezolve nevoia instituțională referitoare la gradul redus de conștientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul eleviilor, părinților și cadrelor didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesității implicării în prevenirea și combaterea acestui fenomen. Urmare a acestei experiențe, vom prezenta în rândurile următoare doar câteva idei referitoare la sistemul educațional din Norvegia, mai exact la școala din Norvegia.

Majoritatea școlilor din Norvegia sunt municipale, iar conducerea și administrarea acestor școli este o responsabilitate municipală. Învățământul primar și secundar inferior este gratuit și obligatoriu și se bazează pe principiul educației egale și adaptate pentru toți într-un sistem școlar incluziv.

Sistemul școlar norvegian este incluziv și este gratuit. Copiii și tinerii au un drept egal la educație, indiferent de locul în care locuiesc, de sex, de mediul social sau cultural sau de orice nevoi speciale. Ca și în Finlanda, nu există conceptul de „școli bune și școli proaste”, școala fiind aceeași pentru toți! Majoritatea școlilor sunt de stat, existând foarte puține școli private.

Elevii au de obicei șapte ore pe zi și merg la școală 5 zile pe săptămână. Majoritatea școlilor încep în jurul orei 8 sau 9 și se termină în jurul orei 15, în funcție de pauzele din timpul zilei. În mod normal, există o pauză de 10 minute între perioadele de curs, precum și o pauză mai lungă de prânz.

Obiectivul general al politicii educaționale norvegiene (2019) poate fi rezumat prin aceste obiective strategice pentru sectorul educațional:

- Toți elevii participă într-un mediu de învățare bun și incluziv;
- Copiii și tinerii care au nevoie, primesc asistență specială din timp, pentru a-și putea dezvolta întregul potențial.

Crezând cu fermitate că o educație bună ar trebui să fie disponibilă universal, indiferent de mediul sau statutul monetar, Norvegia permite tuturor

să aibă acces la un sistem educațional de calitate, fără a fi nevoiți să plătească o taxă de școlarizare .

Structura sistemului de învățământ din Norvegia

Prezentare generală a sistemului de învățământ norvegian:

- Grădiniță, învățământ primar și gimnazial:
 - Grădiniță (vârsta 0-6)
 - Școala primară obligatorie (7 ani, începe la vârsta de 6 ani)
 - Liceu obligatoriu (3 ani)
 - Studii medii superioare (3-5 ani)

➤ Studii generale

Educație și formare profesională inițială (IVET)

Educație și formare profesională terțiară/continuă (FPC) (nivelul 5 EQF):

- Colegiu profesional

Învățământ superior (EQF nivel 6, 7 și 8):

- Universitatea
- Instituție universitară de specialitate

La 9 iunie 2023, parlamentul norvegian a votat pentru eliminarea școlarizării gratuite pentru studenții internaționali din afara Spațiului Economic European și al Elveției. Noua taxă recomandată este de 13 000 USD, deși există o prevedere că universitățile ar putea percepe mai mult pentru cursurile care sunt foarte solicitate de studenți.

Există examene obligatorii în învățământul secundar superior general, pe nivel. În cele 5 domenii de studiu pentru studiile generale care duc la învățământul superior, examenele scrise în norvegiană sunt obligatorii. De asemenea, elevii susțin în mod normal cel puțin două probe scrise la alte două materii (măsură introdusă din 2023).

Educația în Norvegia este gratuită și se bazează pe principiul echității și al educației adaptate pentru toți elevii. Învățământul obligatoriu este de zece ani, împărțiți în șapte ani de învățământ primar și trei ani de învățământ secundar inferior. Copiii intră la școală în anul în care împlinesc șase ani.

Majoritatea școlilor din Norvegia sunt municipale, iar conducerea și administrarea acestor școli este o responsabilitate municipală. Învățământul primar și secundar inferior este gratuit și obligatoriu și se bazează pe principiul educației egale și adaptate pentru toți într-un sistem școlar cuprinzător incluziv.

Este extrem de important să cunoaștem provocările și soluțiile existente în alte sisteme educaționale pentru a putea analiza și, ulterior, identifica soluțiile

existente în propria școală având mereu în vedere că preocuparea noastră de bază este BINELE ELEVULUI.

School in Norway

Most schools in Norway are municipal, and the running and administration of these schools is a municipal responsibility. Primary and lower secondary education is free of charge and mandatory, and it is based on the principle of equal and adapted education for all in an inclusive comprehensive school system.

The Norwegian school system is inclusive and it is free of charge. Children and young people have an equal right to education, regardless of where they live, their gender, social or cultural background or any special needs.

How is school life in Norway?

Students usually have seven periods a day, and go to school 5 days a week in Norway. Most of the schools start around 8 or 9 am and end about 3 pm, depending on the breaks during the day. There is normally a break of 10 minutes between each period, as well as a longer lunch break around noon.

The overall objective of Norwegian educational policy (2019) can be summed up by these strategic goals for the education sector:

- All students participate in a good and inclusive learning environment.
- Children and youth who need it, receive special assistance early, to being able to develop their full potential.

Why education in Norway is free?

Firmly believing that good education should be universally available irrespective of one's background or monetary status, Norway lets everyone gain quality teaching without the burden of having to pay a tuition fee.

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/norway/organisation-education-system-and-its-structure>

Structure of the education system in Norway

Overview of the Norwegian education system:

Kindergarten, primary and secondary education:

- Kindergarten (age 0-6)

- Compulsory primary school (7 years, starts at age 6)
- Compulsory lower secondary school (3 years)
- Upper secondary education (3-5 years)

➤ General studies

➤ Initial vocational education and training (IVET)

Tertiary/continuous vocational education and training (CVET) (EQF level

5):

- Vocational college

Higher education (EQF level 6, 7, and 8):

- University
- Specialised university institution

Is Norway ending free education?

On the 9th of June 2023, the Norwegian parliament voted to abolish free tuition for international students outside of the European Economic Area and Switzerland. The new recommended fee is USD\$13,000, though there is a stipulation that individual universities could charge more for courses in high demand

Do Norwegian schools have exams?

Compulsory examinations in general upper secondary education by level. Within the 5 study areas for general studies leading to higher education, written examinations in Norwegian are compulsory. Also, pupils normally take at least two written examinations in at least two other subjects. 3 aug. 2023

Education in Norway is free and founded on the principle of equity and adapted education for all pupils. The compulsory education is ten years, divided in seven years of primary education and three years lower secondary education. Children enter school the year they turn six years old. 24 feb. 2023

How does the education system work in Norway?

Most schools in Norway are municipal, and the running and administration of these schools is a municipal responsibility. Primary and lower secondary education is free of charge and mandatory, and it is based on the principle of equal and adapted education for all in an inclusive comprehensive school system.

Stop Cyberbullying

prof. Moglan Dumitru Dorin
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În cadrul anului II de acreditare Erasmus+ în domeniul educației școlare pentru Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” din Hălăucești, a avut loc în perioada 12-18 mai 2024 în capitala Norvegiei, Oslo, o mobilitate cu titlul „Stop Cyberbullying” la care au participat trei cadre didactice din cadrul liceului nostru: Olaru Ionuț - profesor de științe socio-umane, Neculăeș Ciprian - profesor de educație fizică și subsemnatul, Moglan Dumitru Dorin - profesor de matematică.

Cyberbullying-ul reprezintă acel tip de bullying care se realizează prin intermediul tehnologiilor digitale și se manifestă printr-un comportament repetat pentru a supăra, umili sau speria pe cei vizați. Titlul cursului „Stop Cyberbullying” este sugestiv pentru tema sa generală, care a fost combaterea efectelor cyberbullyingului, dar mai ales prevenirea acestuia.

Acest curs a fost o oportunitate deosebită pentru mine și colegii mei de a dobândi anumite competențe pentru a gestiona optim situațiile neprevăzute de bullying, în general, și de cyberbullying, în special, situații care pot să apară în mediul online, mai ales în contextul evoluție tehnologice actuale. Totodată a fost o experiență deosebită și pentru dezvoltarea noastră personală, deoarece ne-am dezvoltat abilitățile de comunicare în limba engleză, am avut timp suficient pentru a vizita muzee (muzeul Kon-Tiki, muzeul Fram), biblioteca Deichman de lângă clădirea Operei ce a impresionat prin stilul arhitectural și facilitățile de lectură sau studiu, parcul Vigeland - un adevărat muzeu umanist în aer liber cu sculpturi realizate de un singur artist, Gustav Vigeland. Nu au lipsit nici croazierea pe fiordul Oslofjord și nici ocaziile de a ne încânta cu bunătățile tradiționale norvegiene. Cursul s-a ținut în incinta hotelului CityBox, la circa 10 minute de mers pe jos față de locația unde am fost cazați, hotelul P-Hotels. Programul de activități dedicate cursului era zilnic între orele 9.30-13.30, cu pauza de cafea sau ceai.

În prima zi de curs, ne-am prezentat fiecare dintre noi, cunoscând astfel pe formatoarea care a susținut cursul, doamna profesoară Angela Nasulea, originară din România, dar și pe colegii de curs, cei patru profesori din Turcia: Melike Akar - profesoară de engleză, Gamze Kiliç - profesoară de TIC, Nurettin Unal - profesor de engleză și Ahmet - profesor de matematică. După ce

noi am făcut o prezentare scurtă a liceului nostru, a țării noastre și a sistemului românesc de învățământ, am aflat despre colegii din Turcia că provin din orașul Isparta, capitala provinciei cu același nume, localizată în partea de sud-vest a Turciei, provincie renumită pentru cultivarea trandafirilor, pentru produsele fabricate din ulei de trandafir, dar și pentru covoarele sale. În această zi s-au desfășurat diferite activități care ne-au introdus în tema bullyingului, în general, și cea a cyberbullyingului, în special. S-au dezbătut diferite tipuri de (cyber)bullying, despre cum și de ce tinerii folosesc internetul și rețelele sociale și cum acestea pot deveni instrumente ale cyberbullyingului. S-au tras concluzii despre impactul acestui fenomen asupra sănătății emoționale, mentale și chiar fizice a celor agresați. La finalul sesiunii de lucru, am vizitat primăria orașului Oslo.

În a doua zi, dezbaterile s-au axat pe măsurile de prevenție a cyberbullyingului, pe modul cum recunoaștem acest fenomen, pe măsurile de siguranță din sala de clasă, dar și din afara ei. Ca strategie de lucru am folosit jocul de rol, în care „victimă” și „agresor” trebuiau să inventeze diferite situații de (cyber)bullying care trebuiau stopate găsind cele mai potrivite metode de sprijin a „victimei” sau de consiliere a „agresorului”. La finalul acestor activități, am vizitat o școală din Vøyenenga, o suburbie a orașului Oslo, unde am avut ocazia să aflăm mai multe despre sistemul educațional norvegian, unul dintre cele mai bune sisteme de învățământ din lume.

În ziua a treia, sesiunea de lucru a fost centrată pe dezbaterile strategiilor prin care putem face față situațiilor reale de cyberbullying, dar a fost și ziua unei experiențe interculturale împărtaşind cu colegii turci mâncăruri tradiționale, prezentând portul specific zonei din care provenim sau ascultând muzică populară românească sau tradițională turcească. După activități, am vizitat împreună cu doamna formatoare și cu colegii turci o companie de arhitectură și consultanță în domeniul construcțiilor, NorConsult. Această companie este responsabilă, printre altele, cu designul și arhitectura unor școli și am fost impresionați de modelele diferite de cele tradiționale care au ca principiu de bază crearea unor spații în interiorul sau exteriorul școlii care să stimuleze învățarea și starea de bine a elevilor și a profesorilor acestora.

În următoarele zile, activitățile s-au desfășurat frontal sau pe echipe și au avut următoarele teme de dezbateri: cum să recunoaștem un comportament agresiv, despre agresiunea pe Internet, pe rețelele de socializare sau pe platformele de schimb de mesaje, despre modalitățile prin care părinții, profesorii și elevii ar trebui să facă front comun împotriva acestui fenomen, despre riscurile pe care cyberbullyingul îl are atât asupra victimelor cât și asupra celor agresivi în mediul online. Am fost de asemenea încurajați să expunem poveștioare reale din viața noastră sau a comunității din care să reiasă exemple de empatie sau lipsă de empatie sau să prezentăm situații în care elevii au avut nevoie de sprijin din partea școlii în situații de cyberbullying.

După orele de curs, pe 17 mai, am avut parte de o experiență inedită, când am asistat la parada elevilor cu ocazia Zilei Naționale a Norvegiei, cunoscută și drept Ziua Constituției. Parada a fost întâmpinată de familia regală, care saluta mulțimea de pe balconul Palatului Regal.

În ultima zi de curs, a avut loc o evaluare finală, s-au tras ultimile concluzii, am completat formularele de feedback și, bineînțeles, ni s-au înmănat certificatele de participare la acest curs.

Concluzii:

Agresiunea de tip cyberbullying, și nu numai, poate avea efecte negative iremediabile asupra unei persoane, mai ales în contextul evoluției tehnologice de astăzi, oricare dintre noi putem fi victimă, dar este foarte important cum

gestionăm o astfel de situație nedorită. O persoană agresată în mediul online, și nu numai, ar trebui, dacă situația o impune, să ceară ajutor cuiva de încredere, să solicite sprijinul unui profesor sau părintelui, dacă agresiunea apare în mediul școlar. Când agresiunea are loc pe o platformă digitală, agresorul poate fi blocat și raportat formal pe acea platformă. Utile sunt și strângerea dovezilor în acest sens precum mesaje text sau capturi de ecran, iar dacă situația se agravează, trebuie contactată poliția sau serviciile de urgență.

În legătură cu problematica cyberbullyingului pot fi lecturate o multitudine de materiale pe site-ul liceului nostru la adresa http://liceulhalaucesti.ro/erasmus/erasmus_KA120/oslo.htm .

Stop Cyberbullying

Within the framework of the second year of Erasmus+ accreditation in the field of school education for the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool from Hălăucești, a mobility took place between 12th and 18th May 2024 in the capital of Norway, Oslo, with the title ”Stop Cyberbullying” in which three teachers from our high school participated: Olaru Ionuț – teacher of Socio-Human Sciences, Neculăeș Ciprian – teacher of Physical Education and Moglan Dumitru Dorin – teacher of Mathematics.

Cyberbullying is that type of bullying that is carried out using digital technologies and manifests itself through repeated behaviour to upset, humiliate or frighten those targeted. The title of the course, “Stop Cyberbullying”, is suggestive of its overall theme, which was to combat the effects of cyberbullying, but more importantly to prevent it.

Cyberbullying can have irreparable negative effects on a person. Especially in the context of today's technological developments, any of us can be a victim, but it is very important how we handle such an unwanted situation. A person who is bullied online or otherwise should, if the situation requires it, ask for help from someone they trust, ask for support from a teacher or parent if the bullying occurs in a school environment. When bullying takes place on a digital platform, the bully can be blocked and formally reported on that platform. Gathering evidence such as text messages or screenshots is also helpful, and if the situation escalates, the police or emergency services should be contacted.

On the issue of cyberbullying a lot of material can be read on our high school website at the following address http://liceulhalaucesti.ro/erasmus/erasmus_KA120/oslo.htm

Oslo - întâlnire culturală

prof. Ionuț Olaru

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Norvegia nu este chiar un loc în care mulți oameni așteaptă cu nerăbdare să meargă. Cel puțin nu foarte mulți oameni pe care i-am întâlnit. Cu toate acestea, atunci când cineva pe care îl întâlnești spune că a fost în Norvegia, toată lumea devine brusc interesată. Datorită cursului „Stop Cyberbullying” desfășurat în cadrul proiectului Erasmus+ în capitala Norvegiei în perioada 12-19 mai anul curent am avut ocazia nu doar să cunosc orașul ci să experimentăm pe modul în care sărbătoresc norvegieni una dintre cele mai importante sărbători naționale și anume Ziua Constituției ce are loc pe 17 mai.

Oslo primește adesea o recenzie ușor condensată în comparație cu Bergen și alte zone din Norvegia, din cauza faptului că alte zone din Norvegia permit vizitatorilor să vadă aurora boreală. Cu toate acestea, este unul dintre cele mai frumoase locuri din Europa și ar trebui adăugat, dacă nu a fost deja, pe lista de călătorie pentru oricine plănuiește să viziteze mai serios Europa.

Încă de la coborârea în aeroport și pe tot parcursul șederii noastre am fost uimiți de câteva aspecte ce ni s-au părut esențiale pentru cultura norvegiană în general și pentru Oslo în special. Astfel Oslo este o capitală ce pare mai

degrabă un oraș studentesc boem decât o capitală europeană, un loc mirific ce îmbină spectaculos modernul cu tradiționalul, urbanul cu spațiile verzi nenumărate în care oricine se poate relaxa la umbra unui copac sau la malul unei ape. Totul pare să se potrivească de la căsuțele pitorești așezate lângă Aleia Muzeelor până la impresionanta Casă a Operei sau la Palatul Regal. Oamenii par relaxați, împăcați și fericiți să trăiască aici. În centrul culturii norvegiene ni s-a comunicat de către o doamnă arhitect într-o vizită de lucru din cadrul cursului stă conceptul de echitate care nu trebuie însă confundat cu cel de egalitate. Pentru a fi egali oamenilor trebuie în primul rând să li se creeze mediul necesar pentru a ajunge aici și acest lucru se face prin echitate care nu este doar postulată ci este transpusă practic prin programe sociale sau culturale, prin sprijin economic sau chiar psihologic în caz de nevoie.

Norvegia este înscrisă în istorie ca una dintre numeroasele zone în care au trăit vikingii. În cultura lor, ei se bazează foarte mult pe această istorie, în ciuda faptului că nu este cel mai mândru moment din istoria lor, deoarece vikingii erau foarte violenți și perturbatori față de alte triburi și popoare. Totuși, Oslo a fost parte a unei providențe din Viken și nu a primit numele său până în 1040. Oslo a fost un port comercial important în Europa înainte de Renaștere. Acesta a furnizat o varietate de materiale care nu puteau fi găsite în altă parte în Europa. De-a lungul secolelor au existat multiple încercări de a captura Oslo din cauza resurselor sale bogate și a rămas o parte importantă a Europei aproximativ până în secolul XX. Norvegia a avut alianțe cu Suedia, Finlanda și Danemarca, formând ceea ce noi, din punct de vedere geografic, numim acum statele nordice. Fiecare stat s-a protejat reciproc în timpul epocii napoleoniene și a modernizării Europei. Oslo a rămas cel mai profitabil oraș din Norvegia și

rămâne așa de atunci încoace. Este important pentru industriile sale portuare și financiare.

Fără industria maritimă, Oslo nu ar supraviețui. Multe companii maritime au sediul în Oslo și, ca urmare, este unul dintre cele mai mari porturi din lume. Acest lucru este atât o binecuvântare pentru Oslo, cât și un blestem, datorită faptului că sectorul maritim este cea mai mare industrie a sa. Oslo este, de asemenea, esențial prin faptul că este unul dintre orașele implicate în două consilii europene majore, primul fiind Consiliul Europei, care este un consiliu de lucru care se ocupă de probleme legate de drepturile civile și drepturile omului în rândul națiunilor europene, nu doar în Uniunea Europeană. Al doilea este Comisia Europeană, care se ocupă printre altele și de legăturile culturale în Europa.

După cum s-a menționat anterior, Oslo este unul dintre cele mai importante orașe europene. Cu toate acestea, Norvegia nu este membră a Uniunii Europene. În multe domenii, acesta întrece de fapt alte orașe europene mai renumite în unele categorii neobișnuite care merită să fie remarcate. În primul rând, Oslo este denumit "Oraș Beta World". Acest lucru pare ciudat, deoarece Oslo nu este considerat pe scară largă de către publicul larg ca fiind un astfel de oraș. Cu toate acestea, cu industria maritimă, ei zdrobesc alte națiuni care folosesc, de asemenea, acest lucru ca sursă de economie.

În al doilea rând, Oslo este al doilea cel mai scump oraș în ceea ce privește cheltuielile de trai și ocupă locul patru în topul celor mai scumpe orașe din lume. Da, din lume. La categoria cheltuieli se află pe locul doi, după Tokyo. În mod corect, faptul că Norvegia nu este membră a Uniunii Europene nu pare să îi dăuneze prea mult.

În al treilea rând, Oslo are o populație de 700.000 de locuitori în limitele orașului, ceea ce îl face una dintre cele mai mici capitale din lume. Cu toate acestea, după includerea zonei metropolitane, se trece la aproximativ 1,71 milioane de persoane. Cei mai mulți dintre cei care locuiesc în zona metropolitană trăiesc în păduri, ceea ce nu este tocmai o zonă metropolitană tipică. Norvegienii au o dragoste și o fascinație deosebit de puternică pentru spațiile verzi mai puțin urbanizate. Este singurul mod în care pare să fie clar să explici regiunile exterioare dens populate din Oslo. De fapt, pentru a ajunge de la principalul aeroport din Oslo la orașul Oslo durează de fapt aproximativ 35 de minute. Ca urmare a acestui fapt, Oslo este orașul norvegian cel mai divers din punct de vedere etnic. Are o populație pakistaneză numeroasă, precum și somaleză.

În cele din urmă, probabil cel mai puțin cunoscut fapt despre Oslo este faptul că acolo se acordă Premiul Nobel pentru Pace. Există un motiv distinct

pentru care acesta este prezentat în Norvegia. Oslo a fost ales datorită faptului că Alfred Nobel a scris în testamentul său ca Oslo să fie locul de prezentare.

Fiordurile sunt întotdeauna o atracție populară în țările scandinave. Totuși, Norvegia este cunoscută pentru că are unele dintre cele mai frumoase. Excursiile pe fiorduri sunt disponibile în portul din centrul orașului. Sunt disponibile croaziere de iarnă și, în mod ironic, nu sunt în mare parte scumpe. În timpul acestor croaziere se poate vedea mai mult din Oslo-ul maritim, deoarece croaziera va arăta comunitățile de pescari din Oslo însă se poate opta și pentru transport public local cu barca care te poate ajuta să vezi numeroasele insule din golf la un preț infim (cel puțin pentru prețurile lor normale).

În ceea ce privește obiectivele turistice, nu muzee, ci obiective turistice, Palatul Regal este cel mai bun. Palatul rămâne casa președintelui Norvegiei și este un loc bun pentru a face fotografii. De aproape amintește de Palatul Buckingham din Londra. De la distanță, amintește de Casa Albă din Washington D.C. Un alt loc minunat pentru fotografii este Teatrul Național Norvegian de Operă și Balet. Teatrul permite vizitatorilor să se plimbe în jurul său și chiar deasupra lui. Sus este locul unde puteți găsi cele mai bune fotografii. Acesta are vedere spre golful Oslo, în care pot fi văzute și alte atracții. Una dintre acestea este Castelul și Fortăreața Akurshus, care se află pe un deal în stânga Teatrului de Operă. Castelul a fost folosit chiar până în timpul celui de-al Doilea Război Mondial și rămâne protejat de armata norvegiană.

Mai departe în Oslo, am putut vizita Primăria, Parcul Vigeland și Parcul Frogner. Fiecare se află la o distanță rezonabilă de mers pe jos, ceea ce face din Oslo un oraș plăcut pentru cei cărora le place să nu folosească transportul public. Fiecare parc este important pentru trecutul său, deoarece Jocurile Olimpice au avut loc în Oslo în 1952. Vigeland oferă un peisaj frumos pentru centrul orașului. Fiecare este un reper important și pentru istoria Norvegiei, precum și pentru istoria recentă a celui de-al Doilea Război Mondial, deoarece în fiecare dintre parcuri au avut loc mai multe atrocități.

În ceea ce privește muzeele, Oslo este plin de ele. Sunt două pe care le-aș recomanda. Primul este muzeul Kon-Tiki ce prezintă călătoriile fantastice și totuși reale ale celui mai mare exporator contemporan și anume Thor Heyerdahl care a avut îndrăzneala (ca să nu spunem nebunia) de a construi o plută din lemn de balsa după modelele foarte vechi folosite de populația autohtonă în Peru și de a naviga cu această plută până în insulele din Polinezia peste 6000 de km având în echipajul său de cinci persoane un singur marinar cu scopul de a dovedi că populațiile Americii de Sud puteau să colonizeze miile de insule din Polinezia.

Un alt experiment făcut de același norvegian a arătat că între egiptenii antici și America de Sud liniile de comunicație erau deschise tot printr-o metodă directă și anume a construit o barcă după schițe antice egiptene, barcă care a parcurs distanța dintre Peru și Egipt.

Al doilea muzeu pe care l-aș recomanda este Muzeul Fram. În loc să se concentreze pe mai multe nave, acest muzeu se concentrează pe o singură navă gigantică. Este greu de ratat pe baza exteriorului care nu arată ca și cum ar putea ține o navă, dar de fapt o face.

O altă experiență care ni s-a părut extrem de interesantă este parada școlilor de Ziua Constituției. În această zi pare că fiecare locuitor al acestui oraș se

îmbracă în haine tradiționale pentru a asista sau a fi participant la parada care străbate întreg centrul orașului pentru a defila în fața regelui la Palatul Regal.

Oslo pare că este un oraș atemporal și uneori utopic, un oraș care trebuie experimentat pentru a fi înțeles și apreciat, un oraș despre care cuvintele sau chiar pozele spun prea puțin dar de undeva trebuie să începem.

Oslo – Cultural Meeting

Norway is not really a place that many people look forward to going to. At least not very many people I have met. However, when someone you meet says they have been to Norway, everyone suddenly becomes interested. Thanks to the “Stop Cyberbullying” course organized within the Erasmus+ project in the Norwegian capital on 12th -19th May this year, we had the opportunity not only to get to know the city but also to experience how Norwegians celebrate one of the most important national holidays, Constitution Day on 17th May.

One experience we found extremely interesting is the school parade on Constitution Day. On this day it seems that every inhabitant of this city dresses up in traditional clothes to attend or be a participant in the parade that marches through the entire city centre to parade in front of the King at the Royal Palace.

Oslo seems to be a timeless and sometimes utopian city, a city that has to be experienced to be understood and appreciated, a city about which words or even pictures say little but we have to start from somewhere.

**Proiectul „UN LABORATOR INTELIGENT
PENTRU LICEUL HĂLĂUCEȘTI- UN PAS SPRE
„EGALITATE DE ȘANSE” PENTRU ELEVII NOȘTRI” –
LICEUL TEORETIC *BOGDAN VODĂ* HĂLĂUCEȘTI**

Director adj., prof. dr. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

<http://liceulhalaucesti.ro/SMARTLAB/index.htm>

LICEUL TEORETIC „BOGDAN VODĂ” HĂLĂUCEȘTI, în calitate de beneficiar, anunță demararea proiectului „UN LABORATOR INTELIGENT PENTRU LICEUL HĂLĂUCEȘTI - UN PAS SPRE „EGALITATE DE ȘANSE” PENTRU ELEVII NOȘTRI”, cod proiect **F-PNRR-SmartLabs-2023-1503**, proiect finanțat prin *PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ Pilonul VI. Politici pentru noua generație Componenta C15: Educație Reformă 5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației Investiția 9. Asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ.*

Proiectul se desfășoară în perioada **DECEMBRIE 2023 - IANUARIE 2025**, valoarea totală a contractului de finanțare fiind de **351 209 lei**, fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene - Următoarea Generație UE.

Scopul proiectului este de a asigura un proces educațional de calitate, modern și incluziv pentru elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești prin dotarea cu echipamente TIC de tip „smart lab” și materiale educaționale specifice pentru dezvoltarea unui laborator digital inteligent. În acest laborator se vor desfășura activități la toate disciplinele de studiu, fiind un concept modern de învățare virtuală, putând fi adaptat pentru toate specializarile. De asemenea, va fi utilizat în cadrul proiectelor internaționale, care permit

interacțiunea și schimbul de experiență pentru elevii și profesorii noștri cu elevi și profesori din Uniunea Europeană, dar și din întreaga lume.

Obiectivul general al proiectului este:

Creșterea accesului la mijloace moderne de învățare pentru elevi și consolidarea competențelor digitale în utilizarea instrumentelor de tip „laborator inteligent” pentru cadrele didactice.

Proiectul vizează, de asemenea, și creșterea accesului la educație pentru grupurile vulnerabile și combaterea excluziunii sociale, a absenteismului și a abandonului școlar.

Activitățile ce se vor derula în cadrul proiectului menționat anterior sunt următoarele:

- Achiziționarea de echipamente tehnologice (inclusiv mobilier ergonomic adaptat și integrat specific) pentru dezvoltarea unui laborator inteligent digital, (smartlab) conform OME nr. 3497/2022;
- Achiziționarea de conținut educațional care va acoperi domenii din programa școlară și de software/licență cu specific educațional;
- Conectarea dispozitivelor din laboratorul inteligent la rețeaua de comunicații a unității de învățământ;
- Instruirea cadrelor didactice pentru utilizarea echipamentelor aferente conceptului de laborator inteligent digital integrat prin participarea la două sesiuni de instruire.

Înființarea unui Laborator Inteligent în cadrul Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești are drept scop integrarea conceptului de învățare personalizată cu ajutorul căruia elevii pot explora, prin tehnologie aplicată și un conținut educațional modern, învățarea bazată pe proiecte, învățarea practică, dar și dezvoltarea de competențe soft skills cum ar fi: adaptabilitate, lucru în echipă, managementul timpului, comunicare, socializare – abilități și competențe care vor fi utile pentru viitorul traseu profesional al acestora.

Menționăm că în momentul de față au fost demarate procedurile de achiziții necesare instalării și funcționării laboratorului inteligent, inclusiv a serviciilor de instruire a cadrelor didactice în vederea utilizării acestuia în procesul educațional în viitorul an școlar.

Instalarea și utilizarea unui astfel de laborator în cadrul Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* reprezintă un punct în plus de atragere a elevilor către instituția noastră, dar reprezintă, în primul rând, oportunitatea de a utiliza în cadrul procesului instructiv-educativ mijloace, metode/softuri și procedee educaționale actuale, prezente în state din Uniunea Europeană, dar și din țările dezvoltate din lume. Este o provocare pentru profesori și elevi, dar și o oportunitate și o șansă

majoră de a face din actul educațional un demers care să fie apropiat de elev și în concordanță cu nevoile și așteptările lui.

Urmează ca în perioada următoare să fie finalizate demersurile de contractare, de achiziționare și realizare efectivă a laboratorului inteligent, dar și realizarea procesului de instruire a cadrelor didactice din unitate în vederea utilizării acestui laborator începând cu anul școlar următor.

**“A SMART LABORATORY FOR HĂLĂUCEȘTI HIGHSCHOOL
- A STEP TOWARDS ‘EQUAL OPPORTUNITIES’ FOR OUR
STUDENTS” Project – “BOGDAN VODĂ” THEORETICAL
HIGHSCHOOL HĂLĂUCEȘTI**

The establishment of a Smart Lab at *Bogdan Vodă* Theoretical Highschool in Hălăucești aims at integrating the concept of personalized learning with the help of which students can explore, through applied technology and modern educational content, project-based learning, hands-on learning, but also the development of soft skills such as adaptability, teamwork, time management, communication, socialization – skills and competences that will be useful for their future career path.

We would like to mention that the procurement procedures necessary for the installation and operation of the smart lab, including training services for teachers to use it in the educational process in the next school year, have been started.

The installation and use of such a laboratory in *Bogdan Vodă* Theoretical Highschool represents an additional point of attraction of students to our institution, but above all represents the opportunity to use in the instructional-educational process means, methods/software and current educational procedures, present in countries of the European Union, but also in developed countries in the world. It is a challenge for teachers and pupils, but also a major opportunity and a chance to make the educational act an approach that is close to the pupil and in line with his/her needs and expectations.

It is expected that in the next period to be finalized the steps to contract, purchase and actual implementation of the intelligent laboratory, but also to carry out the training process for teachers in the unit to use this laboratory from the next school year.

Goosechase pas cu pas Tutorial pentru activitățile outdoor

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Platforma online **Goosechase** reprezintă o soluție atractivă de organizare a activităților outdoor, o modalitate de împletire armonioasă a activităților în aer liber cu noile tehnologii. Inspirată de vânătoare de comori, Goosechase oferă cadrului didactic oportunitatea de a crea experiențe interactive recreative sub forma unor tururi autoghidate, concursuri online, curse urbane, concursuri de orientare, care contribuie la dezvoltarea dorinței de explorare, la colaborarea dintre elevi, la formarea spiritului de echipă.

Platforma - <https://www.goosechase.com/> - permite profesorului să creeze jocuri pentru disciplinele predate, pentru orele de consiliere și orientare sau pentru diverse activități extrașcolare care se desfășoară în aer liber. Sarcinile de lucru propuse au un caracter academic, dar sunt și distractive. Organizați în mai multe echipe, elevii trebuie să rezolve un set de misiuni a căror dificultate este adaptată la obiectivele activității de învățare, dar și la particularitățile de vârstă și la nivelul de pregătire al acestora. În timp ce elevii îndeplinesc misiunile primite trimițând răspunsuri în format text, imagine (selfie), video sau combinații, profesorul monitorizează activitatea acestora pe platformă. Pentru fiecare misiune îndeplinită elevii primesc un anumit punctaj. Pot fi acordate puncte bonus sau penalizări dacă sarcina nu a fost îndeplinită conform cerinței.

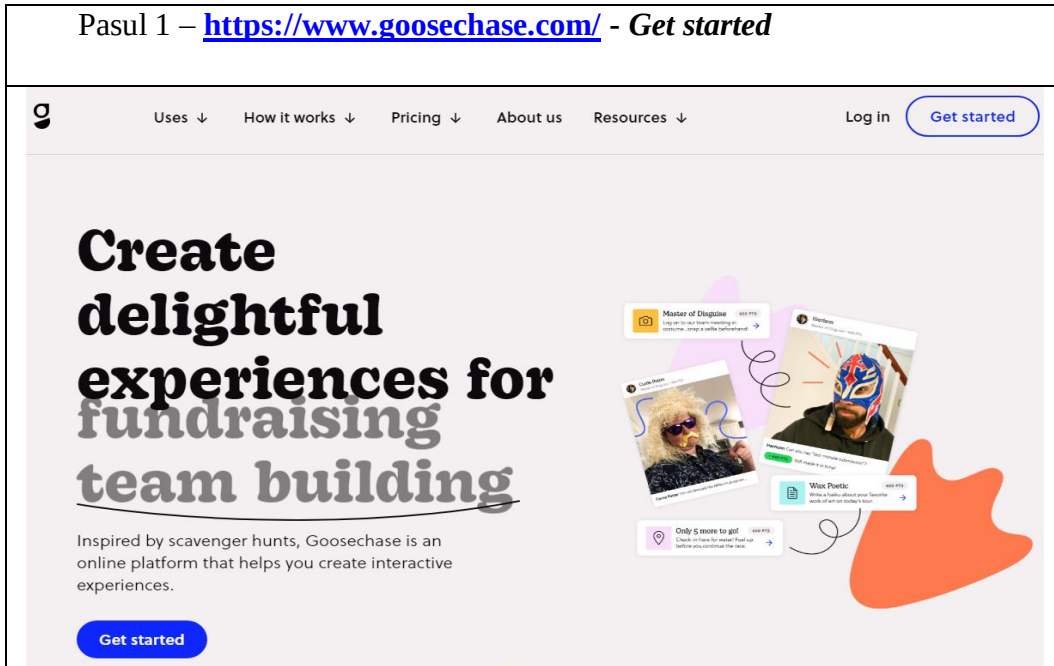
Din punct de vedere metodologic, activitățile de acest tip cuprind trei etape distincte, ce se desfășoară pe schema indoor – outdoor – indoor. Prima etapă după crearea misiunilor de către cadrul didactic, poate fi desfășurată în sala de clasă și constă în actualizarea noțiunilor teoretice, prezentarea sarcinilor de lucru, stabilirea regulilor, stabilirea echipelor, verificarea echipamentelor.

Cea de-a doua etapă constă în desfășurarea efectivă a activității outdoor și este dedicată realizării concrete a tuturor misiunilor și transmiterea informațiilor și imaginilor pe platforma Goosechase.

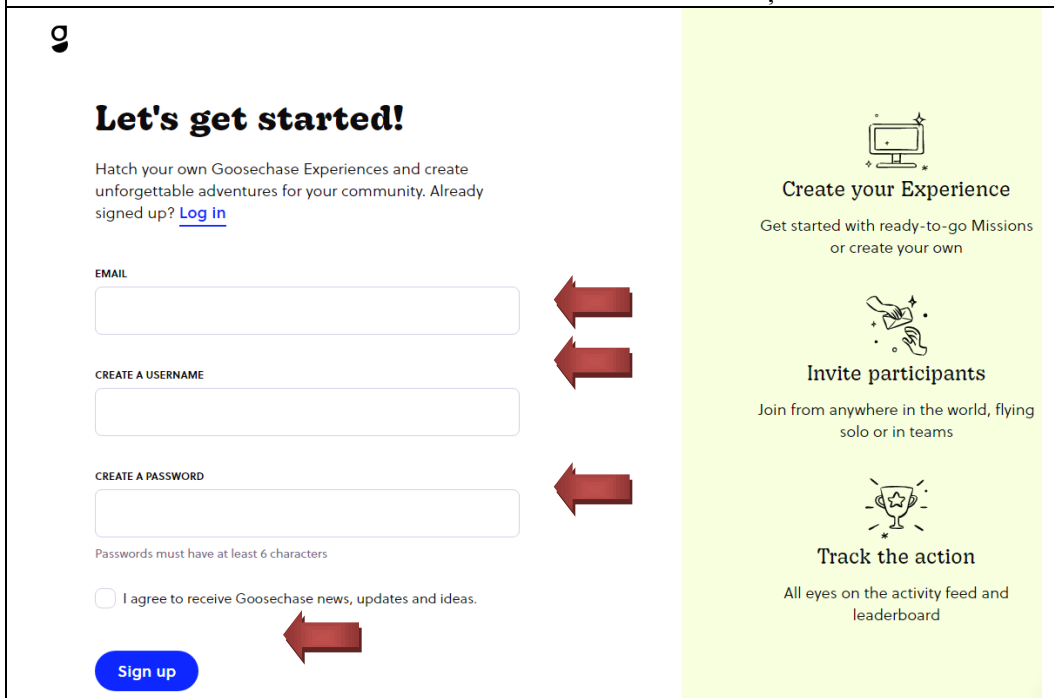
Cea de-a treia etapă se desfășoară indoor și constă în analiza rezultatelor, reflexii, observații, constatări, platforma Goosechase oferind numeroase informații.

Pentru utilizarea platformei Goosechase, cadrul didactic trebuie să-și creeze un cont pe <https://www.goosechase.com/>, să intre în acest cont și să creeze o experiență de învățare.

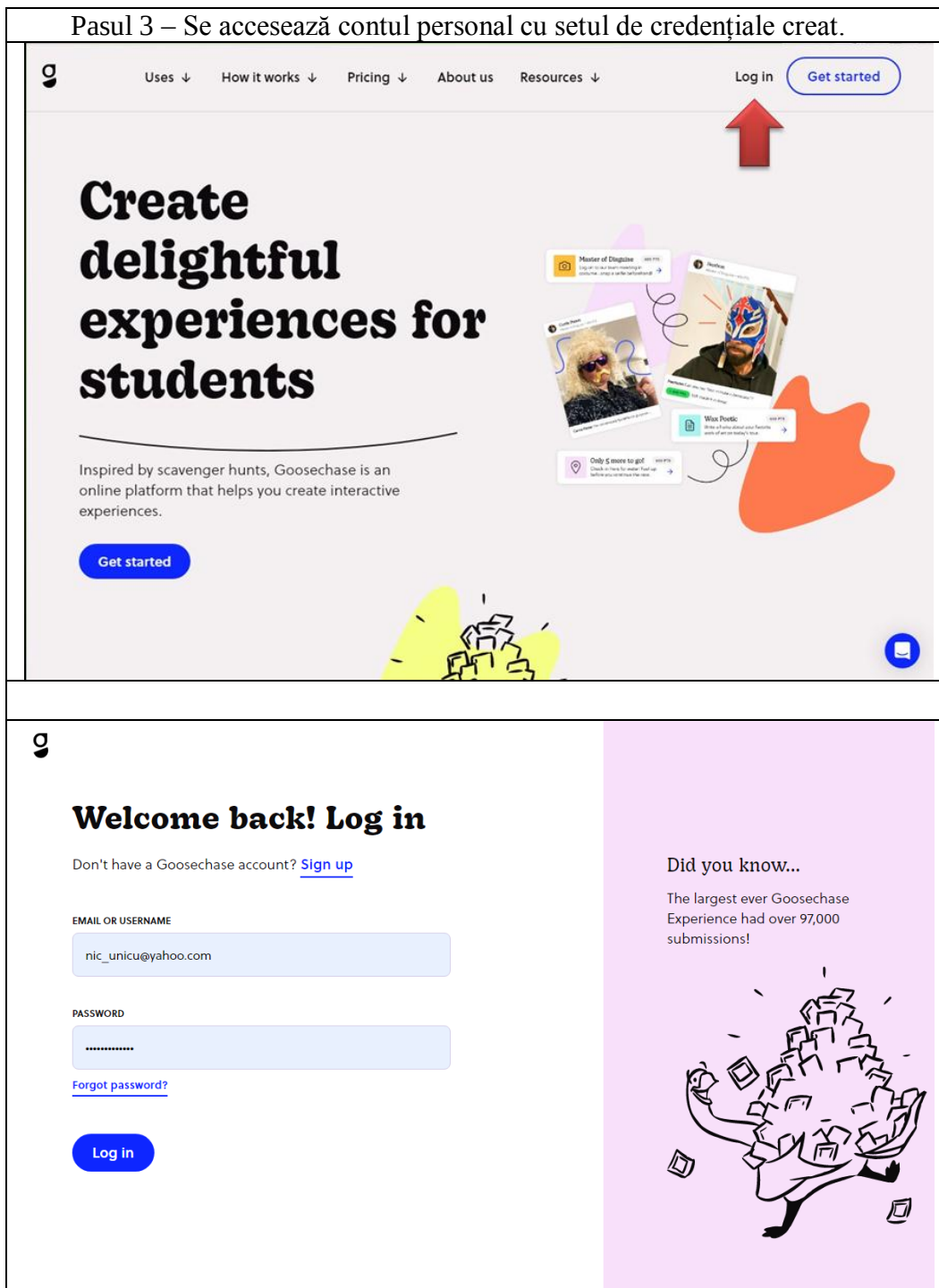
Pasul 1 – <https://www.goosechase.com/> - *Get started*

Pasul 2 - Crearea contului – crearea setului de credențiale

Pasul 3 – Se accesează contul personal cu setul de credențiale creat.

g Uses ↓ How it works ↓ Pricing ↓ About us Resources ↓ Log in Get started

Create delightful experiences for students

Inspired by scavenger hunts, Goosechase is an online platform that helps you create interactive experiences.

Get started

Master of Disguise
Wax Poetics
Only 4 more to go!

Welcome back! Log in

Don't have a Goosechase account? [Sign up](#)

EMAIL OR USERNAME

nic_unicu@yahoo.com

PASSWORD

[Forgot password?](#)

Log in

Did you know...

The largest ever Goosechase Experience had over 97,000 submissions!

Pasul 4 – Accesarea experiențelor de învățare personale

goosechase
Experience Manager

My Experiences
nicu junca

+ New Experience

Tabara Muncel

Identificați obiectivul și faceți un selfie cu echipa!

START Jun. 6, 2024 at 9:16 AM | END Jun. 6, 2024 at 9:46 AM

ENDED

Bun venit la Hălăucești!

Să ne cunoaștem satul!

DRAFT

Puncte cardinale

Identificați cu ajutorul reperelor date.

DRAFT

Caruselul ghicitorilor

Ghiciți răspusul ghicitorii și faceți un selfie cu obiectul respectiv!

DRAFT

How it works

Create your Experience

Feedback

Any suggestions and comments you have really help us make Goosechase better.

What would you like to see improved?

Send

Pasul 5 – Crearea unui set nou de misiuni

goosechase
Experience Manager

My Experiences
nicu junca

+ New Experience

Tabara Muncel

Identificați obiectivul și faceți un selfie cu echipa!

START Jun. 6, 2024 at 9:16 AM | END Jun. 6, 2024 at 9:46 AM

ENDED

Bun venit la Hălăucești!

Să ne cunoaștem satul!

DRAFT

Puncte cardinale

Identificați cu ajutorul reperelor date.

DRAFT

Caruselul ghicitorilor

Ghiciți răspusul ghicitorii și faceți un selfie cu obiectul respectiv!

DRAFT

How it works

Create your Experience

Feedback

Any suggestions and comments you have really help us make Goosechase better.

What would you like to see improved?

Send

Pasul 6 – Numele noii experiențe de învățare – o scurtă descriere – o imagine sugestivă

goosechase
Experience Manager

New Experience

My Experiences

nicu junca

Details

PHOTO

+ Add a photo

Add a photo to set your Experience apart and help participants find it!

NAME

0 / 60

Every Experience is unique. Give yours a name participants can find (and remember)!

DESCRIPTION

0 / 200

Use this space to describe and build excitement for your Experience. You can add information on rules or prizes here, too.

LOCATION (OPTIONAL)

Search for a location...

Hosting your Experience in person? Add a location to help participants find Experiences close to them.

PASSWORD (OPTIONAL)

Pasul 7 – Salvarea noii experiențe de învățare

goosechase
Experience Manager

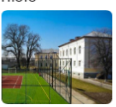
New Experience

My Experiences

nicu junca

Details

PHOTO

+ Add a photo

Add a photo to set your Experience apart and help participants find it!

NAME

Măsurarea lungimilor

20 / 60

Every Experience is unique. Give yours a name participants can find (and remember)!

DESCRIPTION

Măsurați obiectul indicat și faceți un selfie cu întreaga echipă.

65 / 200

Use this space to describe and build excitement for your Experience. You can add information on rules or prizes here, too.

LOCATION (OPTIONAL)

Search for a location...

Hosting your Experience in person? Add a location to help participants find Experiences close to them.

PASSWORD (OPTIONAL)

Don't forget to share it with your participants!

Limit access to your Experience

Save

goosechase
Experience Manager

My Experiences

My Experiences

Tabara Muncel

Identificați obiectivul și faceți un selfie cu echipa!

START

Jun. 6, 2024 at 9:16 AM

END

Jun. 6, 2024 at 9:46 AM

Bun venit la Halaucăști!

Să ne cunoaștem satul!

DRAFT

Puncte cardinale

Identificați cu ajutorul reperelor date.

DRAFT

Caruselul ghicitorilor

Ghiciți răspusul ghicitorii și faceți un selfie cu obiectul respectiv!

DRAFT

Masurarea lungimilor

Măsurați obiectul indicat și faceți un selfie cu întreaga echipă.

START

May. 30, 2024 at 10:17 AM

END

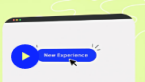
May. 30, 2024 at 11:17 AM

Substantive din natura

How it works

Create your Experience

Feedback

Any suggestions and comments you have really help us make Goosechase better.

What would you like to see improved?

Send

goosechase
Experience Manager

Masurarea lungimilor

ENDED

Experience Type
Recreational

Upgrade

My Experiences

ni

Set It up

DETAILS

MISSIONS

SCRIPT

BRANDING

PARTICIPANTS

START & END

See It live

ACTIVITY FEED

LEADERBOARD

SUBMISSIONS

Check the stats

DASHBOARD

Details

+ Add a photo

Add a photo to set your Experience apart and help participants find it!

NAME

Măsuraarea lungimilor

20 / 60

Every Experience is unique. Give yours a name participants can find (and remember)!

DESCRIPTION

Măsurați obiectul indicat și faceți un selfie cu întreaga echipă.

65 / 200

Use this space to describe and build excitement for your Experience. You can add information on rules or prizes here, too.

LOCATION (OPTIONAL)

Search for a location...

↓

Hosting your Experience in person? Add a location to help participants find Experiences close to them.

PASSWORD (OPTIONAL)

Don't forget to share it with your participants!

Limit access to your Experience

Save

JOIN CODE

6XPXB6

Nr. 12 – Iunie 2024

63

Pasul 10 – Crearea misiunilor

Numele misiunii – descrierea sarcinii de lucru – punctajul – salvarea datelor

Missions Add a Mission

Mission List Pre-Made Missions Previous Missions

Search Missions

MISSION NAME POINTS

MISSION DESCRIPTION

Add photo Add link

Advanced settings

Cancel Save changes

Mission order

Point value

Points overview

POINTS	# OF MISSIONS
100	9
	3
Total	12

Banca din Polșor 100 PTS

Măsurăți lungimea unei bănci din Polșor. Faceți un selfie!

Corpul A 100 PTS

Măsurăți lungimea Corpului A din clădirea Liceului. Faceți un selfie!

Distanța dintre stejari 100 PTS

Măsurăți distanța dintre cei doi stejari din curtea școlii. Faceți un selfie!

Pasul 11 - Se creează toate misiunile dorite.

Fiecare experiență are un cod unic de acces.

Pasul 12 - După etapa de organizare, se lansează experiența de învățare.

goosechase Experience Manager

Măsurarea lungimilor

DRAFT

Experience Type Recreational

Upgrade

My Experiences nicu junca

Set it up

- DETAILS
- MISSIONS
- SCRIPT
- BRANDING
- PARTICIPANTS
- START & END**

See it live

- ACTIVITY FEED
- LEADERBOARD
- SUBMISSIONS

Check the stats

- DASHBOARD

JOIN CODE 6XPXB6

Start & End

Participant Limit for Experience
This Experience is currently limited to 3 teams. If you need more, please [upgrade](#) the Experience.

WHEN DOES YOUR EXPERIENCE GO LIVE?

☒ Manual ☐ Schedule

SET A DURATION

1 hour

OK

Clicking "Start Experience" releases the Missions for all participants to see and complete.

Start Experience

Current Experiences

NAME	EXPERIENCE TYPE	STATUS	START	FINISH
There are no Experiences in your account currently live or scheduled.				

Start & end dates are based on your current time zone.

goosechase

Pasul 12 - Profesorul poate seta manual durata de rezolvare a misiunilor.

Start & End

Participant Limit for Experience
This Experience is currently limited to 3 teams. If you need more, please [upgrade](#) the Experience.

WHEN DOES YOUR EXPERIENCE GO LIVE?

☒ Manual ☐ Schedule

SET A DURATION

Enter a duration in minutes, hours, or days.

SUGGESTIONS

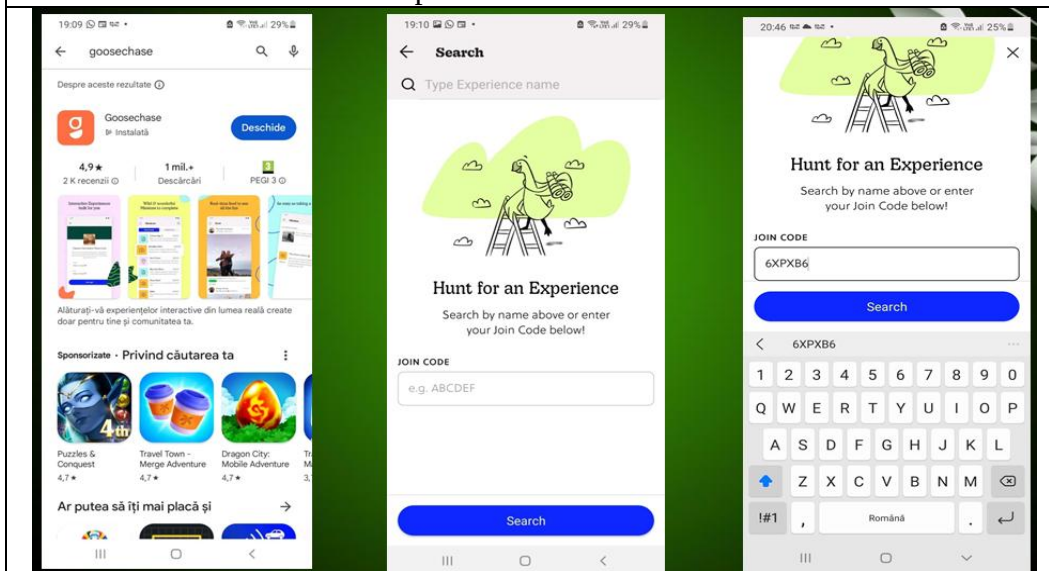
- 30 minutes
- 45 minutes
- 1 hour
- 1.5 hours
- 2 hours

Clicking "Start Experience" releases the Missions for all participants to see and complete.

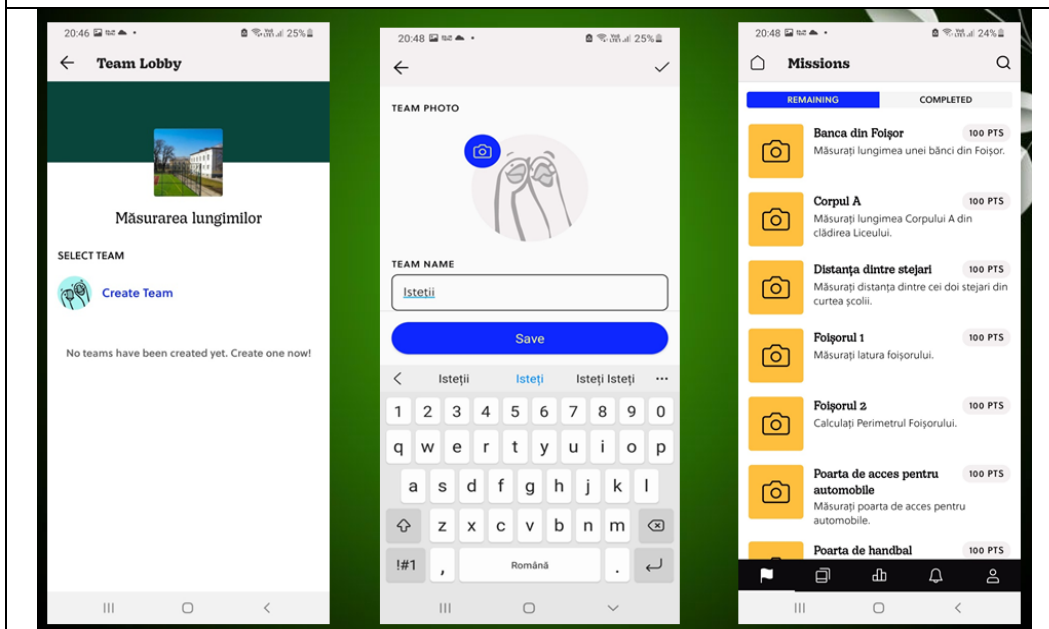
STATUS	START	FINISH
Start & end dates are based on your current time zone.		

goosechase

Pasul 13 - Pentru a participa la joc, elevii trebuie să-și instaleze pe smartphone aplicația Goosechase din Google Play sau App Store, să lanseze aplicația și să completeze codul de acces.

Pasul 14 - Profesorul stabilește modul de desfășurare a jocului și de stabilire a echipelor. Căpitanul de echipă creează și denumește echipa și accesează misiunile.

Pasul 15 - Pe panoul de control, organizatorul vizualizează echipele participante

goosechase Experience Manager

Măsurarea lungimilor

ENDED Experience Type Recreational Upgrade My Experiences

Set It up

- DETAILS
- MISSIONS
- SCRIPT
- BRANDING
- PARTICIPANTS**
- START & END

See It Live

- ACTIVITY FEED
- LEADERBOARD
- SUBMISSIONS

Check the stats

- DASHBOARD

Participants

HOW WOULD YOU LIKE PEOPLE TO JOIN?

☒ In teams ☐ Solo

Participants collect points as teams, collaborating with others or as teams of one. You can pre-create teams below, or participants can make their own!

Participants can join this Experience by downloading the Goosechase app and searching by join code: 6XFXB6. See how it works and send invites

PRE-CREATE TEAMS (OPTIONAL) + Create new

Search...

Echipa L. P.	Passcode: 7005
Echipa lui Alex	Passcode: 2726
masuratoarele	Passcode: 1234

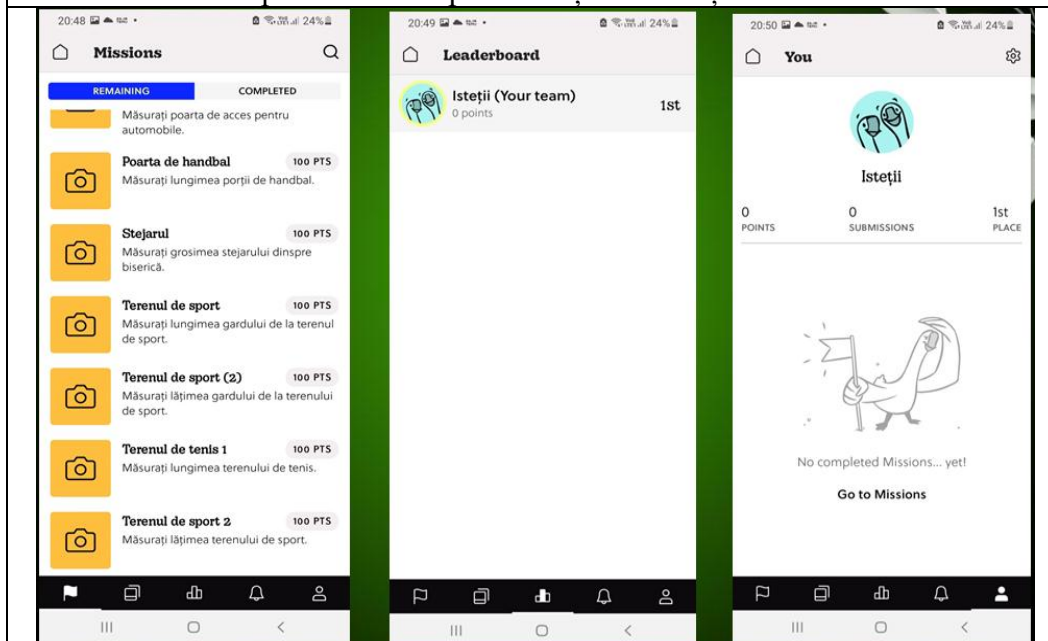
☒ Allow participants to create their own teams ? All teams & their points can be seen on the Leaderboard

Pasul 16 - Urmează activitatea outdoor propriu-zisă.

Outdoor

Echipele
goosechase

Pasul 17 - Căpitanul de echipă stabilește traseul și ordinea misiunilor.

Pasul 18 – Start joc!

Pasul 19 - Fiecare misiune îndeplinită este confirmată printr-un selfie cu echipa.

Misiunea *STEJARUL!*

- Selfie-ul! Nu uitați selfie-ul!

Pasul 20 - După încheierea misiunilor, urmează o analiză a activității, cu reflexii, observații, constatări:

- cea mai... frumoasă, interesantă, dificilă, ușoară misiune;
- cel mai straniu / neașteptat rezultat;
- cel mai frumos / neplăcut moment;
- propuneri de misiuni etc.

Platforma Goosechase permite o analiză amănunțită a rezultatelor dar și o valorificare a rezultatelor obținute:

Analiza rezultatelor

goosechase

Pasul 21 - Vizualizarea misiunilor

goosechase Experience Manager Masurarea lungimilor ENDED Experience type Recreational Upgrade My Experiences nicu

Set it up

- DETAILS
- MISSIONS
- SCRIPT
- BRANDING
- PARTICIPANTS
- START & END

See it live

- ACTIVITY FEED
- LEADERBOARD
- SUBMISSIONS

Check the stats

- DASHBOARD

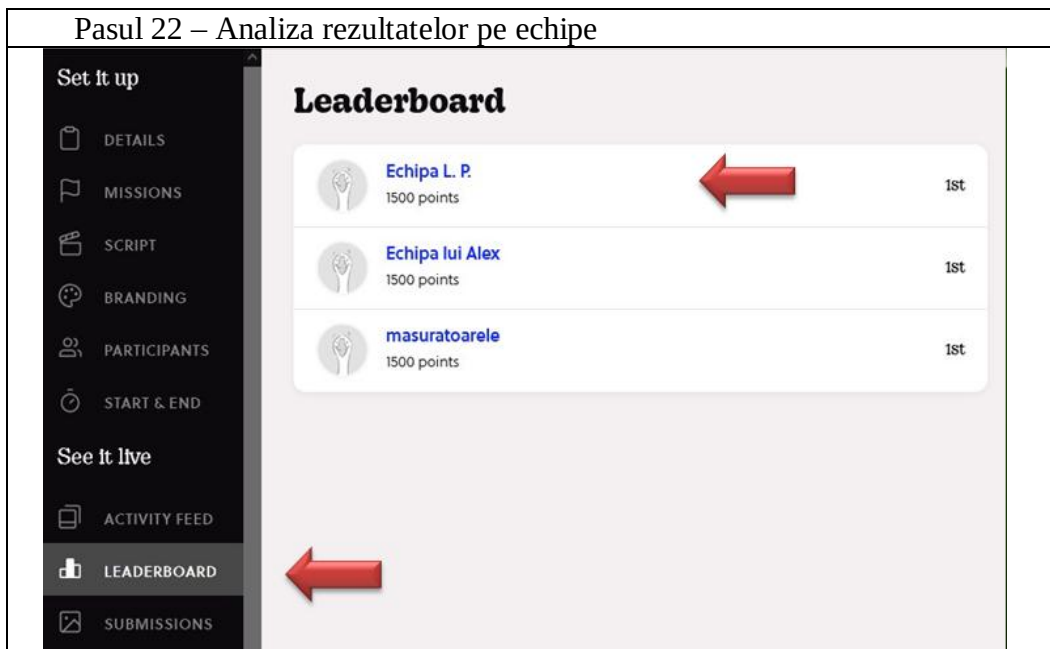
Activity Feed

Echipa lui Alex completed **Terenul de tenis 1** for 200 points.
May 30 at 10:56am
teren de tenis 24m

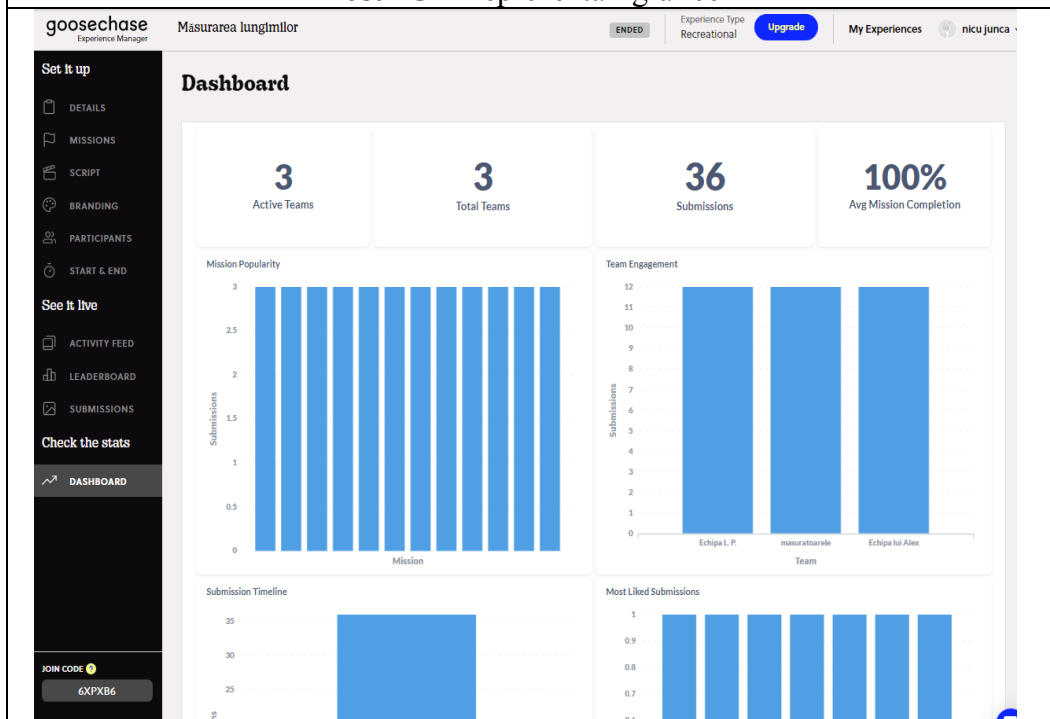
Add a hashtag
Set a custom hashtag to be included when users share photos to Twitter.
e.g. #goosechase or amazingrace
Add

1 Like

Pasul 22 – Analiza rezultatelor pe echipe

Pasu 23 – Reprezentări grafice

goosechase

Experience Manager

Set it up

DETAILS

MISSIONS

SCRIPT

BRANDING

PARTICIPANTS

START & END

See it live

ACTIVITY FEED

LEADERBOARD

SUBMISSIONS

Check the stats

DASHBOARD

Măsurarea lungimilor

ENDED

Experience Type
Recreational

Upgrade

My Experiences

nicu junca

Submissions

Team	Mission	Points	Bonus Points	Likes	Type	Date	Submission	Caption
Echipa lui Alex	Terenul de tenis 1	200	0	1	Photo	May 30, 2024, 10:56 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/90442c97-56d3-4379-b6e0-e8f5ee7a29a.jpg	teren de teni
Echipa lui Alex	Terenul de sport 2	100	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:54 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/7676a305-3a05-454a-8fa8-d67942d813c.jpg	teren 23m
Echipa L. R.	Terenul de tenis 1	200	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:54 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/s16cd3a3-e476-46a4-b78f-888f5c900603.jpg	11 metri
Echipa lui Alex	Terenul de sport (2)	100	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:54 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/0062a725-2995-4078-b117-5640f54ba82.jpg	teren 23m
Echipa L. R.	Terenul de sport (2)	100	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:53 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/9f2a662a-4b62-40c3-8b63-48f55d79229a.jpg	20m
Echipa lui Alex	Terenul de sport	100	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:51 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/e6796c38-9171-462e-903b-d642ac90104.jpg	teren 48
măsurătoarele	Terenul de tenis 1	200	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:50 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/92a193cc-70d4-494c-8540-113b49c73a7a.jpg	24m
Echipa L. R.	Terenul de sport 2	100	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:50 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/3706a81f-caa3-4404-bcf9-6b283cde102.jpg	24m
Echipa L. R.	Distanța dintre stejari	100	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:48 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/5f9fc388-7151-4b02-b366-0d00ec08691.jpg	Distanța din
Echipa lui Alex	Banca din Foișor	100	0	1	Photo	May 30, 2024, 10:48 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/1a10a58b-9a48-4984-8792-863866430488.jpg	bankă foișor
măsurătoarele	Foișorul 2	200	0	0	Photo	May 30, 2024, 10:47 AM	https://goosechase.s3.amazonaws.com/2510a20-5ea5-4726-8b6c-3e958382a7.jpg	P:22

Rows 1-11 of 36

Leaderboard

Team	Points	Participants	Submissions	Last Submission
măsurătoarele	1,500	1	12	May 30, 2024, 10:50 AM
Echipa L. R.	1,500	1	12	May 30, 2024, 10:54 AM
Echipa lui Alex	1,500	1	12	May 30, 2024, 10:56 AM

goosechase

Experience Manager

Set it up

DETAILS

MISSIONS

SCRIPT

BRANDING

PARTICIPANTS

START & END

See it live

ACTIVITY FEED

LEADERBOARD

SUBMISSIONS

Check the stats

DASHBOARD

JOIN CODE

6XPXB6

Măsurarea lungimilor

ENDED

Experience Type
Recreational

Upgrade

My Experiences

nicu junca

SUBMISSIONS → TEAM

Echipa lui Alex

12 submissions | 1500 points

Download

Photo & Video Submissions

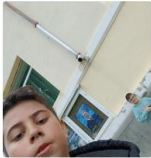

Banca din Foișor

100 PTS

Like

1 Like

Corpul A

100 PTS

Like

1 Like

Distanța dintre ...

100 PTS

Like

1 Like

Foișorul 1

200 PTS

Like

1 Like

Foișorul 2

100 PTS

Like

1 Like

Poarta de acce...

100 PTS

Like

1 Like

Poarta de hand...

100 PTS

Like

1 Like

Stejarul

100 PTS

Like

1 Like

Nr. 12 – Iunie 2024

72

Pasul 26 – Stabilirea / premiarea câștigătorilor

SUBMISSIONS → TEAM

Echipa lui Alex

12 submissions | 1500 points

Download

Photo & Video Submissions

Banca din Foișor ...

100 PTS

Like 1 Like

Corpul A ...

100 PTS

Like

Distanța dintre

100 PTS

Like

Foișorul 1 ...

200 PTS

Like 1 Like

Foișorul 2 ...

Poarta de acce... ...

Poarta de hand... ...

Stelarul ...

Pasul 27 – Afișarea / Tipărirea celor mai reușite selfie-uri

masuratoarele

May 30 at 10:40am

4m

Like 1 Like

Distanța dintre stejari

Măsurați distanța dintre cei doi stejari din curtea școlii. Faceți un selfie!

100 PTS

Add bonus

e.g. +300 or -200

Reason for bonus (optional)...

Add bonus

Goosechase Step by Step Tutorial for Outdoor Activities

The **Goosechase** online platform is an attractive solution for organising outdoor activities, a way of harmoniously combining outdoor activities with new technologies. Inspired by treasure hunting, Goosechase offers teachers the opportunity to create interactive recreational experiences in the form of self-guided tours, online competitions, urban races, orienteering contests, which contribute to the development of the desire to explore, collaboration between students, team building.

The platform - <https://www.goosechase.com/> - allows teachers to create games for the taught subjects, for counselling and guidance classes or for various extracurricular outdoor activities. The tasks are academic but also funny. Organised in several teams, pupils have to solve a set of tasks whose difficulty is adapted to the objectives of the learning activity, but also to their age and level of preparation. While the students complete the assignments by sending answers in text, image (selfie), video or combination format, the teacher monitors their work on the platform. Students receive a certain score for each completed assignment. Bonus points or penalties may be awarded if the task was not completed as required.

From a methodological point of view, activities of this type comprise three distinct stages, which are carried out on an indoor - outdoor - indoor basis. The first stage, after the teacher has created the tasks, can be carried out in the classroom and consists of updating the theoretical notions, presenting the work tasks, establishing the rules, and setting up teams, checking equipment.

The second stage consists of the actual outdoor activity and is dedicated to the actual completion of all the missions and the transmission of information and images on the Goosechase platform.

The third stage takes place indoors and involves analysing the results, reflections, observations, findings, the Goosechase platform providing a lot of information.

Rezultate obținute de către elevii liceului nostru la diferite concursuri și olimpiade școlare

prof. Monica Tudorache
prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești

Pe parcursul anului școlar 2023-2024, elevii liceului nostru au participat la diverse concursuri și olimpiade școlare, obținând numeroase premii și rezultate remarcabile la toate nivelurile de învățământ.

Inserăm în următoarele pagini ale acestei secțiuni o sinteză a celor mai importante rezultate obținute, numele elevilor și pe cel al profesorilor îndrumători care s-au distins în cadrul participărilor, nivelul concursurilor și premiul obținut.

Felicitări tuturor!

Ciclul primar

Nr crt	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Giurgică Silvia Maria	a II-a	COMPER Limba română	Națională	Premiul I	Mihaela Juncă
2.	Bidon Maria Cristina	a II-a	COMPER Limba română	Națională	Premiul I	Mihaela Juncă
3.	Andrieș Matei	a III-a A	COMPER Limba română	Națională	Premiul I	Mihaela Păuleți
4.	Gurgu Rareș	a III-a A	COMPER Limba română	Națională	Premiul al II-lea	Mihaela Păuleți
5.	Neculăeș Giulia Antonia	a IV-a A	COMPER Limba română	Națională	Premiul I	Neculai Juncă
6.	Bursuc Antonia Cătălina	a IV-a A	COMPER Limba română	Națională	Premiul I	Neculai Juncă

7.	Giurgică Delia Maria	a IV-a A	COMPER Limba română	Naționa lă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
8.	Bacalu David Ionuț	a IV-a A	COMPER Limba română	Naționa lă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
9.	Giurgică Silvia Maria	a II-a	COMPER Matematică	Naționa lă	Premiul I	Mihaela Juncă
10.	Andrieș Matei	a III-a A	COMPER Matematică	Naționa lă	Premiul I	Mihaela Păuleți
11.	Gurgu Rareș	a III-a A	COMPER Matematică	Naționa lă	Premiul al II-lea	Mihaela Păuleți
12.	Bursuc Antonia Cătălina	a IV-a A	COMPER Matematică	Naționa lă	Premiul I	Neculai Juncă
13.	Bacalu Mihai Cristian	a IV-a A	COMPER Matematică	Naționa lă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
14.	Giurgică Silvia Maria	a II-a	Lectura - Cuvânt și imagine	Județea nă	Premiul al II-lea	Mihaela Juncă
15.	Bidon Maria Cristina	a II-a	Lectura - Cuvânt și imagine	Județea nă	Premiul al III-lea	Mihaela Juncă
16.	Bidon Maria Cristina	a II-a	ProLectura	Interna- țională	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
17.	Mihalachi Marcu Nikolas	a II-a	ProLectura	Interna- țională	Premiul al II-lea	Mihaela Juncă
18.	Susan David Daniel	a II-a	ProLectura	Interna- țională	Premiul al II-lea	Mihaela Juncă
19.	Giurgică Silvia Maria	a II-a	ProLectura	Interna- țională	Premiul al III-lea	Mihaela Juncă
20.	Andrieș Matei	a III-a A	ProLectura	Interna- țională	Premiul al III-lea	Mihaela Păuleți
21.	Gurgu Rareș	a III-a A	ProLectura	Interna- țională	Premiul al III-lea	Mihaela Păuleți
22.	Pal David Richard	a IV-a A	ProLectura	Interna- țională	Premiul I	Neculai Juncă
23.	Neculăeș Giulia Antonia	a IV-a A	ProLectura	Interna- țională	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
24.	Țugui Alessandro Dimitri	a IV-a A	ProLectura	Interna- țională	Premiul al III-lea	Neculai Juncă
25.	Prietenii lui Caragiale	a IV-a A	Kreatikon	județea nă	Premiul I	Neculai Juncă
26.	Giurgică Silvia Maria	a II-a	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul I	Mihaela Juncă

27.	Susan David	a II-a	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul I	Mihaela Juncă
28.	Bidon Maria	a II-a	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul al II-lea	Mihaela Juncă
29.	Enache Daria - Gabriela	a II-a	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul III	Mihaela Juncă
30.	Bișoc Izabela Maria	a II-a	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul al III-lea	Mihaela Juncă
31.	Andrieș Matei	a III-a A	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Mențiune	Mihaela Păuleți
32.	Gurgu Rareș	a III-a A	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Mențiune	Mihaela Păuleți
33.	Blăjuț Ștefan- Marian	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
34.	Tălmăcel Patricia Antonia	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Naționa lă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
35.	Neculăeș Giulia- Antonia	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Internaț ională	Premiul al III-lea	Neculai Juncă
36.	Pitiruț Luca Andrei	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Internaț ională	Premiul al III-lea	Neculai Juncă
37.	Bacalu Mihai Cristian	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Județea nă	Premiul al III-lea	Neculai Juncă
38.	Bursuc Antonia- Cătălina	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Județea nă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă
39.	Giurgică Delia Maria	a IV-a A	Cangurașul Matematician	Județea nă	Premiul al III-lea	Neculai Juncă
40.	Andrieș Matei	a III-a A	Concursul de Matematică "Nicu Șerban"	Județea nă	Mențiune	Mihaela Păuleți
41.	Gurgu Rareș	a III-a A	Concursul de Matematică "Nicu Șerban"	Județea nă	Mențiune	Mihaela Păuleți
42.	Blăjuț Ștefan Marian	a IV-a A	Concursul de Matematică "Nicu Șerban"	Județea nă	Premiul I	Neculai Juncă
43.	Bacalu Mihai Cristian	a IV-a A	Concursul de Matematică "Nicu Șerban"	Județea nă	Premiul al II-lea	Neculai Juncă

44.	Bacalu David Ionuț	a IV-a A	Concursul de Matematică "Nicu Șerban"	Județea nă	Premiul al III-lea	Neculai Juncă
45.	Bacalu David Ionuț	a IV-a A	Poezia Matematică	Județea nă	Mențiune	Neculai Juncă

Arie curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Nr crt	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Ciobanu Antonia Maria	a V-a A	Concursul de creație „Mă întorc la tine, mare albastră”	Locală	Premiul I	Costin Andreea
2.	Păuleț Fabian	a V-a A	Concursul de creație „Mă întorc la tine, mare albastră”	Locală	Premiul al III-lea	Costin Andreea
3.	Bărbosu Elena Florentina	a V-a A	Concursul de creație „Mă întorc la tine, mare albastră”	Locală	Mențiune	Costin Andreea
4.	Păuleț Fabian	a V-a A	Concurs de creație artistico-plastică „Magia Crăciunului în satul meu”	Locală	Premiul al III-lea	Costin Andreea
5.	Bărbosu Elena Florentina	a V-a A	Concursul Național „Ziua Internațională a Drepturilor Copilului - Creativitate și Inovare”	Națională	Premiul I	Costin Andreea
6.	Brudariu Sara Jessica	a V-a A	Concursul Național „Ziua Internațională a Drepturilor Copilului -	Națională	Mențiune	Costin Andreea

			Creativitate și Inovare”			
7.	Ciobanu Antonia Maria	a V-a A	Concursul Național „Ziua Internațională a Drepturilor Copilului - Creativitate și Inovare”	Națională	Premiul al III-lea	Costin Andreea
8.	Ioniță David Ștefan	a V-a A	Concursul Național „Ziua Internațională a Drepturilor Copilului - Creativitate și Inovare”	Națională	Premiul al III-lea	Costin Andreea
9.	Păuleț Fabian	a V-a A	Concursul Național „Ziua Internațională a Drepturilor Copilului - Creativitate și Inovare”	Națională	Premiul al II-lea	Costin Andreea
10.	Florea Flavio Damian	a V-a A	Concursul de Lectură și Creație Pro Lectura	Internațională	Premiul al III-lea	Costin Andreea
11.	Păuleț Fabian	a V-a A	Concursul de Lectură și Creație Pro Lectura	Internațională	Premiul al II-lea	Costin Andreea
12.	Neculăeș Maia Cristiana	a VII-a A	Olimpiada de limba și literatura română	Județeană	Locul al III-lea	Neculăeș Lidia Mihaela
13.	Neculăeș Maia Cristiana	a VII-a A	Olimpiada Universul cunoașterii prin lectură	Județeană	Locul al III-lea	Neculăeș Lidia Mihaela
14.	Neculăeș Maia Cristiana	a VII-a A	Olimpiada Lectura ca abilitate de viață	Județeană	Locul al III-lea	Neculăeș Lidia Mihaela

Disciplina: Limba engleză

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Iuganu Luca Ioan	a VIII-a A	Melange – Dezine (Poster designing online)	Internațională	Locul I	Tudorache Monica
2.	Tălmăcel Marian Ștefan	a VIII-a A	Melange – Dezine (Poster designing online)	Internațională	Locul I	Tudorache Monica

Arie curriculară: Matematică și științe

Disciplina: Matematică

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Ioniță David Ștefan	a V-a A	Concursul judetean de matematică „Nicu Șerban”	Județeană	Locul al III-lea	Paiu Ana Maria
2.	Florea Flavio Damian	a V-a A	Concursul judetean de matematică „Nicu Șerban”	Județeană	Mențiune	Paiu Ana Maria
3.	Păuleț Fabian	a V-a A	Concursul judetean de matematică „Nicu Șerban”	Județeană	Mențiune	Paiu Ana Maria
4.	Neculăeș Maia	a VII-a A	Concursul judetean de matematică „Nicu Șerban”	Județeană	Locul al III-lea	Paiu Ana Maria
5.	Mărtinică Beatris	a VII-a A	Concursul judetean de matematică „Nicu Șerban”	Județeană	Mențiune	Paiu Ana Maria

Disciplina: Chimie

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1	Doboș Iasmina Adelaida	a XII-a B	Concurs Magda Petrovanu ediția a XIII-a	Națională	Mențiune	Enoiu Lenuța
2	Frenț Raluca Cecilia	a XII-a B	Concurs Magda Petrovanu ediția a XIII-a	Națională	Mențiune	Enoiu Lenuța

Arie curriculară: Om și societate

Disciplina: Religie

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Ioniță David Ștefan	V A	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Județeană	9.60	Petrescu Lidia
2.	Antonică Diana Cosmina	VI B	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Județeană	9.20	Petrescu Lidia
3.	Petrila Ana Maria	VII A	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Județeană	9.20	Petrescu Lidia
4.	Antonică Diana Cosmina	VI B	Concursul Interjudețean Anton Durcovici	Interjudețeană	Locul I	Petrescu Lidia
5.	Ioniță David Ștefan	V A	Concursul Interjudețean Anton Durcovici	Interjudețeană	Locul I	Petrescu Lidia
Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Antăluțe Ioana	IX B	Olimpiada Națională de	Județeană	10	Petrescu Lidia

			Religie Romano-Catolice			
2.	Ichimaș Cristina Emanuela	X B	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Națională	Locul al II-lea	Petrescu Lidia
3.	Mitrică Alexandra Mădălina	XI B	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Județeană	9.40	Petrescu Lidia
4.	Mitrică Denisa Ștefana	X B	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Județeană	9.80	Petrescu Lidia
5.	Ichimaș Cristina Emanuela	X B	Olimpiada Națională de Religie Romano-Catolice	Județeană	10	Petrescu Lidia
6.	Mitrică Alexandra Mădălina	XI B	Concursul Interjudețean Anton Durcovi	Interjudețeană	Locul I	Petrescu Lidia
7.	Birtum Lorena Maria	IX A	Concursul Interjudețean Anton Durcovi	Interjudețeană	Locul al III-lea	Petrescu Lidia

Arie curriculară: Arte

Disciplina: Educație plastică

Nr crt	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Roca Carla	a VI-a A	Artist Festum	Locală	Mențiune	Sandu Nicoleta
2.	Petrila Denise Alexandra	a XII-a A	SF. Nicolae văzut prin ochi de copil	Județeană	Locul I	Sandu Nicoleta
3.	Codreanu Ioana Crina	a VIII-a B	SF. Nicolae văzut prin ochi de copil	Județeană	Locul al II-lea	Sandu Nicoleta

Arie curriculară: Educație fizică și sport

Disciplina: Educație fizică și sport

Nr crt	Numele și prenumele elevului	Clasa	Concurs / olimpiadă	Etapă	Rezultat obținut	Profesor îndrumător
1.	Echipa de fotbal băieți - gimnaziu	a V-a – a VIII-a	Cupa „Toamnei” Hălăucești	Locală	Locul I	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
2.	Echipa de fotbal băieți - liceu	a IX-a – a XII-a	Cupa „Toamnei” Hălăucești	Locală	Locul I	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
3.	Echipa de fotbal băieți - liceu	a IX-a – a XII-a	Cupa „Moș Crăciun” Pașcani	Locală	Locul I	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
4.	Echipa de baschet băieți - liceu	a IX-a – a XII-a	ONSS	Zonală	Locul al II-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
5.	Echipa de fotbal băieți – primar	I – a IV-a	ONSS	Zonală	Locul al II-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
6.	Echipa de fotbal băieți - gimnaziu	a V-a – a VI-a	ONSS	Zonală	Locul al IV-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
7.	Echipa de fotbal băieți - gimnaziu	a VII-a – a VIII-a	ONSS	Zonală	Locul al III-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
8.	Șah	a V-a –	ONSS	Zonală	Mențiune	Neculăeș

		a VIII-a				Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
9.	Șah	I – a VIII-a	„Pionii Regelui” Hălăucești	Locală	Locul I / al II-lea / al III-lea diverse categorii	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
10.	Echipa de fotbal băieți - gimnaziu	a V-a – a VIII-a	Colinele Iașilor	Zona 1/Grupa principa la 1	Locul I / Locul al III-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
11.	Echipa de fotbal băieți - gimnaziu	a V-a – a VIII-a	„Cupa Prieteniei” Mircești	Zonală	Mențiune	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
12.	Echipa de fotbal băieți - gimnaziu	a V-a – a VIII-a	„Cupa Siretul” Răchiteni	Zonală	Mențiune	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
13.	Chetronie Daria	a V-a B	„Cupa Siretul” Răchiteni - Atletism Aruncarea mingii de oină	Zonală	Locul I	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
14.	Bejan Ana	a V-a B	„Cupa Siretul” Răchiteni - Atletism Alergare de viteză	Zonală	Locul al II-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
15.	Goga Luiza Maria	a VI-a A	„Cupa Siretul” Răchiteni – Atletism Alergare de	Zonală	Locul I	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan

			viteză			Bogdan
16.	Bejan Andrei	a VII-a B	„Cupa Siretul” Răchiteni – Atletism Aruncarea mingii de oină	Zonală	Locul al III-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
17.	Bejan Andrei	a VII-a B	„Cupa Siretul” Răchiteni – Atletism Alergare de viteză	Zonală	Locul al III-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan
18.	Mărtinică Beatris	a VIII-a A	„Cupa Siretul” Răchiteni – Atletism Alergare de viteză	Zonală	Locul al III-lea	Neculăeș Ciprian Gherasim Ștefan Bogdan

The Results Obtained by the Students of Our Highschool in Different School Competitions and Olympiads

During the 2023-2024 school year, our highschool students participated in various school competitions and Olympiads, achieving numerous awards and outstanding results at all levels of education.

A summary of the most important results obtained, the names of the students and the names of the supervising teachers who distinguished themselves in the participations, the level of the competitions and the prize obtained has been inserted in the pages of this section.

Școala Altfel 18 - 22 decembrie 2023

Consilier educativ, prof. Axinte Daniela Camelia
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Dacă în primul modul și în cea mai mare parte a modulului al doilea din anul școlar 2023-2024 activitățile extrașcolare s-au încadrat în categoria activităților cultural-artistice, ecologice, de implicare civică și sportive, sfârșitul modulului al doilea a venit cu Săptămâna *Școala altfel*.

Planificarea și organizarea programului desfășurat în intervalul 18-22 decembrie 2023, a presupus parcurgerea tuturor pașilor, debutând cu identificarea nevoilor și intereselor elevilor și apoi cu perioada de alcătuire a ofertei *Școala altfel*.

Identificarea nevoilor și intereselor elevilor din toate ciclurile de învățământ ale liceului s-a realizat prin colaborarea tuturor factorilor implicați în actul educațional, profesori, profesori de învățământ primar, educatori, elevi și părinți.

Proiectarea activităților cuprinse în Programul *Școala altfel* a fost realizată de profesori în parteneriat cu elevii, părinții, reprezentanți ai instituțiilor, autorităților etc, luându-se în considerare resursele disponibile în unitatea de învățământ.

Orarul Programului *Școala altfel* a fost realizat pe grupe de elevi pentru ciclul preșcolar, respectiv, pe clase de elevi pentru celelalte cicluri, dar au fost și activități care s-au desfășurat la nivelul liceului pe ateliere, cluburi, elevii având oportunitatea de a-și alege activitățile la care au dorit să participe.

Desfășurându-se în preajma sărbătorilor de iarnă, o bună parte dintre activitățile Programului *Școala altfel* au avut o tematică specifică.

Tipurile de activități derulate au fost culturale, sportive, proiecte de voluntariat, cetățenie democratică, activități educative pentru sănătate și siguranța pe internet, activități de educație financiară, activități de consiliere și orientare, activități artistice (spectacole, ateliere de creație etc), activități tehnico-științifice, competiții (concursuri), filme educative, documentare, dezbateri și mese rotunde.

Resursele implicate au fost toate cadrele didactice, toți elevii, părinții, absolvenți ai liceului, parteneri instituționali:

- Centrul Sf. Francisc de Assisi Hălăucești

- Căminul Cultural Hălăucești
- Agenți economici de pe raza Comunei Hălăucești
- Biserica din Hălăucești
- Poliția Hălăucești
- Jandarmeria Română
- Biblioteca liceului
- Clubul Copiilor
- Centrul de Tineret Hălăucești

Spațiile de desfășurare a activităților au fost spațiile Liceului Teoretic *Bogdan Vodă*, Căminul Cultural Hălăucești, Centrul Sf. Francisc.

Dintre obiectivele urmărite menționăm formarea și dezvoltarea abilităților socio-emoționale, a capacității de leadership, de generare de idei, dezvoltarea imaginației și capacitatea de vizualizare, a abilităților de argumentare și prezentare, dezvoltarea unor comportamente de tipul responsabilității personale, autodiscipliniei, cultivării emoțiilor pozitive, toleranței, solidarității, manifestarea și dezvoltarea talentului individual, dezvoltarea simțului estetic, perpetuarea valorilor tradiționale și spirituale, dezvoltarea și manifestarea atitudinilor caritabile etc.

Dintre activitățile desfășurate menționăm:

- *Împreună împodobim bradul și decorăm clasa*
- *Magia Crăciunului (decorațiuni)*
- *Concurs despre istoria și tradițiile sărbătorilor de iarnă*
- *Atelierul de Crăciun*
- *Cercul fluturilor; Texting*
- *Istoria cuceririi spațiului cosmic*
- *Campionat de tenis de masă*
- *Campionat de șah*
- *Școala din viitor: Dacă nu există, o inventez eu / Hai să creăm un joc video! / Instruim o inteligență artificială / Cine vrea să devină meșter digital? / Galeria virtuală a familiei*
- *Eu și comunitatea / Construirea unei comunități / Angajații și impozitele*
- *Știm să circulăm corect?*
- **Binele în dar**
- *Dăruim zâmbete (Îngerașul)*
- *Jocurile copilăriei, jocurile de astăzi*
- *Descoperiri epocale în chimie*
- *Parada măștilor de Anul Nou*
- *La ceai în Casa Tineretului*
- *Vitaminele, antibiotic*

- *Vă place folkul?*
- *Crăciunul din clasa mea*

Programul *Școala altfel* a reușit să realizeze coerență între scop, obiective și rezultat, a presupus interdisciplinaritate, o abordare inovativă, a demonstrat implicarea elevilor, originalitate și un grad ridicat de inițiativă din partea acestora.

Clasa Pregătitoare

Clasa I A

Clasa a II-a

Clasa a III-a A

Clasa a III-a B

Clasa a IV-a A

Clasa a IV-a B

Școala Altfel
18th – 22nd December 2023

Școala Altfel Week in the 2023-2024 school years took place between 18th and 22nd December 2024. The design of the activities included in the *Școala Altfel* Program was carried out by teachers in partnership with students, parents, representatives of institutions, authorities, etc., taking into account the resources available in the educational unit. Held around the winter holidays, a good part of the activities of the *Școala Altfel* Program had a specific theme.

O ALTFEL DE SĂPTĂMÂNĂ DE ȘOALĂ

Prof. Cășuneanu Alina
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

În acest an școlar, în perioada 8.04.2024-12.04.2024, a debutat și în instituția noastră de învățământ programul **Săptămâna Verde**, un program național, în acord cu prevederile raportului „Educația privind schimbările climatice și mediul în școli sustenabile”. Pe parcursul acestei perioade s-au desfășurat activități cu teme specifice planificate și cuprinse în orarul special al acestei săptămâni. Analizând întreaga varietate de activități propuse de cadrele didactice, după o prealabilă consultare a elevilor și părinților acestora, se observă o mare varietate de teme abordate, acestea putând fi grupate în mai multe categorii:

1. *Activități desfășurate în natură*

Aceste activități, de o mare diversitate, au cuprins drumeții în zone verzi situate în apropierea comunei Hălăucești, drumeții în Lunca Siretului, vizite la ferme, solarii, colectarea selectivă a deșeurilor etc. Toate aceste activități desfășurate în afara școlii au urmărit apropierea copiilor de natură, recunoașterea unor arbori, plante medicinale, plante ornamentale, învățarea speciilor de plante specifice arealului nostru, observarea de insecte, păsări dar și observarea impactului avut de influența omului asupra mediului.

2. *Realizarea de ateliere în jurul ideii de reciclare, confecționarea de obiecte din diferite materiale reciclabile*

În cadrul acestor ateliere elevii au încercat să dea o viață nouă unor materiale care ar fi ajuns la gunoi, astfel au confecționat podoabe, obiecte decorative, costume, genți și altele. S-au folosit hartie, carton, plastic, doze, haine, etc. În alte ateliere s-a pus accent pe învățarea corectă a modului în care trebuie făcută selecția deșeurilor pentru a putea fi valorificate.

3. *Ecologizare, plantare (desfășurate preponderent în curtea școlii)*

Foarte multe activități s-au desfășurat în perimetrul curții școlii. Elevii au realizat activități de igienizare a curții, activități de plantare de puieti și răsaduri, îngrijire a plantelor deja existente. În unele activități elevii au încercat

să determine plantele din curtea școlii, alții au folosit natura ca sursă de inspirație și au pictat pe pietrele colectate.

4. Vizionarea unor documentare, filme, prezentări urmate de dezbateri, discuții incluse în tema generoasă a biodiversității

S-au vizionat numeroase documentare cu teme diverse precum: apa, oceanele, universul, ploii acide, efect de sera, surse de energie, îngrijirea plantelor, produse/producția eco, schimbări climatice, diversitatea lumii, alimentație, utilizarea responsabilă a resurselor, fenomene extreme. În general aceste activități au fost urmate de dezbateri, discuții, concursuri, activități artistice inspirate din informațiile prezentate, făcându-se o consolidare și o utilizare de către elevi a informațiilor primite.

5. Activități legate de alimentație, plante medicinale, resurse alimentare, risipa alimentară produse bio

6. Concursuri, eco quizz, recunoaște plantele medicinale, recunoaște animalele, proiecte de mediu.

Obiectivele urmărite în cadrul acestei săptămâni au fost variate, colegii educatori, învățători și profesori au urmărit în general să stimuleze interesul elevilor pentru explorarea mediului înconjurător și să le formeze atitudini pozitive de toleranță, de responsabilitate și de protecție a acestuia.

Un alt obiectiv urmărit a fost să identifice soluții optime pentru prevenirea și ameliorarea manifestărilor de degradare a mediului prin aruncarea de deșeuri menajere și nu numai, de rupere a florilor, de tăiere a copacilor sau identificarea categoriilor de deșeuri existente prin studiul mediului concret. Au mai fost urmărite numeroase alte obiective precum:

- ✓ Să identifice reguli și norme față de mediu; Să afle semnificația unor noțiuni și termeni ecologici;
- ✓ Să înțeleagă utilitatea reutilizării obiectelor și impactul pozitiv asupra mediului;
- ✓ Să ofere/să primească spre reutilizare obiecte încă în stare bună de funcționare;
- ✓ Să prioritizeze propriile nevoi în fața unui număr limitat de alegeri;
- ✓ Să negocieze și să ajungă la un compromis alături de colegii lor;

- ✓ Să dezvolte un comportament responsabil la cumpărături pentru reducerea risipei alimentare;
- ✓ Să dezvolte deprinderi de lucru (folosirea materialelor pentru realizarea unor lucruri tematice);
- ✓ Elevii vor dezvolta mini-proiecte verzi prin care vor învăța să dezvolte un comportament responsabil față de floră, reconectându-se cu natura.

Această săptămână specială ne-e oferit ocazia de a promova educația nonformală și de a încuraja implicarea elevilor în activități care să îi învețe cum să aibă un comportament responsabil și durabil față de mediul înconjurător. De asemenea, astfel de activități pot îmbunătăți motivația și implicarea elevilor în învățarea științelor și pot încuraja dezvoltarea de competențe transversale, precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea în echipă.

Cu siguranță reușita acestei săptămâni a fost posibilă datorită colaborării eficiente dintre cadrele didactice, elevi, părinți și partenerii implicați.

Rezultate înregistrate în urma activităților desfășurate nu pot fi cuantificate însă putem fi siguri că elevii și-au descoperit aptitudini noi, și-au format deprinderi de învățare împreună, au realizat dezbateri pe marginea unor subiecte și au valorificat noile tehnologii în activitățile de învățare.

Săptămâna verde poate fi considerată atât o provocare, cât și o oportunitate pentru elevi și dascăli. Pe de o parte, organizarea și desfășurarea activităților nonformale poate fi o provocare pentru unii profesori, în special pentru cei care nu sunt obișnuiți să lucreze în afara metodologiei tradiționale, iar planificarea și organizarea activităților poate fi dificilă, în special dacă nu există resurse sau sprijin adecvat din partea instituțiilor publice sau private. Pe de altă parte, Săptămâna verde reprezintă o oportunitate pentru școli și profesori să ofere elevilor posibilități de învățare alternative și atractive.

A Different Week of School

This article refers to the national *Green Week* program, which aims to develop responsible and sustainable behaviour towards the environment. The article details the activities carried out in our school, the objectives pursued and the results achieved.

Săptămâna verde Educația ecologică în școală

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Omul este o ființă culturală. Ca produs, cultura cuprinde totalitatea comportamentelor învățate și transmise de la o generație la alta prin intermediul societății, „ansamblul normelor de a acționa și de a gândi, al valorilor care informează modurile de viață ale unui anumit grup”¹. Din perspectiva societății, cultura cuprinde „valorile cele mai înalte create de spiritul uman: știința, morala, arta, dreptul, economia și religia” și reprezintă „o formă superioară de dezvoltare a spiritului, manifestată în capacitatea individului de a înțelege și a trăi valorile culturale și de a se pune în serviciul lor.”² constituind o stare de spirit ideală.

Din punct de vedere filosofic, omul este singura ființă capabilă să-și auto-analizeze în mod critic existența, propriile trăiri și comportamente, să reflecteze asupra propriei condiții, dar și a misterelor mediului exterior. Omul încearcă să pătrundă cât mai adânc în tainele universului, iar de acolo să-l deslușească mai clar pe cel interior, al sinelui, pentru a-și fixa locul existențial, pe potrivă naturii sale.

Nevoile tot mai complexe și mai sofisticate ale societății au condus la progresul tehnologic accelerat, dar cu prețul unui impact major asupra mediul înconjurător.

Consumul de resurse are drept rezultat producerea unor cantități enorme de deșeuri care ajung în natură și care conduc la apariția unor probleme grave resimțite la nivelul întregii planete: diminuarea accentuată a biodiversității, schimbările climaterice, criza energetică, poluarea gravă a apei, aerului și solului, suprapopularea, afectarea stratului de ozon...

În fața acestor riscuri majore, omenirea a trebuit să găsească soluții eficiente de protejare a mediului, singura modalitate prin care viața poate continua să prospere pe această planetă. Fiecare persoană de pe Pământ poate contribui la reducerea impactului negativ prin alegeri conștiente, prin adoptarea

¹ Lafon Robert., coord., 1963, *Vocabulaire de psycho-pédagogie et de Psychiatrie de l'enfant*, PUF, Paris , p. 147

² ibidem

unui stil de viață sustenabil, prin reducerea consumului de energie și apă, prin colectarea separată și reciclarea deșeurilor, prin folosirea energiilor alternative, prin utilizarea transportului public sau a bicicletei.

Având o motivație logică, educația ecologică reprezintă un imperativ al societății actuale. Acțiunea de protecție a mediului se poate realiza pe deplin, numai prin asocierea măsurilor de ordin juridic și administrativ, cu cele de ordin educațional. Schimbarea mentalității oamenilor este foarte dificilă, iar fără o educare temeinică a întregii populații, fără conștientizarea riscurilor reale, orice acțiune va fi sortită eșecului, pentru că protejarea mediului înconjurător începe de la nivel individual, iar formarea unor atitudini corecte necesită un timp îndelungat!

Având un caracter epistemologic, axiologic, conștient, sistematic, prospectiv, global, permanent, cu profunde implicații socio-economice, educația ecologică devine o componentă esențială a demersurilor paideutice. Începe sau ar trebui să înceapă încă din familie, de la cea mai fragedă vârstă, însă – paradoxal - pentru combaterea ignoranței și a analfabetismului ecologic, ar trebui promovată mai întâi în rândul adulților, care manifestă grave carențe în înțelegerea necesității protejării naturii, de care depinde în final, sănătatea noastră, a tuturor. Ea presupune transmiterea unui set de cunoștințe, care să contribuie la formarea și dezvoltarea unor priceperi (*savoir faire*), deprinderi și atitudini morale, de respectare conștientă a normelor și principiilor de conduită grijulie față de natură, față de Terra.

În școală, educația ecologică este promovată formal prin intermediul abordărilor interdisciplinare din cadrul orelor de Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice, Științe ale naturii sau ca disciplină opțională în cadrul curriculumului la decizia școlii, dar și prin activități extracurriculare, în cadrul unor proiecte educative similare Proiectului “Jocul de-a arhitectura”, prin amenajarea colțului viu al clasei, în activități practice de ecologizare în curtea școlii sau grădina școlii, în excursii și vizite tematice, în activități cultural – artistice, activități distractive, activități sportive, etc.

Programul “Săptămâna verde” este inițiativa națională adoptată în toate școlile din țară pentru desfășurarea de activități educative privind schimbările climatice și familiarizarea elevilor cu responsabilitățile individuale în ceea ce privește protejarea planetei.

Programul are ca scop dezvoltarea competențelor de investigare inter- și transdisciplinară a realităților înconjurătoare și crearea contextelor prielnice pentru formarea unui comportament responsabil față de mediul înconjurător și de generațiile viitoare.

Setul de activități pe care le-am desfășurat la clasă a cuprins:

- LUNI: “Eco-Eroii - Să protejăm natura!”; Schimbările climatice;
 - MARȚI: Economisirea energiei; Stop risipei alimentare!
 - MIERCURI: Reciclez, transform, creez! ” Eco - Moda!”; “Casa verde”
 - JOI: Prietenii pădurii; Biodiversitatea - În lumea celor care nu cuvântă;
 - VINERI: „Un copil, o floare!” - O floare în curtea școlii mele”
- “Apa – o poveste fără sfârșit”

Ce am învățat în Săptămâna Verde (obiective):

- să investigăm realitatea înconjurătoare;
- să (ne) explicăm schimbările climaterice la nivel global și sistemic;
- să combatem schimbările climaterice;
- să utilizăm responsabil resursele naturale;
- să reducem risipa alimentară;
- să reciclăm, să recuperăm să refolosim și să reducem consumul resurselor;
- să protejăm biodiversitatea, pădurile și viața terestră, apele și viața acvatică;
- să descoperim și să iubim natura;
- să ne adaptăm la fenomenele meteo extreme;
- să contribuim la rezolvarea problemelor locale de mediu;
- să milităm pentru combaterea poluării, a schimbărilor climaterice și pentru protecția mediului.

Modalități de realizare: lecții în natură, dezbateri, jocuri de rol, exerciții de construire a unor scenarii de viitor, expoziții de fotografii, vizionare de documentare, experimente, biblioteci vii, proiecte de servicii în folosul comunității, activități de voluntariat, drumeție în Pădurea Călugăra Muncel, activități practice, plantarea de flori etc.

Pe parcursul celor cinci zile de activități elevii au confecționat și distribuit ecusoane, afișe și flyerele cu mesaje ecologice pentru sensibilizarea părinților și a comunității locale față de problemele mediului, au colectat selectiv deșeurile, au identificat zonelor de reciclare din sat, au adoptat un stil de viață cu un impact redus asupra mediului și asupra resurselor finite ale planetei, au confecționat jucării, diverse obiecte vestimentare și machete de case verzi dintr-o varietate de materiale reciclabile, au amenajat expoziții cu obiectele realizate.

S-au implicat în activități practice de ecologizare a mediului înconjurător:

- în plantare și îngrijirea florilor;
- definirea poluării; combaterea analfabetismului ecologic;
- prezentarea elementelor de cultură ecologică, de respectare a legilor naturii;
- formarea de atitudini de protejare și conservare a mediului, de diminuare și prevenire a factorilor poluării;
- oferirea de soluții alternative de reciclare, re folosire și recondiționare a deșeurilor;

Din punct de vedere metodologic, activitățile desfășurate au vizat:

- utilizarea metodelor alternative: proiectul, ciorchinele, “Turul galeriei”;
- exerciții-joc de discriminare a aspectelor pozitive de cele negative;
- învățarea prin cooperare;
- încurajarea judecăților de tip ecologic vizând responsabilizarea elevilor;
- conturarea unor modele comportamentale;
- învățarea prin acțiunea legată de viața în mediul apropiat;

Concluzii:

Aceste activități au contribuit la:

- promovarea cunoștințelor de educație ecologice din perspectivă sistemică;
- identificarea unor cauze și manifestări ale degradării mediului și a interdependenței om-natură,
- dezvoltarea curiozității și a instinctului de explorare;
- dezvoltarea unor strategii și abilități de muncă intelectuală capabile să ducă la autonomia cognitivă a copilului;
- cultivarea intereselor elevului, încurajarea acestuia în activitatea de explorare a realității;
- educarea voinței elevului și a capacității de a depune un efort constant în vederea realizării sarcinilor impuse sau autoimpuse;
- promovarea cunoștințelor de educație ecologice din perspectivă sistemică,
- formarea de atitudini și priceperi;
- formarea competențelor sociale, antreprenoriale și culturale
- conștientizarea necesității ocrotirii mediului înconjurător prin utilizarea de soluții sustenabile
- utilizarea energiei verzi.

- dezvoltarea competențelor interpersonale;
- Promovarea modelelor comportamentale centrate pe dimensiunea socială.

The Green Week

In school, environmental education is promoted formally through interdisciplinary approaches in the classes of Communication in Romanian, Mathematics and Environmental Exploration, Visual Arts and Practical Skills, Natural Sciences or as an optional subject within the curriculum at the school's decision, but also through extracurricular activities, as part of educational projects similar to the "Architecture Game" project, by setting up a classroom living corner, in practical greening activities in the school yard or school garden, in excursions and theme visits, in cultural and artistic activities, in fun activities, in sports activities, etc.

The "Green Week" programme is a national initiative adopted in all schools in the country to carry out educational activities on climate change and to familiarise pupils with their individual responsibilities in protecting the planet.

The programme aims to develop inter- and trans-disciplinary investigation skills of the surrounding realities and to create favourable contexts for the formation of responsible behaviour towards the environment and future generations.

Activități sportive și premii obținute de școala noastră

Prof. Neculăș Ciprian; Prof. Gherasim Ștefan
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăușești, Iași

În acest an școlar, echipele noastre sportive au demonstrat din nou excelență și dedicare prin participarea și obținerea unor rezultate remarcabile în diverse competiții (fotbal/baschet/atletism/sah). Mai jos găsiți un rezumat al activităților sportive și al premiilor obținute de elevii noștri.

✓ Fotbal Clasele V-VIII și IX-XII

În luna octombrie, echipele de fotbal ale claselor V-VIII și IX-XII au participat la Cupa "Toamnei" Hălăușești - Etapa Locală. Printr-o combinație de talent, muncă în echipă și perseverență, ambele echipe au obținut Locul I la categoriile lor.

✓ Fotbal - Clasele IX-XII

Echipa de fotbal a claselor IX-XII a continuat să strălucească și în luna decembrie, la Cupa "Moș Crăciun" desfășurată la Pașcani - Etapa Locală. Elevii noștri au reușit să se impună din nou, obținând Locul I.

✓ Baschet - Clasele IX-XII

În februarie, echipa de baschet a claselor IX-XII a participat la ONȘS (Olimpiada Națională a Școlilor Sportive) - Etapa Zonală, care a avut loc la Pașcani. După meciuri intense și pline de energie, echipa noastră a reușit să obțină un onorabil Loc II.

✓ În luna februarie, echipa de fotbal din clasele I-IV s-a evidențiat la competiția de la Mogoșești, obținând Locul II. De asemenea, elevii din clasele V-VI și VII-VIII au reușit să se claseze pe Locul IV și, respectiv, Locul III.

✓ Ulterior, la evenimentul de fotbal dedicat claselor V-VIII desfășurat în mai, "Colinele Iașilor", echipa noastră a obținut poziția fruntașă de Locul I la etapa I a competiției și Locul III la etapa următoare.

✓ Participarea echipei noastre de fotbal de clasele V-VIII la competiția "Cupa Prieteniei" din Mircești a fost salutăată cu mențiune, demonstrându-se implicarea și priceperea acestor tineri sportivi.

✓ În final, la competiția de fotbal și atletism desfășurată în mai, "Cupa Siretul" din Răchiteni, echipa noastră a obținut Locul IV la secțiunea de fotbal.

✓ Atletism:

* Chetronie Daria -Aruncarea mingii de oină - locul I, Clasa a V-a B

* Bejan Ana - Alergare de viteză - locul II, Clasa a V-a B

* Goga Luiza Maria - Alergare de viteză - locul I, Clasa a VI-a A

* Bejan Andrei - Aruncarea mingii de oină/Alergare de viteză - locul III - Clasa a VII-a B

* Martinică Beatris - - Locul III - Clasa a VIII-a A

✓ Şah - Clasele V-VIII - martie - ONSŞ - Iaşi Etapa Zonală

Premiul obtinut - Menţiune

✓ Şah clasele I-VIII - aprilie - "Pionii Regelui" Hălăuceşti - Etapa Locală

Locul I/II/III diverse categorii.

Elevii şcolii noastre au avut parte de un succes remarcabil în lumea sportului, obţinând rezultate deosebite.

Aceste rezultate reflectă nu doar talentul sportiv al elevilor noştri, ci şi pasiunea şi dedicaţia lor, alături de efortul depus de profesorii şi antrenorii care îi ghidează şi motivează zilnic. Felicitări tuturor sportivilor şi continuăm să le urăm mult succes în competiţiile viitoare!

Felicitări tuturor participanţilor pentru efortul depus şi rezultatele remarcabile obţinute la diverse competiţii sportive! Reprezentaţi cu mândrie culorile şcolii noastre şi continuaţi să vă menţineţi angajamentul şi pasiunea pentru sport!

Sports Activities and Awards Won by Our School

The students of our school have had remarkable success in the world of sports, achieving outstanding results.

These results reflect not only the sporting talent of our students, but also their passion and dedication, together with the hard work of the teachers and coaches who guide and motivate them on a daily basis. Congratulations to all the athletes and we continue to wish them every success in future competitions!

Congratulations to all the participants for their efforts and outstanding results in various sports competitions! Proudly represent our school colours and continue to maintain your commitment and passion for sports!

J.A.R - Junior Achievement România

prof. Mihaela Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Junior Achievement este cea mai mare organizație internațională de educație economică și antreprenorială. Programele sunt urmate în 40 de țări din Europa și peste 100 din lume. „În România, programele, proiectele și competițiile JA learning by doing și project based sunt urmate anual de peste 260.000 de elevi și studenți din peste 1.900 de instituții de învățământ și se desfășoară local în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale, instituțiile de învățământ și susținătorii JA în România.”¹

Participarea în programul JAR este simplu: profesorul coordonator își face un cont pe platformă și își înscrie elevii în proiect, la începutul anului școlar. Poate opta ca desfășurarea activităților să se facă pe tot parcursul anului, ca disciplină opțională, ca activități extrașcolare sau în săptămâna *Școala Altfel*. În anul 2023 - 2024 clasa a II-a a fost înscrisă în proiect și a desfășurat toate activitățile. Titlul modulului a fost *Dezvoltarea abilităților de viață. Comunitatea noastră*. Pe platformă există o programă integrată, care se poate descărca și folosi, fișe de lucru pentru copii, ghid pentru profesori și activități cu jocuri interactive pentru o educație financiară pe înțelesul elevilor.

Activitățile propuse au vizat dezvoltarea competențelor economice prin asumarea a trei roluri importante: de persoană, de angajat sau antreprenor și de consumator, învățând despre „valoarea muncii, despre diversitatea profesiilor și despre așteptările angajatorilor sau ale antreprenorilor. În calitate de consumator, el învață să decidă rațional cum să folosească resursele limitate pe care le are pentru a obține satisfacție maximă.”²

Fiind o programă integrată, competențele specifice sunt elaborate pentru toate ariile curriculare implicate: Limbă și comunicare, Matematică și științe ale naturii, Om și societate, Educație fizică, sport și sănătate, Arte, Tehnologii, Consiliere și orientare. Conținuturile sunt structurate pe teme:

1. Comunitatea - prezentarea unei comunități imaginare și identificarea unor activităților care se desfășoară în cadrul acesteia;

- despre oameni, magazine și obiecte din comunitate.
- asemănări și deosebiri dintre comunitatea imaginară și cea reală;

¹ https://jaromania.org/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw7NmzBhBLEiwAxrHQ-YnVHrnG5sUhcCZlZCmM8QXLqXZboDUBXno16HaBCwUAI5aaxP3lbBoC2y0QAvD_BwE

² JARomânia, Member of JAWorldwide, *Proiect de programă pentru opțional*

- o perspectivă din trecut și în viitor a comunității.

2. Ce să fie magazinul gol?

- identificarea nevoilor comunității și deschiderea unui magazin;
- nevoie și dorință și introducerea conceptului de „vot”.

3. Construirea unei comunități

- realizarea propriei comunități: machete de construcții pentru instituțiile cele mai importante într-o comunitate, case, blocuri, străzi și numirea lor, treceri de pietoni, parcuri, locuri de joacă, parcări etc. Denumirea comunității.

4. Angajații și impozitele

- identificarea diferitelor meserii;
- gestionarea banilor;
- impozitul și importanța lui pentru o comunitate;
- egalitatea membrilor unei comunități;
- ce este guvernului și care este rolul lui în gestionarea impozitelor.

5. Cum circulă banii?

- circuitul banilor între magazine și activitatea acestora;
- De ce este important să cheltuim și să economisim?
- Ce s-ar întâmpla dacă nu ar circula banii?

Amintim, așa cum reies din programă, „**Valori și atitudini:**

- Dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate.
- Valorizarea istoricului comunității, protejarea patrimoniului și a mediului.
- Interesul pentru contribuția la dezvoltarea calității vieții în cadrul comunității.
- Participarea activă la procesul decizional.
- Respectarea principiilor democratice privind votul.
- Valorizarea aportului fiecărei meserii la buna desfășurare a comunității.
- Respectarea adevărului și a normelor etice privind transmiterea informațiilor.
- Asumarea de roluri active în cadrul echipei și îndeplinirea sarcinilor.”³

În desfășurarea activităților de la clasă, am utilizat ca metode și procedee didactice: jocul de rol, brainstorming-ul, învățarea prin proiecte, problematizarea, conversația, exercițiul. În evaluare am utilizat: proiectul în echipe, fișe de feed-back, observarea sistematică, turul galeriei.

Din punct de vedere didactic, activitățile au fost transdisciplinare, îmbinându-se „elemente de limbă și comunicare, calcul matematic simplu, geografie și cunoașterea mediului înconjurător, de aderare la reguli civice și de

³ JARomânia, Member of JAWorldwide, *Proiect de programă pentru opțional*

exersare a abilităților practice și artistice”⁴ și sunt centrate pe utilizarea metodelor learning by doing. Astfel, pornind de la experiențele proprii cognitive sau emoționale, prin participarea în proiect, elevii și le dezvoltă și le perfecționează, „sunt încurajați să fie spontani, să facă alegeri, să adreseze întrebări, să își comunice propriile opinii, să aibă intervenții argumentate, să reflecteze asupra temelor puse în discuție, să manifeste inițiativă, să exprime idei originale și emoții autentice despre ceea ce învață.”⁵

J.A.R - Junior Achievement România

Junior Achievement is the largest international economic and entrepreneurship education organization. The module was called Developing Life Skills. Our Community and the proposed activities aimed at developing economic competences by assuming three important roles: as a person, as an employee or entrepreneur and as a consumer, learning about the value of work, the diversity of professions and the expectations of employers or entrepreneurs. As a consumer, he/she learns to decide rationally how to use the limited resources he/she has to achieve maximum satisfaction.

Being an integrated curriculum, specific competences have been developed for all the curricular areas involved: Language and Communication, Mathematics and Science, Man and Society, Physical Education, Sport and Health, Arts, Technologies, Counselling and Guidance.

⁴ JARomânia, Member of JAWorldwide, *Proiect de programă pentru opțional*

⁵ Idem 4

Școala din viitor la Hălăucești

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Proiectul *Școala din viitor* reprezintă o inițiativă dezvoltată de JA România în parteneriat cu Fundația Vodafone România, care urmărește în principal dezvoltarea abilităților personale și digitale, extinderea oportunităților de învățare learning by doing, dar și aspecte ce vizează colaborarea și lucrul în echipă.

Activitățile desfășurate au vizat continuarea demersurilor de alfabetizare digitală și informațională a elevilor din ciclul primar (navigarea, căutarea, filtrarea și gestionarea datelor, a informațiilor și a conținutului digital etc.), comunicare și colaborare în mediul digital (interacționarea și colaborarea prin intermediul tehnologiei digitale, schimbul de informații, reguli de conduită online, gestionarea identității digitale etc), crearea de conținut digital (dezvoltarea de conținut digital, drepturi de autor, programare), siguranța (protejarea dispozitivelor electronice și a mediului înconjurător, protejarea datelor personale etc.) și soluționarea problemelor (rezolvarea de probleme tehnice, identificarea nevoilor și a răspunsurilor tehnologice, utilizarea creativă a tehnologiilor digitale etc.)

În cadrul acestui proiect, demarat în clasa a III-a și continuat în acest an școlar, în perioada *Școlii Altfel* (18 - 22 decembrie 2023), la clasa a IV-a A de la Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești s-au desfășurat o serie de activități de învățare extinsă, oferind elevilor noștri posibilitatea de a explora și înțelege din perspective și cu mijloace multiple lumea care se construiește și evoluează odată cu ei.

Activitățile din cadrul programului au contribuit la formarea și dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor:

- navigarea, căutarea și filtrarea informațiilor și a conținutului digital;
- identificarea necesităților și a răspunsurilor tehnologice;
- identificarea lacune în competențele digitale;
- analizarea datelor, informațiilor și conținutului digital;
- respectarea drepturilor de autor și a licențelor;
- protejarea datelor și evitarea cyberbullyig-ului;
- rezolvarea problemelor de natură tehnică;
- utilizarea tehnologiile într-un mod creativ, inovativ.

În anul școlar precedent, Proiectul le-a oferit elevii noștri ocazia de a se familiariza și a utiliza diverse platforme și aplicații de studiu: *Quizizz*, *Socrative*, *metAClass Realidad Aumentada*, *Barcode Scanner* etc.

Temele propuse au oferit elevilor ocazia de a face diverse experimente, au stimulat capacitatea de analiză și sinteză, luarea de decizii, gândirea critică, creativitatea, motivația pentru calitate, utilizarea internetului ca mijloc de comunicare și ca sursă de informații, rezolvarea de probleme, lucrul în echipă. Noile activități au constituit adevărate provocări pentru elevi, care au avut de rezolvat următoarele sarcini:

- *Dacă nu există, o inventez eu!*
- *Hai să creăm un joc video!*
- *Instruim o inteligență artificială*
- *Cine vrea să devină meșter digital?*
- *Galeria virtuală a familiei*
- *Și ce dacă spun totul...*
- *Adevărat sau fals?*

Deosebit de apreciată a fost activitatea *Hai să creăm un joc video!*, în cadrul căreia, elevii și-au proiectat propriul joc video cu platformă, desenând scenariile pe o foaie albă de hârtie, cu ajutorul culorilor și a simbolurilor convenite: negru - podeaua, pereții și platformele pe care se mișcă personajul, albastru - obiectele care aduc puncte atunci când sunt aruncate peste o prăpastie sau spre un inamic, roșu - inamici și obiecte periculoase, cum ar fi țepușe, capcane sau lavă din vulcan, verde - trambulinele pe care personajul trebuie să le folosească pentru a sări și a ajunge în locuri care nu pot fi atinse cu o săritură normală.

Ulterior, folosindu-se de camera tabletei și de o aplicație specifică, au digitalizat scenariile proiectate, pentru a se juca în ele.

În cadrul activității *Adevărat sau fals?* elevii s-au antrenat, au ajutat o echipă de jurnaliști în evaluarea în grup a veridicității diferitelor știri, fiind nevoiți să identifice diverse știri false și farse. Ei au investigat în grup publicații, învățând să recunoască fake news-urile, păcălelile, farsele și au verificat la final dacă au avut dreptate sau nu cu ajutorul motoarelor de căutare de pe internet, urmând sfaturile date pentru a evita știrile false. Au fost identificate o serie de tehnici de căutare: utilizarea de cuvinte-cheie specifice și concise, folosirea a 10 cuvinte maximum, evitarea semnelor de punctuație și a prepozițiilor, utilizarea ghilimelelor și simbolurilor, fiind exersate navigarea, căutarea, filtrarea și evaluarea datelor, informațiilor și conținutului digital.

Au fost vizate capacitatea de gestionare a informațiilor, gândirea critică, capacitatea de analiză și sinteză, luarea de decizii, capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice în practică,

Elevii au exersat modalități de evitare a știrilor false prin citirea întregii știri, verificarea sursei și autorului și au înțeles că este important să nu distribuie informații despre care nu se știe dacă sunt adevărate sau nu, evitând astfel răspândirea de informații false.

Activitățile au cuprins jocuri video desfășurate prin intermediul aplicațiilor sugerate de către organizator: *Scratch și Google, Quizizz, CoSpaces Edu, Barcode Scanner, Google Arts & Culture, Draw your game, Teachable Machine, pagina Kleki, Google Imagini, Kahoot!* care au contribuit la dezvoltarea de conținut digital, folosirea creativă a tehnologiilor digitale, creșterea capacității de a elabora conținuturi digitale în diferite formate, inclusiv multimedia, integrarea și reelaborarea conținutului digital, familiarizarea cu diverse instrumente care permit crearea de produse originale, prin colaborare, creșterea capacității de a îmbunătăți propriul conținut sau conținutul creat de ceilalți.

The School of the Future

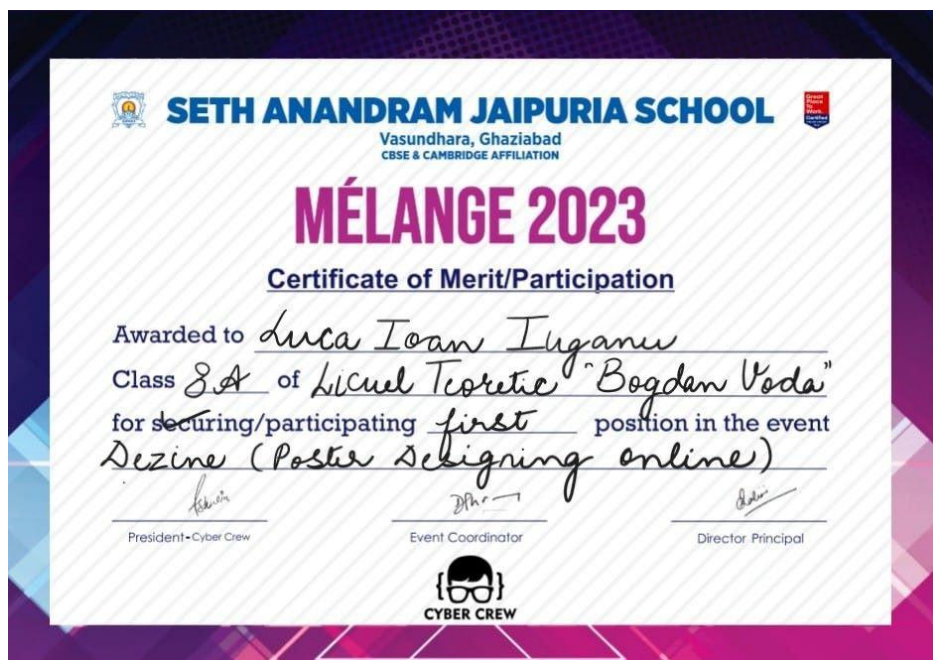
The *School of the Future* project is an initiative developed by JA Romania in partnership with the Vodafone Foundation Romania, which aims mainly at developing personal and digital skills, expanding learning by doing opportunities, but also aspects of collaboration and teamwork.

The activities focused on continuing the digital and information literacy of primary school students (browsing, searching, filtering and managing data, information and digital content, etc.), communicating and collaborating in the digital environment (interacting and collaborating through digital technology, exchanging information, online rules of conduct, digital identity management, etc.), digital content creation (digital content development, copyright, programming), safety (protecting electronic devices and the environment, protecting personal data, etc.) and problem solving (solving technical problems, identifying technological needs and responses, creative use of digital technologies, etc.).

Mélange 2023 Festival Cultural Interșcolar

Prof. Monica Tudorache
Liceul Teoretic *Bodgan Vodă* Hălăucești, Iași

Parteneriatele și proiectele europene și internaționale derulate în unitatea noastră de învățământ încurajează elevii să învețe despre alte culturi, astfel încât cunoștințele și informațiile pe care le obțin să le permită să își asume riscurile de a întâlni oameni din culturi diferite. Fiecare cultură este rezultatul unei realități diferite iar relația dintre diferitele culturi îmbogățește nu numai oamenii, ci și societățile. Activitățile derulate în cadrul parteneriatelor și proiectelor oferă elevilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a le permite să stabilească legături cu alte culturi și să-și prezinte și să-și reprezinte propria cultură altora.

În anul școlar 2023 – 2024 elevii noștri participat pentru a doua oară **Festivalul Cultural Interșcolar - Mélange** organizat de către partenerii de la

Seth Anandram Jaipuria, Vasundhara, Ghaziabad, India, derulat în perioada 03 – 04 noiembrie 2023. Activitățile numeroase și diverse din cadrul festivalului numeroase au oferit participanților ocazia de a-și dezvolta abilitățile digitale, de comunicare, socializare, literare și estetice.

Elevii *Luca Ioan Iuganu* și *Marian Ștefan Tălmăcel* de la clasa a VIII-a A au participat la secțiunea *Dezine (Poster Designing Online)* în cadrul căreia au avut de realizat un web poster cu tema **Vintage Realism** utilizând aplicația Adobe Express. Criteriile de evaluare a lucrărilor au fost tema aleasă, utilizarea instrumentelor, creativitatea, prezentarea generală. Elevii noștri au obținut locul I alături de o școală din Texas, Statele Unite ale Americii, locul al II-lea fiind ocupat de o școală din Macedonia. Reamintim faptul că la acest eveniment au participat unități de învățământ din întreaga lume.

Realizarea unui web poster este o activitate personalizată, centrată pe elev, poster-ul fiind un produs al imaginației acestuia. Participanții au avut posibilitatea de a-și folosi cunoștințele, tehnicile și abilitățile dobândite și dezvoltate în cadrul diferitelor ore de curs într-un context nou și relevant, de a decide nu numai asupra conținutului acestuia, ci și asupra modului în care acesta va fi prezentat.

Activitățile de acest tip încurajează abordarea integrată a învățării, elevilor li se oferă nu numai oportunitatea de a utiliza cunoștințele, tehnicile și abilitățile

dobândite la orele de curs, ci și posibilitatea de a aduna aceste cunoștințe, de a le prelucra și prezenta într-o viziune personală. Le oferă un sentiment de utilitate în ceea ce privește ceea ce fac, efortul lor este îndreptat către publicul-țintă căruia i se adresează produsul lor final.

Mélange 2023 **Inter School Cultural Fest**

The current paper contains some details about our students' participation in the **Inter School Cultural Fest - Mélange 2023 held on 3rd – 4th November, 2023**, organised by *Seth Anandram Jaipuria School, Vasundhara, and Ghaziabad, India*. Our students placed first in the *Dezine (Poster Designing Online)* section.

Nunta

Mihalachi Marcu - Nikolas, clasa a II-a
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Mamă, mamă, vino iute!
Nu mai sta să zăbovești.
Trece un alai de nuntă
De nu te grăbești, îl pierzi.

Doamne, ce frumoși sunt, mamă,
Acești tineri ce pornesc
Astăzi spre o viață nouă,
Dar și cei ce-i însoțesc.

Hai și noi, măicuță dragă,
Să ne veselim cu ei!
Să intrăm și noi în horă
Cu druște și vătăjei.

Creație tematică premiată cu Premiul II în cadrul Concursului
Internațional Prolectura, 2024 (poezie compusă după o lucrare plastică
Nuntă în satul meu, autor plastic Nicolae Pătru)

Obicei

Giurgică Silvia - Maria, clasa a II-a
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași
Premiul al III-lea la concursul internațional *Pro lectura*, 2024

Doi iubiți se întâlnesc
Și apoi se logodesc
Voie bună, veselie
La o nuntă, măreție.

Oameni mulți, cu voie bună
Să petrecem împreună!
De la mic până la mare
Ne-adunăm la sărbătoare.

Azi în sat e nuntă mare.
Hora s-o pornim!
Și să nu ne mai oprim până dimineață!
S-avem chef de viață!

(poezie compusă după o lucrare plastică, *Nuntă în satul meu*, autor
plastic Nicolae Pătru)

Nuntă în Moldova

Neculăeș Giulia Antonia, clasa a IV-a A
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăușești

Nuntă mare e aici,
Chiar și pentru cei mai mici,
Vornicelul mititel
Trage hora după el.

S-a furat chiar și mireasa
Distractiv a fost și asta
Toți merg bucuroși la joc
Și nimeni nu stă pe loc.

Buchetul și l-a aruncat
Cel mai norocos l-a luat,
Lumea toată s-a distrat.
Așa e la noi în sat.

Creație tematică premiată cu Premiul II în cadrul Concursului
Internațional Proiectura, 2024 (după Nicolae Pătru – “*Nuntă în satul meu*”)

Zilele Campusului Tudor Vladimirescu - 23 mai 2024

Năsui Alexia, clasa a X-a A
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

„Pentru a ne păstra cultura, trebuie să continuăm să o creăm.”
(Johan Huizinga)

Cultura într-un colectiv se referă la setul de valori, credințe, norme, comportamente și practici care caracterizează un grup de persoane care lucrează împreună. Aceasta influențează modul în care membrii colectivului comunică între ei, iau decizii, abordează problemele și colaborează pentru a atinge obiective comune. Astfel de valori le-am regăsit și noi, colectivul alcătuit din 51 de elevi de la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești în inima Campusului Tudor Vladimirescu, din cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași. Am fost întâmpinați de un grup de studenți, plin de entuziasm și carismă, ce erau dornici de a ne ghida primii noștri pași în universul studenției.

Am fost captivați de standurile fiecărei facultăți, manageriate de studenți, ce doreau să-și promoveze fiecare, care mai de care, facultatea de proveniență prin jocuri interactive, premii, discuții și pliante. Am rămas uimiți de devotamentul tuturor studenților de a ne explica în detaliu orice nelămurire pe care o întâmpinam pe parcursul zilei și modul în care ne-au făcut să ne simțim ca și acasă, nu doar în vizită.

Profesorii din cadrul facultăților vizitate ne-au prezentat cu atenție beneficiile și avantajele de care putem profita dacă am dori să fim studenți ai universității tehnice și nu au neglijat opinia noastră, au încercat să ne cunoască cât mai bine, chiar dacă a fost foarte scurt timpul petrecut împreună. De asemenea, am participat la diferite ateliere, am luat masa la cantina studențească, am avut șansa să asistăm la niște cursuri de autoapărare și capoeira și am vizionat o piesă de teatru, *Kalida*. În finalul zilei, ne-am delectat cu un concert la care au participat artiști locali, Gașcă Chitară Grozăvești și renumita trupa Carla's Dreams.

Tot evenimentul a fost organizat minuțios și au ales perfect modul în care să atragă cât mai mulți liceeni în băncile universității. Niște oameni minunați, plini de cultură și rigori, ce ne-au făcut să ne simțim foarte bine în mediul lor, asta sunt profesorii, studenții și coordonatori ce s-au implicat.

Vă mulțumim!

Excursie la Cazanele Dunării

Mihălcuț Mario, clasa a XI-a B
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Această experiență, în opinia mea, a fost deosebită. Oamenii cu care am avut plăcerea de a petrece aceste zile au fost bine organizați, știind exact ce locuri frumoase ale României să ne arate.

Am vizitat obiective turistice precum: Mausoleul de la Mărășești, Cetatea Târgoviște, Mănăstirea Curtea de Argeș, Mănăstirea Cozia, Porțile de Fier, Cetatea Severin, Peștera Muierilor, Transalpina, Râncă, Mănăstirea Lainici, Castelul Corvinilor și Cetatea Alba Carolina. Nu în ultimul rând, am avut ocazia de a face o frumoasă croazieră pe fluviul Dunărea, unde am putut observa Chipul lui Decebal.

Totodată le mulțumim profesorilor noștri care ne-au însoțit, ei sunt cei care au avut grijă să petrecem cele mai frumoase clipe și care ne-au fost alături pe parcursul acestor zile. Nu mă așteptam ca cei de la firma Aliseb Tours să fie atât de pregătiți, de la condusul autocarului până la glumele și starea bună pe care ne-au transmis-o.

Cu siguranță a fost o experiență plăcută, interesantă și sperăm ca de acum înainte să mai avem parte de astfel de momente frumoase!

UNIUNEA SOVIETICĂ ȘI A DOUA CRIZĂ IRANIANĂ- 1951-1953 (II)

Director adj., prof. dr. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești

Orientul Mijlociu a cunoscut la începutul anilor '50 o serie de crize și schimbări datorate în mare parte dezvoltării unui puternic curent naționalist arab și a încercărilor de a elimina dominația occidentală asupra lumii musulmane.

Una dintre cele mai importante crize a reprezentat-o a doua criză iraniană. În iunie 1950, Ali Razm Ara, un general iranian cu viziuni reformiste, a fost numit premier. Programul său de reforme era de fapt o încercare de a împiedica ascensiunea comuniștilor iranieni. Una dintre cele mai spinoase probleme era generată de cuantumul scăzut al redevențelor ce reveneau statului iranian din exploatarea petrolului. Redevențele plătite de A.I.O.C.(Anglo-Iranian Oil Company) erau foarte mici în comparație cu cele practicate la nivel mondial. Oferta companiei petroliere de a dubla redevențele a fost respinsă de Majlis, parlamentul iranian. Iranul a fost cuprins de ample demonstrații ale musulmanilor șiiți conduși de Ayatolahul Kachani sprijiniți masiv de către Tudeh, partidul comunist iranian și de formațiunea naționalistă "Frontul Național" condus de dr. Mossadegh. Sub această presiune, Mossadegh va numi în fruntea unei comisii parlamentare care să negocieze un aranjament cu compania petrolieră. În curând, se va ajunge la o dispută între Mossadegh, care susținea naționalizarea A.I.O.C., și premierul Razm Ara, mai moderat, care era împotriva naționalizării. Razm Ara susținea că nu există specialiști iranieni care să conducă sectorul exploatării petroliere, după o eventualitate naționalizare. Evenimentele se vor precipita, la 7 martie 1951, premierul Razm Ara este asasinat la ieșirea din Moscheea Șahului, iar pe 15 martie, Majlisul votând naționalizarea industriei petroliere în întregime a sa¹. Mossadegh, beneficiind de

¹ André Fontaine, *Istoria Războiului Rece. De la Războiul din Coreea la criza alianțelor. 1956-1967*, volumul III, Editura Militară, București, 1993, p. 197, p. 204-206.

acest curent, va fi numit prim-ministru, deși Șahul nu îl agreea. Peste câteva zile, Șahul va promulga legea naționalizării, la 2 mai 1951. Teheranul a refuzat să accepte arbitrajul propus de Londra în conformitate cu acordul petrolier bilateral din 1933, ajungându-se la expulzarea tehncienilor occidentali².

Statele Unite nu doreau ca Marea Britanie să acționeze în forță. O asemenea politică ar fi creat complicații. Moscova putea invoca tratatul sovieto-persan din 1921, prin care sovieticii aveau dreptul de a invada și ocupa nordul țării în cazul unui atac al unui terț. În plus, un eventual eșec al naționaliștilor moderați ar fi putut conduce la creșterea rolului comuniștilor. O directivă NSC (National Security Council), din 27 iunie 1951, a lui Truman, specifica situația că trebuie exprimate “clar, atât recunoașterea de către noi a drepturilor statelor suverane de a-și controla resursele naturale, cât și importanța pe care o dăm relațiilor contractuale internaționale”. Statele Unite preferau o soluție negociată³.

Anthony Eden, secretarul Foreign Office și specialist în probleme orientale, se confruntă cu o serie de probleme în Orientul Mijlociu. Pe lângă naționalizarea A.I.O.C., în scurt timp au avut loc o serie de provocări la adresa prestigiului și puterii britanice în regiune. În iulie 1951, regele Abdallah al Iordaniei este asasinat la Ierusalim, iar la 8 octombrie 1951, premierul Nahas Pașa al Egiptului denunța tratatul anglo-egiptean din 1936, baza legală a prezenței britanice în Egipt. Din ianuarie 1952, începe în Egipt un adevărat război de uzură împotriva trupelor britanice. Eden considera că pierderea rafinăriei Abadan va afecta nu numai aprovizionarea cu petrol a Londrei, dar va afecta și poziția britanică în regiunea Orientului Mijlociu⁴. A.I.O.C. va cere guvernului britanic să intervină, acesta ordonând serviciilor secrete să elaboreze un plan de răsturnare a lui Mohamed Mossadegh. Conștientă de amploarea unei astfel de operațiuni, Special Intelligence Service abordează Agenția Centrală de Informații de mai multe ori, în mod oficial în noiembrie 1952. Pe 18 noiembrie 1952, după alegerile prezidențiale din Statele Unite, are loc o întâlnire între vechea administrație Truman, secretarul de stat Acheson și noua administrație Eisenhower și viitorul secretar de stat Dulles. Din discuția avută reieșea că administrația americană era îngrijorată de ruperea tuturor contactelor între

² David Horowitz, *The Free World Colossus. A Critique of American Foreign Policy in the Cold War*. Revised Edition, Hill and Wang, New York, p. 184.

³ Jeffrey T. Richelson, *Un secol de spionaj. Serviciile de informații în secolul XX*, Humanitas, București, 2000, p. 277.

⁴ André Fontaine, *op. cit.*, p. 208.

iranieni și britanici și erau mai mult tentați să-i forțeze pe britanici să adopte o poziție mai flexibilă⁵.

Relațiile dintre Mossadegh și Șah se tensionează la maxim. Șahul va încerca o lovitură de palat, să-l înlocuiască pe premier cu abilul Quavam-ul-Sultaneh, fostul premier iranian care-l păcălise pe Stalin în 1946 în chestiunea Azerbaidjanului. În replică, Mossadegh îi va cere Șahului să abdice la mijlocul anului 1953. Acest gest extrem va produce schimbări în politica internă iraniană. Ayatolahul Kachani, foarte influent în rândul populației, și ofițerii care îl sprijiniseră înainte, îl vor abandona pe Mossadegh. În aceste condiții, pentru a se salva politic, Mossadegh va apela la Tudeh, devenind tot mai dependent de acest partid⁶.

În luna iunie 1953, Statele Unite își schimbă politica față de această criză. O directivă NSC avertiza că “pierderea Iranului din rândurile Lumii Libere ar fi evident posibilă ca urmare a unei revolte comuniste interne, ce s-ar dezvolta poate, din fanatismul indigen din momentul de față sau ca urmare a capturării mișcării naționaliste de către comuniști”⁷. La 25 iunie 1953, Kermit Roosevelt, nepotul președintelui Theodore Roosevelt și șeful Direcției Planificare din Divizia Orientului Apropiat și Africa al CIA, îi prezintă lui John Foster Dulles planul “AJAX” de răsturnare a lui Mossadegh. Planul era bazat pe un plan mai vechi al serviciilor secrete britanice, dar ei fuseseră de acord ca responsabil de această acțiune să fie Kermit “Kim” Roosevelt. În luna iulie 1953, Roosevelt se infiltrează în Iran unde începe să pregătească operațiunea⁸. El avea la dispoziție cinci agenți CIA și o rețea de agenți britanici, precum și o infrastructură de comunicații secrete a britanicilor. El va intra curând în contact cu Șahul, asigurându-l de sprijinul președintelui Eisenhower și al primului ministru britanic Churchill. În același timp a convins șefii militari să urmeze politica Șahului.

Tensiunea între Șah și premier sporește. Pe 19 iulie 1953, Majlisul refuză să-l proclame comandant suprem al armatei în locul Șahului. În urma refuzului, el decretează dizolvarea Majlisului și cere un referendum care să-i acorde prerogative sporite. Șahul se va opune nu numai dizolvării Majlisului, dar și referendumului.

Tudeh inițiază o serie de ample demonstrații începând cu 21 iulie, pentru a-l susține pe Mossadegh în tentativa lui de a instaura un regim autoritar. Tudeh

⁵ Robert J. Donovan, *Eisenhower. The inside Story*, Harper & Brothers, New York, 1956, p. 15-16.

⁶ André Fontaine, *op. cit.*, p. 210.

⁷ Jeffrey T. Richelson, *op. cit.*, p. 277-278.

⁸ *Ibidem*, p. 278.

rămăsese singura forță politică, în afara “Frontului Național” care îl mai susținea. Mossadegh devenise total dependent de comuniști și acest lucru va alarma Washington-ul. Deschiderea negocierilor comerciale cu Moscova la 8 august 1953 a produs un șoc în mediile occidentale. Premierul sovietic Malenkov declarase că în afara acestor negocieri comerciale, vor avea loc negocieri pentru reglementarea unor litigii de frontieră și financiare. Eisenhower era convins că Iranul, dacă nu acționează, va cădea sub comunism și își dă acordul final pentru operațiunea “AJAX”⁹.

Mohammad Reza îl va destitui pe Mossadegh, numindu-l ca prim-ministru pe generalul Zahedi, un fidel al Șahului. Acesta ezită să preia puterea și este el însuși arestat de Mossadegh. Pentru moment, se părea că lovitura Șahului va eșua. El deja plecase în Italia, temându-se pentru viața sa. Radio Teheran, fidel lui Mossadegh, difuzează avertismente pe 16 august cu privire la tentativa de lovitură de stat. Mii de susținători înarmați ai Tudehului ies în stradă. Străzile Teheranului au fost cuprinse de haos, membrii Tudeh luptându-se cu susținătorii Șahului și cu cei ai Ayatolahului Kachani. Pe 19 august, unități de tancuri fidele Șahului vor interveni și vor ocupa orașul. Mossadegh se va preda armatei, la 21 august.

Asupra membrilor Tudeh se va abate o persecuție cumplită. În rândul armatei au loc epurări, aproape 600 de ofițeri comuniști fiind arestați, din care 25 vor fi executați¹⁰.

Dacă înainte de moartea lui Stalin, Mossadegh nu a primit sprijinul sovietic, pasivitatea sovietică față de evenimentele din iulie-august 1953 este curioasă. Moscova ar fi putut să profite și să-și impună un regim fidel, dar nu a făcut acest lucru. Unul din motive pare să fie faptul că Mossadegh era un lider al unui partid burghez-naționalist, necomunist. Uniunea Sovietică încă nu era pregătită să facă o asemenea modificare în plan ideologic, susținând un regim care nu era total comunist.

Eșecul din 1946¹¹ a avut un rol important în decizia sovietică, după evenimentul lipsit de reușită din Azerbaidjan, nefiind doritoare să se mai implice într-o acțiune în care succesul nu era garantat. În plus, sovieticii dețineau la Baku mai mult petrol decât le trebuia, deci petrolul iranian nu era o miză vitală în lupta economică mondială a celor două blocuri, cum era acest element pentru occidentali. Deci, reacția occidentală ar fi fost una dură. Mai

⁹ André Fontaine, *op. cit.*, p. 212-213.

¹⁰ John W. Spanier, *American Foreign Policy since World War II*, Praeger, New York, 1960, p. 178-180.

¹¹ R.W. Pethybridge, *A History of Postwar Russia*, Allen & Unwin, London, 1967, p. 153-155.

mult, noua conducere sovietică, în plan diplomatic, era izolată și cantonată în interiorul lagărului comunist. Moscova dorea o destindere a relațiilor cu Occidentul și, din moment ce Mossadegh nu era prea sigur, nu dorea să riște o criză internațională de proporții cu implicații imprevizibile.

THE SOVIET UNION AND THE SECOND IRANIAN CRISIS 1951-1953 (II)

The Middle East experienced a series of crises and changes in the early 1950s, largely due to the development of a strong Arab nationalist movement and attempts to eliminate Western domination of the Muslim world.

If before Stalin's death Mossadegh did not receive Soviet support, Soviet passivity towards the events of July-August 1953 is curious. Moscow could have taken advantage and imposed a loyal regime, but it did not. One reason seems to be that Mossadegh was a leader of a bourgeois-nationalist, non-communist party. The Soviet Union was not yet ready to make such an ideological shift, supporting a regime that was not fully communist.

Besides, the Soviets had more oil in Baku than they needed, so Iranian oil was not as vital a stake in the two blocs' global economic struggle as it was for the West. So the Western reaction would have been harsh. Moreover, the new Soviet leadership, diplomatically speaking, was isolated and confined within the Communist camp. Moscow wanted an easing of relations with the West and, since Mossadegh was not so sure, did not want to risk a major international crisis with unpredictable implications.

Europa și „ideea europeană” înainte de începutul Uniunii Europene (II)

Director adj., prof. dr. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăușești

În noile condiții, între 12/15 iulie 1947 și 16 aprilie 1948, se desfășoară la Paris conferința celor 16 state care vor beneficia de ajutorul Marshall. Tratatul din 16 aprilie instituia Organizația Europeană de Cooperare Economică (OECE), ce urma să se ocupe cu repartitia ajutorului american și cu facilitarea creșterii schimburilor comerciale între statele membre, prin limitarea contingentărilor și aranjarea mijloacelor și modalităților de plată¹. Reconstrucția economiei europene era programată a fi definitivată până la sfârșitul anului 1951. Detaliile au fost stabilite în timpul iernii 1947-1948, iar OECE a fost formal constituit la 16 aprilie 1948, cu cartierul general la Paris². Cele 11 luni cât au durat negocierile de la Paris au fost determinate de două modele de conflict: o polemică privind importanța ce trebuia acordată fiecăreia dintre țări și a doua, despre dimensiunea considerată necesară a cooperării și integrării Europei³.

Măsurile pentru instituționalizarea cooperării și a integrării economice a țărilor participante la programul de întraajutorare au fost cerute în special de delegația franceză. Sub presiunea colegilor săi de cabinet socialiști, Bidault propusese corecții importante politicii sale externe (între altele și schimbarea atitudinii privind exploatarea Ruhrului, constituirea unei autorități internaționale fiind mai avantajoasă din perspectiva socialistă). Socialiștii sperau ca o dată cu integrarea europeană să obțină și independența acesteia în sensul celei de-a „treia puteri”. Cu argumentul „că împărțirea actuală a Europei nu corespunde cerințelor concurenței moderne”, Bidault a propus ca prim pas crearea unei uniuni vamale a țărilor participante⁴.

¹ Nicolae Păun, *Construcția europeană modernă*, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1997, p. 144.

² P. M. H. Bell, *The World Since 1945. International History*, Oxford University Press, New York, 2001, p. 84.

³ Wilfried Loth, *Împărțirea lumii. Istoria războiului rece, 1941-1955*, Ed. Saeculum I. O., 1997, p. 175.

⁴ *Ibidem*, p. 176.

Delegația italiană s-a alăturat acestei propuneri și s-a străduit „să contribuie cât mai mult la cooperare” (vezi ministrul de externe, contele Sforza). Guvernul italian format din creștin-democrați și liberali, susținut de opinia publică datorită popularității ideii de unificare, spera la o Europă unită și prosperă, care să nu renunțe nici la țările est-europene. Și guvernul belgian, care cerea de la sfârșitul războiului o asociere regională, era încântat de propunere și împreună cu guvernul olandez, mai degrabă sceptic în problema unificării, dar interesat și el de „cea de-a treia cale” între est și vest, au pledat împreună pentru libera convertibilitate a monedei europene și pentru o cooperare puternică în toate domeniile politicii monetare, agricole, industriale și economice.

Bevin, ca și toată delegația britanică condusă de Sir Oliver Franks, nu a fost de acord cu propunerile de integrare. Ministrul de externe britanic s-a gândit mai întâi la formarea unui „club” în care guvernele Europei să-și discute intențiile și, cu timpul, „să capete obișnuința cooperării practice”, acordurile trebuind să fie încheiate doar pe termene fixe. Un grup de funcționari ai Foreign Office-ului au acceptat ideea unei uniuni vamale în speranța unei Europe unite sub conducere britanică, iar Bevin, care sperase într-o continuare a *special relationship* cu SUA, s-a alăturat sub presiune americană acestei inițiative de unire. Sir Stafford Cripps a dezavuat în Cabinetul britanic ideea unei uniuni vamale ca fiind periculoasă pentru reconstrucția industriei britanice și astfel problema uniunii vamale a rămas nedecisă în cadrul politicii britanice. Datorită rezervei britanice, planul de uniune vamală a fost pus sub semnul întrebării, iar toate celelalte intenții de unire au eșuat pentru moment. Delegația țărilor Benelux s-a temut de o neînțelegere cu britanicii, iar scandinavii au constatat că propriile lor rezerve împotriva planurilor de integrare sunt confirmate de britanici. Franța și Italia au hotărât să constituie un grup de studiu pentru pregătirea unei uniuni vamale bilaterale; 13 din cei 16 participanți au înființat grupuri de studiu preliminar în chestiunea uniunii vamale, mai mult neputându-se obține.

Amânarea planurilor de integrare a îngreunat demersurile guvernului francez în obținerea imediatei includeri a industriei vest-germane și a creșterii producției acesteia. Francezii s-au opus mai ales creșterii producției germane anuale de oțel, aceasta însemnând eșuarea planurilor de întâietate franceză.

Datorită opoziției Marii Britanii de a-și da acordul unei integrări a economiilor naționale și a faptului că Franța s-a opus folosirii complete și nemijlocite a potențialului german, guvernul american a făcut presiuni în vederea acordului european privind măsurile absolut necesare pentru reușita planului Marshall. Europeanii au revizuit răspunsul final, ajungând de acord cu înființarea unei organizații comune permanente, fără ca aceasta să aibă prea

mari competențe. S-a recunoscut necesitatea reconstruirii Germaniei, legată de un control strict al utilizării potențialului industrial. Pentru autorii planului Marshall și a apărătorilor ideii de „a treia putere”, accepturile erau vagi, modeste, foarte puțin concrete. Primul ministru francez a spus într-un discurs oficial că la Conferință „abia dacă s-a pus piatra de temelie pentru o Europă unită a celor 16”⁵.

Guvernul francez a mai atacat o dată, și anume, a cerut ca organizația să aibă un executiv puternic și o serie de competențe autonome, printre care în special răspunderea pentru împărțirea banilor de întraajutorare. Guvernul britanic s-a opus din nou, iar OECE a fost înzestrată la convenția semnată de cele 16 state cu un secretariat general slab, dependent de o adunare generală lucrând pe baza principiului votului unanim, iar despre împărțirea competenței nici nu se mai vorbea⁶.

Astfel s-a pierdut o șansă esențială, de a folosi Planul Marshall în sensul conceptului celei de-a treia puteri. S-a creat într-adevăr o instituție care dădea pentru prima oară posibilitatea ca problemele economice ale țărilor europene să fie privite nu sub aspect unistatal, ci din perspectivă europeană. A intrat foarte repede, în practica OECE, ca țările participante să-și certifice reciproc programele de reconstrucție națională. Deciziile de rezolvare a problematicii reconstrucției au rămas dependente de consensul guvernelor participante.

Ajutorul Marshall a continuat până în 1953 și s-a ridicat la un total de 13 miliarde de dolari⁷. Planul Marshall nu a adus rezultate imediate. În Franța, șomajul aproape s-a dublat între 1948 și 1950, crescând de la 78.000 la 153.000. În Italia, șomajul a scăzut ușor, de la 1.742.000 în 1948 la 1.615.000 în 1950. Puternicele partide comuniste din Franța și Italia, care protestau violent împotriva Planului și-au păstrat susținerea în rândul votanților. În cele din urmă însă rezultatele pozitive ale infuziei americane au devenit vizibile⁸.

⁵ *Ibidem*, p. 178.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Principalii beneficiari și sumele implicate sunt următoarele: Franța – 2629 milioane dolari (20,3 %), Italia – 1434,6 milioane dolari (11 %), Țările de Jos – 1078,7 milioane dolari (8,3 %), Germania Federală – 1317,3 milioane dolari (10,1 %), Regatul Unit – 3165,8 milioane de dolari (24,4 %); vezi *Ibidem*.

⁸ Efectele s-au văzut mai ales în echilibrarea balanței de plăți. Luând Franța ca exemplu, în 1948 ajutorul Marshall a finanțat 30,1 % din importurile franceze; echivalentul a 69,5 % din totalul deficitului în balanța de plăți franceză. Franța a fost astfel capabilă să-și ducă la capăt programul de reconstrucție fără a reduce substanțial standardele de viață. Bilanțul făcut în decembrie 1951 de OECE indica succesul European Recovery Program (ERP) și arăta creșterea productivității cu 64 % față de 1947, cu 40 % mai mare decât cea dinainte de război. Vezi

Un alt aspect important al construcției europene postbelice este cel al cooperării în domeniul militar. Într-o primă fază, grijile occidentale în ceea ce privește securitatea vizau o eventuală renaștere a militarismului german. La 4 martie 1947, este semnat la Dunkerque, un tratat de alianță și asistență mutuală franco-britanic⁹. Tratatul era încheiat pe 50 de ani și se prevedea ajutorul reciproc împotriva unei agresiuni germane, cooperarea economică și livrarea unei mari cantități de cărbune din Ruhr către Franța¹⁰. Însă această alianță abandonează modul tradițional de gândire, conform căruia Rusia era principalul aliat antigerman al Franței și Angliei. Se urmărea acum realizarea unei alianțe defensive vest-europene, sperându-se la garanții din partea S.U.A.¹¹. Contacte și inițiative încep să se înmulțească în acest sens la sfârșitul lui 1947 și începutul lui 1948, principalii inițiatori fiind Ernest Bevin (ministru britanic de externe) și omologii săi francez și belgian: Georges Bidault și Paul-Henri Spaak. Toate acestea mergeau în continuarea preocupărilor lui W. Churchill, care, încă din februarie 1945, preconiza o alianță a statelor din Europa Occidentală care să contrabalanseze uriașa putere militară a U.R.S.S.¹².

În februarie 1948, pericolul comunist își regăsește o nouă concretizare: Cehoslovacia, singurul stat central-european care reușise să-și păstreze încă un regim democratic, cade sub dominație comunistă, în urma unei lovituri de stat. Deși atunci nu s-a putut demonstra foarte clar implicarea rusească în evenimente, acestea au grăbit totuși eforturile occidentale de a realiza o alianță militară strategică¹³.

La 17 martie 1948, se semnează la Bruxelles tratatul ce va institui Uniunea Occidentală (U.O.), Angliei și Franței alăturându-li-se cele trei țări ale Beneluxului¹⁴. Față de tratatul de la Dunkerque, care viza în special Germania, acesta avea o orientare mai generală împotriva agresiunii armate în Europa, indiferent de direcția din care această agresiune ar fi venit¹⁵. Evident, era vizată în mod expres Uniunea Sovietică. Funcționarea Uniunii Occidentale era

Ibidem, p. 85; Serge Bernstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, vol. 5, Institutul European, Iași, 1998, p. 251.

⁹ Florian Gârș, *NATO – Globalizare sau dispariție. De la războiul rece la pacea pierdută*, Ed. Odeon, București, 1995, p. 83.

¹⁰ Petre Bărbulescu, Ion Calafeteanu, *Relațiile internaționale postbelice. Cronologie diplomatică*, vol. I (1945-1964), Ed. Politică, București, 1983, p. 51.

¹¹ Alfred Grosser, *Occidentalii. Țările Europei și S.U.A. după război*, Ed. Du Style, București, 1999, p. 123.

¹² Florian Gârș, *op. cit.*, p. 80.

¹³ Alfred Grosser, *op. cit.*, p. 124.

¹⁴ Florian Gârș, *op. cit.*, p. 83.

¹⁵ Alfred Grosser, *op. cit.*, p. 124.

asigurată de un consiliu consultativ al miniștrilor de externe, o comisie permanentă, cu sediul la Londra, iar pe plan militar de Comitetul Miniștrilor Apărării, asistat de diferite comitete specializate¹⁶. Dat fiind că raportul de forțe militare de pe continent, Uniunea Occidentală nu ar fi reușit să facă față unei agresiuni din partea U.R.S.S. Acesta este și motivul pentru care Bidault îi propune lui Marshall, imediat după semnarea tratatului de la Bruxelles, să ia în considerare un eventual sistem de apărare occidental care să îi cuprindă și pe americani¹⁷.

Guvernul S.U.A. nu avea voie să încheie alianțe în timp de pace, în afara continentului american. Dar blocada Berlinului, instituită de sovietici în iunie 1948, ca și eșecul conferințelor anterioare cu privire la viitorul Germaniei, îi vor determina pe aliații occidentali să ia decizii pe termen lung¹⁸. Astfel, la 11 iunie 1948 senatul S.U.A. votează rezoluția Vandenberg, care acorda guvernului dreptul să încheie alianțe extracontinentale pe timp de pace¹⁹. Între octombrie 1948 și martie 1949, au loc negocieri între SUA, Canada și cei cinci din U.O., care se finalizează cu semnarea, la 4 aprilie 1949, a tratatului Atlanticului de Nord²⁰ (NATO), care instituia o alianță defensivă între statele semnatare: S.U.A., Canada, Marea Britanie, Franța, Italia, Belgia, Olanda, Luxemburg, Danemarca, Islanda, Norvegia și Portugalia.

În condițiile integrării militare sud-atlantice, vechile structuri ale U.O. vor fi absorbite de organismele NATO, o decizie oficială în acest sens fiind luată la 20 decembrie 1950. Această situație se va menține până în 1954, când, în cadrul Conferinței de la Londra, se va decide retragerea ocupației din R.F.G. și invitarea acesteia și a Italiei să adere la tratatul de la Bruxelles²¹; această lărgire va conferi U.O., acum devenită Uniunea Europei Occidentale (U.E.O.), un nou statut în cadrul NATO, ce se va individualiza din ce în ce mai puternic.

Dată fiind evoluția europeană, este firesc ca ideea unității politice a bătrânului continent să capete o nouă amploare în mediile elitiste ale vremii.

Încă din octombrie 1942, Winston Churchill îi adresase lui Anthony Eden un memorandum referitor la „Statele Unite ale Europei”²². În 1945, la 19

¹⁶ Charles Zorgbibe, *Construcția europeană. Trecut, prezent și viitor*, ed. All, București, 1998, p. 23.

¹⁷ Alfred Grosser, *op. cit.*, p.124.

¹⁸ Paul Johnson, *A History of the Modern World. From 1917 to the 1990's*, Wienfield and Nicholson, London, 1991, p. 442.

¹⁹ Mihai Manea, *Mic dicționar de termeni istorici*, Editura All, București, 1999, p. 217.

²⁰ Florian Gârz, *op. cit.*, p. 84.

²¹ *Ibidem*, p. 181.

²² Charles Zorgbibe, *op. cit.*, p. 11.

septembrie, în cadrul unei conferințe la Universitatea din Zürich, omul de stat britanic revine asupra ideii, lansând un apel la reconcilierea franco-germană și la unitatea continentului²³.

La începutul procesului de integrare europeană au participat interese „particulare” care au făcut vizibile imediat contradicțiile în problema scopurilor imaginii Europei și au dus la primele decizii luate încă înainte de începutul negocierilor la nivel de guverne. Churchill, care dorea să folosească ideea unificării europene pentru a da o bază ideologică creării blocului vestic și să permită împăcarea franco-germană, imperativ absolut pentru coerența alianței vestice, inițiasă în primăvara lui 1947, în Marea Britanie, un „club” informațional al forțelor politice și sociale influente, „United European Movement” (Mișcarea pentru o Europă Unită – MEU), care urma să influențeze guvernele vest-europene în sensul conceptului propriu despre Europa. Cam în același timp, unii adepți ai „celeia de-a treia puteri”, având o orientare federativă, se adunaseră în „Union Européenne des Federalistes” (Uniunea Europeană a Federaliștilor), uniune relativ fără influență politică, dar puternică datorită numărului de membri (peste 100.000 în Europa occidentală)²⁴. Ambele organisme planificaseră începând cu iulie 1947 o manifestare europeană pentru susținerea ideii de unificare, care trebuia să pornească de la impulsurile de bază spre opinia publică și spre guvernele țărilor Planului Marshall. Pe 14 decembrie 1947, s-au înțeles cu o serie de alte grupuri hotărând modalitățile Congresului. MEU s-a impus în toate punctele esențiale: cum avea să arate Europa unită și pe ce căi trebuia rezolvat acest lucru a fost lăsat voit neclar.

Constituit în decembrie 1947, Comitetul Internațional de Coordonare pentru Europa Unită²⁵ este cel care are inițiativa convocării, între 7 și 10 mai 1948, a Congresului Europei, care va aduna 800 de personalități din 16 țări, printre care 16 foști prim-miniștri și circa 20 de miniștri de externe în exercițiu²⁶; președinția Congresului a fost conferită lui Churchill. Lucrările Congresului se vor desfășura la Haga. În locul convocării unei adunări care să

²³ Pascal Fontaine, *Construcția europeană din 1945 până în zilele noastre*, Ed. Institutului European, Iași, 1998, p. 5.

²⁴ De altfel, în 1946-1947 s-au multiplicat organizațiile de susținători particulari ai unei Europe unite. Fie că erau de inspirație politică (Mișcarea Socialistă pentru Statele Unite ale Europei, sau Noile Echipa Internaționale), sau proveneau din mediile de afaceri (Liga Europeană de Cooperare Economică), ori aveau rădăcini mai vechi, precum Uniunea Paneuropeană, reconstituită de Coudenhove-Kalergi, toate aceste mișcări trebuiau coordonate spre realizarea țelului comun; vezi Wilfried Loth, *op. cit.*, p. 214.

²⁵ Apărut la inițiativa ministrul britanic Duncan Sandys; vezi Charles Zorgbibe, *op. cit.*, p. 24.

²⁶ *Ibidem*, p. 24.

ratifice o constituție a Federației Europene, așa cum deciseră pe 18 și 19 martie 190 de deputați britanici și 130 de deputați francezi, congresul s-a mulțumit cu o „Adunare Europeană” ce urma să fie aleasă de parlamentele naționale și să dezvolte planurile unei Uniuni Europene.

Se constituie un „Comitet permanent pentru studiul și dezvoltarea Federației Europene”, format din reprezentanții statelor tratatului bruxellez. Discuțiile reliefează de la început o divergență de opinii: britanicii doreau o organizație interguvernamentală, pe când poziția franco-belgiană susținea o instituție cu un caracter parlamentar pronunțat și cu competențe extinse²⁷.

Organizația rezultată va fi expresia clară a unui compromis între cele două opinii. La 5 mai 1949, se semnează tratatul de constituire a Consiliului Europei, din care făceau parte zece state²⁸. Deși scopurile declarate ale noului organism sunt foarte generoase²⁹ (precis), puterea efectivă a sa este doar de natură consultativă, deciziile și punerea lor în practică rămânând apanajul guvernelor fondatoare, ale căror suveranități se păstrau neștirbite³⁰. Rolul Consiliului Europei va fi acela de mediator al unor convenții interguvernamentale în domenii ca: sănătatea, transporturile, mediul, cooperarea regională etc. După 1989, instituția se transformă în interfața dintre Comunitatea Europeană și fostele state comuniste, regăsindu-și în final vocația paneuropeană³¹. Însă, în ceea ce privește procesul de integrare europeană, rolul Consiliului European a fost minor, rămânându-le altor instituții să rezolve problemele legate de coagularea a ceea ce avea să se numească Uniunea Europeană.

Europa postbelică a cunoscut o puternică resuscitare a ideii europene³² datorată, în parte, unei aversiunii față de naționalism, trezită de al doilea război mondial³³. Dacă o organizare globală a lumii (prin intermediul O.N.U.) era încă privită de către mulți oameni politici ai momentului ca o utopie, iar naționalismul fusese total discreditat, unitatea europeană părea să ofere o

²⁷ Charles Zorgbibe, *op. cit.*, pp. 24-25.

²⁸ Pascal Fontaine, *op. cit.*, p. 7.

²⁹ Allan Palmer, *The Penguin Dictionary of Twentieth-Century History*, Penguin Books, London, 1992, p. 142.

³⁰ Pascal Fontaine, *op. cit.*, p. 7

³¹ *Ibidem*.

³² Pierre Milza, Serge Bernstein, *Istoria secolului XX*, vol. II, Ed. All, București, 1998, p. 46; vezi și Jean Carpentier, François Lebrun, *Istoria Europei*, Ed. Humanitas, București, 1997, p. 425.

³³ Geoffrey Barraclough, *European Unity in Thought and Action*, Basel, Blakwele, Oxford, 1963, p. 46.

soluție pe cât de practică pe atât de dezirabilă între acestea două³⁴, spre a răspunde necesităților ivite de a redefini rolul european în lume, în condițiile în care, la începutul anilor '50, Europa occidentală rămânea din punct de vedere economic și militar dependentă de Statele Unite³⁵.

Această unitate europeană dorită de anumite medii elitiste ridica însă mari probleme: Europa era divizată³⁶ în primul rând între Est și Vest, iar în al doilea rând, statele din Vest erau împărțite în două mari grupuri: cele continentale și cele nordice, reunite în jurul Marii Britanii. Lăsând la o parte statele din Est, care nu fac obiectul lucrării de față, diviziunea mai sus prezentată opera în Europa occidentală foarte puternic la nivelul orientărilor politice privind unitatea europeană. Astfel, în timp ce statele continentale vor opta pentru o încercare de unificare veritabilă, prin integrarea sectorială³⁷, Marea Britanie va sta deoparte, cel puțin în perioada de început a dezvoltării structurii europene, antrenând în această direcție și țările scandinave, împreună cu cele neutre (acestea din urmă fiind determinate, în primul rând, de voința nealterării statutului de neutralitate). Motivele pentru care Albionul a procedat în acest mod, sunt, în principal, următoarele: 1) izolaționismul tradițional britanic, reafirmat și de statutul și de statutul de unic învingător printre statele europene occidentale; 2) faptul că în prima parte a perioadei postbelice guvernele britanice au avut de soluționat numeroase probleme interne, interesul lor pentru o politică externă, mai ales de factură nouă, diminuându-se astfel; 3) iluzia perpetuării statutului de putere colonială, prin intermediul Commonwealth-ului³⁸; 4) legăturile foarte strânse ale englezilor cu S.U.A.³⁹. Edificatoare, în acest sens, este replica pe care Churchill, care este un vajnic susținător al unei Europe Unite (*nota bene*), i-a dat-o lui de Gaulle, în 1944, la o recepție, în prezența miniștrilor de externe ai celor două țări: „Trebuie să știi un lucru: de câte ori va trebui să alegem între Europa și ocean, vom fi nevoiți să alegem oceanul. De câte ori voi fi nevoit să aleg între tine și Roosevelt, nu-l voi putea alege decât pe Roosevelt”⁴⁰. Acest mod de gândire a determinat Anglia să

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ Pierre Milza, Serge Bernstein, *Istoria secolului XX*, vol. II, p. 46.

³⁶ Jean Carpentier, François Lebrun, *op. cit.*, p. 520.

³⁷ Derek Urwin, *Dicționar de istorie și politică europeană. 1945-1995*, Institutul European, Iași, 2000, p. 273.

³⁸ Stuart Miller, *Modern European History*, Macmillan Press, London, 1997, p. 426.

³⁹ George Lichtheim, *Europe in the Twentieth Century*, Praeger Publishers, New York, 1997, p. 301; vezi și Geoffrey Barraclough, *op. cit.*, p. 49.

⁴⁰ George Lichtheim, *op. cit.*, p. 307.

încerce a împiedica toate încercările de realizare a unei mai strânse unități europene, atât în cadrul OECE, cât și în cadrul Consiliului Europei⁴¹.

Dacă politica externă a Marii Britanii putea fi orientată preponderent spre Atlantic, țările Europei Continentale aveau importante probleme de rezolvat, probleme care nu puteau fi soluționate printr-o simplă colaborare interguvernamentală. Interesele naționale ale statelor europene fuseseră de multe ori contradictorii, iar principalul motor al acestor contradicții fusese dezvoltarea economică. Era momentul unui alt tip de abordare a problemelor europene: la începutul anilor '50 începe să fie pusă în practică concepția integrării europene, care ar putea fi definită ca stabilire a unei interdependențe crescânde între țările Europei, încât, treptat, ele să devină părți ale unui întreg. Realizarea integrării presupunea două componente: una formală, depinzând direct de inițiativele politice, ținând de compatibilitatea reglementărilor juridice și economico-sociale ale diferitelor țări și o a doua, informală, reprezentată de dinamica producției și schimburilor pe piață, precum și de calitatea sistemelor de comunicare între state⁴². Toate acestea implicau o acceptare din partea țărilor europene a fuzionării unei părți a suveranităților lor, pentru a crea un trunchi comun. Acesta era un lucru relativ greu de realizat în epocă, datorită faptului că interesul intelectualilor și politicienilor europeni era centrat preponderent pe rezolvarea problemelor interne ale țărilor lor, în detrimentul preocupărilor pentru viitorul continentului⁴³.

⁴¹ Pierre Milza, Serge Bernstein, *Istoria secolului XX.*, p. 46; vezi și Jean Carpentier, François Lebrun, *op. cit.*, p. 425.

⁴² Andrei Marga, *Filosofia unificării europene*, Biblioteca Apostrof, Cluj, 1995, pp. 119-120; Camil Mureșan, *Europa modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1997, p.4-5.

⁴³ Tony Judt, *Europa iluziilor*, Ed. Polirom, Iași, 2000, p. 136.

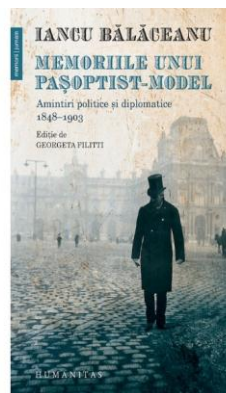
Europe and the “European Idea” Before the Start of the European Union (II)

If Britain's foreign policy could be predominantly Atlantic-oriented, the countries of Continental Europe had important problems to solve, problems that could not be solved by simple intergovernmental collaboration. The national interests of European states were often conflicting, and the main driver of these contradictions was economic development. It was time for a different approach to European problems: in the early 1950s, the concept of European integration began to be put into practice, which could be defined as the establishment of increasing interdependence between the countries of Europe, so that they gradually became part of a whole. The achievement of integration involved two components: a formal one, which depended directly on political initiatives and the compatibility of the legal and economic and social regulations of the various countries, and a second, informal one, represented by the dynamics of production and trade on the market and the quality of communication systems between countries. All of this implied an acceptance on the part of European countries of the merging of part of their sovereignty to create a common core. This was a relatively difficult thing to achieve at the time, because the interest of European intellectuals and politicians was focused mainly on solving the internal problems of their countries rather than on concerns for the future of the continent.

Memoriile unui pașoptist - model Amintiri politice si diplomatice (1848-1903) Ion Bălăceanu

Director adj., prof. dr. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

„Iancu Bălăceanu este pașoptistul-model: vlăstar al unei mari familii muntene, studiază la Paris – unde se pătrunde de ideile liberale, audiind cursurile corifeilor generației de la '48 –, militează în societăți studențești, cochetează cu mazzinismul și își face o sumedenie de relații ce îi vor folosi mai apoi în cariera diplomatică. Abia ieșit din adolescență, revine în țară, și soarta îl aruncă în tabăra revoluției. După o trecere fulguranță prin Bucureștii în plină revoltă, e numit, peste noapte, prefect de Câmpulung. Faptele de atunci, precum și cei nouă ani petrecuți într-un exil aventuros, punctat cu misiuni secrete în slujba sultanului – și a cauzei naționale românești – împreună cu prietenii Ion Ghica și Nicolae Bălcescu, îi conferă o aură de revoluționar. Imediat după Unire se implică într-o serie de misiuni diplomatice delicate. Dintre acestea, esențială este aducerea lui Carol de Hohenzollern pe tronul tânărului principat, în care joacă un rol determinant - un adevărat roman polițist. În deceniile următoare, Iancu Bălăceanu va fi, pe rând, ministru plenipotențiar al României în capitalele puterilor europene, la Paris, Viena, Roma, Constantinopol, Londra. Memoriile sale, extrem de dense, presărate cu portrete memorabile ale marilor oameni din cea de-a doua jumătate a secolului XIX și cu nuclee narrative de la care pot porni tot atâtea filme de aventuri, fixează figura unui personaj exemplar din deceniile în care România se construia.” (Georgeta Filitti)

Atunci când sunt prezentate amintirile unei personalități contemporane și participante la evenimente marcante ale istoriei noastre moderne, ele devin un element esențial în conturarea unei imagini cât mai vii a epocii și a oamenilor ei.

În cazul de față, amintirile sunt ale unui membru al cunoscutei familii boierești a Bălăcenilor. Născut la București, în 1828, își va petrece ultimile clipe ale vieții la Nisa, unde va muri în 1914. Și-a împletit destinul de român cu cel francez, atât în viața personală - prin căsătoria cu Angeline Bonfils,

aparținând unei străvechi familii burgheze din Nisa - cât și prin cariera diplomatică în capitala Franței.

Este vorba de **Ion Bălăceanu** pe care pașii misiunilor diplomatice îl vor duce de asemenea la Viena, Roma, Londra și Constantinopol. Și pentru a creiona o sumară fișă de personaj mai trebuie spus că I. Bălăceanu și-a făcut studiile la Paris, militează în diverse societăți studențești, se întoarce în țară și Revoluția de la 1848 îl găsește în tabăra revoluționarilor. Este numit apoi prefect de Câmpulung. Va urma plecarea în exil pentru o perioadă de nouă ani. Ca și orientare politică și ideologică, va fi catalogat drept un liberal moderat.

Acumulările intelectuale, politice, morale, ni-l înfățișează la 1859 ca un om cult, poliglot, perfect cunoscător al bunelor maniere, un revoluționar și un diplomat iscusit. Convingerile și acțiunea sa politică sunt marcate de câteva constante: M. Kogălniceanu și P.P. Carp sunt în viziunea lui I. Bălăceanu „oile negre”, manifestând față de aceștia o permanentă antipatie.

Ca o inconstanță este atitudinea sa față de Cuza. Astfel, dacă la 1859 se află în echipa principelui - ca prefect al Poliției Bucureștilor - și pe care îl caracterizează drept cinstit, inteligent, neamețit de bogăție, la 1866 îl găsim pe I. Bălăceanu în tabăra celor care îl vor detrona pe domn. De alminteri, și față de principele Carol va avea o atitudine binevoitoare la început care apoi se va răci progresiv.

Cartea *Amintiri politice și diplomatice 1848-1903*, structurată pe XIX capitole - de fapt XX, având VI (A) și VI (B) - este tradusă din limba franceză de Georgeta Filitti și a apărut la Editura Cavallioti, București, 2002. Vom prezenta foarte succint primele patru capitole sperând astfel să provocăm publicul interesat pentru o lectură care să ne introducă într-o perioadă în care ia naștere România ca stat.

Primul capitol ilustrează copilăria autorului, șederea sa la Paris și studiile, apoi reîntoarcerea în țară și revoluția de la 1848, și, în fine, numirea sa ca prefect de Câmpulung. Este perioada 1828 -1848.

Autorul ne introduce în atmosfera premergătoare revoluției, atitudinea ostilă față de guvern, acțiuni exaltate ale tinerilor revoluționari, elaborarea de programe. Reacția domnitorului Bibescu demonstrează teama acestuia în fața tinerilor și a unor eventuale măsuri represive, chemând la Palat pe părinții acestora. Cert este că, inclusiv părinții și apoi I. Bălăceanu, sunt chemați la o discuție amicală cu domnitorul și principesa domnitoare (verișoară cu I. Bălăceanu), pentru a-l readuce pe tânărul revoluționar *pe calea cea bună*.

Evenimentele de la Islaz, atentatul asupra domnitorului, semnarea Constituției de către Bibescu, constituirea unui guvern revoluționar și abdicarea, numirea ca prefect a lui I. Bălăceanu, luptele dintre armatele revoluționare și

cele turcești și acțiunile lui Fuad - Effendi, sunt episoade cunoscute, dar prezentate într-un mod anume de către autor.

În **capitolul II** al lucrării sunt prezentate unele informații referitoare la numirea lui I. Bălăceanu ca prefect. Ministrul de interne al guvernului provizoriu, N. Golescu îi face propunerea tânărului de 20 de ani I. Bălăceanu de a deveni prefect de Câmpulung - *acest oraș de reacționari de unde sunt izgoniți toți perfecții noștri*. Acceptă și din rațiuni care țin de *amor propriu*, cum însuși autorul recunoaște și pleacă spre Câmpulung Muscel, iar înainte de a ajunge ia o decizie înțeleaptă, de a nu intra în forță în oraș însoțit de batalionul maiorului Pleșoianu, ci singur *ca să vă dovedesc încrederea mea și să vă arat că nu vă consider oamenii dezordinii*. Se prezintă în fața notabilităților orașului și a boierilor din împrejurimi, precizând și câteva din obiectivele revoluției: organizarea gărzii naționale, dezrobirea ȝiganilor etc. Își dovedește de pe acum abilitățile de diplomat, cooptând familia boierilor Rucăreanu - familie cu influență în regiune și care fusese ignorată până atunci de guvernul revoluționar - în conducere. Desfășurarea ulterioară a evenimentelor determină fuga prefectului I. Bălăceanu spre Transilvania.

Cap. III - Plecarea din Câmpulung. Statul major al lui Bem. Reîntoarcerea în România (1848-1857).

Înfrângerea revoluției românești în Principate, de intervenția țaristă și otomană, instaurarea domnilor Convenției de la Balta Liman, prelungirea staționării armatelor rusești îl găsesc pe I. Bălăceanu la Brașov. Află că se găsește pe lista celor 44 de patrioți români exilați pe viață.

În Transilvania, revoluționarii munteni refugiați se confruntă cu o altă problemă. Din cauza animozităților dintre români, unguri și austrieci, în Ardeal s-a creat o situație tensionată, *emigranții din România* (formulare improprie de altfel, la 1849 România nefiind o entitate politică) fiind acuzați că-și incită compatrioții transilvăneni a face cauză comună cu revoluția maghiară.

Cap. IV - Domnia lui Cuza. Prefect al poliției Bucureștilor

Relatare pornește de la precizarea câtorva reglementări stabilite pentru Principate la Paris: numirea a doi caimacami, Al. Ghica în Țara Românească și Vogoride în Moldova, numirea unei comisii formată din reprezentanții celor șapte puteri și consultarea divanurilor ad-hoc. Sunt apoi precizate câteva aspecte ale alegerii lui Cuza în Moldova și Țara Românească, visul de unire al moldovenilor și muntenilor, autorul numind-o *magnifica deșteptare*, iar pentru Napoleon al III-lea *reprezenta una din premisele politicii sale orientale*. Este amintit apoi rezultatul negocierilor Franței cu celelalte puteri și condițiile recunoașterii dublei alegeri: Principatele Unite era denumirea noului stat, două guverne, iar la Focșani se forma o Comisie centrală din care va face parte și I.

Bălăceanu vreme de circa un an. Apoi, este numit de Cuza la Prefectura Poliției Capitalei.

Atât din perspectiva dimensiunii umane, cât și a celei istorice, amintirile nuanțează prezentul și ne ajută ...sau nu? să înțelegem trecutul. Condiția? Obiectivitatea acestora. Memorialistica este o sursă importantă a descoperii și înțelegerii trecutului, dar ea trebuie privită și analizată cu prudență, având în vedere posibila subiectivitate a autorului.

Iancu Bălăceanu studied in Paris, activated in student societies, made many contacts useful later in his diplomatic career. After the Union, he was involved in diplomatic missions, one of which being to bring Carol of Hohenzollern to the throne of the principality. In turn, he would be plenipotentiary minister of Romania in Paris, Vienna, Rome, Constantinople, and London. He was an important figure in the period when Romania was being built.

Marginalii la romanul lui Barbusse, *Focul*

Prof. Andreea Costin

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăușești, Iași

Henri Barbusse, scriitorul francez care a luptat cu înflăcărare pentru ideile în care a crezut – pentru pace, pentru libertate, pentru desființarea războaielor – publică în 1916 romanul *Focul*, volum în paginile căruia regăsim elemente autobiografice de pe câmpul de luptă, Barbusse participând la Primul Război Mondial pe frontul de vest. Trebuie să subliniem încă din primele rânduri că această operă nu reprezintă o autobiografie (autorul prelucrează elemente din experiența personală, însă ele constituie doar punctul de plecare), nu este o lucrare de istorie, ci este rodul ficțiunii.

Scriș în manieră realistă, autorul prezintă în roman evenimentele în mod rece, tranșant, fără menajamente, ceea ce face ca unele pasaje să fie respingătoare la lectură și chiar evitate. Nu este, în niciun caz, o lectură comodă, iar pentru cei fascinați de aparenta măreție a războiului cu atât mai puțin, căci aici războiului (și implicit, ororilor) nu i se dau circumstanțe atenuante.

Cu toate că începerea războiului era un eveniment așteptat, despre care se vorbise mult în prealabil, când acesta a fost declarat, oamenii tot au părut surprinși, abia atunci realizând care-i sunt adevăratele proporții. Oricât s-ar vorbi și oricâte strategii s-ar face, războiul are întotdeauna „meritul” de a-i lua pe oameni pe nepregătite. Chiar dacă au arme suficiente, chiar dacă sunt instruiți, soldații nu sunt pregătiți psihic, emoțional pentru război, și cum să fie altfel, când războiul înseamnă moarte?!

Foarte interesant de urmărit sunt dialogurile dintre soldați în care punctează „inutilitatea” războiului: „– Două armate încăierate înseamnă o mare armată care se sinucide. / – Așa ceva n-ar fi trebuit să se întâmple”¹. Și totuși se întâmplă, nimeni nu pare să încerce măcar să-l oprească, să refuze să lupte („Și când afirmă că nu vor războiul, oamenii aceștia fac totul ca să-l pregătească”²). Realizează că este o greșeală imensă, dar sunt deja acolo, e prea târziu să mai dea înapoi; războiul este precum un carusel în care odată intrat, nu mai poți coborî. Mai mult decât atât: „– Poate că va fi ultimul război”³ – după cum istoria o arată foarte clar, războiul nu este niciodată „ultimul”, mereu va urma

¹ Henri Barbusse, *Opere alese*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1955, p. 29.

² *Ibidem*, p. 375.

³ *Ibidem*, p. 29.

un altul, însă tipul acesta de remarcă ilustrează dorința bărbatului de a găsi o justificare, un rost pentru sacrificiul lui, dar reprezintă și o urmă de speranță (naivă). La auzul acestor cuvinte, un alt soldat, mai conștient de adevărata natură a lucrurilor, afirmă răspicat: „– Cum să se pună capăt războaielor! E oare cu putință! [...] Această plagă a lumii e de nevindecă”⁴.

Războiul înseamnă multă mizerie (igienă precară, dejecții umane etc), iar naratorul nu se ferește să surprindă astfel de cadre: „miroase urât din pricina urinei din timpul nopții”⁵ (și în multe alte secvențe).

Cei care participă la război suferă transformări nu doar la nivel afectiv, ci este o metamorfoză completă: „Doar sîntem în război. Uite a dracului gulie, poate crezi că ție războiul nu ți-a schimbat mutra și obiceiurile”⁶. Războiul aduce laolaltă oameni de toate vârstele, de toate neamurile și produce un soi de uniformizare, de pierdere a identităților: „în ciuda abisurilor care ne despărțeau altădată, sîntem, în linii generale, aceiași. Sub una și aceeași siluetă grosolană, ascundem sau arătăm aceleași apucături, aceleași obiceiuri, același caracter simplificat de oameni întorși în starea primitivă. [...] sîntem forțați, după amar de săptămâni și luni, să ne asemănăm din ce în ce mai mult”⁷ (este un pasaj în roman în care doi soldați chiar fac un schimb real de identități, își schimbă numele între ei⁸). Există, de altfel, și un mod caracteristic al soldaților de a comunica, unde politețea nu-și găsește loc. În plus, militanții, aceste „mașini de așteptat”, încep să se apropie tot mai mult de originea lor animală, să fie preocupați doar de procurarea hranei, de găsirea unui loc în care să se poată odihni și de supraviețuire.

Talacque afirmă rece, resemnat că: „– La război, fiecare pentru el”⁹, spulberând astfel imaginea armatei ca grup unitar, ca oameni care luptă pentru același țel și care se ajută reciproc; în realitate, este un teren dominat de egoism. De altfel, războiul nici nu arată la fel pentru toți cei care spun că „au fost acolo”, sugestivă în acest sens fiind remarcă lui Volpatte „n-aș fi crezut niciodată că în timp de război să fie atîția oameni care stau pe scaun...”¹⁰. Războiul nu se simte la fel nici pentru cei rămași acasă; când Poterloo riscă și merge până aproape de casa lui, vede pe fereastră că soția le zâmbea celor doi subofițeri din încăpere: „Înțelegi, mă? Zîmbea, femeia mea, Clotilde a mea, zîmbea într-o zi de război.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*, p. 31.

⁶ *Ibidem*, p. 35.

⁷ *Ibidem*, p. 44.

⁸ *Ibidem*, pp. 319-320.

⁹ *Ibidem*, p. 55.

¹⁰ *Ibidem*, p. 142.

Cum adică? Ajunge să lipsești cîtva timp ca să nu mai exiști, să uite de tine? Lași toate baltă acasă și pleci la război, și parcă totul s-a dat peste cap, așa crezi tu – da-n timpul ăsta, muiera se obișnuiește cu lipsa ta, parcă n-ai fi fost vreodată, de vreme ce n-are nevoie de tine ca să fie fericită ca înainte și ca să zâmbească”¹¹.

O altă secvență în care este surprinsă diferența dintre lumea celor care participă efectiv la război și ceilalți este ilustrată în momentul în care un grup de soldați ajunge la Cafeneaua Industriei și a Florilor. Întrebările pe care le primesc din partea unor civili denotă cât de greșit înțeleg ei războiul, iar soldații sunt nevoiți să mintă, să ascundă crudul adevăr, oricum nu ar fi avut rost să le explice (nici ei nu voiau să-și amintească și riscau, pe deasupra, să nu fie crezuți). Soldații erau conștienți de acest aspect încă dinainte de a ajunge în oraș: „cînd om povesti mai târziu ălor de pe acasă – dacă ne-om mai întoarce vreodată – toate astea, stînd liniștiți la căldurică și la lumină, cine dracu o să te creadă? Să nu crăpi de necaz?”¹².

Pentru cei care participă la război, timpul capătă alte valențe; pe de o parte, se dilată în clipele de suferință, pe de altă parte, nu mai prezintă aceeași importanță: „– Pe mine nu mă privește cît e ceasul, zice Volpatte. Ce-mi mai pasă mie că trece timpul?”

Un capitol important din roman se numește „Înjurăturile”¹³ și surprinde dialogul dintre Barque și scriitor. Aceștia dezbat problema modului în care se scrie o carte despre război, dacă să incluzi sau nu limbajul real al soldaților, cât de „trențăroși la gură” sunt ei, dar se gîndesc și la felul în care va fi receptat un astfel de text de către cititori.

Războiul, ca întreg, este condamnat în nenumărate rînduri, dintre care amintim afirmațiile: „Rușine gloriei militare, rușine armatei, rușine meseriei de soldat, care transformă pe oameni, rînd pe rînd, în victime timpite și în călăi ticăloși!”¹⁴, iar o frază care ni s-a părut frapantă este următoarea: „-Ar fi o crimă să arăți părțile frumoase ale războiului [...] chiar dacă ar exista și d-astea!”¹⁵.

Un aspect interesant în romanul lui Barbusse îl reprezintă dragostea, atracția sexuală pe câmpul de luptă. În pofida tuturor grijilor, temerilor, gîndului că moartea așteaptă la colț, unul dintre soldați, Lamuse, ajunge să se îndrăgostească și să dezvolte aproape o obsesie pentru o femeie din sat pe nume

¹¹ *Ibidem*, pp. 185-186.

¹² *Ibidem*, p. 284.

¹³ *Ibidem*, pp. 196-197.

¹⁴ *Ibidem*, p. 285.

¹⁵ *Ibidem*, p. 377.

Eudoxie Dumail. Această femeie, care părea atât de liberă, care mergea nestingherită, ca o nălucă, printre soldații din linia întâi, pentru care războiul părea lipsit de pericole ajunge totuși să fie găsită moartă. Ca în majoritatea romanelor de război, inclusiv în paginile acestuia femeile sunt foarte puțin prezente.

Pe tot parcursul textului sunt vehiculate frânturi sau încercări de definire a războiului, însă cea mai completă ni se pare a fi următoarea: „Mai mult decât atacurile care seamănă cu treceri în revistă și cu manevre, mai mult decât bătăliile vizibile desfășurate ca niște flamuri, mai mult chiar decât lupta corp la corp în care te vînzolești strigînd, războiul acesta înseamnă oboseală înfricoșătoare, supranaturală, apă până la brâu, și noroi, și terfeleală, și murdărie scîrboasă. Înseamnă fețe mucegăite și carne zdrențuită, și cadavre, plutind pe pămîntul lacom. Da, asta e, monotonia infinită a mizeriilor de tot felul, întreruptă din cînd în cînd de drame chinuitoare, numai asta, și nu baioneta care sclipește ca argintul, nici cîntecul de cocoș al trîmbiței în răsăritul soarelui!”¹⁶.

Titlul romanului poate fi explicat prin următorul pasaj: „Într-o vreme, am crezut că cel mai groaznic iad al războiului sînt flăcările obuzelor, apoi multă vreme am crezut că e înăbușirea subteranelor care se strîmtează la infinit peste noi. Dar nu e adevărat, iadul e apa”¹⁷. De altfel, cele mai șocante scene din roman sunt reprezentate de moartea în apă. Totuși, referiri la „foc” se fac constant în roman, precum „acolo, ca și aici, și ca peste tot, tot de foc duceam mai mare lipsă”¹⁸.

Sintetizând, în acest roman scris în notă pesimistă, războiul nu este privit ca o aventură, ci ca o mare vraște, o învălmășeală, războiul este haos („niciodată soldatului nu i se spune dinainte ce se va întîmpla cu el”¹⁹), este luptă pentru supraviețuire, nu act de eroism. Personajele lui Barbusse nu sunt interesate de *kleos aphthiton* („glorie eternă”), ele desființează valorile tradiționale (eroism, curaj, sacrificiu de sine), vor doar să supraviețuiască, nu să devină eroi. Nu cred în idealul vechilor greci, nu cred în moartea cu sens, care aduce glorie, nu cred în „moartea frumoasă” (*kalos thanatos*).

Bibliografie

- Barbusse, Henri, *Opere alese*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1955.

¹⁶ *Ibidem*, p. 359.

¹⁷ *Ibidem*, p. 355.

¹⁸ *Ibidem*, p. 56.

¹⁹ *Ibidem*, p. 258.

The Marginalia in Barbusse's Novel, *Focul*

Henri Barbusse's novel *Focul*, published in 1916, is the fruit of fiction and is not, strictly speaking, a work of history, the author processing autobiographical elements from the period when he took part in the First World War on the Western Front, but these remain only as starting points.

What characterizes Barbusse's writing is precisely the perspective from which the events on the battlefield are reflected. This is a harsh, blunt, uncompromising view of the horrors perpetrated, which may be unbearable for some readers, as the war is depicted without anything grand, grandiose, imposing or of real significance, it is not given mitigating circumstances, but is told on the page exclusively as an act of self-destruction.

The elements that, however, make this volume similar to the other war novels are, on the one hand, the limited presence of female characters in terms of numbers, respectively in relation to the fictional space and, on the other hand, the inclusion in the narrative plan of some sequences that represent attempts to define the war.

Two of the aspects that are emphasized in the fiction are the futility of war, particularly highlighted in the dialogues between soldiers, and the common feeling of people in the face of the imminence of armed conflict, despite the fact that it was an anticipated event, that preparations had been made in advance, they cannot accept that it is really happening and feel unprepared to go through it.

Other aspects worthy to follow in the pages of the book and to analyse are the way in which the writer portrays the battlefield defined by misery and disease, respectively the portrait of the soldier in general who, as a result of this experience, goes through a real personal metamorphosis.

To summarize, in the novel *Focul*, the writer Henri Barbusse succeeds in the fictional performance of transposing in literary terms relevant aspects of war such as the uniformity of those involved in the conflagration, the loss of identity, the return to the primary needs to the point of giving exclusive interest to the primordial necessities, the bringing of individuals into a primitive state, selfishness rather than cooperation between soldiers, the discrepancy between the universe of those who actually take part in the violent act and those who watch the conflict from a distance, and the fact that time acquires new dimensions for individuals on the front line.

Eugen Ionescu - un diarist credibil? Prezența dezacordurilor în paginile jurnalelor intime

Prof. Andreea Costin
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăuțești, Iași

Am apreciat cu franchețe cele trei jurnale ionesciene din perioada maturității, respectiv a senectuții (*Jurnal în fărîme*, *Prezent trecut, trecut prezent* și *Căutarea intermitentă*) îndeosebi prin prisma temerității autorului de a deoala o fațetă mai puțin cunoscută a personalității sale: expresia fragilității, vulnerabilitatea în fața impedimentelor ineluctabile ale vieții (boală, îmbătrânire) și o angoasă cu totul particulară, copleșitoare, cu privire la moarte.

Cu toate acestea, dorința de a ne conserva obiectivitatea în actul critic ne impune să semnalăm anumite dezacorduri pe care le-am observat în paginile jurnalelor. Ne vom opri asupra a două astfel de omisiuni.

În primul rând, există anumite consemnări contradictorii cu privire la tatăl autorului, respectiv la relația dintre cei doi. Eugen Ionescu a mărturisit în nenumărate rânduri faptul că s-a produs o ruptură la nivel sufleteșc între el și tatăl său, multe dintre acțiunile tănărului fiind expresia dorinței de răzbunare (scrierea unor pamflete cu privire la România, fiind conștient de consecințe). Franța ajunge să însemne „acasă” pentru scriitor (Franța — „adevărata mea țară”), devine țara iubită pentru că era țara mamei, o asocia cu aceasta. România, în schimb, era „patria” tatălui (însuși termenul „patrie” ajunge să fie perceput ca dezagreabil), aici se simte (paradoxal) „exilat” în țara natală.

Motivele pe care le invocă Ionescu pentru îndepărtarea de tatăl său sunt duritatea, severitatea acestuia, atitudinea dominatoare în raport cu soția (este mai mult decât elocventă relatarea încercării de sinucidere a mamei ca urmare a supărărilor pe care le trăia), sentimentul că l-a abandonat atât pe el, cât și pe sora lui (la care se adaugă amintirea sumbră a perioadei în care a locuit la tatăl său, după ce el s-a recăsătorit), dar și o incompatibilitate în plan ideatic (Ionescu îi reproșează tatălui conformismul politic). Cu toate acestea, dacă analizăm cu atenție fiecare consemnare a autorului în paginile jurnalelor în care putem surprinde imaginea tatălui său observăm următoarele aspecte: nu puține sunt relatările în care, în copilărie, tatăl îl ducea în brațe, îl asculta, apoi, peste ani, în perioada în care nu mai locuia la acesta, ci la cămin, de fiecare dată când se întâlneau întâmplător pe stradă tatăl său îi oferea bani (sume pe care, pe atunci, studentul Ionescu se grăbea să le risipească, organizând petreceri cu

prietenii, ca, ulterior, să nu aibă din ce trăi săptămâni la rând). Toate aceste relatări ne determină să ne întrebăm care este portretul real al bărbatului. Disprețul tânărului Ionescu pentru părintele său era evident, însă era tatăl tiranul pe care ni-l înfățișează scriitorul? Nu am găsit încă un răspuns cert la această întrebare, însă ne-a atras atenția următoarea remarcă a criticului literar Eugen Simion: „Un complex care îl urmărește și pe care, în opera ulterioară, îl leagă de alt complex (oedipian): relațiile cu tatăl său, avocatul Eugen N. Ionescu [...], simbolul autorității represive, simbolul, în cele din urmă, al statului...Cât de îndreptățit este Eugen Ionescu să cultive această fantasmă care-l urmărește și în piesele de teatru? [...] Impresia mea este că, stimulat de psihanaliză, Eugen Ionescu exagerează enorm acest conflict și, în chip deliberat, creează o veritabilă literatură în jurul lui. [...] Uneori negația, ne previne chiar Eugen Ionescu într-un rând, nu-i decât o formă de iubire neîmpărtășită, bruscată sau ignorată”¹.

Cel de-au doilea aspect care ne-a contrariat în paginile jurnalelor vizează concepul de autenticitate. Eugen Ionescu pledează în mai multe rânduri pentru această manieră de consemnare, însă nu putem să nu ne întrebăm: există autenticitate deplină în contextul în care notațiile din paginile jurnalelor nu sunt rodul gândurilor de moment? Este cunoscut faptul că scriitorul ținea jurnal intim încă din perioada copilăriei și a păstrat o parte dintre caietele de atunci. Textul pe care îl avem noi astăzi la dispoziție reprezintă transcrierile autorului însoțite, adesea, de completări în lumina percepțiilor de la maturitate. Ne confruntăm cu următoarea problemă: diaristul, atunci când transcrie, revede textul, poate face o selecție a însemnărilor sau poate realiza chiar rescrieri, iar aceste posibile adaptări textuale au (pot avea) implicații în ceea ce înseamnă veridicitatea jurnalului, în ce măsură mai sunt acele însemnări conforme cu realitatea.

În jurnale regăsim pasaje ce trimit la ideea de autenticitate, respectiv la a nu modifica nimic din textul original. Iată un astfel de exemplu: „Țin ca toate acestea, tot ce am scris, mai cu seamă cele două caiete [...] să apară. Vreau să se publice cum au fost scrise, cu sau fără greșeli, fără să se schimbe nimic din ele. [...] M. F. ar ezita...ea e prea, e ultra-severă, severă pînă la incomprehensiune...să publice aceste pagini...Ea ar vrea să suprimă cea mai mică greșală de franceză sau de ortografie, ceea ce dezaproab din principiu căci asta sau deformează sensul sau nu mai e revelator. Sînt, totuși, convins și aș

¹Eugen Simion, *Tânărul Eugen Ionescu*, Ediția a patra, Prefață de Livia Iacob, Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2021, pp. 31-35.

vrea s-o conving că tot ce este aici este bun, da, poate fi sigură...”². În subsidiar fie spus, acest pasaj surprinde siguranța autorului cu privire la scrierile sale, la valoarea lor. Există, însă, și o mărturisire în care pare a susține contrariul: „Ceea ce nu e bine este că mi se năzare câteodată că aș fi un mare scriitor căruia i se va citi cu pasiune tot ce a scris și i se va scormoni sau scotoci în tot ce a scris. Mie însumi mi-ar face rău să o cred, m-ar păgubi: ar dăuna autenticității scrisului meu. Nu sînt cu toatele perle. Sînt măcar cîteva perle adevărate? Cîteodată, poate, poate, poate ici și colo, în banalitate, voi fi scris lucruri nu din cale afară de proaste”³. Îl suspectăm de autoironie pe Ionescu în contextul de față întrucît era pe deplin conștient de valoarea scrierilor sale, avea și o doză de vanitate, îl preocupa maniera în care este receptată opera sa (atît în timpul vieții: „De cînd scriu piese de teatru care sînt jucate, n-am reușit să mă obișnuiesc cu greșelile de interpretare, nici cu cele ale «interpreților» care sînt comedienii, nici cu eronata interpretare a criticilor sau a publicului. Vreau întotdeauna să fiu «înțeles», adică vreau să se înțeleagă bine ce am voit să spun, pentru că am vrut s-o spun”⁴, cît și în modul în care va fi receptat postum).

Cu alte cuvinte, putem realiza, fie și la nivel de exercițiu, o probă a credibilității însemnărilor diaristului, perspectiva noastră fiind aceea că, o parte dintre aceste inadvertențe semnalate anterior, stau sub semnul „literaturii” (jocului cu textul) pe care o face, deloc involuntar, Eugen Ionescu.

Bibliografie:

- Ionesco, Eugène, *Căutarea intermitentă*, Traducere de Barbu Cioculescu, Editura Humanitas, București, 1994.
- Ionesco, Eugène, *Jurnal în fărîme*, Traducere de Irina Bădescu, Editura Humanitas, București, 1992.
- Ionesco, Eugène, *Prezent trecut, trecut prezent*, Traducere de Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București, 1993.
- Simion, Eugen, *Tânărul Eugen Ionescu*, Ediția a patra, Prefață de Livia Iacob, Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2021.

²Eugène Ionesco, *Căutarea intermitentă*, Traducere de Barbu Cioculescu, Editura Humanitas, București, 1994, p. 50.

³*Ibidem*, pp. 59-60.

⁴ Eugène Ionesco, *Prezent trecut, trecut prezent*, Traducere de Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București, 1993, p. 212.

Eugen Ionescu - a Credible Diarist? The Presence of Disagreements in the Pages of Diaries

In the pages of Eugen Ionescu's three diaries, *Jurnal în fărîme*, *Prezent trecut, trecut prezent* and *Căutarea intermitentă*, we have noticed the presence of certain disagreements in his statements, which, on the one hand, we have found upsetting and, on the other hand, led us to try to unravel, even partially, his inner motivations. The volumes of memoirs in question are contradictory in that they reflect a side of the author that is not only unknown to the public, but also surprising, difficult to anticipate, since in the diaristic records we rarely find that vehement, expansive, demanding, trenchant Ionescu, but we have the privilege of knowing a side of him that is supposedly vulnerable, with touches of fragility, with anguishing tendencies.

The two main contradictions we identified and focused our attention on were the statements concerning the writer's relationship with his father, respectively the definition and implementation of the concept of authenticity.

Although the writer portrays his father as a tyrant and rejects him, there are not a few passages in which the father's good deeds towards his son are captured. A possible explanation for this contradiction could be, on the one hand, the existence of an Oedipal complex and, on the other hand, the author's desire, his conscious manifestation of the desire to create a genuine literature around this conflict.

With regard to the concept of authenticity for which the author constantly pleads in the pages of the diaries, we consider it necessary to point out that the theoretically authentic nature of the entries is questionable, since there is a considerable distance in time between the moment of actually living some experiences and, respectively, the writing down of impressions, while the diaries, in the form in which they are published, represent the author's mature vision, they are pages that inevitably contain rewritings, additions, a selection of written ideas has been made, without a doubt. Thus, the veracity of the related messages in the three volumes is uncertain, to what extent those notes are still in conformity with reality or not.

Concluding, even in a partial manner, on the issue of Eugen Ionescu's credibility as a diarist, we can only recall the writer's dual nature, his tendency to often appear contradictory in the literary plane, to play in a conscious way with the text, with the message, to deliberately create polemics, and one of the implications of this literary game is the presence of disagreements in the journal pages.

Hermeneutică literară. Comprehensiune și interpretare

prof. înv. primar, Mihaela Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești - Iași

Pentru a defini mai exact hermeneutica se impune o delimitare a domeniilor de aplicație, o distincție clară dintre **interpretare** și **înțelegere** sau **comprehensiune**.

Textul literar ne poate învăța ceva despre noi înșine, valorificându-l printr-o abordare hermeneutică ce presupune o implicare existențială: înțelegerea schimbă conștiința celui care înțelege. Aurel Codoban afirma că „*Ceea ce interpretăm și reușim să înțelegem ne schimbă viața*” iar textul devine astfel „*medierea prin care ne înțelegem pe noi înșine*”¹.

A **înțelege** un cuvânt, un enunț, un text - o secvență lingvistică - reprezintă *identificarea sensului* acestuia și *formarea unei reprezentări mentale* personale care să-l mulțumească pe cititor.

Parafrazându-l pe Paul Ricoeur, acesta spunea în lucrarea sa *Eseuri de hermeneutică* (București, 1995) că a înțelege un text înseamnă a te înțelege pe tine însuși în fața textului.

A **interpreta** reprezintă activitatea mentală curentă, cu largă aplicație. **Interpretarea** desemnează atribuirea de sensuri, ceea ce implică alegerea unei variante dintre mai multe posibile.

Înțelegerea este un fenomen linear, care se derulează simultan cu parcurgerea secvenței lingvistice, iar **interpretarea** are un caracter global și poate fi inițiată numai după parcurgerea integrală a unui enunț, paragraf, capitol din text.

Operațiile de comprehensiune sunt aplicate la lectura oricărui text. Astfel se pornește de la identificarea sensului cuvântului din dicționar, identificarea valorilor sintactice, semantice ale cuvintelor în enunț, selectarea sensurilor în context ale polisemiei unor cuvinte.

¹ Aurel Codoban, *Semn și interpretare. O introducere postmodernă în semiologie și hermeneutică*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Interpretarea este însoțită de înțelegere, care se realizează în sistemul nostru de cunoaștere și în limbajul nostru propriu. Arta interpretării deschide ființa către sine și are ca finalitate înțelegerea textului supus interpretării.

Raporturile dintre obiectiv, subiectiv și intersubiectiv în hermeneutică

În interpretarea unui text sunt puși în relație subiectul (cititorul) și obiectul (textul citit sau interpretat). Interpretarea este dirijată de textul supus interpretării (este *obiectivă*) și depinde de cunoștințele, de motivația, aptitudinile, atitudinile celui care o desfășoară (este *subiectivă*).

Obiectivitatea reprezintă determinarea sensului de către text, iar subiectivitatea determinarea sensului de către cititor. Astfel, în hermeneutica literară unii cercetători de specialitate au încercat să arate că atât subiectivitatea cât și obiectivitatea se presupun reciproc și că relația dintre ele este definitorie pentru critica literară.

Subiectivitatea interpretării este dată și de interesul cititorului față de text pentru a-i determina sensurile ascunse. El va da glas textului, transformând opera din virtualitate în semnificație, din tăcere în afirmare a sensului. Paul Cornea afirma că lectorul „are sarcina de a înțelege, de a afla ce vor să spună semnificații, ceea ce se traduce prin decodificarea semnelor și interpretarea lor”².

Competența lectorului este determinată de educația, de capacitatea intelectuală și de gradul în care acesta stăpânește codurile, pentru că decodajul depinde de inițiativa, formarea, erudiția și sensibilitatea lui. Ceea ce opera ascunde trebuie să poată fi progresiv destăinuit. Astfel, Umberto Eco spunea „Ceea ce este non-spus înseamnă non-manifestat la suprafață, la nivel de expresie, dar tocmai acest non-spus trebuie să fie actualizat la nivelul actualizării conținutului. Și în acest scop un text, mai mult decât orice mesaj, necesită acte de cooperare active și conștiente din partea cititorului”³.

Cooperarea trebuie să devină activă și conștientă și presupune activarea *competenței lectorale* care va influența relația operă - orizont de așteptare. Cititorul trebuie să actualizeze codul, enciclopedia sa proprie, trebuie să umple golurile, spațiile albe pe care textul le-a revelat sau pe care autorul le-a lăsat așa în mod intenționat, trebuie să poată lua inițiativa „deschiderii” textului, a deciptării, a interpretării acestuia.

Doar operele destinate recitării vor fi cu adevărat Cartea, prietenul și maestrul publicului. Astfel Mircea Eliade pune în discuție două probleme

² Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998, p.58;

³ Umberto Eco, *Lector în fabulă*, Editura Univers, București, 1995, pag. 81;

esențiale: *a scriitorului*, cel care crează publicul și formează lectorul ideal și *a re-lecturii*, care presupune acțiunea de a multiplica sensul, de a-l aprofunda și de a determina cititorul să se rafineze și să evolueze intelectual.

Ioana Em. Petrescu îl vede pe cititor ieșind din anonimat, punând în discuție însăși raportarea lui la Carte „*singura realitate inviolabilă și sacră, a cărei lectură adecvată înseamnă un act de supunere, înțeles la modul ideal, ca «imitație»*”⁴.

În funcție de text, de necesitățile cititorului și de cele sociale ale colectivității din care acesta face parte se identifică măsura în care este determinat sensul de către textul însuși și măsura în care este determinat de către cititor.

Interpretarea care e realizată pentru a fi împărtășită și altora capătă o dimensiune intersubiectivă. Subiectivitatea și intersubiectivitatea, în confruntarea lor, au ca rezultată însuși conceptul de interpretare. Intersubiectivitatea este definitorie pentru domeniul de activitate al profesorului de limba și literatura română (didactica disciplinei), al cercetătorului (hermeneutică specializată) sau al criticului literar (critică literară) pentru că toți pun în dialog subiectivitatea proprie cu cea cărora li se adresează. Ei au rolul de mediatori între textul discutat și cititori (elevi, studenți etc).

Caracterizarea subiectivității în receptare este liberă de constrângerile mesajului, ale contextului sau transmițătorului. Astfel, Umberto Eco introduce noțiunea de lectură ca întrebuintă a textului, care poate fi folosit ca “stimul imaginativ”. De exemplu, în poezia lui Mihai Eminescu „*Melancolie*” trebuie să-ți imaginezi cum este universul lumii terestre „*Biserica-n ruină / Stă cuvioasă, tristă, pustie și bătrână.*” În plan denotativ, construcția iconică are, în mod vădit, sensuri simbolice, sugestiile pe care le propune fiind direct legate de ideea abandonului; ruina, bătrânețea și tristețea sunt trei dintre imaginile sfârșitului.

Comprehensiunea unui text este definită la nivel obiectiv, subiectiv cât și intersubiectiv. La nivel *obiectiv* sunt neglijabile particularitățile receptorului, intenția emițătorului este percepută clar de către receptor, mesajul este lipsit de ambiguități, finalitatea mesajului este percepută de emițător și receptor în același mod. Comentariul literar se orientează spre partea obiectivă a înțelegerii, fiind oferit ca model de interpretare adecvată, adesea cu implicația că reprezintă singura interpretare admisibilă.

⁴ Ioana Em. Petrescu, *Portret de grup cu I. Em. Petrescu*, eseul “Eu cititorul”, Editura Dacia, Cluj - Napoca, 1991, pag. 158.

La nivel *subiectiv* înțelegerea este marcată de satisfacția reușitei sau de frustrarea eșecului, receptorul poate să perceapă finalitatea mesajului independent de cea a emițătorului și din perspectivă proprie, neglijând particularitățile acestuia, iar, ca urmare a receptării mesajului adecvarea înțelegerii nu poate fi verificată prin felul cum acționează receptorul.

Nivelul *intersubiectiv* implică o terță parte, care mediază între text și critici, profesori, elevi din clasă, grup de prieteni - receptorii. Receptorul realizează că mesajul are o intenționalitate imprecisă, ambiguă, iar precizarea finalității mesajului implică reacția personală a receptorilor. O înțelegere adecvată se stabilește pe baza unor negocieri de sens între mai mulți receptori.

Putem citi din amuzament, pentru a ne documenta, pentru a aprofunda, din dorința de evadare, de completare a vieții interioare, în scopuri practice. Astfel, Matei Călinescu distinge lectura ca act devorator, iar cititorul este un „consumator de valori”, și lectura, ca act de recreare, conștientă, care se instituie ca experiență intelectuală cititorul este lector profesionist, erudit, el citind pentru studiu. Astfel, cititul devine o meserie și o vocație în același timp, pentru că are ca ideal transformarea, elevația intelectuală personală, dar și a celorlalți. Acesta este criticul literar, cititorul specializat, „creator”, care ajunge la un moment dat să citească pentru alții, semnalizând modificările sensibilității artistice.

Bibliografie:

1. Codoban, Aurel, *Semn și interpretare. O introducere postmodernă în semiologie și hermeneutică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
2. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 2017;
3. Eco, Umberto, *Lector în fabulă*, Editura Univers, București, 1995;
4. Petrescu, Ioana Em., *Eu cititorul*, “Portret de grup cu I. Em. Petrescu”, Ed. Dacia, Cluj, 1991;
5. Wellek și Warren, *Teoria literaturii*, cap. „Natura literaturii”, EPLU, 1967, pag. 50.

Literary Hermeneutics. Comprehension and Interpretation

The literary text can teach us something about ourselves, valuing it through a hermeneutic approach, which implies an existential involvement: understanding changes the consciousness of the one who understands.

To understand a word, a statement, a text - a linguistic sequence - is to identify its meaning and to form a personal mental representation that satisfies the reader.

Paraphrasing Paul Ricoeur, he said in his work *Eseuri de hermeneutică* (Bucharest, 1995) that to understand a text is to understand oneself in front of the text.

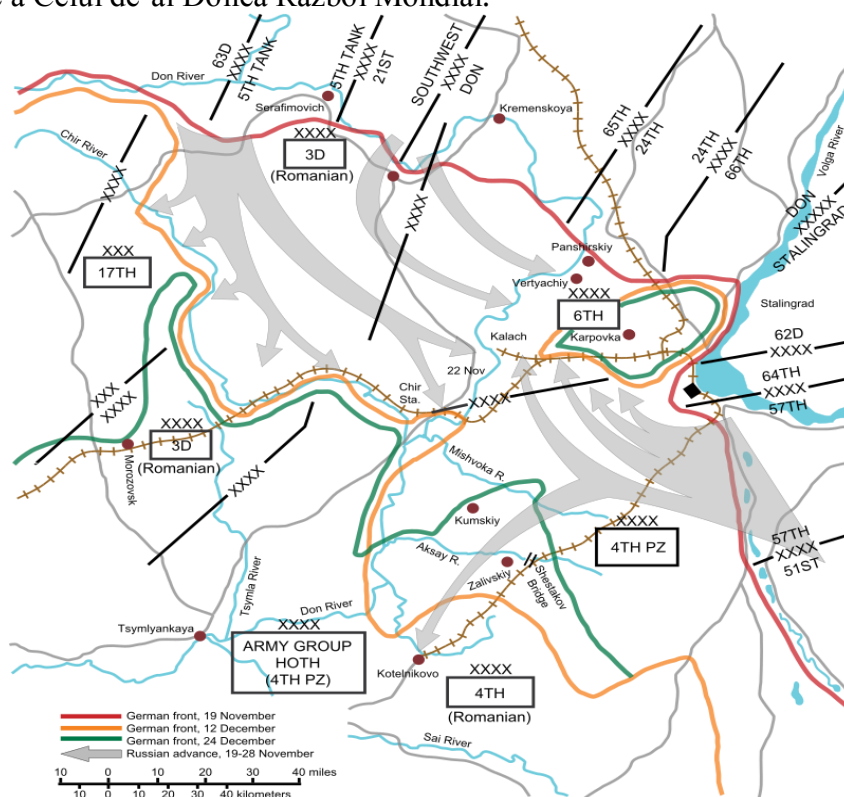
To interpret is an everyday mental activity with wide application. Interpretation means the attribution of meanings, which involves choosing one of several possible alternatives.

In interpreting a text, the subject (the reader) and the object (the text being read or interpreted) are brought into a relationship. Interpretation is guided by the text being interpreted (it is objective) and depends on the knowledge, motivation, skills and attitudes of the interpreter (it is subjective).

Istorie regăsită - România pe Frontul de Est (VIII) Mărturii din Infernul de la Cotelul Donului

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Bătălia de la Stalingrad... Bunicii și străbunicii noștri, s-au prăpădit la Cotelul Donului și în Stepa Calmucă, printre cei 158.854 *militari morți și prizonieri*,¹ la cât s-au cifrat pierderile armatei române, în cea mai cumplită bătălie a Celui de-al Doilea Război Mondial.

Contraatacul sovietic de la Stalingrad²

¹ Alesandru Duțu, *Între Wehrmacht și Armata Roșie. Relații de comandament româno – germane și româno – sovietice (1941–1945)*, București, Editura Enciclopedică, 2000, p. 98

² Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_Stalingrad

Studiile istorice și militare au relevat faptul că planul Operațiunii Uranus a fost unul foarte simplu, foarte ingenios, dar deosebit de ambițios ca anvergură: încercuirea Armatei 6 a lui generalului Paulus.

Principala lovitură a fost lansată în zorii zilei de 19 noiembrie, la peste 160 de kilometri vest de Stalingrad, pe direcția sud-est din capul de pod Serafimovici. Situată la sud de Don, această fâșie lungă de 65 kilometri, pe care Armata 3 română nu reușise să o ocupe, era suficient de îndepărtată de ariergarda Armatei 6. Forțele mecanizate germane concentrate la Stalingrad și în împrejurimi nu au avut la dispoziție timpul necesar pentru lansarea unui contraatac de redresare a situației.

O a doua lovitură a fost lansată concomitent de la capul de pod de la Klețkaia, în zona Corpului 4 Armată, pentru a ataca ariergarda Corpului 11 Armată al lui Strelke desfășurat în cetățile Donului.

Cea de-a treia lovitură, cea care avea să închidă cercul, a fost lansată pe 20 noiembrie 1942, din zona de sud a Stalingradului. Formațiuni masive de tancuri au atacat în zona controlată deficitar de Armata 4 română, pe direcția nord-vest pentru a se întâlni cu asaltul principal lângă Kalaci și a tăia orice posibilitate de aprovizionare, dar și de retragere a trupelor germane încercuite. Pentru această operațiune, comandamentul sovietic a concentrat aproximativ 60 la sută din întregul efectiv de tancuri al Armatei Roșii.

Sovieticii au beneficiat de elementul surpriză, generat de faptul că Hitler refuza să creadă că Uniunea Sovietică dispunea de armate de rezervă sau de mari unități de tancuri, necesare pentru operațiuni de anvergură în adâncime. Ineficiența atacurilor sovietice împotriva Corpului 14 tancuri german de pe flancul nordic de lângă Stalingrad au făcut ca Armata Roșie să pară incapabilă să dezvolte o ofensivă consistentă în regiune, cu atât mai puțin să efectueze o încercuire rapidă și masivă a întregii Armate 6 germane, condusă de gen. Paulus.

„Dacă, inițial, conform mărturiilor, înaintarea tancurilor sovietice a fost *„foarte prudentă și chiar timidă“*, oprindu-se pentru puțin timp pe linia infanteriei române, atacul celui de-al doilea val de blindate a fost unul rapid, desfășurat în viteză, în coloane și grupuri de câte 3 - 5 blindate, pătrunzând în spatele pozițiilor ocupate de infanteria română, distrugând pozițiile artileriei și posturile de comandă,”³ cu tancuri T-34 gonind, scuișând zăpada de sub șenile, fiecare vehicul transportând câte un grup de asalt de opt oameni în costume albe de camuflaj, așa cum se poate constata din imaginile jurnalelor de actualități.

³ <https://www.activenews.ro/cultura-istorie/STALINGRAD-80.-UITATI-SI-IGNORATI-SI...-ACUM-80-de-ani-de-la-inceputul-bataliei-de-la-Cotul-Donului.-Generalul-Dumitrescu-Este-o-datorie-sfanta-pentru-mine-sa-arat-ca-infanteria-noastra-si-a-facut-cu-prisosinta-datoria-a-stat-NECLINTITA-129617>

În cartea sa, *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Vasile Șoimaru evocă un astfel de episod petrecut în zona Kletskaia: ”Tancurile se apropiau precaut. Nu erau multe, doar patru. Își ridicau în sus țevile, când urcau un dâmb, le lăsau în jos, când coborau, parcă ar fi mirosit aerul. Înaintau cu viteză redusă; așteptau ca tunarii români să deschidă focul. Lazăr Bujor, ochitorul de tun, strângea coada grenadei și înjura în gând. N-aveau obuze. Nu venise aprovizionarea. Nu venea de-acum de câteva zile. Acest gând asiduu nu-l lăsa să se liniștească.[...] Tancurile veneau câtinel. Ca și mai înainte „miroseau” aerul cu trompele, încetineau viteza aproape să se oprească. Se mirau că nu deschide nimeni focul.

Aproape din șanțurile primei linii, au ridicat viteza la maximum. Uruiau motoarele, trâmbe de praf înecăcios se învolburau de la șenile în sus. S-au auzit două sau trei împușcături dintr-o pușcă antitanc, dar tancurile luaseră viteză maximă - partea din față, blindată masiv, le proteja de obuze, cu atât mai mult de pușca antitanc. T-34 veneau în iureș.”⁴

În lipsa unui armament adecvat soldații români, în încercarea de a opri atacul dau dovadă de adevărate acte de curaj, fiind semnalate numeroase fapte eroice: „Pregătește-te!”, strigă Blaj, și Evdochim Vărzărescu îi răspunse: „Amuși!” „Moldovenismul acesta îl făcu pe Blaj să zâmbească. Pe o clipă, șenila unui tanc turti parapetul și îi acoperi lumina zilei. S-a chircit în tranșee. După câteva clipe tancul trecu peste el și Blaj văzu cum Evdochim se ridică din țărână, cum aleargă din urma tancului rusesc și îi prinde mina anticar cu magnet pe fundul tancului. Apoi aleargă în tranșeea din care a țâșnit câteva secunde în urmă. După clipe de încordare, se auziră, aproape simultan, două bubuituri. Două tancuri s-au aprins. Ardeau cu fum negru, dens. Câteva figuri s-au văzut prin fum.”⁵

„Tancurile ajungând la prima linie n-au trecut peste șanțuri, ci au luat-o de-a lungul lor, strivindu-i și astupându-i pe ostașii români cu pământ și mergeau pe deasupra ca niște uriașe fiare de călcat. Se auzea și la tunari, destul de clar, zângănitul șenilelor. Tancurile erau cu „coastele” spre tunari, dar servanții stăteau neputincioși – nu aveau muniții.[...] Au fost aruncate câteva grenade, dar fără niciun efect, oamenii le aruncau de frica morții, fără a ținti într-un loc anume. Câțiva ostași au sărit din șanț și alergau buimăciți spre tunari. Au început să-i cosească din tancuri cu mitralierele prin ochire directă, apoi ajungându-i din urmă îi striveau sub șenile. Și-n acest vacarm de țipete ale unor oameni alienați Damaschin văzu cum pe un tanc s-au aruncat din spate trei ostași români. Unul avea o pușcă mitralieră, iar ceilalți doi țineau în mâini niște bețe! După câteva clipe de uimire Damaschin se dumeri că bețele erau niște

⁴ Vasile Șoimaru *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013, p. 120

⁵ *Ibidem*, p. 120

rângi. Ostașii au scos banda metalică înfășurată peste roți, au scos cu dibăcie șenilele tancului pe care erau cățarați. Și mașina de război a început să se învârtă pe loc, în jurul său. Rușii din tanc au ridicat sabordul nedumeriți – n-au auzit nicio detunătură, nicio explozie... cum de-a sărit șenila tancului?

Îndată ce s-a deschis capacul, s-a arătat capul tanchistului, umerii, rusul era pe cale de a sări din tanc, dar secerat de gloanțe, s-a aplecat și atârna – picioarele în interiorul tancului, capul pe cuirasă. Cel cu pușca mitralieră l-a împins cu piciorul și a tras încă câteva focuri în gaura neagră a carului, ostașii din tanc erau morți, iar el mai pândeia la gură...

În decurs de o jumătate de oră au mai fost aprinse două tancuri: unul cu o grenadă, altul dintr-o pușcă antitanc.⁶

„Soldații români au rezistat cu curaj câtorva noi valuri de infanterie sovietică și au reușit să distrugă câteva tancuri, dar, neavând suficiente arme antitanc, erau condamnați. Câteva grupuri de tancuri au reușit să pătrundă și au atacat apoi pieziș. Nemaiputând să piardă vremea cu atacuri de infanterie, generalii sovietici și-au trimis în masă formațiunile blindate direct către liniile românești și principalele pătrunderi au fost realizate către miezul zilei. Corpul 4 tancuri și Corpul 3 cavalerie gardă au intrat cu toată forța în Corpul 4 român din sectorul Klețkaia și s-au îndreptat către sud. Cavaleriștii sovietici, cu pistoale automate atârdate la spate, au înaintat în galop mic pe căluții lor mițoși prin terenul înzăpezit, aproape tot atât de repede ca și tancurile. La fel de nerăbdătoare să întâlnească inamicul erau și tancurile T-34.”⁷

În rândul militarilor români se instaurează panica, iar primii care au fugit au fost ofițerii din structurile de comandă: „S-a anunțat existența «unei unități de blindate înaintate», care pătrunsese de-a dreptul prin Divizia 13 infanterie română și înaintase peste 10 kilometri către Gromki. Vestea stârnise deja panică în mai multe state-majore românești: «cutii cu dosare și bagaje personale» fuseseră aruncate în camioane, iar personalul plecase în grabă.”⁸

În acest timp, infanteria sovietică a atacat în flancurile subunităților de infanterie. În final, inamicul a pulverizat dispozitivul de luptă al diviziei, respingând trupele române, atât spre est, cât și spre vest, pătrunzând, apoi, în Gromki și în Salamakovski. Sub presiunea inamicului, unitățile diviziei au continuat lupta în retragere, în timp ce comandamentul s-a retras la Ivanușinski.

⁶ Vasile Șoimaru, *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013, , p. 122

⁷ Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p. 363

⁸ *Ibidem*, p.365

Din cauza condițiilor meteorologice, a ceței dese, aviația română nu a putut acționa, și nici artileria nu a reușit să asigure un baraj de protecție.

Cu toate eforturile făcute de trupele române, inamicul a realizat două pătrunderi în dispozitivul Armatei 3: între văile Țuțkan și Țarița, largă de 15 – 18 km și adâncă de 15 km, și alta la sud-vest de Kletskaia, largă de 10 - 12 km și adâncă de 35 - 40 km. Pe restul frontului, atacurile inamicului au fost oprite.

„Prin spațiul liber rezultat în urma înfrângerii Diviziei 13 infanterie, un grup de 12 tancuri sovietice a pătruns, spre Raspopinskaia (în spatele Regimentului 27 infanterie), în zona de acțiune a Diviziei 6 infanterie (comandant: generalul Mihail Lascăr), vânătorii de tancuri și artileriștii români opunându-le o aprigă rezistență. Nedispunând de proiectile speciale și cu efect asupra tancurilor, bateria 2 din Regimentul 16 artilerie a fost *„călcată de tancuri, tun cu tun, și scoasă din funcțiune”*⁹, tunurile artileriștilor români, dovedindu-se total ineficiente, cu toate că s-a tras în tancuri de la o distanță de numai 5 metri.”¹⁰

Într-o postare de pe pagina personală de Facebook¹¹, distinsul istoric militar, Alesandru Duțu expune situația dificilă în care s-a aflat în acele zile armata română: Generalul Ilie Ștefleă, șeful Marelui Cartier General român, prezintă generalului Erich von Manstein, comandantul Grupului de armate „Don”, *„adevăratele cauze ale insuccesului de pe frontul armatelor române”* (densitatea redusă, adâncimea mare, lipsa rezervelor etc.) și precizează că trupele Armatei 3 *„s-au luptat cu atâta bravură încât, în trei zile de luptă (19, 20 și 21 noiembrie) inamicul n-a reușit să rupă frontul decât la un singur regiment (Reg. 89 inf.) din Divizia 13 infanterie și la două regimente (Reg. 13 D. și R. 39 I.) din Divizia 14 infanterie”*, că „spărtura a fost adâncită și lărgită în spate, din cauză că Armata 3 n-a avut rezerve cu ce să intervină, iar rezervele Grupului de armate „B” (Div.1 blindată română, Divizia 22 blindată germană și Divizia 14 blindată germană) n-au putut măcar să oprească înaintarea inamicului”, că în acest context, a cerut generalului Maximilian von Weichs, la 21 noiembrie, orele 10.00, să aprobe, în noaptea de 21 spre 22

⁹ Gabriel Cărunțu în [Cotul Donului - Stalingrad - Stepa Calmuca 1942](https://www.facebook.com/groups/555358214975571/permalink/633148520529873/?_rdr)
https://www.facebook.com/groups/555358214975571/permalink/633148520529873/?_rdr

¹⁰ <https://www.activenews.ro/cultura-istorie/STALINGRAD-80.-UITATI-SI-IGNORATI-SI...-ACUM-80-de-ani-de-la-inceputul-bataliei-de-la-Cotul-Donului.-Generalul-Dumitrescu-Este-o-datorie-sfanta-pentru-mine-sa-arat-ca-infanteria-noastra-si-a-facut-cu-prisosinta-datoria-a-stat-NECLINTITA-129617>

¹¹ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100010304853807>

noiembrie) retragerea trupelor care se aflau „între cele două breșe“, dar aprobarea „n-a fost dată“. ¹²

La sud de Serafimovici, inamicul a atacat în sectorul Diviziei 14 infanterie (comandant: generalul Gheorghe Stavrescu), cu câte 50 - 60 de tancuri, cu desant ambarcat pe ele, la fiecare din cele trei grupări tactice ale marii unități. În sectorul Grupării „Centru” (Regimentul 39 infanterie), cu toate că infanteria inamică a fost oprită de focul militarilor români, tancurile sovietice au pătruns în spatele poziției de luptă a unității, care, deși încercuită, a rezistat timp de nouă ore. În luptele cumplite a fost ucis comandantul unității, colonelul Constantin Simionescu. Într-un interviu din Jurnalul Național, veteranul de război, Petre Nistorescu povestește: „Proiectilele noastre ale tunurilor anticar de calibru mic și mijlociu nu au avut niciun efect asupra blindatelor sovietice T-34, ricoșând pe cuirasă și explodând în aer. Ca urmare, acestea au călcat totul sub șenile, pulverizând pozițiile de luptă ale trupelor române, care s-au retras, pe fracțiuni mici, în panică, părăsindu-și pozițiile. Atunci și eu m-am retras în grabă cu un alt grup de ostași, fugeam haotic, nu mai aveam alt obiectiv decât acela de a supraviețui. Mulți militari români au fost încercuiți și luați prizonieri atunci, după ce au făcut inutilizabil armamentul din dotare. Datorită ceței dese, aviația română nu a putut acționa, la fel și artileria atunci.“ ¹³

Sublocotenentul Gheorghe Cojocaru din Regimentul 12 dorobanți din Divizia 5 infanterie își amintește: „Tancurile pătrunse în poziția noastră de apărare au distrus prin foc și călcare sub șenile, tunurile antitanc și cuiburile de arme automate, fărâmițând în timp scurt centrele de rezistență”. ¹⁴ Trupele sovietice ajung apoi în fața poziției de rezistență a Diviziei 15 infanterie (comandant: generalul Ioan Sion), blindatele „sfărâmând tot materialul anticar prin călcare și trăgând cu tunurile, mitralierele și grenadele asupra infanteriei adăpostite în gropi”. Lupte deosebit de grele se dau pentru înălțimile cu cotele 188 și 186. ¹⁵

”Tancurile au trecut peste cele două linii anticar, care erau cu pietre în ele. Când au atacat la capul de pod spre sud, unde era Regimentul 22 infanterie, comandantul acestui regiment, colonelul Captaru, care era un om de o violență

¹² Gabriel Căruntu în [Cotul Donului - Stalingrad - Stepa Calmuca 1942](https://www.facebook.com/groups/555358214975571/permalink/633148520529873/?_rdr)
https://www.facebook.com/groups/555358214975571/permalink/633148520529873/?_rdr

¹³ <https://jurnalul.ro/special-jurnalul/interviuri/romania-a-fost-respectata-candva-in-europa-sa-stiti-778759.html>

¹⁴ <https://historia.ro/sectiune/general/secventa-romaneasca-a-bataliei-de-la-stalingrad-581894.html>

¹⁵ *Ibidem*

și de o cruzime deosebită, s-a predat cu tot regimentul și două batalioane, fără să tragă vreun foc. Și au fost luați prizonieri, bineînțeles. S-a creat o breșă pe care au început să năvălească trupele rusești. Au ajuns la un sătuc, de 19 case, unde aveam noi gazde, și trăgeau și cu artileria, și cu tancurile și din avioane.[...] A fost un măcel nemaipomenit. Văd și acuma o groapă imensă în care mai târziu au fost aruncați soldații noștri morți cu sutele. Gromki se numea acea localitate.[...] Acolo, unde era biserica, în dreapta erau mormintele ostașilor noștri. Și era un mormânt mai mare decât blocul ăsta în care locuiesc, un mormânt de 30 de metri lungime și 20 metri în lățime. Acolo au fost îngropați morții de la Divizia 11, 13 și 14. Și preotul Popescu, era din Ștefănești, Argeș, stătea la marginea gropii uriașe și citea rugăciunile. Și i-am spus: "Hai, părinte, că se văd rușii!" Și el zice: "*Domnule doctor, n-am terminat rugăciunile*". Era un om conștiincios și l-au luat rușii prizonier.¹⁶

„În după-amiaza zilei de 19 noiembrie 1942 am fost capturați grupuri, grupuri, formându-se apoi un convoi mai mare, ce a fost pus în mișcare spre zona liniilor noastre. Aici s-au dat lupte foarte grele corp la corp, între ostașii noștri și cei ruși, așa că oriunde puteai vedea grămezi de cadavre, zăpada fiind roșie de sângele celor căzuți. Ni s-a ordonat să ne așezăm în genunchi, în timp ce în fața noastră a fost adusă și montată o mitralieră, pe care ostașii ruși o pregăteau pentru tragere. Ne-am luat adio de la viață, cei mai mulți închinându-ne și rugându-ne la Dumnezeu pentru iertarea păcatelor noastre și pentru ajutorul celor rămași acasă. Din fericire, în acel moment a apărut un ofițer rus care a oprit masacrul. Acesta a ordonat punerea în mișcare a convoiului. Prizonierii care rămăneau în urmă și nu mai puteau să meargă erau împușcați. Dar noi, ca să ne salvăm viețile, mergeam câte trei, ținându-ne de braț, astfel încât pe rând să fim la mijloc, timp în care mergeam cu ochii închiși, pentru a ne mai reveni din slăbiciunea ce ne copleșea. În timpul deplasării pe jos, toți prizonierii degerați sau bolnavi și care nu mai puteau să meargă au fost împușcați de santinelele ce însoțeau convoiul.”¹⁷

Concomitent, sovieticii au rupt legătura dintre Detașamentul „colonel Voicu” și Divizia 13 infanterie, obligând Detașamentul să se retragă (a doua zi) spre Divizia 1 cavalerie (comandant: generalul Constantin Brătescu), atacată și ea puternic, împreună cu care a intrat în subordinea Armatei 6 germane (în noaptea de 19 spre 20 noiembrie 1942), primind misiunea să asigure flancul stâng al Corpului 11 armată germană, care se retrăgea, sub presiunea inamicului

¹⁶ Vasile Șoimaru *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013, p.44 – 45, p.54

¹⁷ *Ibidem*, p. 113

spre Stalingrad. Atacuri puternice au fost executate și la vest de valea Țarița, la Divizia 5 infanterie (comandant: generalul Nicolae Mazarini).

„În încercarea de a bloca înaintarea inamicului, Grupul de armate „B” a ordonat Corpului 48 blindat să se deplaseze către nord-vest (spre Bolșoi) pentru a se opune trupelor sovietice care înaintau pe valea Țarița, spre Perelazovski. Îndeplinind ordinul, Divizia 22 blindată germană a ajuns la Petshani, unde a angajat lupta cu tancurile sovietice, iar Divizia 1 blindată română în zona Zirki, Korotovski (pe valea Țariței, la 20 km sud față de limita dinainte a apărării), urmând ca a doua zi să reia deplasarea spre Bolșoi. Generalul Petre Dumitrescu, comandantul Armatei 3 române, a considerat că generalul Ferdinand Heim, comandantul Corpului 48 blindat german, „a făcut eroarea de a nu acționa cu amândouă diviziile alăturate”, decizia lui ducând la izolarea lor și la acțiuni separate.”¹⁸

„Colapsul românilor se accentua pe măsură ce unitățile înaintate sovietice pătrundeau din ce în ce mai adânc. Grupuri izolate de români au continuat să reziste în sectoarele fostei linii a frontului, însă au fost zdrobite curând de diviziile sovietice de pușcași. La Perelazovski a fost încercuit un Cartier General al unui corp românesc care, potrivit generalului Rodin, fusese abandonat într-o grabă atât de mare, încât Corpul 26 tancuri de sub comanda sa «a găsit documente de stat-major răspândite pe podea și mantale ofițerești împlănite atârinate în cuier» după ce proprietarii lor o luaseră la goană în noaptea înghețată.

Mult mai importantă pentru coloana mecanizată sovietică a fost capturarea unui depozit de campanie de carburanți și lubrifianti intact.”¹⁹

Din Jurnalul generalului Sănătescu aflăm că prin ordinul Armatei a III-a, se cere ca *“Divizia 1 Cavalerie și Divizia 14 Blindată, rămânând în partea cealaltă a spărturii frontului Corpului 4 Armată, să se pună sub ordinele Armatei a VI-a germane (G-al Paulus)”*, rămășițele Diviziei 13, iar pe front, cu Divizia 15.

Vineri, 20 noiembrie 1942, *Doar două ore am putut să mă odihnesc într-o odăiță cu foc, care imbia a somn, dar eu n-aveam timp pentru așa ceva și cum a început a se lumina de ziuă am și sărit din pat, dând fuga la comandament. Ulițele satului sunt pline de căruțe și cai ce se retrag grăbite spre miazăzi.*

¹⁸ <https://www.activenews.ro/cultura-istorie/STALINGRAD-80.-UITATI-SI-IGNORATI-SI...-ACUM-80-de-ani-de-la-inceputul-bataliei-de-la-Cotul-Donului.-Generalul-Dumitrescu-Este-o-datorie-sfanta-pentru-mine-sa-arat-ca-infanteria-noastra-si-a-facut-cu-prisosinta-datoria-a-stat-NECLINTITA-129617>

¹⁹ Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p. 377

Ninge. Ninge atît de liniștit, că mă întreb cum se poate aș contrast între liniștea ninsorii și zbuciumul oamenilor din această zonă.[...]

Pe la ora 6, care de luptă rusești, ce operează acum nestingherite prin largă spărtură realizată la st nga în zona Corpului 2 Armată, ajung p n  la noi și deschid un foc puternic asupra satului Perelasovski. Acest sat este foarte mare și cu aspect de t rgușor, cel mai r sarit din toată regiunea. Aici era instalat cartierul Corpului 5 Armată român (G-al Sion). Din cauza situației liniștite a frontului, Corpul 5 Armată își concentrase aici toate serviciile, fără să se g ndeasc  să le eșaloneze în ad ncime, pentru oarecare siguranță. C nd inamicul a început să atace, s-a produs o  nv lm șeal  de nedescris, din cauza aglomerării prea mari de mașini, căruțe, oameni și cai. Toți au dat năvală să fugă spre sud, unde drumul ducea peste o r p .  n această r p  s-au răsturnat mașini, bloc nd complet ieșirea spre sud. S-au petrecut scene grozave de debandadă, căci mașinile ce veneau din urmă se blocau și ele, nemaiput nd întoarce și nici merge înainte.

Armata ne dă ordin să mutăm posturile de comandă cu vreo 10 km mai la sud, la Kalacev. Pentru mine problema a fost ușoară, căci aveam numai vreo patru turisme, o camionetă și o stație de radio pe care le-am sustras ușor din această  nv lm șeal , ieșind lateral din sat, dar toate mașinile Corpului 5 Armată au rămas acolo, pradă inamicului. ²⁰

 n perioada 20-25 noiembrie s-au desfășurat confruntări violente, dar disperate, pentru oprirea ofensivei sovietice. O soartă tragică a avut  Grupul Lasc r , compus din diviziile 5 și 6 infanterie române și părți din diviziile 13, 14 și 15 infanterie, care a fost încercuit de trupele sovietice. ²¹

 Principala formațiune română care mai lupta efectiv la vremea aceea era Grupul Lascăr. Acesta era format din r m șitele Corpului 5 armată adunate de curajosul general-locotenent Mihail Lascăr, după ce fusese izolat între două mari atacuri cu blindate sovietice. Lascăr [...] a fost unul din pușinii ofițeri superiori români pe care germanii l-au respectat cu adevărat. El a reușit să reziste presupun nd că în ajutorul său va veni Corpul 48 tancuri. ²²

Generalul Lascăr (1889-1959) a fost decorat de către Ion Antonescu cu ordinul  Mihai Viteazul , clasa a II-a (clasa a III-a o primise în anul anterior), iar Hitler i-a acordat  Crucea de Fier , clasa I.

²⁰ Constantin Sănătescu - *Jurnalul Generalului Sănătescu*, Ed. Humanitas, București, 1993 p. 65-66

²¹ https://historia.ro/sectiune/general/secventa-romaneasca-a-bataliei-de-la-stalingrad-581894.html#google_vignette

²² Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p.378-379

„Sîmbătă, 21 noiembrie 1942. Situația pe front gravă. Trupele Corpului 5 Armată se mențin pe front, dar Corpul Blindat nu a reușit să închidă spărtura făcută în zona Corpului 2 Armată ci, din contră, a căzut și el în defensivă, fiind silit a se apăra de atacul puternic rus.”²³

„Cu toate insistențele părții române, Hitler a refuzat să aprobe ieșirea din încercuire a acestui grup, astfel că, la 22 noiembrie 1942, el a fost capturat de către sovietici. *„Vom continua să luptăm fără nici un gând de capitulare”*, a spus el, dar trupele sale, deși rezistau cu curaj, rămăseseră fără provizii și fără muniție.”²⁴

„În aceasta zi au loc scene tragice în catunul Golovski (unde era Comandamentul Diviziei 6 Infanterie - generalul Lascăr). Încă din 20.11.1942, venise aici și generalul Mazarini, comandantul Diviziei 5 Infanterie. Localitatea era aproape încercuită. A fost luată cu asalt și la finalul zilei, Grupul Lascar s-a predat. Reușiseră să scape în mod organizat, în seara acestei zile, maiorul Gheorghe Răscănescu cu întreg batalionul său (cca.500 militari) și coloana sub ordinele generalului Ioan Sion (cca.10-15.000 militari). În rest numai grupuri mici și răzlețe de militari au mai reușit să scape. Toată ziua de 22.11.1942, în Golovski a fost o mare agitație. Cu cât se apropiau de localitate trupele sovietice, cu atât agitația era mai mare în rândul trupeii și a conducătorilor, ajungându-se în unele momente chiar la haos. Din cauza aglomeratiei (erau aici trupe din 5 Divizii !!!), ordinea era foarte greu de restabilit. Aici au fost luați **prizonieri cca.7000 - 8000 militari români**.[...]

Colonelul Teodorescu, comandantul Regimentului 15 Infanterie, a reușit să scape din Golovski **printr-un atac la baioneta**, la orele 23.00 – 1.00 noaptea! Deși, au rămas fără muniție, colonelul Teodorescu a ordonat grupului său de circa 100 oameni să încerce să se retragă din sat **printr-un atac la baioneta și prin strigate de „Uraaaa”**. Fiind întuneric, iar rușii crezând că sunt atacați de trupe numeroase, grupul său a reușit să scape ca prin minune, doar cu câteva pierderi (Detalii și în cartea noastră „Noi am luptat în Cotul Donului”).²⁵

După luptele grele duse de armatele române la 21 noiembrie 1942 la Cotul Donului, trupele sovietice își concentrează eforturile pentru a lărgi breșa realizată în ziua precedentă între văile Țuțkan și Țarița (atacând puternic și

²³ Constantin Sănătescu op. cit. p. 66

²⁴ https://historia.ro/sectiune/general/secventa-romaneasca-a-bataliei-de-la-stalingrad-581894.html#google_vignette

²⁵ Ibidem

diviziile blindate 1 română și 22 germană) pentru a încercui definitiv Gruparea "general Lascăr". În seara zilei, un căpitan sovietic, cu "o ținută destul de îngrijită și un aspect milităresc", se prezintă la comandamentul Diviziei 6 infanterie, la Golovski, și prezintă o scrisoare "scrisă prost la mașină", cu următorul conținut: "Sunteți încercuiți, nu mai aveți nici o scăpare. Nemții fug și vă lasă. Vă dăm termen de predare. Spuneți condițiile predării, altfel vă vom distruge". Analizând situația, generalii Lascăr și Sion au decis "să se reziste"; demoralizat, generalul Nicolae Mazarini a apreciat că "nu se mai poate rezista". Totuși răspunsul semnat de generalii Mazarini și Lascăr a fost: "Către Comandamentul Grupului de Forțe sovietice: Comandamentul Grupului de forțe român, ofițerii și soldații comunică: Vom duce lupta mai departe, fără nici un gând de predare". Răspunsul dat comandamentului sovietic a fost comunicat și maiorului german Hohenhausen, șeful Detașamentului german de legătură cu Divizia 6 infanterie. În numele Führer-ului, acesta, "emoționat și mulțumit de hotărârea luată" a mulțumit pentru "loialitatea și camaraderie de arme arătate de armata română".

În același timp se primește următoarea radiogramă de la Grupul german de armate B: "Rezistați! Intervenim pentru a vă despresura!". Între timp luptele continuă, până la orele 11, Divizia 5 Infanterie fiind "sfârșită". Comandamentului Armatei 3, transmite că rezistența trebuie dusă mai departe, armata urmând a face tot posibilul pentru a veni în ajutor. ²⁶

În jurnalul personal, generalul Sănătescu nota: "Unitățile noastre încercuite poartă acum denumirea de „Grupul G-al Lascăr” (după comandantul Diviziei 6 Infanterie, care a primit ordin prin radio să ia comanda tuturor forțelor, ca fiind cel mai vechi)! Se iau măsuri pentru ca Grupul G-al Lascăr să fie aprovizionat pe calea aerului, căci nu mai este altă posibilitate. Drept consolare că vor fi sacrificați, s-a comunicat tuturor comandanților din Grupul G-al Lascăr că sînt decorați... Se fac pregătiri ca Divizia 22 Blindată germană să încerce o despresurare. Sînt convinși că nu va reuși, întrucît am văzut halul în care sînt marile unități germane." ²⁷

Bravul general-locotenent Mihail Lascăr „a fost luat prizonier și trecut prin mai multe lagăre, iar în aprilie 1945 a fost numit comandant al Diviziei „Horia, Cloșca și Crișan”, constituită din prizonieri români în URSS. Era a doua mare unitate de acest tip, prima a fost „Tudor Vladimirescu”. Cele două

²⁶ https://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Mazarini

²⁷ Constantin Sănătescu, op. cit. p. 69

divizii au avut un rol important în sovietizarea armatei române, proces început în primăvara anului 1945.²⁸

Un episod mai puțin cunoscut se petrece în localitatea Bol. Donscinska. În dimineața zilei de 23.11.1942, după retragerea Grupului Sion din Golovski, militarii români au ajuns în această localitatea.

Deși erau copleșiți din toate punctele de vedere, (muniția era pe terminate, fără care de luptă, cu tunuri A.C. puține și inefficiente, hrana nu se mai primise de câteva zile), aici au trecut la apărarea localității. Alături de ei se află și Divizia 22 Tancuri germană, dar care nu avea suficiente care de luptă pentru a face față atacului sovietic. Depășită numeric, divizia germană se retrage din sat în dimineața zilei de 24.11.1942, lăsând trupele generalului Sion, față în față cu un inamic foarte puternic.

Câteva frânturi din declarațiile unui sublocotenent din Divizia 15 Infanterie (comandată de generalul Ioan Sion) care a supraviețuit bătăliei:²⁹

„20.11.1942, comandantul Diviziei 15 Infanterie ordonă artileriei foc împotriva tancurilor și pleacă de la punctul său de comanda spre linia I pentru a organiza el însuși aceste acțiuni.” „În zilele de 21 - 22.11.1942 inamicul ajunge în zona unde era artileria Diviziei 15 și P.C. al acesteia (inclusiv generalul Sion).”

„Acesta (Sion), în picioare și cu binoclul la ochi, conduce cu un curaj deosebit acțiunea artileriei și a rezervelor introduse în luptă, fără a ține seama de focul inamicului și de tancurile care amenințau aceste poziții, din toate direcțiile!!!”

„Rămași în localitatea Bol. Donscinska, pe 24 noiembrie, generalul Sion și trupele sale au continuat să reziste atacurilor sovietice. De trei ori s-a cerut ajutor diviziei blindate germane, care a făcut doar promisiuni, dar, practic, nu i le-a acordat. În mijlocul trupelor, generalul Sion își îmbărbăta soldații, trecând de nenumărate ori la numai câțiva zeci de metri în fața tancurilor dușmane, prin focul mitralierelor. Locotenent-colonelul Krüger, martor al evenimentelor avea să noteze: *«Trupele române au luptat vitejește»*.” (Alesandru Duțu și Florica Dobre finalul eroic al lui Ioan Sion din 24 noiembrie 1942 în cartea *„Eroi români pe frontul de răsărit (1941-1944)”*, Editura Eminescu, 1995)³⁰

²⁸ https://historia.ro/sectiune/general/secventa-romaneasca-a-bataliei-de-la-stalingrad-581894.html#google_vignette

²⁹ Ionuț - Mihăiță Ocoleanu în [Cotul Donului - Stalingrad - Stepa Calmuca 1942](https://www.facebook.com/groups/555358214975571/posts/1733840883793959/?_rdr)

https://www.facebook.com/groups/555358214975571/posts/1733840883793959/?_rdr

³⁰ <https://adevarul.ro/stiri-locale/pitesti/povestea-generalului-ioan-sion-singurul-comandant-1727134.html>

„Situația deosebit de critică în care s-au găsit trupele române a culminat la orele 10 când, în forță, sovieticii au atacat satul. Muniția le era pe terminate; câteva grenade și ultimele cartușe au fost împărțite de însuși generalul Sion. În panica ce se accentua din ce în ce mai mult, militarii au început să părăsească poziția. Generalul Sion a încercat să le vorbească, să-i încurajeze. Totul era însă în zadar, ostașii retrăgându-se sub focul tancurilor inamice și al mitralierelor care loveau în plin. Tot câmpul luptei era acoperit de morți și răniți. La orele 13, în timp ce generalul Sion încerca, împreună cu câțiva subordonați să ajungă în dispozitivul diviziei germane, a fost somat să se predea. Unul dintre ofițeri, maiorul Busuioceanu a strigat: «Domnule general, rușii sunt aici, fugiți». Era însă prea târziu. Generalul a fost răpus de gloanțele dușmane. *«Astfel – consemna jurnalul de operații al mării unități – cade la datorie generalul Sion, care numai cu cei trei ofițeri din statul major și păzit de șoferul credincios, rămâne ultimul pe poziție ca cel mai brav între bravi, soldat al țării(...)*»³¹.

„Divizia Blindată română s-a salvat, ba a avut și un succes mare asupra unui corp de cavalerie rus, care voia să pătrundă spre sud-vest; apoi, Divizia 15 (G-al Sion) a reușit să iasă din încercuire și se apropie de Cîr cu vreo 2 000 de oameni și 150 de ofițeri.”³² consemna același general Sănătescu, însă dintr-o notă de subsol aflăm că ” în adevăr, această bravă divizie a reușit să iasă din încercuire - însă, pe când venea spre frontul nostru, a avut nenorocul să fie întâlnită de «o divizie blindată germană care a vîrît-o într-o luptă unde a fost complet decimată, murind eroic și comandantul diviziei (G-al Sion).»³³

Și declarația maiorului Busuioceanu (care a fost alături de general în acele clipe) descrie dispariția acestuia:

„Am arătat această situație dlui gen. Sion, dar dânsul exaltat de spiritul datoriei nu a voit să plece și mi-a ordonat să mai strâng soldați în jurul Domniei-Sale și să continuăm lupta. Am mai adunat circa 20-30 soldați și am început să tragem în rușii ce înaintau la circa 4-500 m. După puțin timp acești soldați ne-au părăsit rămânând singur cu dl. Gl. Sion, Cpt. Severin și Slt. Galben. În același timp ni s-a semnalat în flancul drept un car rus. Am fost trimis de dl. Gl. Sion să recunosc o viroagă în această direcție. M-am depărtat la circa 50 m. de D-sa și în față m-am trezit cu circa o companie de ruși care m-au somat să mă predau. Subsemnatul am strigat la dl. Gl. Sion să fugă că sunt rușii, am tras două focuri de pistol înspre ruși și am început să fug. După

³¹ <https://adevarul.ro/stiri-locale/pitesti/povestea-generalului-ioan-sion-singurul-comandant-1727134.html>

³² Constantin Sănătescu op. cit. p. 70

³³ *Ibidem* p. 71

circa 100 m am fost rănit în picior. Lângă mine a apărut Cpt. Severin pe care îl lăsasem lângă dl. Gl. Sion când am strigat să fugă. Mi-a declarat că și dl. Gl. Sion a început să fugă cu el odată însă nu știe unde a rămas. La această oră, rezistența românească în sat a încetat definitiv (ora 13). ”³⁴

„Arhivele Militare Ruse, menționează că în 24.11.1942 în acea zonă a fost ucis un general român. Aceasta informație confirmă moartea generalului Ioan Alecu Sion.”³⁵

În Arhivele Militare române generalul Ioan Alecu Sion figurează ca dispărut. Sursa: Arhivele Militare.

Generalul Sănătescu nota în jurnalul său: ” [...] îmi pare că de joi pînă azi s-a scurs o lună; așa de numeroase au fost evenimentele, încît mă întreb cum au putut încăpea într-un spațiu așa restrîns de timp. în patru zile, o armată distrusă și un front prăbușit; nici nu se poate un succes tactic mai mare... Pericolul încă n-ar fi grav, căci succesul rusesc n-a trecut și în domeniul strategic; dacă vor reuși să pătrundă aici, apoi totul se va sfîrși tragic.

Coloane în dezordine se retrag dinspre nord și dinspre est, blocînd drumurile; fugarii merg unii după alții fără vreo țintă, fără hrană, rebegiți de frig și cu aspect de spectre; cai morți de-a lungul drumurilor. Un tablou pe care nici un pictor n-a putut să-l pună pe pînză și nici un scriitor să-l descrie. Paginile lui Zola din *La Debâcle* și ale lui Tolstoi din *Război și pace* sînt imagini palide pe lîngă ce ne e dat să vedem. Ce departe-i arta de natură!”³⁶

Achile Sari, în cartea sa ”*Pohod na Sibir!*”³⁷, descrie prima întîlnire cu valul de tancuri sovietice, din ziua de 22 noiembrie 1942, după 3 zile de retragere continuă:

„Am fi fost capabili de orice sacrificiu, pe chipurile tuturor de la soldat la ofițer se citea dorința arzătoare de a uni eforturile într-un suprem sacrificiu în realizarea acestui ideal. Eram 3 ofițeri de artilerie din 3 unități diferite, doi comandanți de baterie de obuziere, am fost comandant de baterie de tunuri de 75 mm, în prezent ofițer observator al Divizionului de artilerie.

Ne-am împărțit la iuțea comenzile, eu comandam acum o superbaterie de 7 piese de tunuri de câmp 75 mm, deservite de servanți autentici, avînd în jurul meu pe cei 12 ortaci de care nu m-aș fi despărțit nici mort. Și ei simțeau același lucru și fiecare pas făcut era urmat de pașii lor. Am părăsit buncărul fiecare dintre noi, cunoscându-ne misiunea, iar afară mă așteptau cu sufletul la gură.

³⁴ Ionuț - Mihăiță Ocoleanu în [Cotul Donului - Stalingrad - Stepa Calmuca 1942](https://www.facebook.com/groups/555358214975571/posts/1733840883793959/?_rdr)
https://www.facebook.com/groups/555358214975571/posts/1733840883793959/?_rdr

³⁵ *Ibidem*

³⁶ Constantin Sănătescu, op. cit. p. 69

³⁷ Achile Sari - *Pohod na Sibir! Speranța care a surpat porțile iadului*, Editura Venus, 1994

Probabil că mina de bucurie și încrederea ce-mi îmblânzeau ochii și făcu să pară un surâs de binețe în colțul gurii, i-au ușurat și pe ei. Le-am vorbit din mers ce aveau de făcut, îndreptându-ne cu toți spre poziția improvizată a superbateriei mele. Așezați în rând în linie dreaptă distanțele între ele la 20 m, piesele așteptau docile să fie încărcate și să-și azvârle, împrôscând cu proiectile câmpia înzăpezită. După o sumară inspecție și preluarea comenzii, am discutat cu sergenți comandanți de tun, trecând pe harta pe care o aveam în port-hart sumar coordonatele bateriei, urmând a mă deplasa spre prima linie la care se lucra de zor, pentru a-mi culege toate datele necesare eventualelor trageri pe care urma să le comand ca ofițer observator, lăsând în baterie pe cel mai isteț sergent, comandant de tun, comandant de baterie de tragere. [...] Ziua era frumoasă, soarele își arăta rar fața, ieșind timid de după vreun nor, vizibilitatea era bună, iar tăcerea ce ne înconjura marea încordarea. Îi simțeam pe aproape, le miroseam prezența, dar nu știam de unde vor ataca. Practic eram încercuiți, cu excepția unei fâșii de vreo 2 km, din spatele nostru, care forma un coridor încă neinterceptat. [...] Eram deci în prima linie și vedeam valea cu cele două povârnișuri ale dealului, care flancau valea, pierzându-se lin, când deodată se auzi huruit de tancuri pe care ne era greu să-l localizăm. Nu s-au lăsat mult așteptate și de pe ambele creste ce ne flancau, și-au făcut apariția înaintând în zig-zag magaoaiele de oțel [...] Înaintau cu precauție parcă scrutând valea în căutarea prăzii cât mai bogată asupra căreia să se năpustească. Coborau de pe ambele versante nebănuind că nu eram dispuși să ne vindem pielea așa ușor. [...] În gropile individuale ale vânătorilor de tancuri dispuse la aproximativ 100-150 m, înaintea primei linii de infanterie, soldații înarmați cu grenade antitanc, sticle incendiare, puști mitraliere, așteptau încordați primele victorii. [...]

Nu se trăsesese nici un foc, toți așteptau încordați clipa cea mai eficientă a proiectilelor antitanc. Magaoaiele coborau și primele atinseseră piciorul pantei, îndreptându-se pe vale spre noi. Deodată, din zeci de guri, au brăzdat aerul, speriind liniștea văii, sute de proiectile trase de tunurile Bofors, fiecare reperându-și câte un tanc.

În fața ochilor puteam observa fără binoclu, cum unele săreau pe loc ca niște berbeci și care se învârtteau în cerc pe șenile sau oprite pur și simplu din mers, urmate imediat de nori de fum, ce ieșeau ca dintr-un butoi de motorină.

Puteai vedea clar, cum chepengurile turelelor se deschideau și servanții ieșeau cu rapiditate din ele. Prima salvă puternică i-a pus în derută și aveam satisfacția unui frumos rezultat. Luați prin surprindere, când se așteptau cel mai puțin la vreo ripostă atât de puternică, organizată din partea noastră, unele dintre ele au făcut stânga împrejur, urcând în viteză dealul și dispărând

după creste. Pentru câteva clipe, avusesem impresia că s-au răspândit și că ne vor lăsa în pace, dar nu ne-a fost dat să ne bucurăm prea mult, că al doilea val, mai impresionant prin numărul lor, și-a făcut apariția pe creste. Acum eram siguri că inamicul nu glumește, că nu era o operațiune de recunoaștere, ci o ofensivă decisă să ne lichideze complet. Mulțimea tancurilor ce-și făcuse apariția, formau o masă enormă de oțel ce se mișca ondulatoriu, coborând spre noi. Păreau hotărâte să ne termine și înaintarea lor, micșorând distanța dintre noi, era mai rapidă.”³⁸

După luptele extraordinar de grele din zona flancului de nord, în după amiaza zilei de 24.11.1942, câteva sute de militari români reușesc și ei să se retragă din satul asaltat, însă mulți militari români au fost încercuiți și luați prizonieri, după ce, în prealabil, au făcut inutilizabil armamentul din dotare.

Din *Darea de seamă despre activitatea pastorală desfășurată pe front de preotul căpitan activ Friciu Octavian, ca și confesor al Ambulanței Diviziei a 20-a Infanterie, din 20 august 1942 până în 15 martie 1943* aflăm însă că o parte din militarii români sunt nevoiți să se retragă spre est, spre Stalingrad: „În ziua de 23 noiembrie, o zi grea pentru noi, căci rușii presau mereu cu tot felul de arme spre orașul Kalaci. După o luptă cruntă, unde se auzeau, printre focurile armelor, țipătul strident și răcnete sinistre ale soldaților bolșevici, care au rupt rezistența germană și a noastră și s-au năpustit în oraș cu tancurile, peste podul Donului.

Din învălmășeala și panica de nedescris ce s-au produs în oraș, când rușii trăgeau din tancuri, a trebuit să fugim, care cum am putut, rămânându-ne toate bagajele și tot materialul sanitar la ruși. Eu m-am salvat pe jos, printre tancurile rusești, fiindcă mașinii cu care eram i-au împușcat roțile de dinainte și astfel m-am retras printre mașinile germane care fugeau spre Stalingrad. Alergând pe jos mult timp, până ce am fost luat de o mașină germană, am putut să văd pe câmpul întins căruțe cu cai fără conducători, alergând, cai singuri, ostași călări și ostași pe jos.

Cea mai mare parte a armatei noastre din acest oraș, s-a salvat intrând în punga ce se formase în fața Stalingradului.”³⁹

„În seara zilei de 24.11.1942, șeful DVK (detașament de legatură german de pe lângă trupele române) colonelul Schone, trimite superiorilor săi un raport în care prezintă realitatea acelor zile (23 - 24.11.1942) și numește

³⁸ Achile Sari - *Pohod na Sibir! Speranța care a surpat porțile iadului*, Editura Venus, 1994

³⁹ Vasile Șoimaru *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013, p.44 – 45, p. 108

comportamentul militarilor români în timpul luptelor „*sehr tapfer gekämpft*” (au luptat foarte curajos).⁴⁰

O mică parte dintre militarii români a hotărât să forțeze linia frontului pentru a scăpa din încercuire, însă din cauza condițiilor grele (zăpadă, viscol, ger, distanțe mari), puțini au reușit acest lucru. Printre ei s-a numărat și Oleg Dombrowschi – locotenent în Regimentul 25 Artilerie, care rememora⁴¹: „*Am aflat că suntem încercuiți. O atmosferă de o aparentă liniște s-a instalat seara, toată noaptea, a doua zi dimineața până pe la prânz. Nu știam ce se-ntâmplă. Auzeam câte ceva de pe la soldați, de la curieri. Noi toți eram legați de poziții. Stăteam încordați. Și, în această situație, am auzit că o să vină o delegație rusească să trateze cu cei trei generali [Lascăr, Mazarini, Sion] la postul de comandă al unuia din ei. Spre seară, a apărut un grup de parlamentari ruși cu un steag alb. Erau vreo 5-6, au trecut la 150-200 m de mine. Prin fața tunurilor noastre au defilat, însoțiți de 2 – 3 ofițeri români. Rușii ne-au cerut capitularea necondiționată. În aceste situație, generalul Sion, comandantul Diviziei a 15-a Infanterie, a refuzat să discute cu rușii. Și a ordonat spargerea încercuirii. După ce au trecut parlamentarii sovietici, la vreo două ore a venit generalul Sion... am simțit c-a venit, în spate au început să alerge agenții, ofițerii de legătură. El a spus că a refuzat condițiile puse de ruși – predarea necondiționată -, și noi într-o oră, două să ne regrupăm și să încercăm să spargem încercuirea mergând spre vest, spre Corpul 22 Blindat german. Și, când s-a întunecat, am scos tunurile din baterie. Infanteria s-a retras din linia întâia și s-a regrupat. Fiecare a încercat, pe drumurile care erau în spate, să iasă. Am plecat în coloană. Cu noi erau comandantul divizionului, comandantul unui batalion de infanterie, niște ofițeri, ostași grămadă. Am renunțat la căruțe, numai tunurile, chesoanele și armamentul de infanterie pe ostași. Tunurile erau tractate de cai. [...] Generalul Sion era undeva afară și primeam vești de la el. S-a auzit huriit de tancuri. Am auzit strigăte de-afară: „Tancuri! Tancuri! Tancuri!” Agitație în casa respectivă. Am auzit cum în fața casei s-a proptit un tanc. Am vrut să mă apropiu, erau ofițeri la ușă și toți spuneau: „Nu avem nici o ieșire. Ne predăm! Ne predăm!” S-a tras o rafală sau două de mitralieră din tancul respectiv înspre casă, prin pereți, pe deasupra ușii, ceea ce a grăbit atmosfera de panică, care i-a apucat pe toți cei din față. Eu am decis să nu rămân prizonier. M-am întors, m-am strecurat în camera din mijloc și din ea în altă cămăruță din fund, am*

⁴⁰ Ibidem

⁴¹ <https://www.rador.ro/2021/08/13/am-luptat-pe-frontul-de-est-xxviii-stalingrad-fuga-din-incercuire/>

*spart un geam, am sărit pe geam și am început să mă târăsc pentru că de undeva o mitralieră trăgea înspre noi. În spatele meu a mai sărit un subofițer, un căpitan și încă cineva. Am ajuns în zona unde erau caii. Am găsit numai o parte din cai și o parte din oameni. O parte din oameni plecaseră spre unitățile germane.*⁴²

În continuare locotenentul Oleg Dombrovski descrie haosul creat și lupta disperată a trupelor române pentru a ieși din încercuire, dar și reacția ostilă a aliaților germani:

„Spre dimineață, am ajuns pe un bot de deal cu pereți foarte abrupti. Am reușit să trecem și toată coloana noastră s-a scurs spre următorul sat. În clipa când am ajuns noi pe botul acesta de deal, din dreapta, la vreo 300 m, a apărut un grup mare de ruși cu câțiva călăreți. I-am văzut cum ne-arată cu degetul. Rămăsesem numai eu cu ostașii mei. N-am ezitat. Am pus obuzierele în baterie și am deschis foc la vedere asupra acestei coloane de ruși, pe care, bineînțeles, în câteva minute am dispersat-o.

*Mi-am adunat toți oamenii din baterie care rămăseseră și am plecat spre unitățile germane. Acolo, mașini germane, unele aveau tunuri de remorcat care erau pe poziție, altele... chesoane... Deci fiecare mașină avea o destinație. Toți ostașii noștri se îngrămădeau să urce în aceste mașini, iar nemții nu îi primeau pentru că o parte din nemți erau jos, în jurul armamentului, și mașina aia trebuia să tracteze un tun, să tracteze ceva. Ai noștri nu înțelegeau treaba asta sau nu vroiau să înțeleagă, se apucau de mașini. Nemții le dădeau peste mână ca să nu se urce în mașină, să lase mașina liberă. În această atmosferă, ai noștri au dat de o mașină unde au găsit hrana rece a ostașilor germani. Au consumat-o repede. În această atmosferă mi-am luat grupa de ostași... circa 80 ostași. În timpul ăsta, au început să afluiască grupuri mai mari sau mai mici de ostași care nu vroiau să se predea. Au auzit că noi ieșim din dispozitiv și au vrut să vină spre noi. Atunci am auzit că generalul Sion a murit fiind împușcat în linia întâi.*⁴³

„O excepțională faptă de arme a aparținut maiorului Gheorghe Răscănescu. El a reușit să scoată din încercuire Batalionul 1 din Regimentul 15 „Războieni“, având asupra sa ca instrument de orientare numai o busolă „Bézar“. Pentru acest act de bravură, maiorul Răscănescu a fost decorat cu „Crucea de Fier“ clasa I, de către generalul-colonel Wolfram von Richthofen, comandantul Flotei 4 aeriene germane. Hitler i-a acordat „Crucea de Cavaler al Crucii de Fier“,

⁴² Ibidem

⁴³ Ibidem

care i-a fost înmănată la 7 dec. 1942 de feldmareșalul Erich von Manstein, A primit, la 31 martie 1943 și Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a III-a. ⁴⁴

Din imaginea de ansamblu a dramei românești de la Cotul Donului nu pot lipsi scenele ”de-a dreptul cutremurătoare, care se petreceau în spitalele de campanie. *“Aici totul este ticsit”*, relatează un subofițer de la o bază de reparații din Peskovatka, suferind grav de icter. *“Cei răniți ușor și bolnavii erau nevoiți să-și găsească singuri adăpost.”* El însuși a trebuit să petreacă noaptea în zăpadă. Alții sufereau și mai mult. În noroiul înghețat din curtea spitalului erau parcate camioane pline de soldați cu membre amputate sau capete bandajate. Șoferii dispăruseră și cadavrele nu fuseseră scoase dintre răniți. Nimeni nu le-a oferit celor în viață ceva de mâncare sau de băut. Sanitarii și medicii erau prea ocupați, iar soldații care treceau prin curte ignorau strigătele lor de ajutor. Bolnavii prefăcuți sau răniții care se puteau deplasa și încercau să se interneze în spitalul de campanie erau dirijați către un subofițer însărcinat cu adunarea celor care se rătăciseră de unitățile lor pentru a-i regrupa în companiile nou înjghebate. Celor care suferiseră degerături, dacă acestea nu erau foarte grave, li se dădeau un unguent și bandaje, apoi erau trimiși din nou pe front.

În interior, pacienții moșăiau apatici. Aerul era greu și umed, dar cel puțin era cald. Sanitarii scoteau bandajele cu care veniseră răniții, multe dintre ele colcăind de păduchi cenușii, le curățau rănilor, le făceau injecții antitetanice și îi rebandajau. Șansele de supraviețuire ale unui om depindeau mai ales de tipul și locul leziunii. Proiectilul - fie schijă, fragment de grenadă sau glonț - conta mai puțin decât locul prin care intra. Triajul era simplu. Cei cu răni serioase la cap sau la stomac erau lăsați să moară, pentru că o operație pentru astfel de leziuni solicita o echipă chirurgicală între nouăzeci de minute și două ore și doar un pacient din doi supraviețuia. Prioritari erau răniții care se țineau pe picioare. Aceștia puteau fi trimiși înapoi pe front. Tărgile ocupau prea mult loc și necesitau prea multă mână de lucru. Rănilor grave la nivelul membrelor se rezolvau cu rezeziune. Chirurgii, cu șorțuri de cauciuc, cu scalpele și ferăstraie, lucrând doi câte doi, amputau mâini și picioare, pacientul fiind imobilizat de doi sanitari. Eterul se folosea cu economie pentru ca rezerva să țină mai mult timp. Ce se tăia se arunca în găleți. Podeaua din jurul mesei de operații era alunecoasă din cauza sângelui, deși era spălată din când în când în grabă. Un amestec de mirosuri grele acoperea orice urmă de fenol folosit în spitalele de campanie. „*Linia de producție*” chirurgicală funcționa continuu. ⁴⁵

⁴⁴ Petre Otu – *Perspectiva românească a bătăliei de la Stalingrad* Revista de Istorie Militară, Nr. 5 - 6 / 2022, p. 69

⁴⁵ Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p. 390 - 391

Alături de trupele Armatei 6 germane încercuite în orașul Stalingrad, figurau la data de 9.12.1942, 12607 militari români, din Diviziile 1 Cavalerie și 20 Infanterie. Sintetizând drama trăită de militarii români în aceste lupte, generalul Petre Dumitrescu, comandantul Armatei 3 consemna:

„Este o obligație pentru mine să arăt că infanteria noastră și-a făcut cu prisosință datoria, a stat neclintită, dar frontul ei subțire a fost ușor străbătut de masele de care puternice, contra cărora nu avea mijloace de luptă. Infanteria noastră a primit cu bravură admirabilă lupta neegală, cu un adversar mult mai numeros, mai tare și invulnerabil. S-a jertfit, cu onoare nepătată, pe pozițiile ce s-au încredințat să le apere fără gând de retragere.”⁴⁶

„Bătălia Stalingradului - în care armata română a pierdut 158 854 militari, morți și prizonieri - a declanșat o criză de încredere între înaltele Comandamente române și germane, a cărei manifestare a constituit-o scrisoarea din 9 decembrie 1942 a lui Ion Antonescu adresată feldmareșalului E. von Manstein. Germanii îi considerau responsabili pe români de străpungerea frontului de către Armata Roșie și adoptaseră față de „frații lor de arme” o atitudine arogantă, mergând până la ostilitate. Antonescu a reacționat rapid și energic, subliniind că, în fapt, nu aveam nici o obligație militară față de Reich: „România și-a oferit aproape totalitatea forțelor ei armate [...] ca, alături de armata germană, să contribuie la zdrobirea bolșevismului, împlinind astfel un rol european, foarte depărtat de modestele ei idealuri naționale și politice.”⁴⁷

Bibliografie

1. Duțu, Alesandru; Dobre, Florica; Loghin Leonida: *„Armata română în Al Doilea Război Mondial”*, Editura Enciclopedică 1999, București.
2. Platon Chirnoagă, *Istoria politică și militară a războiului României contra Rusiei Sovietice 22 iunie 1941- 23 august 1944*, Ediția II, Editura Carpații, Madrid, 1958
3. Irving, David: *„Hitler”*, New York, 1977.
4. Beevor, Antony: *„Stalingrad”*, Editura Rao International Publishing Company, 2005
5. *„Istoria militară a poporului român”*, vol VI, Editura Militară, București 1989.

⁴⁶ Adrian Pandeia, Ion Pavelescu, Eftimie Ardeleanu, *Românii la Stalingrad. Viziunea românească asupra tragediei din Cotul Donului și Stepa Calmucă*, Editura Militară, București, 1 992, p. 37.

⁴⁷ Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed.Univers Enciclopedic Gold, 2014, p. 415

6. Gheorghe Buzatu, *Mareșalul Antonescu la judecata istoriei*, București, Editura Mica Valahie, 2002 - coordonare și colaborare; ediția a II-a - Trecutul la judecata istoriei. Mareșalul Ion Antonescu: Pro și contra, București, Editura Mica Valahie, 2006.
7. Gheorghe Buzatu, *România cu și fără Antonescu: documente, studii, relatări și comentarii*, Iași, Editura Moldova, 1991.
8. Gheorghe Buzatu, *Hitler, Stalin, Antonescu*, I, Ploiești, Editura Mileniul III, 2005.
9. Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed.Univers Enciclopedic Gold, 2014
10. Dinu Zamfirescu, *Tragedia României, 1939-1947*. Texte apărute în „Dialog”, revistă din Germania a exilului politic românesc, selectate și îngrijite de Ion Solacolu, prefață Neagu Djuvara, postfață Florin Constantiniu (București: Editura Pro Historia, 2004)
11. Jean Ancel, *Roumanian-German Relations, 1936-1944*, vol. 9, Documents Concerning the Fate of Romanian Jewry During the Holocaust (New York: Beate Klarsfeld Foundation, 1986) (în continuare; Ancel, Documents); The War Years, June 23, 1941- December 11, 1941, vol. 8, ser. D, Documents on German Foreign Policy 1918-1945 (London: Her Majesty's Stationery Office, 1964).
12. Rebecca Haynes, *Politica României față de Germania între 1936-1940* (Iași: Polirom, 2003)
13. Harry M. Howard, *The Policy of National Socialist Germania in Southeastern Europe*, Harry S. Truman Library, pp. 10-529.
14. Andreas Hillgruber, *Hitler, König Carol und Marschall Antonescu. Die deutsch-rumänischen Beziehungen 1938-1944* (Wiesbaden: Steiner 1954)
15. Eric von Mainstein, *Victorii Pierdute*, Editura Elit, 1982
16. Adrian Pandea, Ion Pavelescu, Eftimie Ardeleanu, *Românii la Stalingrad. Viziunea românească asupra tragediei din Cotul Donului și Stepa Calmucă*, Editura Militară, București, 1 992
17. Tuleu, Ioan Valeriu: „Războiul trăit”, Editura Viața arădeană, Arad, 2012.
18. Șoimaru Vasile *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013
19. Adrian Pandea, Ion Pavelescu, Eftimie Ardeleanu, *Românii la Stalingrad. Viziunea românească asupra tragediei din Cotul Donului și Stepa Calmucă*, Editura Militară, București, 1 992

History Retrieved - Romania on the Eastern Front (VIII) Testimonies from Hell at the Don's Bend

The article includes painful testimonies about the tragic events of November 1942, the Battle of Stalingrad. The Romanian army lost 158,854 soldiers dead and prisoners at the Don's Bend on the Kalmykia Steppe in the most horrific battle of the Second World War.

Historical and military studies have revealed that the plan of Operation Uranus was very simple, very ingenious, but particularly ambitious in scope: the encirclement of General Paulus' 6th Army.

The main strike was launched at dawn on 19th November, more than 160 kilometres west of Stalingrad, in a south-easterly direction from the Serafimovich bridgehead. Situated south of the Don, this 65-kilometer-long strip, which the Romanian 3rd Army had failed to occupy, was far enough away from the rear guard of the 6th Army. The German mechanized forces concentrated in and around Stalingrad did not have enough time to launch a counter-attack to redress the situation.

A second strike was launched simultaneously from the bridgehead at Kletkaia, in the area of the 4th Army Corps, to attack the rear guard of Strecke's 11th Army Corps deployed in the mists of the Don.

The third strike, the one that would close the circle, was launched on 20th November, 1942, from the area south of Stalingrad. Massive tank formations attacked in the area poorly controlled by the Romanian 4th Army in a north-westerly direction to meet the main assault near Kalaci and cut off any possibility of supplying and withdrawing the encircled German troops. For this operation, the Soviet command concentrated about 60 per cent of the entire tank force of the Red Army.

Although the Romanians fought heroically, their positions were shattered by Soviet tanks. The main Romanian formation that resisted the attack was the remnants of the 5th Army Corps assembled by the brave Lieutenant-General Mihail Lascăr, after it had been isolated between two major Soviet armoured attacks.

The heroic death of General Ioan Alecu Sion at Bol. Donskinska is also recorded.

Cronică de film. *Adela*, regia Mircea Veroiu

Prof. Andreea Costin

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Mircea Veroiu, regizorul român care își asumase „răspunderea pentru o cinematografie mai cultă, mai profundă, mai elevată artistică”¹, așa cum o considera fostul său colaborator și admirator deopotrivă, Constantin Pivniceru, aduce în fața publicului în anul 1985 filmul *Adela*, inspirat din romanul cu același nume, scris de G. Ibrăileanu. Considerăm alegerea regizorului de a transpune cinematografic această carte a fi una îndrăznească întrucât demersul a presupus o serie de provocări. Cu toate că Mircea Veroiu nu era la primul său proiect de adaptare cinematografică, în cazul romanului *Adela* a fost nevoit să găsească maniera optimă de gestionare a unui text de analiză psihologică, text care, la momentul apariției, a pus probleme de interpretare inclusiv în rândul criticilor literari.

Regizorul nu și-a propus să realizeze o transpunere fidelă a romanului lui G. Ibrăileanu în plan cinematografic (abordare pe care o considerăm, de altfel, adecvată), el afirmând că filmul obținut este „o demonstrație de luciditate în zona îngustă dintre tinerețe și maturitate”².

Prioritară în filmul de față nu este atât idila dintre *Adela* și Emil Codrescu, ci problematica scurgerii inexorabile a timpului (și criticul de film Marilena Ilieșiu observă că „drama amoroasă” pe care o trăiesc personajele principale „ascunde de fapt obsesia timpului și a perisabilității biologice”, devenind „o cronică a lăncezelii cronofage la umbra pendulelor de salon”³). Susținem considerația noastră prin faptul că, pe de o parte, în film au fost incluse, preluate literal, numeroase replici din roman cu trimitere la timp (exemplu:

¹ Constantin Pivniceru, *Amintiri din actualitate. 50 de ani de cinema în România*, Editura Tritonic, București, 2012, p. 83.

² Mircea Veroiu, „*Adela* (1984)”. Accesibil la <http://aarc.ro/newfilm/film/adela-1984> (10.06.2024).

³ Marilena Ilieșiu, *Povestea poveștii în filmul românesc (1912-2012)*, Editura Polirom, Iași, 2013, p. 106.

„Tineretea beneficiază de toate, chiar și de trecerea anilor”⁴), dar și prin alte elemente precum: fotografia cu Emil în jurul vârstei de douăzeci de ani pe care o studiază atent Adela, comparând-o cu imaginea lui actuală („E mult mai bine acum!”), străduința bărbatului de a urca pe cal, de a putea să călărească precum fostul soț al Adelei (încercare nereușită ce ar putea fi privită în cheie simbolică, o probă a vârstei), defectarea orologiului, secvența în care Adela se fardează pentru a părea bătrână, scena din finalul filmului când Emil o ajută pe tânără să acopere cu o pânză marele ceas ș.a. (inclusiv gestul bărbatului de a pune la presat florile primite în dar de la Adela tot în relație cu timpul trebuie înțeles).

Totuși, regizorul nu neglijează nici dimensiunea erotică a relației dintre cei doi, chiar dacă este voalată. În film, momentele în care bărbatul sărută mâna tinerei sunt voit prelungite, iar cameramanul se apropie mult de cei doi actori atunci când are loc o apropiere fizică precum sărutarea pe frunte sau scena în care doctorul cuprinde talia Adelei pentru a o ajuta să coboare de pe cal. Masca lui Emil cade în clipa în care Adela este bolnavă și el este nevoit să își așeze capul pe pieptul tinerei pentru a auzi cum respiră. Toată ființa lui se cutremură în contextul acelei apropieri carnale.

În adaptarea cinematografică realizată de către Mircea Veroiu, Raluca Mureșanu, o femeie văduvă ce nu își arăta vârsta, după ce încercase să cocheteze, fără sorți de izbândă, și cu Emil, ajunge să accepte, după o perioadă scurtă de cunoaștere, cererea în căsătorie din partea lui Dului Drăgan (întâmplări care nu se petrec în paginile romanului). Relația dintre cei doi pare a fi o oglindă răsturnată a celei dintre Adela și Emil.

Cu toate că nu este respectat firul epic din roman și diferențe apar inclusiv la nivelul unor personaje (mama Adelei, de pildă, în volumul lui Ibrăileanu este prezentată ca fiind „anemică și reumatică”⁵, procesul de îmbătrânire fiind accelerat după moartea soțului, în timp ce în film ea este încă tânără și seducătoare), regizorul înglobează anumite simboluri și idei sugerate în opera autorului, reducând-o la esențe. Mircea Veroiu preia din roman pentru a aduce în planul filmului, deloc arbitrar, dialogurile dintre Adela și Emil despre lecturile preferate, considerațiile despre femei, discreția asupra vieții intime, aspecte ce țin de sfera moralității (Emil o apostrofează pe una dintre cele două actrițe pe care o găsește în camera prietenului său pentru vestimentația ei ce sfidează buna-cuviință), dar surprinde și în peliculă acel „plictis odihnitor”⁶ al

⁴G. Ibrăileanu, *Adela. Fragment din jurnalul lui Emil Codrescu (iulie-august 189...)*, Cu o introducere de Const. Ciopraga, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1959, p. 64.

⁵*Ibidem*, p. 63.

⁶*Ibidem*, p. 45.

locului. Astfel, regizorul aduce în fața publicului o manieră personală de înțelegere a universului lui G. Ibrăileanu, una ce pare a privi romanul raportat la întreaga operă a lui G. Ibrăileanu.

Cu toate că filmul *Adela* s-a bucurat de recunoașterea meritelor peste granițe, fiindu-i acordat în anul 1985 Marele Premiu la Festivalul de Film de la San Remo, rezultatul nu a putut, desigur, să mulțumească pe toți cineasții. Una dintre vocile contestatatoare i-a aparținut criticului de film Tudor Caranfil. Acesta consideră că „subtila analiză psihologică a lui Garabet Ibrăileanu e sacrificată vanității unui pretins rafinament plastic și unor dialoguri aforistice din roman, care – fără tangență cu imaginea – rămân doar prețios livești. Adâncă melancolie a cărții e exprimată printr-o ridicolă suită de interludii-laitmotiv de lieduri [...]. Ceea ce mai lipsește ecranizării e sufletul răvășit al eroilor”⁷. Alex. Leo Șerban are, în schimb, o percepție diferită, considerând că filmul *Adela* este „un exemplu fericit de lirism bine controlat, ce transpune intimitatea pudică a poveștii într-un stil perfect adecvat subiectului”⁸.

Din distribuția filmului fac parte mari nume ale cinematografiei românești de la acel moment, precum George Motoi (în rolul lui Emil Codrescu), Valeria Seciu (Raluca Mureșanu) sau Ștefan Sileanu (Duliu Drăgan), aspect care contribuie fundamental la reușita peliculei. Cu toate că Marina Pricopie, actrița care o întruchiează pe Adela, se afla încă în perioada de debut a carierei, considerăm că se achită mai mult decât onorabil de rolul pe care îl are de interpretat. Tânăra actriță reușește să surprindă elementele definitorii ale personajului Adela: candoare, grație, (doar) aparentă naivitate, frumusețe, feminitate, dar și perspicacitate, Adela fiind aflată încă la granița dintre copilărie și maturitate. Adrian Pintea, un alt actor de prestigiu, interpretează ireproșabil rolul primit (el este cel care descoperă cauza defectării orologiului, ca ulterior să cânte la pian), chiar dacă apariția lui în film este una meteorică. Mai menționăm doar rolul bunicii Adelei (coana Anica), actrița care o interpretează având o expresivitate facială ce îi permite să reproducă privirea rea, aspră a bătrânei.

De costumele actorilor s-au ocupat Liana Prestescu și Oana Tofan, ținutele pe care acestea le-au ales fiind atent studiate, în conformitate cu particularitățile fiecărui personaj. În timp ce Adela și mama acesteia poartă rochii elegante, în culori pastelate, fapt ce denotă rafinament, la antipod se află

⁷Tudor Caranfil, *Dicționar subiectiv al realizatorilor filmului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2013, pp. 264-265.

⁸Alex. Leo Șerban, *4 decenii, 3 ani și 2 luni cu filmul românesc*, Editura Polirom, Iași, 2009, pp. 353-354.

cele purtate de către cele două actrițe care îl vizitează pe Duliu Drăgan, rochii în culori stridente, cu ornamentație excesivă.

În privința strategiilor de filmare, am observat că trecerea de la un cadru la altul se realizează lent, gradual, iar camera se oprește adesea asupra imaginii ochilor personajelor (îndeosebi în cazul lui Emil). Există numeroase secvențe în film în care nimeni nu vorbește (se aude doar pe fundal coloana sonoră) și este urmărită exclusiv direcția privirii la unul dintre protagoniști (deloc accidental, mai ales dacă ne gândim la semnificația titlului *Privind viața*, unul dintre volumele lui G. Ibrăileanu). Această lentoare a imaginii care pentru unii dintre spectatori constituie o delectare (în categoria aceasta regăsindu-ne și noi, urmărind cu interes mai degrabă jocurile de umbră și lumină), de către alții este percepută ca învechită și anostă.

Regizorul însuși era conștient de faptul că, în genere, filmele lui nu se adresează publicului larg, după cum afirmă în cadrul unui interviu filmat⁹. Cu toate că *Adela* nu este, nici pe departe, o peliculă comercială, susținem că ea ar merita să fie vizionată inclusiv de către cinefilii ale căror preferințe nu pot fi satisfăcute în cazul adaptării cinematografice de față (cum sunt, de pildă, cei care preferă filmele care mizează pe acțiune). Afirmăm acest fapt întrucât *Adela* are câteva merite dificil de contestat. În primul rând, la nivelul imaginii, camera surprinde cadre foarte expresive din natură (lacul, câmpul cu flori, cerul cu lună), cadre ce invită la reverie, sunt voite nostalgice (o plasticitate a imaginilor). De altfel, și criticul de film Călin Căliman sesizează faptul că „tușa artistică atât de particulară” a cineastului Mircea Veroiu constă într-o „rafinată picturalitate a cadrelor”¹⁰. În al doilea rând, filmul delectează privirea spectatorului prin intermediul cadrelor ce surprind spațiile interioare („a fost conceput ca un *film de cameră*”¹¹). Atât în cazul conacului în care domiciliază Adela, cât și în interiorul camerelor locuite de Duliu Drăgan, sunt surprinse decoruri fastuoase, este o densitate de obiecte, de la corpuri de mobilă, vase cu flori, la tablouri și oglinzi. Toate acestea se revendică de la faptul că regizorul era interesat, în genere, după cum observă Marian Sorin Rădulescu, „de spiritul, nu de litera cărții, de sensuri și atmosferă”¹².

⁹ „Portret Mircea Veroiu”. Accesibil la <https://www.youtube.com/watch?v=vv8l0lemcP4> (10.06.2024).

¹⁰ Călin Căliman, *Istoria filmului românesc (1897-2000)*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000, p. 432.

¹¹ Marilena Ilieșiu, *op. cit.*, p. 106.

¹² Marian Sorin Rădulescu, *Mircea Veroiu: poezia unei lumi tragice*, Noi Media Print, București, 2018, p. 93.

Cu toate că adaptarea cinematografică pe care a realizat-o Mircea Veroiu după romanul *Adela* ni se pare a fi o producție reușită, după cum transpare din analiza noastră, există totuși o componentă a cărții pe care o considerăm importantă și ne-am fi dorit să o regăsim și în cadrul filmului. În paginile romanului sunt amintite femeile de care Emil a fost îndrăgostit în trecut (Emilica, Leonora, Eliza și Elvira), însă pe fiecare în parte a pierdut-o într-un mod dramatic. Astfel, teama de a-i mărturisi Adelei sentimentele nu provine doar din considerentul că trecerea timpului este în defavoarea lor, ci se fundamentează și pe o istorie de suferințe, neputința de a păstra alături ființa iubită. O modalitate de a introduce aceste detalii ar fi putut consta în menționarea lor în timpul unei discuții dintre Emil și prietenul său. Absența lor, însă, nu răpește cu nimic din farmecul filmului, această realizare cinematografică stând sub semnul eleganței, fragilității, rafinamentului, aspecte datorate, într-o măsură covârșitoare subtilităților regizorului.

Bibliografie:

- Caranfil, Tudor, *Dicționar subiectiv al realizatorilor filmului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2013.
- Căliman, Călin, *Istoria filmului românesc (1897-2000)*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000.
- Ciocâltei, Mircea, *Valori stilistice ale cinematografului lui Mircea Veroiu*, Editura Arvin Press, București, 2004.
- Ibrăileanu, G., *Adela. Fragment din jurnalul lui Emil Codrescu (iulie-august 189...)*, Cu o introducere de Const. Ciopraga, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1959.
- Ilieșiu, Marilena, *Povestea poveștii în filmul românesc (1912-2012)*, Editura Polirom, Iași, 2013.
- Pivniceru, Constantin, *Amintiri din actualitate. 50 de ani de cinema în România*, Editura Tritonic, București, 2012.
- Rădulescu, Marian Sorin, *Mircea Veroiu: poezia unei lumi tragice*, Noi Media Print, București, 2018.
- Șerban, Alex. Leo, *4 decenii, 3 ani și 2 luni cu filmul românesc*, Editura Polirom, Iași, 2009.

Site-uri web:

- „Adela (1985) filme românești”. Accesibil la <https://www.youtube.com/watch?v=q6fsrmdY0jY> (10.06.2024).

- „Portret Mircea Veroiu”. Accesibil la <https://www.youtube.com/watch?v=vv8l0lemcP4> (10.06.2024).
- Veroiu, Mircea, „Adela (1984)”. Accesibil la <http://aarc.ro/newfilm/film/adela-1984> (10.06.2024).

Film Review. *Adela*, directed by Mircea Veroiu

In 1985, the director Mircea Veroiu, recognized in the domestic television space for his cultured, profound, elevated way of realising artistic creations on film, succeeds in designing a film adaptation entitled *Adela* after the eponymous novel by G. Ibrăileanu. The project is all the more commendable considering the difficulty of the effort to transpose the universe of a book that focuses on psychological analysis and only secondarily on action onto the cinematographic film.

In his film, Mircea Veroiu prioritizes the problematic dimension of the inexorable passing of time, to the detriment of capturing the idyll between the protagonists. Thus, the movie *Adela* can also be seen as a tribute to eternal time.

In spite of the fact that the director transposes from the fictional universe to the cinematographic one that deliberate veiling of the erotic dimension and preserves a type of elegance, of aristocracy, a candid manner of representing the dynamics of the relationship between the two protagonists, Mircea Veroiu nevertheless makes a concession, a departure from the spirit of the book: if, in the pages of the novel, *Adela's* mother is presented as an elderly woman with fragile health, in the film she is replaced by a young, seductive actress who tries to attract her daughter's suitor by using the weapons of femininity.

The artistic project under discussion reflects, on the one hand, the director's assiduous work of documentation as the film is not limited to translating elements from the book onto the filmstrip, Mircea Veroiu integrating elements from the entire literary universe of G. Ibrăileanu and not exclusively from the plot of the novel *Adela* and, on the other hand, it highlights an attempt to reduce Ibrăileanu's work to its essence by appealing to symbols.

In general, the film was appreciated by moviegoers and received recognition abroad, plausible aspects if we also consider elements such as the very inspired cast of actors or their costumes. However, we are not talking about a commercial film, the director assuming a rather elitist approach, which implies, implicitly, a certain type of audience.

Summarizing, Mircea Veroiu's merits in the realization of the cinematographic production *Adela* also derive from the director's subtleties in capturing magical nature shots, in knowing how to cultivate details with nostalgic potential so that the emphasis is on atmosphere, respectively, how to weave all the elements to conceive in a perfect manner the general picture of the film.

Poluarea - un factor nedorit

prof. Enoiu Lenuța
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești

*„Să iubim nebunește tot ce strălucește sănătos pe acest pământ,
fiindcă altă viață nu ne este cunoscută.”*
(Euripide)

Argument

De ce protecție a mediului, de ce cuvântul *poluare* ne stârnește neliniște? De ce? De ce? - întrebări la care toți oamenii ar trebui să răspundem, să încercăm să facem ceva, să ne implicăm, pentru noi, pentru noile generații, nu avem altă planetă, nu putem pleca, suntem trecători și de aceea contează tot ce facem pentru noi și pentru viitor. Protecția mediului nu este un moft, un capriciu, ci un fapt concret ce ne confruntă zilnic, ce ne dă speranță sau deznădejde pentru ceea ce trăim. Schimbările climatice bruște, diferențele mari de temperatură, smogul care ucide milioane de vieți, oameni care nu mai văd soarele, ci ceața permanentă, face din planeta albastră un loc cândva de Paradis, un loc urât plin de gunoaie, fum, dispariții de specii. Ce vom lasă în urma noastră, asta ne va defini pe noi ca ființe umane evolute sau dezastre umane pentru urmașii noștri, nu exemple de urmat. Dezvoltarea haotică va genera în viitor catastrofe cu urmări greu de prevăzut și reparat. Cum vom gestiona ce avem, cum ne vom comporta, timpul ne va spune cât greșim, cum reparăm. Prevenția ar trebui să ne ghideze pe toți cei care conștientizăm că alt Pământ nu avem.

Topirea ghețarilor, uraganele, tornadele, alunecările de teren, toate au o cauză umană în timp. Cum va fi viitorul copiilor noștri, depinde de noi toți. Fiecare om are partea sa de vină când produce cantități de deșeuri, nu respectă natura, consideră că poate face ce dorește. Educația este singurul remediu pentru tot ce înseamnă **protecție, civilizație, evoluție**. „Mama Natură” ne tolerează, ne avertizează, dar ce facem, ce măsuri luăm? Există mișcări ecologiste care încearcă să atenționeze lumea, Comisia Europeană intervine în toate țările care încalcă normele și directivele europene pentru **PROTECȚIA MEDIULUI**.

În anul 1995, s-a acordat Premiul Nobel pentru chimie savanților Paul Crutzen, Mario Molina pentru lucrările din domeniul chimiei atmosferei terestre și studierii stratului de **ozon**. Ei au demonstrat că stratul de ozon poate

fi distrus în următorii ani, dacă nu intervenim în protecția mediului. Radiațiile UV sunt foarte periculoase pentru sănătatea omului. Gazele provenite de la diferite activități economice, autovehiculele distrug constant stratul de ozon. Cuvântul **POLUARE** a existat întotdeauna și de-a lungul timpului omenirea a cunoscut mai multe forme de poluare:

- **POLUAREA NATURALĂ** - prin erupții vulcanice, cutremure, inundații, comete, alunecări de teren, incendii.
- **POLUAREA ARTIFICIALĂ** - de natură biologică, agricolă, fizică, chimică.

Personalități marcante au arătat ce înseamnă poluarea aerului, solului, apelor, tot ceea ce contează pentru fiecare. Apariția și dezvoltarea noilor tehnologii a ridicat gradul de poluare, aerul nu are granițe, apele sunt comune, pământul este unul. „În primele șapte decenii ale secolului nostru, domnul Henry Ford este, poate, omul care a contribuit cel mai mult la poluarea atmosferei pe continentul american și în alte regiuni ale lumii.” (prof. G.G.Terner)

POLUAREA AERULUI cât mai suportă atmosfera cantitățile enorme de CO₂, CO, N₂, vapori toxici proveniți din arderi industriale, hidrocarburi, fenoli, xileni, tolueni, particule ale unor metale grele, particule radioactive, adică noxe care produc boli grave organismului nostru.

Concentrația maximă admisă de CO₂ în aerul atmosferic este de 0.3 mg/m³. Creșterea concentrației peste 2-3% îl face toxic pentru om, cu efecte mortale. La o concentrație mai mare de 10% - 20%, moartea survine în câteva secunde prin paralizie. Numărul mare de autovehicule vechi crește gradul de poluare în marile orașe. De curând, oficialii Parisului au luat o măsură radicală în combaterea poluării, interzicerea circulației autovehiculelor în Paris începând cu 2018, încurajarea circulației cu bicicleta și utilizarea transportului în comun cu autovehicule ecologice. Poluarea galopantă cu CO₂, duce la o absorbție masivă de către plante, de aceea este nevoie ca o contracarare a poluării aerului, plantare de copaci, verdeața, flori care prin procesul de fotosinteză dau naturii înapoi oxigenul curat de care avem atâta nevoie. În jurul marilor orașe trebuiesc plantate perdele de protecție cu arbori, liziere de pădure, plămâni verzi care aduc sănătate.

CO, este cel mai letal gaz cunoscut. Creșterea concentrației sale poate afecta atmosfera în mod direct. CO este un gaz extrem de toxic pentru om. Nu are culoare, nu îl poți sesiza prin miros, iar în combinație cu hemoglobina, substanța roșie din sânge, formează un produs stabil numit carboxihemoglobina. Se combină cu hemoglobina de 210 ori mai repede decât oxigenul, de aceea o

concentrație de 0,07% provoacă moartea. Primele simptome ale intoxicației cu CO sunt durerile de cap, amețeli, palpitații și leșin.

Motorul unei mașini funcționând într-un garaj închis poate produce concentrația letală de CO în mai puțin de 15 minute. Tratamentul intoxicațiilor cu CO₂, CO, constă în primul rând în oxigenoterapie. Fumul unei țigări de 1 gram, produce, cel puțin 5,2 mg CO.

Substanța nocivă	Cantitatea micrograme	Substanța nocivă	Cantitatea micrograme
CO ₂	23100/78300	Fenol	9/202
CO	5240/21400	Hidrochinon a	83
Nicotina	200/2400	Oxid de azot	0/600
Alcool metilic	40/300	Plumb	1
Amoniac	60/330	Dioxid de azot	0/10
Cadmiu	1	Benzen	12/100

Poluarea aerului se face și cu oxizi ai azotului, N₂O, NO, N₂O₃, NO₂, N₂O₅. Compușii cu azot sunt existenți în procesele tehnologice din industria petrochimică, motoare cu ardere internă, cuptoare industriale, motoare de avioane, îngrășăminte chimice, incendii forestiere, descărcări electrice. Dintre toți oxizii azotului cel mai periculos poluant este NO₂, numit și hipoazotida, un gaz brun-roșcat, cu o densitate mai mare decât aerul. Oxizii de azot împreună cu SO₂ produc ploile acide. De asemenea, sunt răspunzători de formarea smogului fotochimic, care constă în formarea unor substanțe deosebit de periculoase, iar prezența lor nu lasă lumina să pătrundă. La concentrație mai mare de 0,5cm³/m³, acești compuși devin extrem de toxici.

SO₂, SO₃, alte gaze nocive pentru aer, apar în procesele tehnologice, industria hârtiei, petroliere, vulcanizare, rafinare de petrol, obținerea H₂SO₄ (VITRIOL), emanații vulcanice, arderea unor combustibili fosili. SO₂, obținut prin arderea pucioasei, produce un miros neplăcut, înecăcios, iar în combinație cu vaporii de apă din atmosferă formează acidul sulfuros, extrem de toxic pentru sănătatea umană. Cele mai sensibile specii la poluarea cu oxizi al sulfurului sunt ciupercile, lichenii, mușchii de pădure. Plantele suferă o decolorare pronunțată și uscarea părții verzi, iar copacii cei mai sensibili sunt plopul, coniferele.

Hydrocarburile sunt alte substanțe poluante. Se cunosc peste 30 milioane de hidrocarburi, iar poluarea acestora se răsfrânge în aer, apă, sol. Autodistrugerea lor se face într-un termen foarte lung, putând rezista și 300 ani. Prin ardere, orice hidrocarbură formează CO₂, H₂O, căldură, ceea ce duce și la o încălzire semnificativă atmosferică. Folosirea unor filtre la autovehicule în încercarea de a înlocui autovehiculul clasic cu benzină sau motorină cu cel electric, va face ca efectele poluării să scadă semnificativ. Îndepărtarea și interzicerea plumbului din benzinele cu Pb s-a impus, deoarece acest metal greu intră în organismul uman, iar plămânii sunt primii care suferă, în concentrații mari dau saturnismul - o boala letală. Fumul de țigară conține plumb pe lângă 1500 alte substanțe toxice. Orașul Baia Mare deține tristul record la îmbolnăvirea cu plumb, mai ales la copii.

Începând cu 1970, Congresul SUA a promulgat legi menite să stabilească poluarea atmosferică, interzicând folosirea plumbului în benzină. În 1996, s-a interzis benzina cu plumb în Austria, Argentina, Canada, Danemarca, Japonia, Suedia etc. Prin această măsură, poluarea s-a redus cu 5-10% din costurile alocate combaterii ei și în sănătate.

Poluarea radioactivă este extrem de nocivă pentru sănătatea umană deoarece modifică materia celulară. Manipularea și utilizarea substanțelor radioactive se face numai în condiții speciale, strict reglementate prin lege. Explozia unor centrale nucleare a dus la schimbarea legilor și la o protecție sporită. În lumea atomică nu există greșeală. Nu se vor uita niciodată exploziile de la Hiroshima, Nagasaki, Cernobîl, Fukushima, unde dezastrele radioactive au contaminat lumea pentru foarte mulți ani. La Cernobîl, iodul radioactiv are un timp de înjumătățire de 38 ani, ceea ce face ca el să fie prezent inclusiv la ora actuală pe teritoriul țării noastre. Minele de uraniu sau cu elemente radioactive poluează masiv. Țara noastră are mină de unde se extrage uraniu. Centrala atomoelectrică de la Cernavodă este un factor poluant și să nu uităm laboratoarele de radiologie sau cele experimentale.

Efectele poluării aerului sunt nenumărate:

- **Smogul urban**, orașe din China grav afectate, unde soarele nu mai pătrunde, orașe unde clădirile istorice au de suferit, cum ar fi Atena, Roma, Parisul, Londra.

- **Subțierea stratului de ozon**, la o înălțime de 15-40 km de suprafața Pământului, în stratosferă, radiația solară transformă oxigenul în ozon. Acest echilibru fragil este perturbat de poluare, ceea ce va crea efectul de seră. La o scădere de sub 1% a stratului de ozon, cantitatea de raze UV crește cu 2%, ceea ce este foarte mult.

- **Ploile acide**- prin arderea petrolului și a cărbunilor, din coșurile fabricilor și din țevile de eșapament iese un fum dens care în atmosferă provoacă ploi acide care „pârjolesc” tot. Vegetația are de suferit, solul sărăcește, viața în lacuri este periclitată, organismele umane au de suferit. În timp, totul din jur are de suferit. Efectul distrugător al ploilor acide se extinde asupra clădirilor care se degradează alarmant. Unele monumente istorice dispar, ceea ce este o tragedie pentru omenire. Un popor fără istorie nu există. Trebuie să conservăm ce ne-au lăsat înaintașii. Temperaturile din ultimii ani au crescut alarmant, razele UV au crescut. Poluarea a devenit un factor de risc.

Limitarea poluării aerului

- Natura, din fericire, ne ajută prin curenții de aer, prin mișcarea firească a lor;
- Pulberile din atmosferă sunt antrenate de ploi și sunt depuse pe sol;
- Există microorganisme consumatoare de gaze;
- Fenomenul de fotosinteză ce are loc în natură;
- Excesul de CO este transformat în CO₂ care este mai puțin toxic;
- Plantarea de arbori mai ales în zonele populate, cum ar fi marile orașe;
- Excesul de CO₂ este absorbit în fotosinteză;
- Amplasarea unor capacități industriale în afara orașului;
- Limitarea traficului pe arterele aglomerate;
- Folosirea unor carburanți de calitate;
- Folosirea unor autovehicule noi cu grad de poluare redus;
- Filtrele antipoluare trebuie montate atât la țevile de eșapament cât și la alte utilaje sau coșuri de fum.

Poluarea apei - în natură 75% este apa și doar 2% este apă potabilă. Ne punem întrebări legate de calitatea vieții. Fără apă nu putem trăi nici 4 zile. Organismul nostru are nevoie de apă curată pentru calitatea vieții. Nevoia de apă dulce crește odată cu gradul de civilizație- apa de băut, spălat, preparat hrană, apa industrială și câte alte nevoi pentru supraviețuire.

Aristotel a anticipat încă din 350 de ani î.e.n. că se va obține apă de băut din ocean. Apa din ghețare reprezintă 2% din apa potabilă în afară de apele dulci, minerale, izvoare subterane. De peste 3 miliarde de ani, apa în natură nu s-a schimbat mult- circuitul apei în natură. Apa izvoarelor de munte este o apă cu puține săruri minerale, este o apă bună de băut.

Apa dură conține ioni de Ca, Mg, sulfati, carbonați, clor, ceea ce face să nu fiarbă legumele. Apa din râurile dulci trebuie tratată, clorinată, pentru distrugerea unor bacterii, eliminarea nitriților, nitraților sau a unor depuneri de substanțe periculoase. Duritatea apei peste limita admisă face ca depunerile să fie sesizate pe vase, pahare, mașini de spălat aparate sanitare, duce în timp la deteriorarea lor și scoaterea din uz.

Poluarea poate fi:

- **FIZICĂ**- datorită unor materiale insolubile din industria extractivă sau lemnului, contaminări radioactive, ape calde reziduale din locuințe, industrie.

- **CHIMICĂ**- rezultatul dezvoltării industriale, creșterea factorului demografic, transportarea unor deșeuri chimice naval, terestru, aerian. Deversările chimice în mări, oceane, face ca poluarea să se intensifice, iar mediul înconjurător trebuie protejat. Îngrășămintele chimice utilizate excesiv aduc un grad mare de poluare care afectează atât solul, apa, aerul și, odată cu pătrunderea lor în legume și fructe, ajung în organismul animal și uman. Poluarea apelor cu plumb, duce la dispariția unor specii de pești, păsări, pune în pericol cel mai frumos Ecosistem **DELTA DUNĂRII**. Poluarea cu mercur provenit de la obținerea aurului din compuși pune în pericol atât solul, cât și apa din pânza freatică. Mercurul se acumulează în rinchi, creier, ficat. În apa mărilor se găsește o concentrație destul de însemnată la suprafață și crește în adâncuri.

Pesticidele sunt substanțe chimice utilizate în agricultură pentru distrugerea insectelor sau dăunătorilor. Ele se pot clasifica în: insecticide, fungicide, bactericide, erbicide. Pesticidele pot ajunge ușor în apă, iar de aici poluarea ar face un pas. În UE este interzis DDT, insecticid puternic în combaterea gândacului de Colorado, actualmente se utilizează alte substanțe mai puțin toxice. Detergenții pentru rufe și vase care ajung în rețelele de apă uzată sunt mijloace poluante și atentează la sănătatea noastră.

Utilizarea unor detergenți neionici ar trebui extinsă deoarece sunt mai puțin poluanți decât cei cationici sau anionici. Deversările accidentale de petrol sunt o altă sursă de poluare ce se elimină greu. Există materiale moderne, dar foarte scumpe, iar mările și oceanele se curăță greu datorită curenților existenți. Efectele poluării aerului duce la poluarea hidrosferică.

Analiza zilnică a nivelului de poluare a apelor în prima fază măsurarea PH-ului care ar trebui să fie neutru sau aproape de 7. Apa potabilă trebuie să aibă un PH ușor acid, dar sub nicio formă să nu confundăm cu ploile acide.

O ploaie poluantă are un PH între 5 și 6, ceea ce arată o aciditate sporită, ce va afecta apa, solul, aerul.

Căi de limitare a poluării apelor:

- Folosire limitată a insecticidelor și utilizarea unor substanțe mai puțin agresive;

- Utilizarea îngrășămintelor naturale;

- Epurarea apelor industriale înainte de deversare în râuri;

- Folosirea detergenților ecologici, limitarea celor industriali;

- Colectarea selectivă a deșeurilor;

- Sancționarea celor care aruncă materiale nedegradabile în apele curgătoare;

- Popularea cu pești și echilibrarea ecosistemului pentru purificarea mediului.

Poluarea trebuie să fie un semn de întrebare pentru toți locuitorii planetei, iar creșterea alarmantă a populației globului la peste 7 miliarde este greu de suportat. Din 2017, planeta și-a terminat resursele și nu face față cerințelor. Dacă efectele poluării se vor accentua, **PĂMÂNTUL** nu va suporta, vom avea tot mai multe feneome nedorite care vor pune în pericol tot ce știm.

Accidentele industriale pot afecta iremediabil viața pe Pământ ce va duce în viitor la schimbări majore ireversibile. Toate formele de poluare existente sunt ca un rău ce nu se mai termină, cu granițe fragile. Să nu uităm totuși că aerul nu are granițe, că apele au doar teritoriu și sunt libere să curgă, să existe neținând cont de voința umană, chiar și când le punem stavile tot vor "răbufni". Să nu uităm toate formele în care distrugem încet **Planeta Albastră**. Problema deșeurilor este o mare dificultate pentru omenire. Nu putem ignora acest lucru, nu mai este timp pentru mâine sau altă zi. UE a tras un semnal pentru diminuarea cantității de deșeuri, colectarea selectivă devenind obligatorie pentru toate țările. Se impune ca fiecare stat, atunci când nu respectă normele impuse, să primească sancțiuni drastice.

Pământul trebuie să rămână cât mai curat și puțin poluat urmașilor noștri, să lăsăm ceva benefic în urma noastră, să nu uităm că suntem trecători și nu veșnici pe această **PLANETĂ!**

BIBLIOGRAFIE:

1. Beral; Zapan, *Chime anorganică*, Editura Tehnică, 1980
2. Blajinu, M., *Homo urbis, încotro ?*, Editura Cartea Moldovenească, Chișinău, 1990
3. Grigoraș, M., Gheorghiță, C., *Revista Lumea pe care ne-o dorim*, Editura Spiru Haret
4. Preti, L., *Planeta Terra în pericol*, Editura Tehnică, București, 1991
5. Fătu, S., *Manual clasa a XII-a*, Ed. All, 2000
6. *Povestea ozonului*, U.N.E.P., 1999
7. Nenițescu, C., *Chimie anorganică*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1980
8. *Mari catastrofe în istoria omenirii*, Ed. Hiperion, Cluj, 1998

Pollution - an unwanted factor

We can combat pollution by protecting the environment in which we live. There are many forms of pollution - natural, man-made - that create big problems for the environment. How we limit pollution is a topic that should concern all of us, some eight billion people. We have no other planet to go to, the earth must remain as clean as possible for us and our descendants.

Petrolul românesc - „axa” geostrategică a relațiilor româno-germane (1940-1944) - II

Prof. dr. Lucian Spiridon

Cu tot petrolul furnizat de țările aflate în Axă sau ocupate de acestea, Hitler era conștient că nu va câștiga războiul dacă nu va dispune și de zăcămintele petrolifere din U.R.S.S. La 1 aprilie 1942, în cadrul unei întâlniri la Cartierul General, acesta afirma că „dacă nu pot obține zăcămintele de la Maikop și Groznâi nu am altceva de făcut decât să pun capăt războiului”¹.

Trebuie specificat și faptul că, deși între frontul din Europa și cel din Oceanul Pacific inițial nu existaseră prea multe conexiuni și datorită faptului că Germania se concentrase pe războiul din această parte de lume, iar aliata ei Japonia pe zona Asiei și a Pacificului, totuși, ca urmare a existenței acordurilor din cadrul Axei, în momentul atacului japonez asupra bazei americane de la Pearl Harbour din data de 7 decembrie 1941 și intrarea S.U.A. în război acțiunile militare germane pe celelalte fronturi au fost îngreunate. Datorită faptului că România era stat membru al Axei și unul din statele cu importante resurse de petrol, aviația anglo-americană începând cu luna aprilie 1942 și-a concentrat atenția asupra mai multor centre economice și militare de pe teritoriul țării noastre. Dintre principalele centre economice și militare au fost vizate cu precădere zona Ploiești, Piteștiul, Bucureștiul, Buzăul, Constanța și într-o măsură mai mică alte orașe de pe teritoriul românesc (spre exemplu, orașul Iași). Astfel, încă din luna octombrie 1941, atașatul militar american la București „într-o telegramă trimisă la Washington, recomanda efectuarea unui raid aerian asupra rezervoarelor de petrol de la Constanța”² deși la acel moment România nu se afla în conflict cu Statele Unite. Către finalul anului 1941, în cadrul întrunirilor din capitala americană dintre președintele Roosevelt și primul ministru britanic Churchill, acesta propunea ca avioane americane să fie trimise în Egipt și Libia urmând ca acestea să participe la proiectul atacării zonei Ploiești. Autoritățile militare britanice au elaborat un studiu, pe parcursul lunii aprilie 1942, privind impactul produs de eventualele atacuri americane asupra zonei petrolifere române. Conform studiului atacarea zonei Ploiești ar reprezenta „singura acțiune posibilă de a reduce drastic aprovizionarea cu petrol

¹ Gavriil Preda, *op.cit.*, p. 133.

² Valeriu Avram, Alexandru Armă, *op.cit.*, p. 46.

a Germaniei”³. O primă acțiune militară aeronautică a aviației americane în Europa a avut loc la mijlocul anului 1942, atunci când în urma insistențelor britanicilor generalul Marshall a obținut aprobarea președintelui Roosevelt ca așa numitul „Detașament Halpro” să participe la executarea de bombardamente asupra Ploieștiului zonă considerată de Churchill drept „rădăcina pivotantă a puterii germane”⁴. Un rol important în determinarea acceptării planului l-au avut consilierul Harry Hopkins și colonelul Bonner Fellers, atașatul militar de la Cairo. Acesta din urmă avea să afirme că „rafinăriile de la Ploiești constituie de departe obiectivul cel mai important, de fapt un obiectiv strategic al războiului, și că acestea se aflau acum în raza de acțiune a bombardierelor grele americane”⁵. Referindu-se la antrenamentele efectuate de către aviatorii americani în Egipt și Libia în vederea participării la „Operațiunea Halpro” sublocotenentul Harald Wicklund își amintea că „am executat în principal misiuni de bombardament de antrenament asupra unei ținte mari, trasată pe nisip în deșert. Lansăm bombe de 225 kg”⁶. Atacul avut loc în data de 12 iunie 1942, fiind astfel descris de către Jurnalul de Operații al Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului: „avioanele americane B24 au intrat în spațiul aerian al Dobrogei, la ora 3,44 pentru ca o oră mai târziu, trei dintre ele să fie semnalate deasupra Ploieștiului. Artileria antiaeriană română a intrat în acțiune în centrele sensibile, și anume la Constanța, București, Ploiești pentru interceptarea bombardierelor inamice”⁷. Aviatorul Harold Wicklund avea să își amintească despre participarea la acest atac – „Eram destul de agitați. Începusem să fiu tulburat și am reamintit că tocmai pierdusem un motor și dacă nu aruncam bombe, trebuia să le lansăm toate în salvă. Am mai trecut totuși o dată și am lansat bombe”⁸, dar fără a provoca pagube rafinăriilor. Conform fișei întocmită de către Serviciul de pândă a teritoriului referitor la acest atac se menționa că au căzut bombe la „Constanța 11 ca număr fără victime și pagube, Medgidia, Buzău cinci bombe pe calea ferată Monteoru, fiind 5 răniți. Atacul de avioane inamice declanșat deasupra teritoriului țării din dimineața zilei de 12 iunie 1942 s-a întins pe un spațiu foarte mare, având o amploare

³ Eugen Preda, *op.cit.*, p.104.

⁴ Constantin Dobrescu, *Istoricul Societății Astra Română(1880-1947)*, Ed. Scrisul Prahovean, Cerașu, p. 146.

⁵ Mihai Pelin, *Raidul escadrilei trădate*, Ed. Elion, București, 2005, p.27.

⁶ Jay A .Stout, *Fortăreața Ploiești. Campania pentru distrugerea petrolului lui Hitler.*, Ed. Meditații, București, 2010, p. 31.

⁷ Valeriu Avram, Alexandru Armă, *op.cit.*, p. 56.

⁸ Jay A. Stout, *op. cit.*, p. 34.

necunoscută până în prezent”⁹. Revenit la bazele americane din Orient, pilotul unuia dintre avioanele B24 avea mai târziu să relateze că „ne-am apropiat de pistă și am văzut două B 24 deja oprite și un grup care lucra la ele”.¹⁰ Operațiunea Halpro a coincis cu atacuri efectuate de către aviația sovietică asupra teritoriului național. Astfel I.G.J. în nota telefonică nr 383 din 1942 era informat de Legiunea de Jandarmi Ismail că „în dimineața zilei de 12 iunie 1942, avioane sovietice, venind dinspre Nistru, au trecut deasupra județului Cahul, mergând spre județul Covurlui. La Frumușica, am făcut câteva viraje, dar nu au apucat să bombardeze, întrucât de la Galați au venit două avioane românești de vânătoare și, la vederea lor, avioanele inamice au luat-o spre Cahul, fiind urmărite de avioanele noastre”¹¹. Ca urmare a operațiunilor americane asupra României, autoritățile militare româno-germane în cadrul întrevederii din 19 iunie 1942 și la care au participat mareșalul Antonescu, generalul Șteflea, șeful Marelui Stat Major și Alfred Gerstemberg, șeful Misiunii Aerului din România s-a decis „întărirea urgentă a apărării antiaeriene a zonei Ploiești, cererea părții române nerămânând fără urmări la nivelul conducerii germane.

La 28 iunie 1942, Hitler a ordonat, la propunerea lui Goring, ca efectivele Luftwaffe să fie mărite la aproximativ 3000 de oameni și expedierea de baterii de artilerie antiaeriană”¹². Trebuie menționat că în plin război contra U.R.S.S., la 17 iulie 1942, statul român dădea o nouă lege a minelor, care va fi, de fapt, doar legea petrolului. Încă de la începutul anului 1942, când au existat tensiuni între cele două părți pe tema cantităților de petrol livrate Germaniei, Clodius cerea părții române ca legea petrolului, ce urma să se dea, să ducă la creșterea cantităților de petrol livrate Germaniei. Totuși, legea din 1942 se dorea să protejeze industria petrolului. I. Antonescu solicitase specialiștilor din domeniu „să pregătească o lege a petrolului, ale cărei prevederi să reducă câmpul de acțiune a monopolurilor străine și să favorizeze în schimb expansiunea capitalurilor românești în industria petrolieră”¹³. Legea a fost promulgată prin decretul nr. 2017 și a fost publicat în „Monitorul Oficial”, nr. 164 din 17 iulie 1942. În capitolul IV din lege, la subtitlul XI, *Dispozițiuni*

⁹ Valeriu Avram, Alexandru Armă, *op.cit*, p. 58.

¹⁰ Jay. A. Stout, *op.cit*, p.38.

¹¹ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, dosar 115/1942, vol 1, f. 32.

¹² Ottmar Trașcă, *Bombardamentele aviației anglo-americane asupra României. Percepții maghiare și germane*. Vezi www.history+cluj.ro/Istorie/anuare/2002/Otto/Bombardamentele/anglo.htm.

¹³ Gh. Buzatu, *O istorie a petrolului*, p. 340.

diverse, articolul 269, se exemplifica importanța legii „Încurajarea societăților cu capital românesc”. Conform acestui articol, alineatul I, statul acorda întreprinderilor existente sau celor care urmau să fie înființate și care aveau „capital minim de 400 milioane lei în acțiuni nominative deținute în proporție de 75% de români etnici și a căror președinte, consiliu de administrație, comitet de direcție și comitet de cenzori alcătuit din români etnici beneficiau de reducere de impozit, reducerea redevențelor către stat, reducerea taxelor, scutirea impozitului fiscal asupra dividendului, scutiri de taxe de până la 500.000 lei, credite în bani, scutiri de impozit de 0,5% asupra acțiunilor noi”¹⁴. Se poate observa din acest articol al legii, că autoritățile române deși se aflau într-o alianță militaro-economică cu Germania, au încercat să protejeze capitalul românesc din cadrul societăților și în eventualitatea păstrării unui mijloc de presiune asupra celorlalte capitaluri străine din societăți, și, în principal, asupra celui german.

Societăți ca „Petrolul românesc”, „Creditul Minier”, au beneficiat de prevederile legii petrolului. Legea a reușit să frâneze pătrunderea capitalurilor germane, dar nu a reușit să stăvilească total expansiunea lor. Efectele acestei legi protecționiste vor fi amplificate și de evenimentele din est, unde, la 23 iulie 1942, după ocuparea Crimeei și Harkovului, ofensiva spre zona petroliferă din Caucaz eșuează, germanii nemaiaivând acces la aceste resurse.

Ca urmare a situației de pe front, la 27 iulie 1942, se va semna la București, un *Protocol referitor la producția și repartizarea benzinei de aviație în România*, document încheiat între Ministerul Economiei Naționale a României, Subsecretariatul de Stat al Aerului Român și Ministerul Aerului German. Principalele prevederi ale acestui protocol erau:

- producția maximă de benzină de aviație de circa 8.000 tone lunar era repartizată între Ministerul Aerului Român, 5650 tone și Subsecretariatul de Stat al Aerului Român, 2350 tone;
- Subsecretariatul de Stat al Aerului din România vindea 14.350 tone benzină de aviație către Ministerul Aerului German;

Pentru activarea corespunzătoare, avioanelor românești li s-a distribuit benzină cu indice octanic 89, fapt pentru care partea germană punea la dispoziție, contra cost 1,4 t. tetraetil de plumb, necesar ridicării cifrei octanice la benzina de aviație destinată frontului. Protocolul semnat era considerat de ambele părți ca „o măsură de război”¹⁵ și niciun fel de „considerațiuni

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ G. Preda, *op. cit.*, p. 134.

economice nu puteau împiedica sau întârzia punerea lui în aplicare”¹⁶. La începutul lunii august, ofensiva spre resursele petrolifere din U.R.S.S. a continuat, fiind vizate zăcămintele de la Maikop. În urma reușitei atacului din 8 august 1942 asupra Maikopului, Hitler va trimite lui Musolini o scrisoare prin care îl înștiința de reușită, afirmând că „de îndată ce trupele vor fi aprovizionate cu carburanți și muniție o mare bătălie va fi dată și ea va duce la luarea Stalingradului”¹⁷. Reușita ocupării Maikopului a fost efemeră, el fiind repede abandonat de germani. Germania nu a avut beneficii de pe urma ocupației, deoarece a trebuit să repună în funcțiune utilajele de forare și prelucrare, care fuseseră blocate, prin cimentuire, de către sovietici, înainte de părăsirea zonei.

Pe parcursul lunii august, germanii au avut ca obiectiv și ocuparea câmpurilor petrolifere de la Groznâi. Hitler cerea mareșalului List, comandantul Grupului de Armate A, să înainteze spre Groznâi pentru „a pune mâna pe câmpurile petrolifere”¹⁸, dar din lipsă de carburant acest obiectiv nu a fost realizat. La mijlocul lunii septembrie 1942, aviația sovietică a încercat bombardarea zonei petrolifere, dar fără prea multe realizări. În urma acestui atac aviatic, partea română, reprezentată de Ion și Mihai Antonescu, în cadrul convorbirilor cu oficialitățile germane, din 22-23 septembrie 1942, de la Cartierul General de la Vinnița din Ucraina, solicită aparatură antiaeriană necesară apărării contra atacurilor sovietice. Cererea oficialităților române este respinsă însă, partea germană considerând că situația nu este stringentă și că în acele momente, armata avea ca prioritate cucerirea Caucazului, regiune bogată în petrol. În cadrul aceleiași vizite, I. Antonescu îi arăta lui Ribbentrop că România livrase Axei nu mai puțin de 6.700.000 tone de petrol, din care Germaniei 5.500.000 tone și că armamentul achiziționat de armata română din Germania era la suprapreț. Revenit în țară de la Vinnița, în 24 sept. 1942, I. Antonescu convoacă pe generalul Gerstemberg și reiterează solicitarea ca partea germană să livreze României aparatură antiaeriană necesară apărării zonei petrolifere. La 30 nov. 1942, Gerstemberg comunica mareșalului condițiile puse de Reich în eventualitatea îndeplinirii cererii:

- ❖ dispersarea rafinăriilor centrului petrolifer Ploiești, partea germană trimițând în România pentru această operațiune pe directorul ministerial Knifer și alți specialiști în domeniu;

- ❖ constituirea unor escadrile de aviație de vânătoare de noapte;

¹⁶ *Ibidem*, p. 135.

¹⁷ Rene Sedillot, *op. cit.*, p. 238. Cu privire la bătălia de la Stalingrad vezi și: Gheorghe Buzatu, *Din istoria secretă a celui de al doilea război mondial*, vol. 1, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988, pp. 107- 125; Beevor, Antony, *Stalingrad*, Ed. Rao, București, 2005;

¹⁸ Apud, Eugen Preda, *op.cit.*, p. 95.

❖ executarea de lucrări false.

Pe parcursul lunii noiembrie, generalul Jodl, referindu-se la petrolul provenit din România afirma că „nici un succes al inamicului nu poate fi direct dezastruos până nu pierdem câmpurile petrolifere românești”¹⁹.

Conferința din 19 decembrie 1942, de la Marele Stat Major, a soluționat probele protejării zonei petrolifere, prin stabilirea responsabilităților fiecărui minister, privitoare la evacuarea populației, asigurarea asistenței medicale pe perioada bombardamentelor, cât și cele de camuflaj²⁰ și apărare antiaeriană. Pentru întărirea apărării antiaeriene s-a hotărât cooperarea și cu aviația bulgară. O altă măsură de prevedere a fost introducerea obligativității purtării actelor de identitate, atât de către militari, cât și de civili, camuflarea ferestrelor pe timpul nopții, săparea de *șanțuri adăpost adânci de 2-2,50 metri, pe cât posibil acoperite și departe de clădiri*. Au fost realizate adăposturi și în zona garilor, „*pentru toți pasagerii aflători în gară pe timpul atacului aerian*”²¹. În curțile caselor fără beciuri, proprietarii aveau obligația să sape șanțuri cu dimensiuni mai mici (1,8 m adâncime și 1 m lățime) pentru a se adăposti în caz de atac aerian. Magazinele care aveau firme luminoase erau obligate să le întrerupă. Pe timpul nopții, nu trebuia să se vadă nicio rază de lumină de la vreo fereastră. Locuitorii care aveau case cu beciuri le pregăteau pentru a se retrage rapid în ele. Cu toate acestea, la căderea nopții mai erau case cu luminile necamufluate.

La începutul anului 1943, în data de 5 ianuarie, a avut loc o întâlnire între reprezentanții autorităților române (I. Antonescu, Gh. Jienescu) și cel german (Gerstemberg), întâlnire în care s-au stabilit forțele germane, care urmau să apere zona Ploiești. Armata germană participa la apărarea antiaeriană în spațiul Ploiești „cu trei divizioane grele de artilerie antiaeriană (13 baterii grele și 6 ușoare), un divizion proiectoare antiaeriene cu trei baterii, un regiment apărare pasivă, un regiment pompieri, în total 4500 de oameni”²². După aducerea în zonă a acestor unități, mareșalul hotărăște, la 8 ianuarie 1943, reorganizarea comandamentului româno-german din zonele sensibile: Ploiești, București, Giurgiu, Constanța, Cernavodă. Pentru apărarea Ploieștiului, erau răspunzătoare armatele germane și române în zonă, aflate sub comandament german și având în componența lor următorul armament: 27 baterii de calibrul 88 mm (18

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Prefectura, dosar 228/1944, f. 1.

²¹ Centrul de Studii și Păstrare, fond Corpul 4. Teritorial, dosar 1354, f. 80.

²² Gavriil Preda, *op.cit.*, p. 241.

germane, 9 românești), 18 baterii de calibru 22 mm (12 germane, 6 românești), 5 baterii baloane captive (3 germane, 2 românești), 6 baterii proiectoare (3 germane, 3 românești). Cu tot efortul depus, apărarea antiaeriană era încă deficitară, ceea ce a fost recunoscut și în raportul generalului Grigore Nicolau, comandantul Diviziei doi Gardă, din 5 feb 1943, care menționa că, în zona petroliferă, „exceptând orașul Ploiești, mai existau puncte și regiuni sensibile fără apărare antiaeriană și anume Câmpina, Moreni, Gura Ocnitei, Țintea, regiunea Băicoi-Florești”²³. Pentru apărarea portului Giurgiu și a conductelor care transportau petrol în zonă s-a dislocat un division german mixt, cu 3 baterii grele și 3 ușoare, cu 800 de oameni.

Luând în calcul și situația de pe frontul de est, tot mai puțin favorabilă armatelor germane, România hotărăște micșorarea cantității de petrol ce urma să fie livrată Reichului. În acest sens, în 9 ian. 1943, I. Antonescu trimite lui Hitler un memorandum, în care prezenta sacrificiile făcute de România în perioada 1940-1942, menționând că România a livrat Germaniei, în această perioadă „6.315.252 t petrol, iar Axei 8.285. 185 t”²⁴, ceea ce a dus la epuizarea resurselor de petrol și la inflație. În același memorandum se menționa că petrolul a fost livrat la prețul antebelic, ceea ce a adus pagube mari statului român. Ca urmare a acestei decizii luate de România, partea germană va face demersuri, pe parcursul lunii ianuarie, pentru ca România să continue să livreze 4.000.000 t petrol, solicitate de guvernul Reichului mareșalului I. Antonescu. România a refuzat forarea de noi puțuri în vederea punerii în aplicare a solicitării lui Hitler și a invocat ca scuză secătuirea puțurilor care erau în exploatare, cât și faptul că utilajele folosite erau uzate.

Atitudinea rezervată a României reiese și dintr-o scrisoare adresată de un negociator german, în ianuarie 1943, mareșalului Goring, în care afirma că „guvernul român pornește numai în silă la luarea măsurilor pentru îndeplinirea promisiunilor date Fuhrerului de către Antonescu”²⁵.

Guvernul României luase decizia protejării resurselor petrolifere și în eventualitatea începerii tratativelor cu țări membre ale Coaliției Națiunilor Unite, ca urmare a eșecurilor Axei pe front pentru cucerirea Stalingradului. Armatele conduse de generalul von Paulus au fost nevoite să se retragă în februarie 1943, Germania pierzând, astfel, o importantă sursă de petrol. Prin pierderea petrolului din Caucaz, România rămăsese singura sursă consistentă de combustibil pentru armatele germane.

²³ *Ibidem*, p. 242.

²⁴ Vasile Arimia, Ștefan Lache, op. cit., vol II, Ed. Cozia, București, 1991, doc. 52., p. 11

²⁵ Gh. Buzatu, op.cit., p. 354.

În aceste condiții, la 30 martie 1943, Neubacher îi solicita lui Mihai Antonescu ca România să livreze petrol armatelor de pe front din rezervele aviației române. Pe parcursul lunii aprilie, guvernul german va reînnoi cererea de a i se livra cantitatea de 4.000.000 t, cerând micșorarea consumului intern cu 30%, dar solicitarea nu a fost pusă în aplicare de partea română.

Pierderea războiului pe frontul african de către armatele germane, cât și obținerea supremației aeriene de către aliați, în zona Mediteranei, determină Misiunea Militară Germană să intensifice, pe parcursul lunii mai a anului 1943, colaborarea cu Marele Stat Major din România, privind protejarea zonei Ploiești. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv s-a adus din Germania aparatură antiaeriană și de radio locație nouă, precum și avioane de vânătoare. Aparatura a fost distribuită trupelor din cadrul Regiunii aIII-a Aeriană Română astfel: 8 escadrile, 5 românilor și 3 germanilor și 3 escadrile de vânătoare și baterii antiaeriene.

SSI²⁶ a primit informații, în data de 17 iunie 1943, de la șeful Abwehr-ului, amiralul Canaris, despre posibilitatea efectuării unui atac anglo-american asupra orașului Ploiești în viitorul apropiat. Pentru o mai bună coordonare a apărării antiaeriene a zonei Ploiești, în luna iunie este adusă Divizia 5 Artilerie Antiaeriană Germană, condusă de colonelul Kundera. Începând cu sfârșitul lunii iunie și începutul lui iulie, Regimentul 7 Artilerie Antiaeriană Român a fost dotat cu baterii de calibrul 88 mm, 20mm, 59, 60, 61 mm. La 25 iunie 1943, Misiunea Militară Germană a Aerului a realizat un exercițiu militar aeronautic la care a participat și mareșalul. În urma acestor demonstrații aeriene se adevărea aprecierea făcută zonei și orașului Ploiești ca fiind „un colosal cuirasat terestru, armat pentru a rezista celui mai teribil atac aerian, iar orașul Ploiești era unul din cele mai bine apărate din Europa. Numai Berlinul și zona Ruhr beneficiau de o apărare mai puternică”²⁷. Până la 23 iulie au fost funcționale toate bateriile de 88 mm.

²⁶ Cu privire la evoluția și importanța S.S.I. pe durata războiului vezi și: Cristian Troncotă, *Glorie și tragedii. Momente din istoria Serviciilor de Informații române pe frontul de est 1941-1944*, Ed. Nemira, București, 2003; Idem, *România și frontul secret 1859-1945*, Ed. Elion, București, 2008; Idem, *Omul de taină al Mareșalului*, Editura Elion, București, 2005; Cezar Măță, *Serviciile secrete ale României în războiul mondial (1939-1945)*. Cuvânt înainte de Gheorghe Buzatu. Indice general de Alexandrina Ioniță, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010; Florin Pintilie, *Serviciul Special de Informații în perioada 1939-1947*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2003; Viorel Gheorghe, *Operațiuni informative sovietice pe teritoriul României înaintea declanșării „Operațiunii Barbarossa”*, în „Străjer în calea furtunilor”, an V, nr.12, decembrie 2012, pp. 61-68;

²⁷ Valeriu Avram, Alexandru Armă, *op.cit.*, p. 69.

Atacul despre care dăduse informații amiralul Canaris, în 17 iunie 1943, s-a confirmat. Conform estimărilor americane, Ploieștiul, prin rafinăriile sale, asigura „mai mult de jumătate din produsele necesare menținerii forțelor germane în stare operațională”²⁸. Pentru executarea operațiunilor asupra Ploieștiului, operațiuni decise la Conferința de la Casablanca, din ianuarie 1943, a fost desemnată armata a 9-a aeriană americană. Operațiunea, care avea ca să poarte denumirea de „Tidel Wave”(„Valul Nimicitor”), la propunerea lui Churchill, avea să fie declanșată după debarcarea din Sicilia și urma să fie condusă de colonelul Lewis H. Brereton. Referitor la importanța acestor atacuri aeriene asupra evoluției războiului, în studiul *Strategic Survey of Romanian* se consemna că „Ploieștiul reprezintă cea mai mare concentrare productivă dintr-un total de 128 centre petrolifere”²⁹. Despre importanța zonei Ploiești în angrenajul mașinii de război germane și executarea operațiunii „Valul Nimicitor”, sinteza americană *The Signification of Romanian Oil* nota că „bombardarea capacităților de producție, rafinare și transport, în și din preajma Ploieștiului, România, reprezintă de departe cel mai strălucit mijloc de a provoca un dezastru imediat economiei de țitei a Axei și în consecință efortului de război al Axei”³⁰. Producția de petrol a României reprezenta 35% din totalul producției de combustibil al Axei și 70% din totalul producției de petrol brut. Se menționa că „fără producția României de 500.000 t lunar, Europa nazistă ar rămâne cu numai 900.000 t lunar să confrunte un consum total care nu ar fi mai mic de 1. 400.000 t lunar, atunci când așteptata ofensivă de vară începe. Dacă producția de petrol românesc ar fi distrusă, Germania ar fi constrânsă să apeleze la stocurile ei de rezervă care ar fi practic epuizate în patru luni. Ca o consecință a acestei situații, dacă Germania ar fi privată de tot petrolul românesc, poziția petrolieră a Axei ar deveni rapid atât de dezastruoasă încât s-ar interfera în mod serios cu continuarea conducerii militare a operațiunilor pe o scară majoră”³¹. Luând în calcul toate aceste aprecieri, la 1 august 1943, a fost declanșată operațiunea „Valul nimicitor”. Avioanele au plecat de la Bengazi. Cu toate că operațiunea urma să se desfășoare în secret, autoritățile militare germane au aflat de declanșarea ei prin intermediul unui post instalat lângă Atena. Avioanele, erau model B 24 Liberator și au zburat din Bengazi, având următorul traseu: insula Corfu-est, lacul Prepa- Bistreț- Piatra Olt- Găiești-Ploiești. Referitor la itinerariu, unul din aviatori avea să mărturisească

²⁸ *Ibidem*, p. 70.

²⁹ C. Dobrescu, *op.cit.*, p. 146.

³⁰ Gh. Buzatu, *op. cit.*, p. 363.

³¹ *Ibidem*, p. 383.

că „Drumul ales pentru misiune a fost făcut în cea mai mare parte peste mare, Peninsula Balcanică, Iugoslavia. Terenurile aviației de vânătoare germane erau în Grecia și o intervenție a acestei aviații era greu de prevăzut. Trebuia să se creeze incertitudine în ceea ce privește obiectivul urmărit pentru bombardament. Trecând peste insula Corfu, mai curând se credea că formația s-ar îndrepta spre Viena sau Budapesta, decât spre regiunea petroliferă românească. Urma să producă o surprindere la obiectiv, atacându-l de la vest la est și nu de la sud la nord, cum era de așteptat. Atacul de la vest spre est impunea trecerea în zbor a formațiunilor peste orașul Ploiești”³². Au fost atacate rafinările Columbia, Orion, Vega, Astra Română, Creditul Minier, Steaua Română, Atelierul Central Astra, Concordia. Fiind informată despre atac, aviația română a reacționat prompt, dar, datorită altitudinii mici la care veneau avioanele americane și engleze, nu a putut reacționa prin atacarea din aer a acestora, din dorința de a nu provoca pagube la sol. Eficace au fost tunurile antiaeriene ușoare de calibru 20mm. Spre finalul atacului, avioanele românești și germane au ripostat și au distrus mai multe avioane americane. În jurul orei 16, avioanele americane au ieșit din spațiul aerian românesc, suferind pagube majore: 54 avioane distruse total, din care 36 de avioane numai pe teritoriul României, multe prăbușindu-se pe drumul de întoarcere. Au murit 350 de oameni și au fost luați 110 prizonieri. Aceste bombardamente se dorise să aibă și un puternic impact psihologic, care ar fi trebuit, după planul anglo-american, să scoată România din alianța cu Germania. Legat de cele petrecute, aviatorii americani capturați aveau să declare că „se urmărește distrugerea petrolului românesc și a căilor ferate pentru că acestea servesc scopurilor germanilor. Bombardamentele noastre îi urmăresc pe germani. Dacă nu ar exista germani în România, și nici ajutorul pe care această țară îl dă alianței ei, nicio bombă americană nu ar fi căzut pe acest pământ. Românii trebuie să considere distrugerea bogățiilor lor ca făcând parte integrantă din prețul alianței cu Germania”³³. Presa centrală consemna și

³² Apud, Valeriu Avram, Alexandru Armă, *op.cit.*, p. 88. Referitor la luptele purtate de aviatorii români pe parcursul celui de al doilea război mondial și mai cu seamă rolul pilotului căpitan aviator Alexandru Șerbănescu vezi: Valeriu Avram, *Căpitanul Alexandru Șerbănescu, pilot temerar și cavalier de elită, asul aviației române*, în vol. „100 de ani de învățământ militar aeronautic. Tradiție și continuitate. Doctrină, instruire și înzestrare. Personalități. Acțiuni militare.”, Ed. Centrului tehnic editorial al armatei, București, 2013, pp. 422-437.

³³ Constantin Dobrescu, *op. cit.*, p. 147. A se vedea și Iulia Stănescu, Eugen Stănescu, *Distrugerile provocate de bombardamentele aeriene asupra orașului Ploiești în anii 1943-1944*, în „Historia Urbana”, tomul III/1-2, pp. 211-216; Constantin C. Giurescu, *Amintiri*, Ed. All, București, 2000, pp. 325-331; Alin Spănu, *Pregătirea și executarea atacurilor aeriene anglo-americane asupra României aprilie 1944* în vol. „100 de ani de învățământ militar aeronautic. Tradiție și continuitate. Doctrină, instruire și înzestrare. Personalități. Acțiuni militare.”, Ed.

nemulțumirile populației referitoare la atenționările apărării antiaeriene. Se reproșa faptul că alarmele, în caz de atac aerian, erau declanșate chiar dacă avioanele se aflau la distanțe foarte mari de zonele respective, astfel încât populația se panica degeaba. La rândul lor, cei care răspundeau de apărarea antiaeriană a României precizau că „atacatorul poate executa atacuri în valuri la intervale de timp neregulate, iar alteori poate trimite un avion care să înșele numai apărarea urmând ca atacul adevărat să vină tocmai când apărarea antiaeriană a sunat încetarea alarmei”³⁴. Din cauza faptului că, în timpul incursiunilor efectuate, o parte din avioane au fost doborâte, Marele Stat Major, prin intermediul Ministerului de Interne, transmitea o directivă în care solicita ca „populația civilă din apropierea locului unde s-a produs aterizarea să nu distrugă avioanele luând diferite obiecte ca parașute, pistoale, muniții. Toate aceste piese sunt necesare pentru stabilirea mijloacelor de luptă inamice”³⁵.

În urma bombardamentelor aviației sovietice și americane, din ordinul Marelui Stat Major, Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale, în colaborare cu primăriile, a luat măsuri pentru asigurarea unei evidențe a clădirilor afectate de bombardamente și fotografierea acestora. Prin fotografierea pagubelor provocate se dorea păstrarea unor dovezi concludente necesare în momentul purtării negocierilor de pace. Fiecărei clădiri distruse i se întocmea o fișă, care era atașată unei fotografii ce reda clădirea. Fișa trebuia să cuprindă informații despre originea atacului aerian, importanța acelei clădiri și măsurile ce urmau a fi luate. Prin completarea fișei se obțineau și informații precise despre persoanele sinistrate, ca urmare a atacurilor aeriene. Guvernul a elaborat o lege care viza situația clădirilor și a bunurilor pe care le adăposteau în timpul atacului. Instituțiile statului, conform acelei legi, aveau obligația să disperseze urgent sumele de bani deținute în caserii. Se prevedea ca fiecare instituție să

Centrului tehnic editorial al armatei, București, 2013, pp. 460-465; Rudolf Pusch, Gerhard Stelzer, *Diplomați germani la București 1937-1944*, Ed. All, București, 2001, pp. 182-196; Mioara Anton, *Propagandă și război. Campania din est 1941-1944*, Ed. Tritonic, București, 2007, pp. 293-338; Lucian Spiridon, *Bombardamentele anglo-americane din 1943-1944 asupra zonei Ploiești și consecințele acestora asupra evoluției celui de al doilea război mondial în „Chronos”, revista cercului de istorie Gheorghe I. Brătianu, an II, nr. 1, Iași, 2004, pp. 23-28; Pe parcursul anului 1944 aviația sovietică și americană a vizat și alte orașe importante unul dintre acestea fiind Iașul. Vezi detalii la: Ion Agrigoroaiei, Gheorghe Iacob, *Istoria liceului internat „Constantin Negruzzi” 1885-1995*, Ed. Polirom, Iași; Lucian Spiridon, *Atacurile aviației sovietice asupra județelor din Moldova, pe parcursul anului 1944 în vol. Armata și societatea civilă*, Ed. Istros, f.l., 2012, pp. 128-131;*

³⁴ Câteva precizări ale comandamentului apărării antiaeriene, în „Universul”, nr. 92, 1944, p. 5.

³⁵ D. J. I. A. N., fond Prefectura, dosar 228/1944, f. 7.

dețină în caserii sume mici de bani, restul sumelor trebuind să fie păstrate la C.E.C.

Despre pierderile suferite de aviația anglo-americană a fost informat și Roosevelt care, la 16 august 1943, anunța Congresului pagubele suferite de avioanele trimise în misiune asupra Ploieștiului. Ca urmare a acestui eșec, bombardamentele asupra zonei Ploiești încetează în perioada 2 august 1943- 4 aprilie 1944. În 3 august 1943, mareșalul Antonescu vizitează zona și ia decizii privitoare la apărarea ei. Se hotărăște întărirea apărării pasive, luând ființă un comandament de apărare pasivă, care reunea toate forțele de apărare româno-germane. Sunt ridicate noi ziduri în jurul instalațiilor de depozitare, s-au adus și noi arme: baterii de calibrul 20 mm și 37 mm, pentru a completa apărarea antiaeriană de joasă altitudine. Privitor la aceste inspecții în cadrul ședințelor de guvern, mareșalul avea să afirme că: „merg sau trimit de fiecare dată în regiunea bombardată reprezentanți ai guvernului, pentru a ne da seama de valoarea stricăciunilor, de măsurile ce trebuie luate pentru îndreptare și de ce este necesar pentru ca să putem pune lucrurile în ordine, într-un timp cât mai scurt”³⁶.

În cadrul unor discuții avute cu Raoul Bossy, ambasadorul României la Berlin, în 4 septembrie 1943, Mihai Antonescu afirma, referitor la livrările de petrol către Germania că „se puteau invoca bombardamentele anglo-americane și distrugerile provocate rafinăriilor pentru a se încetini și chiar stopa livrările către Germania”³⁷.

În intervalul octombrie- decembrie 1943, au existat cereri din partea Germaniei către România pentru a obține cantitățile de petrol necesare. În 15 decembrie 1943, Goring, vorbind despre colaborarea economică româno-germană, afirma că „ fiecare tonă de petrol care va putea fi economisită în România, va reprezenta un sprijin pentru războiul purtat de Germania. Fiecare tonă de cereale care zace undeva într-o șură fără a aduce foloase este o crimă împotriva luptei noastre comune”³⁸.

Despre colaborarea economică româno-germană se arată și în raportul șefului Serviciului de Informații polonez, trimis Departamentului de Stat de însărcinatul cu afaceri ad-interim american pe lângă guvernul polonez în exil la Londra, Rudolf Scdhoenfeld, în 17 decembrie 1943: „stagnarea care a început în decembrie 1942 continuă și devine și mai accentuată. Românii continuă să

³⁶ *Stenogramele, vol.11(mai-august 1944)*, p. 322.

³⁷ Raoul Bossy, *Jurnal 2 nov. 1940- 9 iul. 1969*, Ed. Enciclopedică, București, 2001, p. 198.

³⁸ Dinu C. Giurescu, *România în al II lea război mondial 1939-1945*, Ed. All, București, 1999, p. 85.

refuze livrările de petrol și produse alimentare altfel decât cu plata imediată în natură, în aur sau devize externe”³⁹.

Interesul pentru petrolul românesc, necesar pentru susținerea războiului, determină ca la 20 ianuarie 1944 să vină în România generalul Golland, inspectorul Aviației de Vânătoare Germane. În cadrul discuției avută cu mareșalul a abordat problema apărării antiaeriene în spațiul românesc și în cel balcanic. I. Antonescu a insistat să se acorde toată atenția zonei petrolifere române, pentru că aviația română avea „posibilități reduse și performanțe inferioare aviației americane”⁴⁰ în eventualitatea unor noi atacuri în zona Ploiești. Generalul german, recunoscând importanța zonei petrolifere române, pe care o considera „cel mai important punct din Balcani”⁴¹, dă asigurări părții române că toată aviația de vânătoare din Balcani va acționa sub ordinele Comandamentului de la București. Urmare a discuțiilor dintre mareșalul Antonescu și generalul Golland, în data de 28 ianuarie 1944, generalul de aviație Fiebig, comandantul aviației germane din sud est, comunica lui I. Antonescu că unitățile de aviație de vânătoare română, bulgară și germană din Balcani au fost puse sub conducerea unitară a Comandamentului Aviației de Vânătoare din Balcani, care reprezenta, după Gerstemberg, „cea mai mare eficacitate posibilă a aviației de vânătoare, concentrată mai ales asupra protecției regiunii petrolifere”⁴².

Pe 9 aprilie 1944, se va semna ultimul tratat economic între România și Germania, care, la unul din subpuncte, stipula acordarea de către Banca Națională a Germaniei a unui credit în aur, B.N.R., care reprezenta valoarea petrolului românesc cumpărat de Germania, cât și plata trupelor germane din România.

Mareșalul Antonescu mulțumește, la 15 martie 1944, părții germane pentru sprijinul acordat și solicită întărirea zonei petrolifere, a centrelor importante din Moldova și a portului Constanța, în vederea „asigurării aeriene a evacuărilor din Crimeea”⁴³.

Cu toate întăririle aduse în zonele menționate, în 5 aprilie 1944, 170 de avioane anglo-americane au atacat zona Ploiești, lovind rafinăriile Astra Română, Orion, Standard, Unirea, Columbia. Atacurile au „afectat foarte puțin

³⁹ 23 August 1944. *Documente, vol 1 1939-1943*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1984, doc. 462, p.637.(în continuare 23 August 1944)

⁴⁰ Col. Dr. Alesandru Duțu, *op. cit.*, p. 182.

⁴¹ *Ibidem.*

⁴² *Ibidem.*

⁴³ *Ibidem.*

activitatea schelelor și a rafinărilor din regiunea petroliferă”⁴⁴ fiind doborâte 6 avioane americane.

În 24 aprilie 1944, între orele 11.55 -13.05, orașul Ploiești va fi atacat de 200 de avioane, în valuri de câte 50 de avioane. Rafinăriile Astra și Orion au fost scoase din funcțiune între 60 și 90 de zile, iar rafinăria Vega timp de 10-20 de zile. În data de 5-6 mai 1944, au loc noi raiduri aeriene asupra zonei, iar în 6 mai 1944, 200 de bombardiere au avut loc ca obiectiv rafinăria Steaua Română. Piloții care au participat la atacul asupra rafinăriei Steaua Română aveau să relateze că „La ora 14,30, avioane inamice și-au făcut apariția asupra orașului Câmpina, și au atacat în valuri succesive Steaua Română. Bombele explozive au fost cu efect întârziat, deoarece până la ora 20 încă mai continuau să explodeze. Rafinăria a fost incendiată imediat și incendiu încă nu a fost localizat. Bucăți din acoperișul rezervorului săreau în aer, iar flăcările se înălțau printre dărâmături. Au urmat mai multe explozii și flăcări mai înalte. Ne găseam la un moment dat zburând printr-o rețea de trasoare și proiectile de toate tipurile care mă făceau să îmi pierd speranța că vom mai putea parcurge ultimele câteva sute de metri până la locul în care trebuia să dăm drumul la bombe. Apărarea antiaeriană pur și simplu arunca în sus o perdea de oțel”⁴⁵. Pagubele pricinuite au constatat în scăderea capacității de distilare cu circa 30%, ajungând la 390 vagoane/zi; capacitatea de prelucrare a uleiurilor a scăzut cu 30%, ajungând la 46 de vagoane pe zi, care peste 20 de zile a atins 60%. După 40-60 de zile, s-a atins capacitatea maximă de prelucrare. Convinși de importanța petrolului românesc în evoluția războiului, la 18 mai 1944, avioane anglo americane desfășoară un nou atac asupra Ploieștiului. Au fost angrenate în acțiune un număr de 200-500 bombardiere și 350- 400 avioane de vânătoare Mustang și Lightling, fiind afectate multe clădiri publice și obiective civile. În ultima zi a lunii mai, un alt atac al aviației americane lovește orașul Ploiești. Cele 300 de avioane de bombardament, precum și cele 300 de avioane de vânătoare, au aruncat asupra orașului peste 2 500 de bombe. Atacul s-a efectuat de la o înălțime de 6 000 m și a durat circa 40 de minute, avariind circa 1 539 de locuințe și clădiri publice.

Livrarea petrolului în cantități tot mai mici Reichului era rezultatul bombardamentelor anglo-americane, dar, mai ales a politicii guvernului român de a micșora cantitatea de petrol livrată armatei germane. Această decizie a guvernului României se reflecta în raportul Serviciului Abwher din România, din data de 6 mai 1944, în care se menționa că „extracția de petrol românesc a

⁴⁴ Gavriil Preda, *op. cit.*, p. 260.

⁴⁵ Apud, Valeriu Avram, Al. Armă, *op.cit.*, p. 177.

scăzut din mijlocul lunii martie 1944 de la 14 mii de tone pe zi, la 11.400 tone pe zi la mijlocul lunii aprilie. Situația momentană este de aproximativ 8.000 tone pe zi. Scăderea extracției până în martie 1944 a fost pricinuită de tactica amânării, dusă de autoritățile de stat, la acordarea de terenuri ale statului către societățile petroliere”⁴⁶.

La 6 iunie 1944, un alt atac al aviației americane are ca obiective rafinăriile din zona Ploiești și localitățile Brașov, Turnu Severin și Pitești⁴⁷. La atac au participat 704 avioane americane. Ca urmare a acestui atac, cât și a celor din 5 aprilie și 5 mai, societățile petroliere au fost nevoite să plătească despăgubiri salariaților. „Astra Română” a plătit suma de 901.450 lei salariaților și a înființat „Federația pentru sprijinirea sinistraților” societatea obligându-se să participe cu 20% din sumele necesare. La o săptămână de la atacul din 6 iunie, pe 13 iunie 1944, Washingtonul va transmite Cartierului General al Forțelor Aeriene Aliate din Mediterana că „obiectivele petroliere rămân cea dintâi prioritate pentru bombardamentele din sud estul Europei. Dacă toate rafinăriile de la Ploiești vor fi scoase din acțiune, atacurile se vor orienta asupra rafinăriilor din Austria și Ungaria”⁴⁸. Se confirma încă o dată faptul că, dacă Germania va fi lipsită de petrolul românesc, în special, se va putea acționa apoi și asupra celorlalte rezerve petrolifere din zonă, ceea ce ar fi dus la sfârșitul războiului.

La 15 iulie 1944, Astra Român a fost din nou lovită de aviația americană, atac efectuat cu 500 de avioane și 300 de bombardiere. Alte atacuri vor avea loc asupra societății, în 28 iulie, când au fost distruse conductele de gaze și imobile, și în 31 iulie, când au fost provocate pagube mari în rândul populației civile.

Datorită faptului că atacurile anglo-americane erau atât de dese, în data de 5 august, Comandamentul Aviației de Vânătoare German arăta că nu mai poate proteja zona, cu toate că în aceea vară Hitler ceruse să fie luate „măsuri imediate pentru asigurarea căilor de transport și apărarea industriei petroliere din România”⁴⁹, numindu-l pe generalul Gerstemberg „comandant german al regiunii petrolifere din România”⁵⁰, fiind împuternicit „să folosească toate forțele militare pentru apărarea regiunii petrolifere și a căilor de transport”⁵¹.

⁴⁶ 23 August 1944, vol. II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1984, doc. 569, p. 255.

⁴⁷ Vezi mai multe detalii referitoare la atacurile anglo americane asupra Piteștiului la Narcis Ionuț Gherghina, *Istoria bombardamentelor anglo americane asupra fostelor județe Argeș și Mușcel 1943-1944*, Ed. Carminis, Pitești, 2002.

⁴⁸ Gh. Buzatu, *op. cit.*, p. 366.

⁴⁹ Gavriil Preda, *op.cit.*, p.263.

⁵⁰ *Ibidem*, p. 264.

⁵¹ *Ibidem*.

Ultimele raiduri ale aviației americane asupra zonei au avut loc în zilele de 10 și 18 august 1944. Raidul din 10 august a afectat rafinăria Româno-Americană, care și-a reluat procesul de producție după trei luni de la data atacului.

Atacurile anglo-americane efectuate pe parcursul anului 1944, au dus la o scădere a producției de petrol extrasă, înregistrându-se cea mai mică producție din timpul războiului. S-a ajuns la o producție de 3.525.000 tone petrol brut, reprezentând o reducere a producției cu aproximativ 2 mil tone față de anii 1940- 1943. Diminuarea producției de petrol a fost resimțită din plin de Reich, ale cărui necesități erau tot mai presante. Prin lovitura de stat de la 23 august 1944⁵², Germania a pierdut și singura sursă de petrol mai importantă de care dispuse.

Situația creată prin ieșirea României din război a fost prezentată și de Radio Londra, la 24 august 1944, care arăta în comentariul său că „Germania a pierdut acum și singura sa sursă de aprovizionare cu petrol, fapt ce va fi mult resimțit”⁵³. Referitor la ieșirea României din război, agenția Reuters nota, pe 24 august 1944, că „prin ieșirea din luptă a României, Germania pierde mult mai mult decât petrolul românesc, și așa atât de redus ca producție în urma bombardamentelor aliate. Întregul edificiu din Balcani începe să se năruie, iar efectul capitulării României asupra Bulgariei și Ungariei va fi acela al unui șoc electric de o deosebită violență”⁵⁴.

În pierderea războiului de către Germania se întrevedea, lipsa combustibilului care constituia una din cauze, petrolul fiind considerat „baza însăși a progresului tehnic, fără de care nu se poate concepe existența unei

⁵² Referitor la operațiunile militare din vara anului 1944, cunoscute sub denumirea de Frontul Iași- Chișinău și la evenimentele de la 23 august 1944 vezi: Hans Friessner, *Verranten Schlachten. Die tragödie der deutschen Wehrmacht in Rumänien und Ungarn*, Holsten Verlag Hamburg, 1956; Constantin Cloșcă, *România în război. Frontul Iași-Chișinău*, Ed. Fides, Iași, 1997; Nicolae Ciobanu, *Principalele acțiuni militare desfășurate de armata română în campania de est(22 iunie 1941-23 august 1944)*, Ed. Almarom, Râmnicu Vâlcea, 2005; Mihnea Romalo, *România în al doilea război mondial(1941-1945)*, Editura Vestala, București, 2001; Gh. Buzatu, *Preliminariile diplomatice ale actului de la 23 august*, în vol. *Actul de la 23 august 1944 în context internațional. Studii și documente*, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2010, pp. 210-286; Idem, *Evenimentele din august 1944 în context internațional*, în Ibidem, pp. 286-328; *România și Armistițiul cu Națiunile Unite. Documente*, vol. II, București, 1995; Lucian Spiridon, *Operațiunea Iași-Chișinău*, în „Orizont XXI”, an VI, nr. 4(24), 2011, pp. 38-47;

⁵³ *România, marele sacrificat al celui de al doilea război mondial. Documente*, vol. 1, București, 1994, doc. 136, p. 256.

⁵⁴ *Ibidem*, doc. 135, pp.254-255.

armate motorizate moderne”⁵⁵. Cu toate că pe parcursul războiului au fost livrate cantități importante de petrol și alte materiale necesare războiului, documentele dovedesc că autoritățile române au reușit să obțină importante cantități de aur, depozitate de B.N.R. în diferite bănci elvețiene și cu ajutorul cărora, economia românească ar fi putut funcționa. Trebuie menționat faptul că la sfârșitul războiului, România era în această zonă a Europei, singurul stat, care avea rezerve de aur mai mari decât la începutul războiului, fapt recunoscut și de Mircea Vulcănescu în cadrul Curții de Apel, în 1948. Vulcănescu arăta că „România a reușit să își procure aur și devize convertibile în aur de circa 11 vagoane, din care 8 numai din Germania”⁵⁶, ceea ce dovedește că autoritățile statului au reușit să obțină beneficii importante de pe urma colaborării cu Germania, mai cu seamă în situația politică, militară și economică de pe parcursul războiului.

⁵⁵ Ion Vion, *Petrolul și războiul*, în „Universul”, din 4 mai 1944, p.1.

⁵⁶ Apud, Gh. Buzatu, op.cit., p. 358. Referitor la procesul intentat mareșalului și colaboratorilor săi vezi: Dan, Ioan, „*Procesul*” *Mareșalului Ion Antonescu*, Editura Lucman, București, 2005; *Lotul Antonescu în ancheta S.M.E.R.Ș., Moscova, 1944-1946. Documente din arhiva F.S.B.*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Romanian Oil - the Geostrategic “Axis” of Romanian-German Relations (1940-1944) – II

With all the oil supplied by countries in the Axis or occupied by them, Hitler was aware that he would not win the war unless he had the oil fields in the U.S.S.R. On April 1st, 1942, in a meeting at headquarters, he said that if he could not get the Maikop and Grozny fields he would have to end the war.

It should also be pointed out that, although there was not much connection between the European front and the Pacific Ocean front initially, and due to the fact that Germany had concentrated on the war in this part of the world and its ally Japan on the Asia-Pacific area, however, due to the existence of the Axis agreements, when the Japanese attacked the American base at Pearl Harbour on 7th December 1941 and the USA entered the war, German military action on the other fronts was hampered. Due to the fact that Romania was a member of the Axis and one of the states with important oil resources, the Anglo-American air force from April 1942 onwards focused its attention on several economic and military centres on our country's territory. Among the main economic and military centres, Ploiesti, Pitești, Bucharest, Buzăul, Constanța and to a lesser extent other Romanian cities (for example, the city of Iași) were targeted. In Germany's loss of the war, the lack of fuel was one of the causes. Although during the war, important quantities of oil and other materials necessary for the war were delivered, documents prove that the Romanian authorities managed to obtain important quantities of gold, deposited by the B.N.R. in various Swiss banks and with the help of which the Romanian economy could have functioned. It should be noted that at the end of the war, Romania was the only country in this part of Europe with larger gold reserves than at the beginning of the war, a fact also acknowledged by Mircea Vulcănescu at the Court of Appeal in 1948.

În acest număr:

- “Înființarea unui Laborator Inteligent în cadrul Liceului Teoretic Bogdan Vodă din Hălăuțești are drept scop integrarea conceptului de învățare personalizată [...]” (p.54)

- “Pe parcursul anului școlar 2023-2024, elevii liceului nostru au participat la diverse concursuri și olimpiade școlare, obținând numeroase premii și rezultate remarcabile la toate nivelurile de învățământ.” [...] (pag. 75)

“Cyberbullying-ul reprezintă acel tip de bullying care se realizează prin intermediul tehnologiilor digitale și se manifestă printr-un comportament repetat pentru a supăra, umili sau speria pe cei vizați.” (pag. 43)

“Schimbările climatice și obiectivele de dezvoltare durabilă. Acțiunile mici au un impact uriaș. Luați măsuri: Deveniți ecologici!” (pag. 14)

Articolele reflectă exclusiv punctul de vedere al autorilor, Instituția nefiind responsabilă de modul în care pot fi utilizate informațiile cuprinse în prezenta publicație.

„Ajunsă la cel de-al doisprezecelea număr , în al șaselea an de apariție, revista Liceului Teoretic Bogdan-Vodă Hălăucești, „Repere cultural – educaționale” își continuă efortul de promovare a culturii și a educației la nivelul unității școlare și al comunității locale.

Concepută pe structura deja consacrată, revista reprezintă o oglindă fidelă a activităților desfășurate în școala noastră, a preocupărilor academice ale „învățăcelilor” și ale profesorilor, a proiectelor și parteneriatelor încheiate cu diverse organizații.

Prezentul număr oferă cititorului o incursiune în conținutul activităților din cadrul mobilităților Proiectului de Acreditare Erasmus+, expresie a eforturilor echipei manageriale de aliniere a școlii la standardele europene și de creștere a gradului de internaționalizare a instituției noastre, dar și ca răspuns la provocările actuale privind formarea unei conduite care să asigure un comportament conștient de protejare și de conservare a mediului înconjurător pentru o dezvoltare sustenabilă sau cele reprezentate de prevenire și combatere a cyberbullying-ului și impresiile privind sistemul educațional din Norvegia. Experiențele culturale unice îl vor purta pe cititor la Lisabona, orașul culorilor, cu arome de fado, vin și soare, și la Oslo, orașul Premiului Nobel pentru Pace.”

Prof. Neculai Juncă

“Climate change and sustainable development goals: Small acts create huge impact – Take Action: Go Green!”

“Stop Cyberbullying!”

ERASMUS +

LICEUL TEORETIC
BOGDAN VODĂ

HĂLĂUCEȘTI
TEL. 0232 717 513
FAX 0232 715 671

www.liceulhalaucesti.ro

Print realizat la

www.pimcopy.ro

ISSN: 2668 - 1196